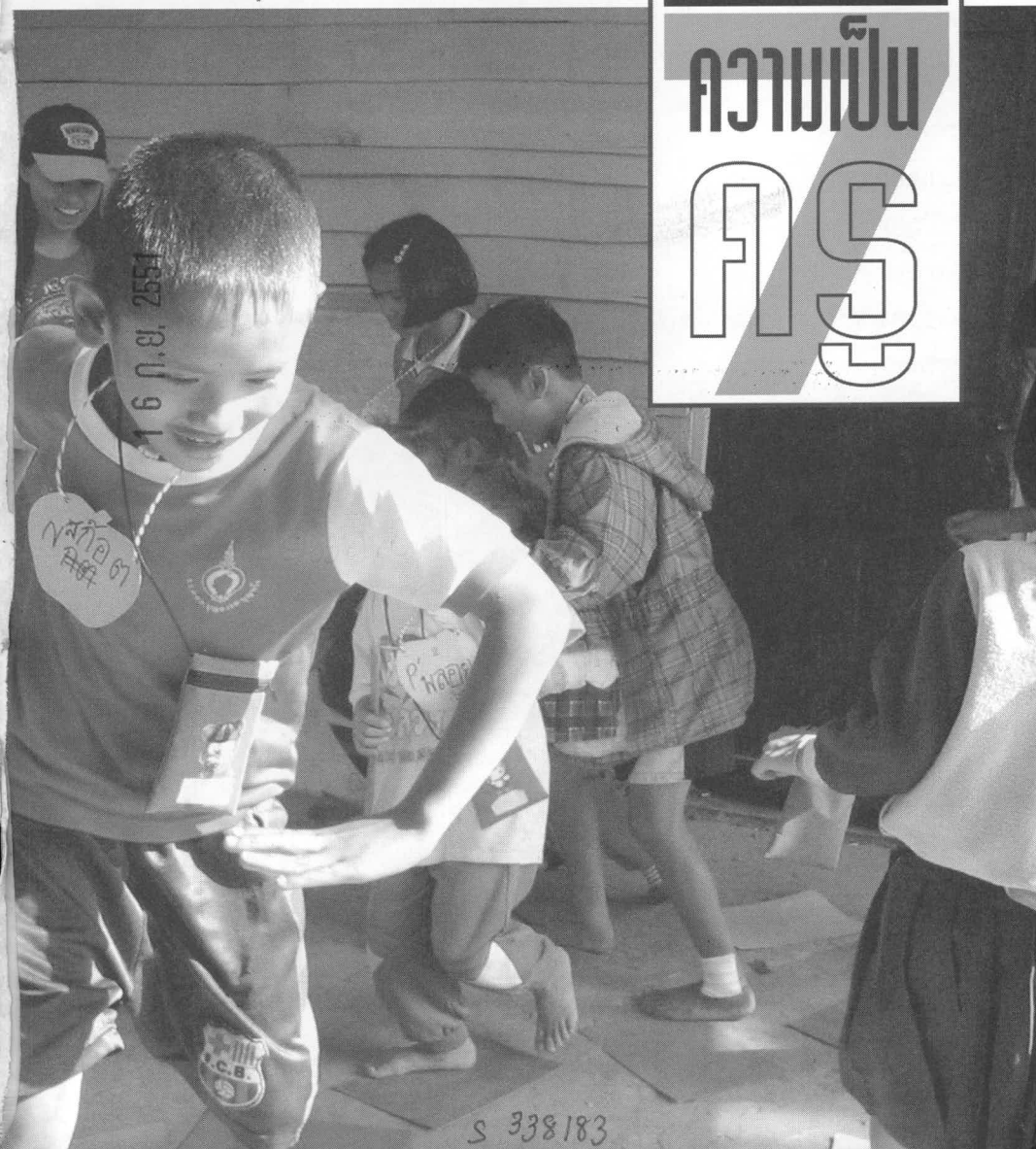
371.1
ค181
ค.7
ร.2

ปริญญาค

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงการสัมมนาวิชาการ
โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน : ศึกษาเรียนรู้ชุมชน
เพื่อบริการวิชาการแก่ชุมชน

ความเป็นคน ความเป็นครู

16 ก.ย. 2551
S 338183

ความเป็นตน
ความเป็นครู

จัดทำโดย
โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จำนวนพิมพ์ 3,000 เล่ม
พุทธศักราช 2550

พิมพ์ที่
ออกแบบ/พิมพ์-บริษัท ยูเนียนอุลตร้า ไวโอเร็ต จำกัด
โทร. 02-935-5331

สารบัญ

คำนำ 4
สารอธิการบดี 5
สารรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร 6
สารรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ 7
สารคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ 7
สารคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ 8
สารคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ 9
สารคณบดีคณะสังคมศาสตร์ 10
สารคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ 11
การดำเนินงานโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฯ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์ 12-28
การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี 29-73
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ทรรศนะวิพากษ์ โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี
โดย 17 คณบดี จาก 17 มหาวิทยาลัย 74-129
สัมภาษณ์ : ประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม
ห้าปี กับการสร้างครูมิติใหม่ 130-134
ผลการศึกษา ผู้ได้รับทุน 135-140
ภาคผนวก 141
(1) หลักสูตร 142-164
(2) กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 165-181
(3) ประมวลภาพกิจกรรม 183-198
(4) ปิดเล่ม 199-202

คำนำ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็น 1 ใน 50 สถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบ โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งถูกกำหนดให้รับผู้เข้าเรียนและมีสาขาวิชาที่เปิดสอนมากที่สุด

ในฐานะที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีต้นกำเนิดมาจากการผลิตครู มีการพัฒนาองค์ความรู้ มีประสบการณ์ มีเครือข่าย และมีศิษย์เก่าด้านการศึกษาที่มีบทบาทในวงการวิชาชีพครูทุกระดับ จึงทำให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตระหนักถึงภารกิจและความรับผิดชอบ ที่จักต้องสืบสานและพัฒนาวิชาชีพครูให้อยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี โดยคุณค่าและศักดิ์ศรีมิใช่เป็นเพียงนามธรรม แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำ การสร้าง การพัฒนาองค์ความรู้ และการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นครูอย่างสมบูรณ์

หนังสือ **"ความเป็นคนความเป็นครู"** เล่มนี้ หรือ เล่มที่ 7 ถือเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่สะท้อนภาพของกระบวนการโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการขับเคลื่อนแบบภาคีเครือข่ายวิชาชีพ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเพื่อผลักดันให้โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หรือได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากทุกฝ่ายอย่างมีจุดหมายและอย่างมียุทธศาสตร์

ขอขอบคุณครูอาจารย์ นักวิชาการ ผู้บริหารร่วมวิชาชีพจากทุกมหาวิทยาลัย ที่ร่วมมือกันผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จนทำให้เกิดหนังสือเล่มนี้ขึ้น

สารอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีฐานรากเดิมมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ก่อนพัฒนามาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 8 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตปทุมวัน วิทยาเขตบางแสน (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา) วิทยาเขตพิษณุโลก (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร) วิทยาเขตสงขลา(ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ) วิทยาเขตพระนคร และวิทยาเขตพลศึกษา โดยมีวิทยาเขตประสานมิตรเป็นศูนย์กลาง

ทั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และทั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาวิทยาเขตต่าง ๆ มีบทบาทผลิตบัณฑิตทางการศึกษาเป็นฐาน ทำให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในอดีตมีบทบาทที่ใกล้ชิดกับโรงเรียน ชุมชน และวัดในทุกพื้นที่ทุกบริบทของประเทศอย่างหลากหลาย โดยแม้วิทยาลัยวิชาการศึกษาจะพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว ก็ยังคงผลิตบัณฑิตทางการศึกษาในเวลาต่อมาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ลังเลหรือละเว้นการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาแต่อย่างใด

ไม่เพียงแต่เท่านั้น มหาวิทยาลัยยังผลิตบัณฑิตทางการศึกษา ที่เป็นบัณฑิตโครงการเพชรในตม โครงการบัณฑิตคืนถิ่น จนกระทั่งรับผิดชอบโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำนวนมากที่สุด อีกทั้งในเวลาอันใกล้ มหาวิทยาลัยก็จะรับบัณฑิตโครงการโพธิวิชชาลัยภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

ที่กล่าวมาอย่างรวบรัด ก็เพียงเพื่อจะบอกว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีประวัติศาสตร์การผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีบทบาทในทุกพื้นที่ของประเทศมาอย่างยาวนาน และยังคงทุ่มเทเพื่อผลิตบัณฑิตทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยหนังสือเล่มนี้ แม้จะมิได้ฉายภาพให้เห็นโดยทั้งหมด แต่มหาวิทยาลัยก็หวังว่า หนังสือความเป็นคนความเป็นครู(7) จะสะท้อนภาพให้สังคมได้รับรู้ว่าไม่ว่ามหาวิทยาลัยจะขยายตัวผลิตบัณฑิตที่หลากหลายองค์ความรู้มากเพียงใด

แต่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแห่งนี้ จะยังคงมุ่งมั่นผลิตบัณฑิตทางการศึกษาเพื่อรักษาประวัติศาสตร์อันงดงามนี้ไว้สืบไป

(ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็น 1 ใน 50 สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแกนนำการผลิตและเป็นเครือข่ายร่วมผลิตครูตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึงปัจจุบัน (2550) นิสิตของโครงการฯ กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายที่นิสิตจะเรียนในห้องเรียน ต่อไปนิสิตจะต้องไปฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ ณ สถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปี ตามที่หลักสูตรกำหนด ตลอดเวลา 4 ปี นิสิตได้เรียนรู้ทั้งในด้านทฤษฎีควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมอันหลากหลาย โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นิสิตเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงและนำไปใช้ได้จริง

จากงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีมหาวิทยาลัยได้จัดสรรไปยังคณะที่รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิต 4 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ รวม 70% อีก 30% จัดไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการให้แก่นิสิตทั้งหมด 6 สาขาวิชา คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา จำนวน 104 คน โดยมีคณะศึกษาศาสตร์ร่วมรับผิดชอบในการผลิตครู กศ.บ. 5 ปีนี้ด้วย

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2550 นิสิตได้รับประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมดังกล่าวเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาการและลักษณะที่พึงประสงค์ 27 โครงการ นอกจากนี้โครงการฯ ยังได้รับ ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมจากฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต และโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน ของมหาวิทยาลัยเพื่อเติมเต็มให้นิสิตเกิดทักษะและเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน

การบริหารจัดการโครงการฯ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตดำเนินไปได้ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา (พ.ศ.2547-2556) มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการ 2 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) และคณะอนุกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) หมวดวิชาชีพครู โดยให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยและคณบดีคณะที่ร่วมผลิตบัณฑิตตามโครงการนี้เป็นกรรมการมีหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแลโครงการผลิตครู กศ.บ. 5 ปี บริหารจัดการหลักสูตรและพัฒนากิจกรรมของนิสิต

โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จึงเป็นโครงการ ความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ คณะที่รับผิดชอบเปิดสอนวิชาเอก 4 คณะ โดยมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาแยกตามวิชาเอกเพื่อให้นิสิตสามารถเดินทางไปสู่จุดหมายด้วยความภาคภูมิใจ

(รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ)
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
ประธานคณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตร กศ.บ.5 ปี

สารรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

การปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องพัฒนาครูให้ได้ก่อน โครงการผลิตบัณฑิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี เป็นความหวังอย่างยิ่งของประเทศว่า จะทำให้การศึกษาของประเทศในอนาคต สามารถปฏิรูปได้สำเร็จ ความพยายามของผู้บริหารโครงการ ที่ร่วมแรงร่วมใจในการสร้างครูพันธุ์ใหม่ให้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ จากกิจกรรมต่างๆ ทั้งในสถาบันการศึกษาและท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของบัณฑิตครู จะเป็นประโยชน์ต่อการถ่ายทอดสู่เยาวชนของชาติต่อไป

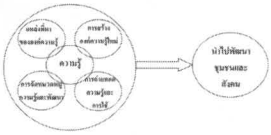
ขอชื่นชมทุกๆ ท่านผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาบัณฑิตทุกๆ สาขาวิชาเอก และขอให้ประสบความสำเร็จทุกประการ

(รองศาสตราจารย์สุมาลี เหลืองสกุล)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
10 กันยายน 2550

สารคณบดีคณะวิทยาศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความภูมิใจในการผลิตครูวิทยาศาสตร์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลผลิตที่เป็นบัณฑิตครูในอดีตได้ถูกการคัดเลือก จากนักเรียนทุนจากจังหวัดไปเรียนที่วิทยาลัยครู จากวิทยาลัยครูคัดเลือกไปเรียนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน ดังนั้นครูในอดีตจึงมีความสามารถทางด้านวิชาการและทางด้านสังคม และสามารถเข้ากับชุมชนได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบัน คณะวิทยาศาสตร์ เป็นคณะที่เต็มรูปแบบแต่ยังมีการผลิตบัณฑิตครูวิทยาศาสตร์เพื่อให้ออกไปพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง อนึ่ง การจัดการเรียนการสอนเน้นในห้องปฏิบัติการ โดยเน้นผู้เรียนโดยการกระทำ (action learning) ซึ่งการเรียนแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจระบบการเรียนขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังแผนผังโดยสรุปดังนี้

ดังนั้นคณะวิทยาศาสตร์ จึงมีการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตลอดจนพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาชุมชนสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร มากตุ่น)
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

สารคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

การปรับปรุงการผลิตครู กศ.บ. หลักสูตร 4 ปี สู่หลักสูตร 5 ปี โดยมีเป้าหมายที่จะยกระดับของวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง มีกระบวนการคัดสรรผู้ที่จะเข้าศึกษากระบวนการผลิต การติดตามประเมินผล ตลอดจนกิจกรรมที่จะเป็นประสบการณ์ที่หล่อหลอมนิสิตให้มีความเป็นคน ความเป็นครูที่สมบูรณ์

คณะศึกษาศาสตร์ในฐานะที่เป็นคณะที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการเรียนสอนวิชาชีพครูจำนวน 50 หน่วยกิต ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับคณะที่มีส่วนร่วมของคณาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ และจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 3 แห่งอย่างเข้มแข็ง ในฐานะที่เป็นห้องปฏิบัติการและต้นแบบของแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

กระผมมีความมั่นใจว่ากระบวนการผลิตครูที่มีการประกันคุณภาพทั้งผู้ที่จะเข้าศึกษา กระบวนการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล ตลอดจนประกันการมีตำแหน่งงานรองรับนี้ จะช่วยให้สังคมไทยมีครูดี มีคุณภาพ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สารคณบดีคณะมนุษยศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการผลิตครูแนวใหม่ตามโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยรับผิดชอบการผลิตครูภาษาไทยและครูภาษาอังกฤษตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างครูที่มีความรู้ลึกทางวิชาการ ที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ผู้เรียนและชุมชน เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพครูที่เกิดขึ้นในวงการศึกษาปัจจุบัน

คณะมนุษยศาสตร์ตระหนักดีว่าการผลิตบัณฑิตครูภาษาเพื่อสนองเจตนารมณ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่ต้องหล่อหลอมทั้งศาสตร์และศิลป จึงได้พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการจัดการเรียนรู้ทางภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งผสมผสานองค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถและกระบวนการจัดการเรียนรู้ทางภาษา รวมทั้งการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บัณฑิตที่จบไปเป็นครูผู้สอนภาษาที่มีจรรยาบรรณความเป็นครู และสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะมนุษยศาสตร์รู้สึกภูมิใจในการได้มีส่วนร่วมผลิตครูภาษาและมีความมั่นใจในตัวบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาว่าจะเป็นผู้นำในการจัดการศึกษา สามารถใช้คุณธรรมนำความรู้ในการประกอบวิชาชีพ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ตรงตามเจตนารมณ์ของโครงการฯสืบไป

รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

สารคณบดีคณะสังคมศาสตร์

"ครู" เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า มีบทบาทสำคัญในการสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ และธำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีงาม ครูจึงควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางกระแสของทุนนิยม โลกาภิวัตน์และนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่หลากหลาย เยาวชนไทยได้รับเอาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันยั้งคิดและรู้เท่าทัน จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคมดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คำถามที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนี้ก็ คือ เราจะอบรมสั่งสอนเยาวชนไทยได้อย่างไร ดังนั้น "ครู" จึงเป็นที่คาดหวังของสังคมในการดำเนินภารกิจของการถ่ายทอดการศึกษาให้เยาวชนได้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกที่เกิดขึ้น

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะเป็นผู้ร่วมผลิตบัณฑิตหลักสูตรการศึกษา (5 ปี) สาขาสังคมศึกษาได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวที่เกิดขึ้น จึงมุ่งเน้นการผลิตครูสังคมศึกษาให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ กล่าวคือ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีความเป็นสากลมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด และวิธีสอนที่ต่างไปจากครูรูปแบบเดิม รู้จักนำหลักบูรณาการและหลักการเข้าถึงความเป็นจริงในสังคมมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญคือ ครูสังคมศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักครองตน รู้จักการรับและการให้ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้เป็นผู้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างาม เป็นแบบอย่างที่ควรแก่การชื่นชม และสามารถสร้างเยาวชนไทยที่มีคุณภาพต่อไปอย่างต่อเนื่อง การผลิตครูสังคมศึกษาตามกรอบทิศทางใหม่นี้จึงเป็นความภาคภูมิใจของคณะสังคมศาสตร์เป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสในการร่วมพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม
คณบดีคณะสังคมศาสตร์

สารคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถือเป็นคณะหนึ่งที่มีส่วนร่วมในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) หรือหลักสูตรศิลปศึกษา ซึ่งประกอบด้วยทัศนศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงศึกษา โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้ร่วมมือกันระหว่างองค์ความรู้ภายในคณะ ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัย กับคณะวิชาต่าง ๆ ทั้งคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ เพื่อระดมความคิดสร้างหลักสูตร ทั้งหลักสูตรหมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อสร้างครูมิติใหม่ เพื่อการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ระดับกระบวนทัศน์ ฐานคิด จนถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และการประเมินผล

โดยกระบวนการทั้งหมด คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญต่อศิลปะและวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์ควบคู่ไปกับศิลปะและวัฒนธรรมชุมชนและท้องถิ่น ได้ให้ความสำคัญทั้งศิลปะและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิต ชุมชน สังคม โลกและสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาวิกฤติทั้งระดับทั่วไปและระดับโครงสร้าง รวมทั้งเพื่อการเรียนรู้ที่เท่าทัน มีภูมิคุ้มกัน และแสวงหาทางออก ซึ่งจากข้อมูลเชิงประจักษ์ นิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา มีฐานของความรู้ในวิชาชีพเฉพาะ ในวิชาชีพความเป็นครู มีสำนึกความเป็นคนและความเป็นครูอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ที่สร้างความหวังต่ออนาคตของการศึกษา และอนาคตของสังคมประเทศชาติได้

อย่างไรก็ตาม ความหวังของคณะศิลปกรรมศาสตร์ และของทุกๆคณะของมหาวิทยาลัยจะมีพลังแผ่ขยายไปสู่ความเปลี่ยนแปลงเพื่อการปฏิรูปการศึกษาระดับโครงสร้างได้มากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับทุกๆมหาวิทยาลัย ขึ้นอยู่กับการเมืองภาคชุมชน และการเมืองภาคตัวแทนจะเป็นผู้ให้คำตอบ

แต่เฉพาะคณะศิลปกรรมศาสตร์ ก็คงจะทำได้เพียง การทุ่มเทปฏิบัติภารกิจต่อโครงการนี้โดยสำนึกในหน้าที่และโดยความศรัทธาต่อวิชาชีพของการเป็นครู โดยเฉพาะครูศิลปศึกษาเป็นจุดหมาย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย)
รองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้
และรักษาราชการคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ผลการดำเนินงาน
โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

1. เหตุผลความจำเป็น

ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 52 กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ภาคปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา (พ.ศ. 2548-2551) ขึ้น ประกอบด้วยยุทธศาสตร์สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูศรัทธาวิชาชีพครู ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพครู และยุทธศาสตร์การผลิตครูแนวใหม่โดยยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ประการ นี้จะเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพครูอย่างเป็นองค์รวม

สำหรับยุทธศาสตร์การผลิตครูแนวใหม่นั้น จุดเน้นที่สำคัญประการหนึ่งคือ การเร่งพัฒนากระบวนการผลิตครูโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูแนวใหม่การคัดสรรผู้เรียนและการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา จึงประสานงานกับสถาบันผลิตครูในการดำเนินงานในหลายรูปแบบ เช่น การผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) การผลิตครูหลักสูตรต่อยอดจากผู้จบปริญญาตรีสาขาอื่น การผลิตครูหลักสูตรปริญญาโททางการศึกษาและการบริหารการศึกษา และหลักสูตรพิเศษสำหรับผู้บริหารประจำการให้ได้วุฒิทางปริญญาตรีทางการศึกษาและบริหารการศึกษา เป็นต้น

โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เป็นโครงการผลิตครูแนวใหม่โครงการหนึ่งตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างครูที่มีความรู้สึกซึ้งทางวิชาการมีความเชี่ยวชาญในทางปฏิบัติ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นที่สนใจและติดตามของประชาชนและสังคม

2. ที่มาของโครงการ

1. คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2546 พิจารณาโครงการตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยมีมติดังนี้

1.1 เห็นชอบในหลักการของโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรีตามแผน 3 ปี (พ.ศ. 2547-2549) และให้จัดสรรอัตราเพื่อบรรจุนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการเข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามที่กระทรวงศึกษาเสนอ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการรับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรอง เรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะที่ 4 ไปพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ควรเลือกผลิตครูในสาขาวิชาที่ยังขาดแคลน และเลือกดำเนินการนำร่องเฉพาะในสถาบันการศึกษาที่มีความพร้อมก่อนที่จะมีการขยายผลต่อไป โดยในขั้นแรกไม่ควรเกิน 12 แห่ง ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษากำหนด

1.1.2 ควรมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เพื่อประสานความต้องการระหว่างสถาบันผลิตครู และสถาบันที่มีความต้องการใช้ครู และควรมีคณะกรรมการระดับชาติที่ประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความรู้ความสามารถเข้ามากำกับดูแลและจัดวางระบบบริหารจัดการโครงการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล

1.1.3 ควรพิจารณาในภาพรวมว่าประเทศขาดแคลนบัณฑิตครูสาขาวิชาใดบ้าง จำนวนมากน้อยเพียงใด และจัดทำแผนงาน/โครงการรองรับที่ชัดเจน และครอบคลุมโครงการ/หลักสูตรพิเศษอื่นที่มีลักษณะทำงานเดียวกัน

1.2 งบประมาณดำเนินการตามโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการขอทำความตกลงในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณตามความจำเป็นและกำลังงบประมาณในแต่ละปี

2. กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโครงการฯ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,500 คน ในสถาบันผลิตครูจำนวน 50 แห่ง แบ่งเป็นสถาบันผลิตครูของมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงฯ (เดิม) จำนวน 12 แห่ง และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 38 แห่ง โดยมีนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกและรายงานตัวเป็นผู้รับทุน จำนวน 2,194 คน

3. งบประมาณโครงการในปี 2547 ได้รับจัดสรรจำนวน 36.25 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบ

เทียบกับจำนวนเป้าหมาย 2,500 คนแล้ว งบประมาณดังกล่าวไม่เพียงพอ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (หน่วยงานรับผิดชอบโครงการตามหลักการรวมทบวงมหาวิทยาลัย กับสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ตามโครงสร้างใหม่) จึงแจ้งขอใช้งบกลางปี 2547 ซึ่งสำนักงบประมาณได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานำประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ คณะที่ 4 ที่เห็นควรให้ดำเนินการนำร่องเฉพาะสถาบันที่มีความพร้อมจำนวนไม่เกิน 12 แห่ง มาประกอบการพิจารณาด้วย

4. การดำเนินโครงการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงจัดประชุมปรึกษาหารือร่วมกับสำนักงบประมาณ โดยที่ประชุมมีมติเป็นสมควรนำเสนอ ครม. พิจารณาในประเด็นดังนี้

4.1 ขอยืนยันเป้าหมายการผลิตครูตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ปีละ 2,500 คน จำนวน 3 ปี รวม 7,500 คน ตามที่ ครม. มีมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2546

4.2 รับทราบค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาในโครงการโดยจัดสรรให้คนละ 84,000 บาท แยกเป็นทุนการศึกษา 69,000 บาท/คน/ปี และงบดำเนินการ 15,000 บาท/คน/ปี ตามที่สำนักงบประมาณกำหนดและเห็นชอบ

4.3 ขออนุมัติสถาบันผลิตครู นอกเหนือจาก 12 ศูนย์การผลิตที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศไปแล้ว เข้าร่วมผลิตครูตามโครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพครูและโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูไปพร้อมกัน

4.4 ขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมในปี 2547 จำนวน 6,875 ล้านบาท และปี 2548 จำนวน 218,988 ล้านบาท จากงบกลางหรืองบอื่นใดตามแต่เห็นสมควร

5. คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2547 พิจารณาประเด็นดังกล่าวแล้วมีมติ ดังนี้

5.1 รับทราบค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยจัดสรรให้เป็นเงิน 84,000 บาท/คน ตามที่สำนักงานงบประมาณกำหนดและเห็นชอบตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ

5.2 ให้กระทรวงศึกษาธิการปรับแผนการดำเนินโครงการฯ ตามข้อ 1 จาก

เดิมที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2546 อนุมัติหลักการของโครงการฯ ตามแผน 3 ปี (พ.ศ. 2547-2549) ปี ๆ ละ 2,500 คน เป็นโครงการนำร่อง 1 ปี จำนวน 2,500 คน เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ ก่อนสำหรับงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2547 (เพิ่มเติม) เงินงบกลาง รายการค่าใช้จ่ายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ส่วนงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการขอแปรบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม โดยให้ตกลงในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณ แล้วดำเนินการต่อไป

5.3 อนุมัติให้สถาบันผลิตครูนอกจาก 12 ศูนย์การผลิตที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศไปแล้วเข้าร่วมการผลิตครูและเข้าร่วมพัฒนาวิชาครูไปพร้อม ๆ กัน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ

5.4 ให้กระทรวงศึกษาธิการรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

5.4.1 การกำหนดเป้าหมายการผลิตครูในสาขาที่ขาดแคลนควรให้สอดคล้องกับอัตราข้าราชการครูที่คาดว่าจะเกษียณอายุราชการใน 5 ปี ข้างหน้า และเลือกดำเนินการนำร่องเฉพาะสถาบันการศึกษาที่มีความพร้อมก่อนที่จะมีการขยายผลดำเนินงานต่อไป ในขณะเดียวกันให้ความสำคัญกับการปรับกระบวนการเรียนการสอนนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับหลักสูตรการผลิตครูที่เปลี่ยนแปลงใหม่ด้วย

5.4.2 ควรมีเกณฑ์การทดสอบทัศนคติของนักศึกษาเพื่อให้ได้ผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเข้าสู่ระบบ และมีการกำหนดรูปแบบการคัดเลือกที่ชัดเจนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับนักศึกษาต่างจังหวัดที่เป็นคนดีและรักในอาชีพครู เพื่อเป็นการกระจายครูไปยังพื้นที่ขาดแคลน นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญลำดับแรกกับการฝึกอบรมครูประจำการให้ความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. เนื่องจากมติ ครม. เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2547 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ปรับการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี โดยจะดำเนินการโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เพียง 1 รุ่น ในปีการศึกษา 2547 เพียงรุ่นเดียว

3. สาระสำคัญของโครงการ

1. หลักการ

1.1 จูงใจนักเรียนที่ดี เก่ง และมีความต้องการเป็นครูให้เข้าเรียน โดยจัดให้มีระบบการให้ทุนการศึกษาระหว่างเรียน และประกันการมีงานทำ

1.2 สร้างระบบการคัดเลือกคนดี คนเก่งเข้าเรียน

1.3 สร้างหลักสูตรการผลิตครูให้สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการได้อย่างลึกซึ้ง สร้างการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และฝึกฝนทักษะในวิชาชีพครูอย่างเข้มข้น

1.4 จัดทำระบบพัฒนาจิตสำนึกความเป็นครูอย่างต่อเนื่อง

1.5 ประสานงานกับหน่วยงานผู้ใช้ครูให้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตครูและร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาชีวิตครู

1.6 ร่วมมือเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งผู้ใช้ครูและสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการผลิตครูและการประเมินผลนักศึกษาเพื่อออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อผลิตครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 เพื่อผลิตครูมืออาชีพที่มีความรู้ทางวิชาการเชี่ยวชาญทางวิชาการและมีอุดมการณ์ในวิชาชีพครู ด้วยหลักสูตรและกระบวนการที่เน้นการปฏิบัติและฝึกฝนที่เข้มข้น

3. เป้าหมายของโครงการ

3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินโครงการในลักษณะนำร่อง โดยรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2547 เพียง 1 รุ่น จำนวน 2,500 คน จากนั้น ให้ประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนที่จะมีการขยายผลการดำเนินงานต่อไป

ตารางแสดงจำนวนนักศึกษาตามแผนการรับ การรายงานตัว และการทำสัญญารับทุน จำแนกตามสาขาวิชา

ลำดับที่	สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษาในปี 2547				
		แผน	รายงานตัว	ร้อยละ	ทำสัญญารายงานตัว	ร้อยละ
1.	คณิตศาสตร์	500	451	90.20	437	87.40
2.	วิทยาศาสตร์	500	345	69.00	332	66.40
3.	ภาษาต่างประเทศ	600	518	86.33	500	83.33
4.	ภาษาไทย	200	192	96.00	191	95.50
5.	สังคมศึกษา	200	190	190.00	189	94.50
6.	นาฏศิลป์/ดุริยางศิลป์	100	81	81.00	81	81.00
7.	การศึกษาปฐมวัย	200	208	104.00	204	102.00
8.	การศึกษาพิเศษ	200	209	104.50	205	102.50
	รวม	**2,500**	**2,197**	**87.76**	**2,139**	**85.56**

3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

ได้ครูที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการและวิชาชีพมีความเป็นกัลยาณมิตรและรักศรัทธาในวิชาชีพครู

4. การจัดการเรียนการสอน

4.1 นักศึกษาต้องศึกษาวิชาการต่าง ๆ ให้ครบตามหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 160 หน่วยกิต โดยกำหนดให้มีการศึกษาอย่างเข้มข้น รวมทั้งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และปฏิบัติการในสถานศึกษาที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษารับรองอีก 1 ปี รวม 5 ปี จบแล้วจะได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

4.2 นักศึกษาต้องอยู่หอพักของสถาบันผลิตครู และปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสถาบันผลิตครู โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

5. การบริหารโครงการ แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.1 คณะกรรมการบริหารโครงการระดับนโยบายประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนหน่วยงานผู้ใช้ครู ผู้แทนสถาบันผลิตครู ผู้แทนสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการผลิต (กำหนดจำนวนและตำแหน่ง สำหรับการผลิตครูตามโครงการ) การรับรองมาตรฐานการผลิต การประเมินผลนักศึกษาเพื่อออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การบรรจุผู้จบการศึกษาเข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษาและการติดตามและประเมินผลโครงการ

5.2 คณะกรรมการระดับสถาบันผลิตครู มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาและประสานงานกับคณะกรรมการบริหารโครงการ หน่วยงานผู้ใช้ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. ระยะเวลาดำเนินการ

รับนักศึกษาเข้าโครงการในปีการศึกษา 2547 และดำเนินการการจัดการศึกษาต่อเนื่องจนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2551 ในสถาบันผลิตครู 50 แห่ง

7. งบประมาณ

7.1 งบเงินทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาในโครงการเป็นเงิน 69,000 บาท/คน/ปี

7.2 งบดำเนินการของสถาบันผลิตครู เป็นเงิน 15,000 บาท/คน/ปี

8. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

8.1 จำนวนนักศึกษาที่จบตามเป้าหมายของโครงการ

8.2 ความรู้ความสามารถทางวิชาการอย่างลึกซึ้งของนักศึกษาที่จบการศึกษาตามโครงการ

8.3 ทักษะความชำนาญการทางวิชาชีพ และความเชี่ยวชาญในทางปฏิบัติของนักศึกษาที่จบการศึกษาตามโครงการ

8.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในวิชาชีพครูของผู้จบการศึกษา

8.5 เจตคติต่อวิชาชีพครูของผู้จบการศึกษาตามโครงการ

8.6 ระยะเวลาของการศึกษา

8.7 ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของโครงการ

8.8 โรงเรียนคุณภาพ

8.9 นักเรียนคุณภาพ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 สนองตอบนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ปัญจปฏิรูป ข้อ 2 : การปฏิรูปการเรียนรู้ และข้อ 4 : การปฏิรูป ครูและบุคลากรทางการศึกษา

9.2 ครูมีคุณภาพ เป็นต้นแบบที่ดี มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

9.3 การจัดการศึกษามีคุณภาพ สามารถสร้างนักเรียนคุณภาพได้

9.4 สังคมมีคุณภาพ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

4. ผลการดำเนินการ

โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2547 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2546 ที่เห็นชอบในหลักการของโครงการตามแผน 3 ปี (พ.ศ. 2547-2549) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2547 ที่ให้ปรับแผนการดำเนินงานเป็นโครงการนำร่อง 1 ปี จำนวน 2,500 คน เพื่อประเมินผลโครงการฯ รวมทั้งอนุมัติให้สถาบันผลิตครูนอกเหนือจาก 12 แห่ง เข้าร่วมผลิตครูได้โดยมีงบประมาณสนับสนุนสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของโครงการในอัตราหัวละ 84,000 บาท/คน/ปี

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการฯ ตั้งแต่เริ่มจัดทำโครงการจนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2547 (กันยายน 2547) คือ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจนเมื่อมีการร่วมสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏกับสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จึงโอนโครงการดังกล่าวให้สำนักพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพนักศึกษา สกอ. เป็นผู้รับผิดชอบ โดยหน่วยงานดังกล่าวได้จัดทำเอกสารสำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินงานแก่สถาบันฝ่ายผลิต ได้แก่

1. ระเบียบการสอบคัดเลือกโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. คู่มือการดำเนินการโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ที่ใช้เป็นแนวทางการดำเนินการของสถาบันฝ่ายผลิตในโครงการ

3. หนังสือสัญญารับทุนโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ประจำปีการศึกษา 2547 เมื่อถึงต้นปีงบประมาณ 2548 เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษามอบหมายให้สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา (สนผ.) เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฯ แทนการดำเนินการของ สนผ. ได้แก่การแต่งตั้งและจัดประชุมคณะอนุกรรมการโครงการผลิตครูแนวใหม่ โดยคณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและบริหารโครงการให้เป็นไปตามมติ ครม. การพิจารณาให้ความเห็น และข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารโครงการการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากการติดตามผลการดำเนินงานของสถาบัน ฝ่ายผลิตในปีการศึกษา 2547 สามารถสรุปข้อมาเบื้องต้นของการดำเนินงานตามโครงการ ดังนี้

4.1 สถาบันฝ่ายผลิต
4.2 จำนวนนักศึกษา
4.3 อัตราค่าเล่าเรียน
4.4 การบริหารโครงการ
4.5 การบริหารงบประมาณ
4.6 การบริหารสัญญารับทุน
4.7 การได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
4.8 การบรรจุเข้ารับราชการ

4.1 สถาบันฝ่ายการผลิต

ในปีการศึกษา 2547 มีสถาบันอุดมศึกษาร่วมเป็นสถาบันฝ่ายผลิตในโครงการจำนวน 50 แห่ง จากสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูจำนวนทั้งสิ้น 58 แห่ง มหาวิทยาลัยของรัฐ 12 แห่ง (แกนนำ 5 แห่ง) และมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง (แกนนำ 7 แห่ง)

4.2 จำนวนนักศึกษาในปีการศึกษา 2547

ในปีการศึกษา 2547 โครงการผลิตครูฯ หลักสูตร 5 ปี มีเป้าหมายการรับนักศึกษาในโครงการฯ จำนวน 2,500 คน หลังจากสถาบันฝ่ายผลิตดำเนินสอบคัดเลือกมีนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกและมารายงานตัวจำนวน 2,194 คน คิดเป็นร้อยละ 88 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ และ

มีนักศึกษาที่ทำสัญญารับทุนสถาบันผลิตครู จำนวน 2,139 คน (ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 687 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏ 1,452 คน) คิดเป็นร้อยละ 86 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยศึกษาใน 8 สาขาวิชา มีสภาพการการพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย 1,365 คน สำหรับผลการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนที่ 2/2547 นักศึกษา มีเกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป (ตามเงื่อนไขการรับทุน) 2,013 คน เกรดเฉลี่ยไม่ถึง 2.75 จำนวน 121 คน (สอบ 5 คน) จึงเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุดคือ 51 คน

4.3 อัตราค่าเล่าเรียน

ตามคู่มือการบริหารโครงการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 2,500 บาท/เดือน ค่าหอพัก 1,500 บาท/เดือน ค่าวัสดุ 600 บาท/เดือน ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่จ่ายจริง นักศึกษาแต่ละคนจะได้รับทุนภายในกรอบวงเงิน 69,000 บาท/ปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย

4.4 การบริหารโครงการ

โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แบ่งการบริหารโครงการเป็น 3 ระดับ ดังนี้

4.4.1 ระดับนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน

4.4.2 ระดับบริหารโครงการในภาพรวม ได้แก่ คณะอนุกรรมการโครงการผลิตครูแนวใหม่มีเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นประธาน

4.4.3 ระดับสถาบันฝ่ายผลิต ในคู่มือการบริหารโครงการฯ ระบุให้สถาบันผลิตครูแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการระดับสถาบัน เพื่อทำหน้าที่บริหารโครงการระดับสถาบันการผลิต

4.5 การบริหารงบประมาณ

4.5.1 อัตราค่าใช้จ่าย

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาครูตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยจัดสรรให้เป็นเงิน 84,000 บาท/คน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ดังนี้

- ทุนการศึกษารับทุนอัตราคนละ 69,000 บาท/ปี

- งบดำเนินการของสถาบันฝ่ายผลิตอัตราละ 15,000 บาท/ปี

4.5.2 การจัดทำคำของบประมาณ และโอนการเบิกจ่ายไปยังสถาบันฝ่ายผลิต

1. ในปีงบประมาณ 2547 ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ จำนวน 36.25 ล้านบาท เมื่อคำนวณอัตราค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาในอัตรา 42,000 บาท กับจำนวนเป้าหมายนักศึกษา 2,500 คนแล้ว พบว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ จึงขอใช้งบกลางปี 2547 รายการค่าใช้จ่ายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนเพิ่มเติมตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2547 อีกจำนวน 68.25 ล้านบาทรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 105 ล้านบาท โดยโอนการเบิกจ่ายไปสถาบันผลิตครูทั้ง 50 แห่ง จำนวน 90,510,750 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของนักศึกษาที่สอบผ่านและมารายงานตัว จำนวน 2,194 คน สำหรับงบประมาณส่วนที่เหลือจำนวน 14,489,250 บาท ได้ส่งคืนคลัง

2. ในปีงบประมาณ 2548 ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ จำนวน 96,012,000 บาท เมื่อคำนวณอัตราค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาอัตรา 84,000 บาท กับจำนวนนักศึกษาที่ทำสัญญารับทุน 2,139 คน พบว่างบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ สกอ. จึงดำเนินการขอใช้งบกลางปี 2548 เพิ่มอีกเป็นจำนวน 83,664,000 บาท

3. ในปีงบประมาณ 2549 สกอ. มีหนังสือแจ้งสถาบันฝ่ายผลิตให้จัดทำคำขอตั้งงบประมาณโครงการผลิตครูฯ ไว้ที่สถาบันฝ่ายผลิตตามจำนวนนักศึกษาที่ทำสัญญารับทุนในอัตรา 84,000 บาท/คน/ปี

4.6 การบริหารสัญญารับทุน

ในโครงการผลิตครูการศึกษาพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) นักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกและรายงานตัวทุกคนต้องทำสัญญารับทุนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยทุนการศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) พ.ศ. 2547 กับอธิการบดีมหาวิทยาลัยที่จะเข้าศึกษาตามหนังสือมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

4.7 การได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

เนื่องจาก พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ระบุว่าครูที่สอบในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ดังนั้นเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ได้รับใบอนุญาต

ประกอบวิชาชีพ สกอ. และสถาบันฝ่ายผลิตจะดำเนินงานดังนี้

4.7.1 สกอ. จะประสานงานกับคุรุสภาเพื่อให้มีการรับรองมาตรฐานการผลิตของแต่ละสถาบันการศึกษา และการประเมินสัมฤทธิ์ผลนักศึกษาที่จบตามเกณฑ์การประเมินของคุรุสภา

4.7.2 สถาบันผลิตครูประสานงานคุรุสภา เพื่อให้คุรุสภารับรองมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการผลิตของสถาบัน และวิทยฐานะของผู้จบการศึกษา ก่อนที่นักศึกษาจะจบการศึกษา เมื่อได้รับรองการมาตรฐานแล้ว ต้องแจ้งให้ สกอ. ทราบ

4.8 การบรรจุเข้ารับราชการ

เมื่อนักศึกษาในโครงการฯ สำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องชดใช้ทุนโดยการบรรจุเข้ารับราชการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นระยะเวลา 2 เท่าของระยะเวลาที่ศึกษา คือ 10 ปี ในการเตรียมการบรรจุเข้ารับราชการในโรงเรียนเพื่อชดใช้ทุนนั้น สกอ. ได้ประสานกับ สพฐ. เกี่ยวกับแผนอัตรากำลังปี 2551-2553 ที่จะรองรับผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่ง สพฐ. ได้แจ้งจำนวนตามสาขาวิชา วิชาเอกเขตพื้นที่การศึกษา และจังหวัดมาเพื่อทราบในเบื้องต้นแล้ว

4.9 การติดตามและประเมินผลโครงการ

จัดให้มีระบบกำกับติดตามการเรียนการสอนเป็นระยะและรายงานผลการศึกษาต่อ ครม. และกระทรวงศึกษาธิการทุกสิ้นปีการศึกษาโดยได้จัดทำแบบฟอร์มการรายงานผลการดำเนินการเรียบร้อยแล้ว และได้เวียนแจ้งให้มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการจัดทำรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะๆ

5. แผนปฏิบัติการโครงการ

คณะอนุกรรมการโครงการผลิตครูแนวใหม่เห็นชอบแผนปฏิบัติการการดำเนินงานโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เพื่อให้เป็นแนวทางการดำเนินงานดังนี้

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. การบริหารโครงการ		
1.1 การประชุมคณะอนุกรรมการเพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายกำหนดแนวปฏิบัติและพิจารณาผลการดำเนินงาน	ทุก 2 เดือน (ก.พ. เม.ย. มิ.ย. ส.ค. ต.ค. และ ธ.ค.)	สกอ.
1.2 การประชุมผู้รับผิดชอบโครงการระดับสถาบันเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติ รับทราบปัญหาอุปสรรคหารือแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาการดำเนินงาน	ทุกสิ้นภาคการศึกษา (เม.ย. ธ.ค.)	สกอ.
1.3 การประชาสัมพันธ์โครงการ	ตามความเหมาะสม	สกอ.
1.4 การประชุมประจำปี	ตามความเหมาะสม	สกอ./สถาบันฝ่ายผลิต
1.5 การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
1) การวิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐานการผลิตและวิทยฐานะของผู้จบการศึกษา	ภายในปีการศึกษา 2550 สิ้นปีการศึกษา 2551	สถาบันฝ่ายผลิต/
2) การอนุมัติใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู		คุรุสภา
1.6 การบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการ		สถาบันฝ่ายผลิต/คุรุสภา
1) จัดทำแผนอัตรากำลังเพื่อรองรับผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการ	ภายในปีงบประมาณ 2547	สพฐ.
2) แจ้งจำนวนนักศึกษาที่จบการศึกษาเพื่อเตรียมการบรรจุเข้ารับราชการ	ภายในปีงบประมาณ 2547	สถาบันฝ่ายผลิต/คุรุสภา
3) เสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบอัตรากำลังเพื่อบรรจุนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	ภายในปีงบประมาณ 2551	สกคศ./สกอ. สพฐ/สกอ.
2. การบริหารงบประมาณ		
2.1 จัดทำคำของบประมาณเป็นทุนการศึกษาและงบดำเนินการของสถาบันฝ่ายผลิต	ทุกปีงบประมาณ	ปี 47-48 สกอ.

ผลการดำเนินงาน
โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
2.2 จัดทำคำของบบริหารโครงการของ สกอ.	ทุกปีงบประมาณ	ปี 49-สิ้นสุดโครงการ สถาบันฝ่ายผลิต
2.3 การชดเชยทุนและส่งเงินคืนคลัง	ทุกปีงบประมาณ	สกอ./สถาบันฝ่ายผลิต
3. การบริหารสัญญารับทุน		
3.1 ระหว่างการศึกษา	ตลอดระยะเวลาเรียน	สถาบันฝ่ายผลิต
3.2 ระหว่างการปฏิบัติงานชดใช้ทุน	ตลอดระยะเวลาปฏิบัติงาน	สพฐ./คุรุสภา และ สถาบันฝ่ายผลิต
4. ติดตามประเมินผล		
4.1 การติดตามผลการดำเนินงาน	- ทุนสิ้นภาคการศึกษา	สกอ./สถาบันฝ่ายผลิต
- ผลการศึกษาของนักศึกษาผู้รับทุน	- ทุนสิ้นภาคการศึกษา	
- ผลการดำเนินงานรอบปีงบประมาณ	- รายไตรมาส	
- การจัดกิจกรรม/การใช้จ่ายงบประมาณ		
4.2 การติดตามประเมินผลโครงการ		
- การประเมินโครงการเพื่อรายงานต่อ ศธ. และครม.	ทุกสิ้นปีงบประมาณ	คณะนักวิจัยและประเมินผลโครงการ
- การวิเคราะห์หลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร		
- การประเมินโครงการรายสถาบัน		
- การประเมินผลรวมตลอดโครงการ		
4.3 การติดตามผลภายหลังจบการศึกษา	ปีงบประมาณ 2553	สพฐ./คุรุสภา และ สถาบันฝ่ายผลิต

ผู้สนใจติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
โทร 02-354-5500-19 ต่อ 706, 707

ในขณะที่สถาบันต่างๆ กำลังดำเนินงานการเรียนการสอนหลักสูตรครู 5 ปี ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นล่าสุด รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้หารือร่วมกับสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2549 ถึงโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรีที่ยังมีความแตกต่างกันอยู่ระหว่างหลักสูตร 5 ปี กับหลักสูตร 4+1 ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าหลักสูตร 5 ปี น่าจะเหมาะสมกับการผลิตและพัฒนาครูในระยะยาว แต่ก็ได้เห็นว่ายังควรสนับสนุนบัณฑิตที่จบสาขาอื่นและสนใจที่จะมาเป็นครูในภายหลังด้วย โดยการผลิตครูแบบ 4+1 คือเรียนสาขาอื่น 4 ปี และมาเรียนวิชาครูอีก 1 ปี ซึ่งการผลิตครูในลักษณะนี้จะช่วยแก้ปัญหาครูขาดแคลนได้เร็วขึ้น รวมทั้งครูที่มีความสันทัดและเก่งในวิชาต่างๆ ที่กำลังขาดแคลนอีกด้วย ส่วนการผลิตครูหลักสูตร 5 ปี ที่ทำอยู่ในปัจจุบันก็มีผลในแง่ที่ดึงดูดเด็กที่เรียนเก่งให้หันมาสนใจเรียนครูมากขึ้น ดูได้จากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่พบว่า เด็กที่เรียนครูสาขาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์จะมีคะแนนสูงกว่าเด็กที่เลือกเข้าคณะวิทยาศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์

ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ขอให้ สคศท. ไปหาแนวทางเพิ่มการผลิตครูแบบ 4+1 ให้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันการขาดแคลนครูในวิชาสำคัญๆ ทั่วประเทศยังรุนแรงมากทั้งในโรงเรียนของรัฐและเอกชน ที่ประชุมจึงเสนอว่าควรดำเนินการโครงการทั้ง 2 หลักสูตรคู่ขนานกัน โดยการผลิตครูแบบ 4+1 คาดว่าจะเริ่มได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 ซึ่งความจริงแล้วควรมีทุนการศึกษา และข้อตกลงที่จะรับเข้าเป็นครูด้วย เพราะขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการก็มีนโยบายบรรจุครูโดยเน้นสาขาที่ขาดแคลนมากเป็นพิเศษก่อนอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตามต้องยอมรับว่าปัจจุบันปัญหาขาดแคลนครูยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะว่าแม้จะมีผู้สอบได้หรือมีโครงการผลิตครู แต่ปัญหาใหญ่ก็คือไม่มีอัตรารองรับ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังปี 2549-2551 พบว่าต้องขอเพิ่มอีก 87,562 อัตรา และครูอัตราจ้างอีก 17,045 อัตรา โดยที่ต้องใช้งบประมาณทั้งสิ้น 13,929,560,760 บาท

นอกจากนี้รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ขอให้ สคศท. ช่วยพัฒนาบทบาทของสำนักเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) การพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน และการส่งเสริมให้มีนักศึกษาฝึกสอนในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งควรส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มากขึ้นด้วย เพื่อนำผลวิจัยมาใช้ในการปฏิรูป

การเรียนการสอนในระดับต่างๆ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย เพราะจากผลการสอบระดับชาติ และความเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของเด็กในการสอบวิชาภาษาไทย และภาษาอื่นต่ำกว่าขั้นที่พอใจ เมื่อให้อ่านหนังสือก็ไม่สามารถสรุปใจความได้รวมทั้งให้ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตและพัฒนาครูและให้ไปหารือกับสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) เพื่อให้การผลิตครูอาชีวศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาอาชีวศึกษาในอนาคต

ดังนั้น ในปีการศึกษา 2550 ที่กำลังจะมาถึงนี้ เป็นเรื่องที่น่าจับตามองการผลิตบัณฑิตในสาขาการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นที่มาของการจัดการอภิปรายเรื่อง การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) ในการสัมมนาวิชาการ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 กับการพัฒนาคน การปฏิรูปการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม และการสร้างพื้นฐานให้กับปรัชญาพอเพียง ในวาระเฉลิมฉลองครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ณ อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่องฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันที่ 18 สิงหาคม 2549

.....

ที่มา : "ผลการดำเนินงานโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)," (2548, พฤศจิกายน). อนุสารอุดมศึกษา.31(329) : 3-13.

"ศธ. เปิดหลักสูตรครูคู่ขนานแต่ยังขาดอัตราบรรจุ," (2549, 13 กรกฎาคม) เดลินิวส์. หน้า 23.

การอภิปราย

เรื่อง

" การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

ผู้อภิปราย โดย

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ พงษ์วาท

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ดร.สุริยา เหมตะศิลป์

คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ เจียมไชยศร

ผู้ดำเนินการอภิปราย

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ

สมชาย ชูชาติ

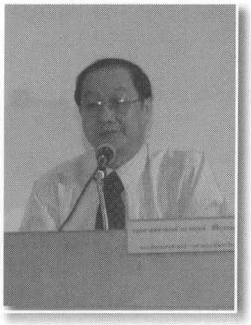
กราบเรียนท่านคณาจารย์ ท่านผู้มีเกียรติ ผู้บริหารสถาบันผลิตครูที่เคารพรัก วันนี้เป็นวันดีอีกวันหนึ่ง สำหรับกิจกรรมจากสถาบันผลิตครูทั้ง 50 แห่ง ที่ผลิตครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานหลักสูตร 5 ปี วันนี้เราคงได้ฟังทรรศนะและประสบการณ์ที่ได้ดำเนินการกันมาแล้ว รวมทั้งในส่วนที่เป็นความคิด ที่คิดว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ในเรื่องของการผลิตครู หลักสูตร 5 ปี

ผมขอเริ่มที่ท่านประธานสภาคณบดีครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย ท่านอาจารย์พฤทธิ์ เชิญท่านได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องแนวการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นการผลิตครู 5 ปี

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

ขอบคุณมากครับ และขอขอบคุณที่เรามีเวทีพบกันอีก หวังว่าคงไม่เบื่อ ความจริงเรื่องนี้เป็นเรื่องที่พูดกันมาหลายปีต่อเนื่องกัน ในหัวข้อเสวนากันในบ่ายวันนี้ที่ใช้หัวข้อว่า **"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร 5 ปี"** ผมอยากจะนำการเสวนาใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน

ประเด็นแรกคือ ประเด็นที่เรามีการปฏิรูปการศึกษา เริ่มต้นประมาณปี 2539

2540 ช่วงนั้นผมเป็นคณบดีสมัยแรกพอดี แล้วก็มีการจัดตั้งสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นช่วงที่มีการก่อการให้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ โดยสาระสำคัญก็คือเราเห็นพ้องต้องกันว่าเราต้องการให้การศึกษาที่มีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ แล้วก็มีการปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพในความหมายใหม่ เป็นการศึกษาที่ไม่ใช่เฉพาะการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียว กลุ่มเป้าหมายไม่ใช่ประชากรในวัยเรียนแต่เพียงอย่างเดียว แต่ให้หมายถึงการศึกษาสำหรับทุกคน รวมทั้งประชากรที่สมัยก่อนเราเคยบอกว่าไม่ใช่ประชากรในวัยเรียน น่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายด้วยเพราะฉะนั้นการศึกษานั้นก็จะต้องมองไปถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษาตามอัธยาศัยเพิ่มขึ้นมาในลักษณะที่จะทำให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง เมื่อต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพในความหมายใหม่ในความหมายที่กว้างสำหรับคนที่ใช้ภาษาวิชาการหน่อยก็ต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์มุมมองเกี่ยวกับการศึกษาเสียใหม่ เราก็ต้องการครูคุณภาพเช่นเดียวกัน ในความหมายของครูคุณภาพ คงไม่ได้หมายถึงเฉพาะครูในระบบโรงเรียนที่ยืนอยู่หน้าชั้นเรียนอย่างเดียว แต่คงจะต้องรวมไปถึงครูที่จะจัดการศึกษาหรือจัดการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน และครูที่จะจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยอีกด้วย ครูก็จะมีขอบเขตที่มากขึ้น นั่นคือประเด็นที่เราพูดกัน แต่สุดท้ายเราก็บอกว่าเรามาเริ่มต้นที่ครูในระบบโรงเรียนก่อน ว่าจะให้มีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ได้อย่างไร เมื่อเราต้องการให้ครูในระบบโรงเรียนมีคุณภาพ เราก็บอกว่าต้องการครูที่เข้มข้นทั้งทางวิชาการ และเชี่ยวชาญทั้งการปฏิบัติการทางวิชาชีพ ในเรื่องของการสอน หรือทำให้เกิดการเรียนรู้ จึงทำให้เกิดหลักสูตร 5 ปีขึ้นมา **เพราะฉะนั้นต้องเข้าใจตรงนี้ก่อนนะครับว่า โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร 5 ปี เน้นการผลิตครูสำหรับป้อนการศึกษาในระบบโรงเรียน** ซึ่งเป็นจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษา ถึงแม้การศึกษาในความหมายใหม่ รวมไปถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียน และตามอัธยาศัยด้วย แต่หลักสูตร 5 ปี เน้นในระบบโรงเรียนก่อน ที่มาของการศึกษาเพื่อจะผลิตครู 5 ปี

นอกจากจะเป็นการเตรียมครูสำหรับการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้ว เรายังเรียกหลักสูตร 5 ปี นี้เป็นการจัดการศึกษาก่อนประจำการสำหรับครูในระบบโรงเรียน เรียก Preservice

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

Teacher Education คือสอนคนที่ยังไม่ได้เป็นครู เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่วิชาชีพครู ในประเทศอังกฤษ เขามีการปฏิรูปการผลิตครูคือ ปฏิรูปโดยการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่ เรียกว่า TTA (Teacher Training Agency) TTA มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตครูด้วยเลย แต่ของเราไม่ถึงขั้นนั้น เราเพียงแต่พูดว่า เราอยากให้ Preservice Teacher Education มีคุณภาพ เราจึงคิดหลักสูตร 5 ปีขึ้นมา แต่ในขณะเดียวกันก็มีการพูดกันค่อนข้างมาก Inservice Teacher Education ก็คือการพัฒนาครูประจำการนั่นเอง ในขณะเดียวกันการที่จะทำให้ครูในระบบโรงเรียนมีคุณภาพนั้น นอกจากจะมองในแง่ของการทำ Preservice Teacher Education ให้มีคุณภาพคือใช้หลักสูตร 5 ปีแล้ว ยังมีมาตรการรองรับอีกหลายมาตรการ เช่นมีมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมทางวิชาชีพ ซึ่งจะมีองค์กรทางวิชาชีพ คือคุรุสภานั้น มีการให้ใบอนุญาตแล้วก็มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ที่มีการเชื่อมโยงกันระหว่างสถาบันที่ผลิตครูกับสถาบันที่เป็นองค์กรวิชาชีพ หลักที่สำคัญในการเชื่อมโยงก็คือสถาบันการผลิตครู เมื่อผลิตครูมาแล้ว ผู้สำเร็จการศึกษาต้องไปขอรับใบประกอบวิชาชีพ ซึ่งแนวทางมี 2 แนว แต่เราเลือกแนวที่หนึ่ง ก็คือ เราต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร 5 ปี สามารถรับใบประกอบวิชาชีพโดยอัตโนมัติ แต่ต้องเป็นหลักสูตร 5 ปี ที่องค์การคุรุสภาให้การรับรอง แนวทางที่หนึ่งนี้ข้อดีก็คือผู้สำเร็จการศึกษาได้รับใบประกอบวิชาชีพโดยอัตโนมัติ ไม่ต้องสอบ แต่มีข้อด้อยคือหลักสูตรต้องเป็นหลักสูตรที่คุรุสภารับรอง ซึ่งเรายังไม่เคยทำก่อนหน้านี้ มหาวิทยาลัยรับรองเองใช่ไหมครับ สภามหาวิทยาลัยรับรองเสร็จ ตอนแรก ๆ ก็ให้ทางทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติอีกทีหนึ่ง ตอนหลังนี่เขามอบให้สภาเสนอทบวงเพื่อทราบ และเพื่อตรวจสอบว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ แต่ตอนนี้ถ้าเราจะเลือกแบบที่หนึ่งก็คือให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิ์รับใบอนุญาตโดยอัตโนมัติก็ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่คุรุสภารับรอง

แนวทางที่สองที่เราไม่ได้เลือกคือ แนวทางที่ทำคล้าย ๆ กับหลักวิชาชีพก็คือ ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องไปสอบเอาใบประกอบวิชาชีพเองอีกที พวกเราคุยกันก็เลือกแนวทางที่หนึ่ง ประเด็นสำคัญที่เป็นที่มาของการสรุปว่าต้องเป็นหลักสูตร 5 ปี ทั้ง ๆ ที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง สมัยนั้นผมเองก็ไม่ค่อยเห็นด้วยสักเท่าไรนักกับหลักสูตร 5 ปี จริง ๆ แล้วหลักสูตร 5 ปีมีการเสนอมาก่อนหน้าที่จะมีการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ อย่างอาจารย์ที่จุฬา อาจารย์ ดร.สมพร เสนอมาตั้งนานแล้ว เราไม่เห็นด้วย แล้วผมก็เรียนมาทางเศรษฐศาสตร์การศึกษา ก็ไม่ค่อยเห็น

ด้วยเพราะว่า 5 ปี ก็เพิ่มต้นทุนการผลิต ผู้เรียนก็ต้องจ่ายเพิ่ม สถาบันก็ต้องจ่ายเพิ่ม ประเทศชาติก็จ่ายเพิ่ม แต่สุดท้ายหลังจากที่เราถกเถียงกันด้วยเหตุผลทั้ง 2 ฝ่ายแล้ว ฝ่ายข้างมากก็เห็นด้วย แต่ก็มีฝ่ายข้างน้อยไม่เห็นด้วยอยู่ นี่คือเล่าให้ฟัง ทุกอย่างต้องทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยนะครับ แต่ผมเองตอนหลังก็คล้อยตาม เราก็คล้อยตาม 5 ปี ยังไงก็ต้องดีกว่า 4 ปี เพราะต้องการคุณภาพ คุยไปคุยมาพวกเราทั้งหมดต้องยอมรับว่า 5 ปี มันก็ต้องดีกว่า 4 ปี แน่ ปัญหาอยู่ที่ว่าที่เพิ่มมาอีก 1 ปี ที่ลงทุนเพิ่มมันคุ้มกับคุณภาพที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ ซึ่งอันนี้ต้องพิสูจน์ต้องวิจัย วิจัยว่าหนึ่งปีที่เพิ่มขึ้น มีคุณภาพเพิ่มขึ้นคุ้มกันหรือไม่ ที่เราวิเคราะห์กันว่า 5 ปี ต้องดีกว่า 4 ปีแน่ อันนี้ค่อนข้างจะเห็นชัดที่แน่ ๆ

เรามีการวิเคราะห์จุดอ่อน ครูหลักสูตร 4 ปี แต่เดิม ก็มีบางคนก็บอกว่าคนที่จบ 4 ปีมาเนื้อหาสาระของวิชาการไม่แน่นพอ ยิ่งสอนโรงเรียนในเมือง ซึ่งนักเรียนเก่ง ๆ บางทีครูสู้เด็กไม่ได้ โดยถัวเฉลี่ยว่าอย่างนั้น เราก็เถียงกันว่า คนที่เนื้อหาไม่แน่นอาจจะเป็นคนที่จบครูมาแล้วได้เกรด 2.00 ก็ได้ ถ้าเป็นส่วนที่ได้ 4.00 ก็ต้องแน่นใช่ไหมครับ ก็ต้องยอมรับว่าคนที่จบการศึกษาปริญญาตรี ก็ไม่ได้แปลว่าทุกคนจะเก่งเท่ากัน บอกว่าจบมาจากครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เนื้อหาสู้คนที่จบคณะวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ไม่ได้ เราก็ไปดูหลักสูตรวิทยาศาสตร์ของที่จุฬา สมัยก่อนเนื้อหาหลักสูตร 4 ปี เรียนวิชาเอก 68 หน่วยกิต ถ้ามีเอกคู่ เอกละ 34 หน่วยกิตแค่นั้นเอง วิทยาศาสตร์นะครับ ทุก ๆ ศาสตร์ ทุกเอกเลย ถามว่าคนที่จบวิทยาศาสตร์โดยตรงเขาเรียนวิชาเอกเท่าไร 95 หน่วยกิต 100 หน่วยกิต เรียน 34 หน่วยกิต มันก็ต่างกันอยู่แล้ว ไม่มีทางจะสู้เขาได้เลย

เราพบว่าครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จะสอนเก่งกว่าเพราะเราเรียนวิธีสอน มีความเป็นครูมากกว่า เพราะเราเรียนวิชาครูมา มีผู้บริหารโรงเรียนหลายคน รู้สึกว่าจะเป็นโรงเรียนเอกชน บอกว่าไม่เห็นจะต่างกันตรงไหนเลย ความเป็นครูและความสามารถในการสอนเด็กก็พอ ๆ กัน ต่างกันนิดหน่อย แต่ไม่มีนัยยะสำคัญ มีความเชื่อว่าถ้ารู้เนื้อหาจะสอนได้ทุกคน ยังมีความคิดนี้อยู่แต่หลักๆ ก็บอกว่า บางคนที่รู้เนื้อหาสอนเด็กตกกันเป็นแถวเพราะครูเก่งอยู่คนเดียว เด็กไม่ได้เก่งตาม อย่างนี้เป็นต้น

ครูที่จะสอนให้เด็กเก่งตาม บางทีเนื้อหาไม่ต้องเก่งมากแต่สอนให้รู้เรื่องก็มีหลายแนว แต่สุดท้ายเราก็คิดว่า ถ้าเราเขยิบคุณภาพขึ้นไปสักนิด คือแทนที่จะเป็นแค่ 4 ปี เราจะเพิ่ม

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

หน่วยกิตเรียนวิชาเอกเพิ่มขึ้น จาก 68 หน่วยกิต เป็น 80 หน่วยกิต ถึงจะเพิ่มหน่วยกิต บางคนก็บอกครูพันธุ์ใหม่ก็คือมีจิตวิญญาณความเป็นครู แล้วก็สามารถที่จะสอนเด็กด้วยวิธีการแบบใหม่ที่ว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่มา lecture หรือบรรยาย หรืออ่านตามหนังสือ lecture ต้องมีเทคนิควิธี เราก็บอกว่าหลักสูตร 4 ปี เราก็พยายามจะเน้น แล้วนิสิตนักศึกษาของเราทุกคนก็ทำได้ตอนฝึกสอน A กันเป็นแถว สอนแบบมีอุปกรณ์ แต่พอจบไปเป็นครู เป็นไงครับ สอนแบบเก่าเพราะไม่มีคะแนนให้แล้ว ก็มีการวิเคราะห์กันว่าเป็นเพราะเรายังซึมซับหรือความชำนาญในการสอนแบบใหม่เข้าไปในสายเลือด

หนึ่งเทอมที่ฝึกอยู่มันคงไม่นานพอที่จะซึมซับหรือมีความชำนาญในการสอนแบบใหม่ เลยสอนแบบเก่า ก็เลยคิดกันว่าเพิ่มฝึกสอนดีไหม เพิ่มเป็นสัก 1 ปี ถ้าสอนแบบใหม่ทั้งปีความคุ้นเคยหรือความสามารถในการทำอะไรซ้ำ ๆ ก็จะติดตัวเป็นนิสัย นี่คือที่มา 1 ปีที่เพิ่มขึ้นจาก 4 ปี เป็น 5 ปี ครับ 1 เทอมก็ควรจะเพิ่มเนื้อหาในสาขาวิชาเอก ก็คือเข้มข้นทางวิชาการ ตอนนี้เข้าใจว่าหลักสูตรต้องเรียนประมาณ 80 หน่วยกิต จาก 68 เป็น 80 ยังไม่เท่าวิทยาศาสตร์ทีเดียว แต่ต้องเพิ่มฝึกสอนอีก 1 เทอม นี่คือ 1 ปีที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นอย่างนั้น เราค่อนข้างจะเห็นด้วยว่ามันน่าลองดู แต่ยังไม่มีใครกล้าประกันว่าจะดีกว่า แนวโน้มน่าจะดีกว่า ความเสี่ยงน่าจะไม่มาก นั่นคือที่มาของหลักสูตร 5 ปี คือให้ฝึกสอนเพิ่มขึ้นอีก 1 ปี แล้วเพิ่มเนื้อหาอีก 1 เทอม แต่พอทำได้รุ่นหนึ่ง รุ่นที่รัฐบาลให้ทุน รุ่นที่สองรัฐบาลเขาไม่ให้ทุนแล้ว ตอนนี้รุ่นที่สาม ตกลงรุ่นสองกับสามไม่ให้ทุน พอมาถึงรุ่นที่สาม รัฐมนตรีก็บอกว่าแน่ใจหรือว่า 5 ปี จะดีกว่า 4 ปี แล้วก็เอาไหม 4+1 น่าจะดีกว่า 5 ปี เราก็ถามท่านรัฐมนตรีว่า เหตุผลคืออะไร ท่านก็บอกว่าตอนนี้เราขาดแคลนครู ถ้าขืนปล่อยอีก 5 ปี เราไม่ทันใช้ ถ้า 4+1 น่าจะจบเร็วขึ้น เราก็ทักท้วงว่าทางศึกษาศาสตร์ ไม่ต้องสอน 5 ปี แล้วก็ไม่ต้องสอน สอน 4 ปีด้วย สอนปีเดียวพอ 4 ปีแรกให้เรียนกับคณะอื่น แล้วมาต่อยอดที่คณะครุศาสตร์ 1 ปี แล้วก็จบไปเป็นครูได้ ก็จะเร็วขึ้นในความหมายนี้ แต่สุดท้ายที่บอกขาดแคลนครูไม่ได้หมายความว่าคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผลิตให้ไม่ทัน เราผลิตให้จนล้น คนจบประมาณปีละหมื่นกว่าคน แต่รัฐบาลมีอัตราประมาณพันกว่าคนสองพันคน โรงเรียนขาดแคลนครูครับ แต่ตลาดไม่ขาดแคลนครู

รัฐมนตรีก็บอกว่าหลักสูตร 5 ปี น่าดีตามหลักการ เราขอเวลาพิสูจน์ให้รุ่นแรกจบก่อน แล้วค่อยประเมิน แล้วค่อยคิดใหม่ รัฐมนตรีก็เอาแล้ว 5 ปีทำไป สักพักท่านรัฐมนตรีก็บอกว่า

อยากให้การผลิตครู 5 ปี เป็นการผลิตครูที่เป็น Preservice Teacher Education เป็นกระแสหลัก ก็ต้องเชื่อว่าการบ่มเพาะจิตวิญญาณความเป็นครูต้องบ่มเพาะตั้งแต่ปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5 ไม่ใช่บ่มเฉพาะปีที่ 5 ปีเดียว การที่เรารับนิสิตนักศึกษาคณะอื่นมา เรียนมา 4 ปี 4 ปีนั้นก็ไม่ได้บ่มเพาะความเป็นครูเลย มาเรียนคณะครุศาสตร์ปีเดียวเราไม่มั่นใจ เราบอกรัฐมนตรีอย่างนั้นจริงอยู่ อาจจะมีบางคนเก่ง ๆ ใช่ไหมครับถึงมาเรียนกับเราปีนึงก็อาจจะสอนเก่งก็ได้ เรื่องของความเก่งนี่เป็น exceptional คนบางคนไม่ได้เรียนครูมาเลยก็สอนเก่งกว่าคนเรียนครูก็มี นั่นคือ born to be teacher มีอยู่แล้วใช่ไหมครับ แต่มีพอไหม มันไม่น่าจะพอ นอกจากจะมีการวิจัยพบว่ามีพอ ก็ปิดคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ไปเลย ถ้าคิดว่า born to be teacher มีพอนะครับ แต่เราเชื่อว่าถ้าเราไม่มีความสามารถพิเศษ คือไม่มีพรสวรรค์ที่จะ born to be teacher เราต้องการ train the teacher ต้องการ educated the teacher ใหม่ขึ้นมา แล้วก็เชื่อว่าถ้าอย่างนั้น 5 ปี โดยการบ่มเพาะมาตลอดอย่างต่อเนื่อง น่าจะดีกว่า จุดอ่อนเรื่องความเข้มข้นทางวิชาการ เราก็เสริมได้

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอีกข้อหนึ่งขณะนี้ เดิมคุรุสภาบอกว่า 4+1 น่าจะโอเค ทางสภาคณบดีก็ไม่ขัดข้อง เพราะถือเป็นกระแสทางเลือก เพราะ 4+1 รวมกันก็ 5 ปี ที่ว่าคุณภาพก็น่าจะโอเค แต่ปัญหามันอยู่ที่ว่า หนึ่งปีที่จะมาเรียนครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เขามักจะใช้หลักสูตร ป.บัณฑิต (ประกาศนียบัตร 1 ปี) 24 หน่วยกิต หรือ 25 หน่วยกิต 27 หน่วยกิต พบว่าไม่สามารถจะจัดฝึกสอน 1 ปีได้ 1 ปี ต้องเรียนวิชาครู จิตวิทยา วิธีสอน เทคนิคการสอน แล้วต้องฝึกสอนด้วย เพราะว่าตอนที่เรากำหนดมาตรฐานคุณภาพหลักสูตร 5 ปี เราบอกว่าทุกคนต้องฝึกสอน 1 ปี ทั้งพระราชบัญญัติว่าด้วยสภาครู หรือว่าด้วยคุรุสภา เขาเอาไปบัญญัติไว้เป็นกฎหมาย ใน พ.ร.บ. การศึกษา ของสภาครู บอกไว้ว่าผู้ที่จะรับใบประกอบวิชาชีพครูต้องจบปริญญาตรีทางการศึกษา ที่คุรุสภารับรอง และปริญญาตรีทางการศึกษานั้นต้องมีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่คุรุสภารับรองตามหลักสูตรปริญญาไม่น้อยกว่า 1 ปี ตอนแรกคิดว่าดูแล้วก็ว่าหลักสูตร 1 ปี ของ ปริญญาบัณฑิตนั้น ก็อาจจะฝึกสอน 1 เทอม เรียนวิชาการ 1 เทอม ไม่ครบ 1 ปี ทางคุรุสภาก็จะให้ใบอนุญาตทำการสอนชั่วคราวไปก่อน เสร็จแล้วก็ให้คนที่จบปริญญาบัณฑิต ไปสอนในโรงเรียนอีก 1 เทอม รวมกันเป็น 1 ปี แล้วคุรุสภาจะให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หลังจากที่ไปปฏิบัติการสอนอีก อีก 1 เทอมแล้ว ขณะนี้ตีความตามกฎหมาย

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

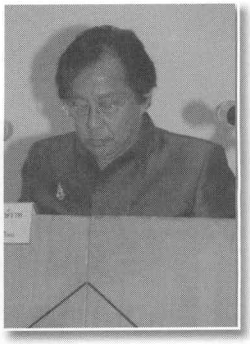
1 เทอมที่จบปริญญาไปแล้วไม่สอดคล้องกับกฎหมาย เพราะกฎหมายบอกว่าการฝึกสอน 1 ปี ต้องเป็นการฝึกสอนตามหลักสูตรปริญญาครับ นอกหลักสูตรไม่ได้ ตอนนี้กำลังตีปัญหาตรงนี้อยู่ บางคนก็เลยเสนอว่าเราไปทำ 4+1 ทำไม ทำไมเราไม่ทำ 4+2 ไปเลย ก็หมายความว่าจบปริญญาตรีวิทยาศาสตร์มา อักษรศาสตร์มา ก็ไปเข้าหลักสูตรปริญญาโทไปซะเลยเป็น Master of teaching แล้วหลักสูตร Master of teaching ให้มีฝึกสอน 1 ปีไปเลยก็จะครบ requirement ของกฎหมายที่กำลังพูดถึงอยู่ ประเด็นก็คือเราก็คิดว่ามี 2 ประเด็นนะครับ คิดว่าโดยหลักการเราอยากให้ฝึกสอน 1 ปี น่าจะดีกว่าฝึกสอนครึ่งปี เรียน content เพิ่มขึ้นอีก 1 เทอม น่าจะดีกว่าเดิม ถ้าคิดว่าดีแน่ตามหลักการนี้ก็น่าจะเรียนหลักสูตร 5 ปี ต้องฝึกสอน 1 ปี แล้วก็เรียนเนื้อหาเพิ่มอีก ถ้าคิดว่าไม่จำเป็น ทำ 4 ปีแบบเดิมให้มีคุณภาพได้

รัฐมนตรีก็บอกลองคิดใหม่ได้ไหม เราทำ 4 ปี แบบเดิมให้มีคุณภาพได้ไหม ก็มีบางคนก็บอกว่าได้เหมือนกัน แต่ภายใต้เงื่อนไขบางอย่าง เช่น ได้คนเก่งมาเรียน ก็เห็นด้วยนะครับ สามารถทำให้คนที่เลือกคณะวิศวะ คณะแพทย์เดี๋ยวนี้มาเรียนคณะครุศาสตร์ได้ 4 ปี สามารถให้มีคุณภาพได้ เราเชื่ออย่างนั้น ปัญหาคือทำให้เขามาเรียนได้ไหม ถ้าไม่มีหลักประกันเราไม่เอา ถ้ามีหลักประกันเมื่อไหร่ว่าคนเก่งจะมาเรียน เราเอา 4 ปีก็ได้ และจริง ๆ เราก็บอกว่าแม้แต่หลักสูตรเราก็เขียนว่า 5 ปี เนื่องจากหลักสูตรเราเป็นระบบหน่วยกิต คนเรียนอาจจะเรียนจบภายใน 4 ปีครึ่งได้ บางคนก็บอกว่าจบ 4 ปีก็ยังได้ แต่ปัญหาคือจะฝึกสอนอย่างไร ถ้าคนเรียนเก่งจริงอาจเรียนจบ 4 ปีครึ่ง หรือ 4 ปีก็ได้ หลักสูตรมาตรฐานคือ 5 ปี ขณะนี้ทางฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับพัฒนาหลักสูตร 5 ปี ก็บอกว่า อย่าไปอ้างกฎหมายว่าไม่ได้ พ.ร.บ. สภาครูบอกว่าต้องฝึกสอน 1 ปี รวมไปแล้วก็ 5 ปีแน่ รัฐบาลก็บอกว่าถ้ากฎหมายไม่ดีแก้ได้ ประเด็นก็คือว่าถ้าอ้างกฎหมายคงจะลำบาก เอาเป็นว่าเราคิดว่าการฝึกสอน 1 ปี ดีกว่าครึ่งปีหรือไม่ ถ้าคิดว่าดีก็คงต้องยืนตามนั้น ขณะนี้พูดคุยจนกระทั่งรัฐมนตรีก็ยังยอมรับแล้วว่า 5 ปีก็ยังอยู่ ไม่ทำอะไรกับหลักสูตร 5 ปี เปิดไป เพียงแต่ว่าจะให้ทุนหรือไม่อีกเรื่องหนึ่ง ตอนนี้รัฐบาลยังไม่ได้ให้ จะเปิด 5 ปีก็มีไป คุรุสภาจะให้ใบอนุญาตแบบนี้ก็ให้ไป แต่ท่านก็เสนอว่า เราเปิด 4+1 เพิ่มได้ไหม เราก็บอกไม่ขัดข้องถ้ามีคนเรียนก็เปิด ถ้าไม่มีคนเรียนก็ไม่เปิด จึงค่อนข้างเป็นข้อสรุปได้ว่า 4+1 ก็มีได้ 5 ปีก็ได้ จะทำ 4+2 ก็ไม่ขัดข้องแล้วแต่มหาวิทยาลัย ทั้งหมดนี้ก็คือเรื่องของคุณภาพ

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณท่านคณบดีคณะครุศาสตร์จุฬาครับ อาจารย์ได้กรุณาเปิดประเด็นพูดถึงที่มาส่วนที่ไปเราจะคุยกันอีกรอบ เพราะเรามีประสบการณ์กันมาพอสมควรในเรื่องการทำครู 5 ปี ซึ่งจริง ๆ ที่เราได้รับเกียรติจากท่าน หลากหลายพื้นที่ ทั้งภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคใต้ ความจริงแล้วเราจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันว่าบริบทของสังคมที่อยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีผลด้วยไหม ทรรศนะของท่านอาจจะช่วยให้เรื่องนี้ได้มีความหลากหลายมากขึ้น มากกว่าแค่ระเบียบที่คุรุสภากำหนด หรือความเห็นของรัฐมนตรี ตอนที่ท่านรับตำแหน่งท่านก็บอกว่า 4+1 ก็ได้ อย่างที่ท่านอาจารย์พฤทธิ์ว่านะครับ ผมขอเรียนเชิญท่านคณบดีคณะศึกษาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ครับ ดร.อรรณพ พงษ์วาท

อรรณพ พงษ์วาท

เรียนท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาสมาชิกที่เคารพทุกท่าน ท่านวิทยากรด้วย ผมคงเป็นคนเดียวที่จบมาทางรัฐศาสตร์(สิงห์ดำ) แล้วก็ผันตัวเองไปสู่ยุทธจักรเสมาธรรมจักร 4 ปี แล้วก็เขาอัปเปหิไปต่างประเทศ กลับมาก็มาบรรจุที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพิ่งครบรอบ 24 ปี ผมอายุราชการน้อยมาก แล้วสภามหาวิทยาลัยหลงคารม เลยแต่งตั้งให้ผมเป็นคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ก็ได้ไปร่วมกับสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่ดร.พฤทธิ์เป็นประธาน และก็มิตรทั้งหมดในที่นี้ ก็มีสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ 16 สถาบัน ที่บอกว่าจะไปใช้ มช. เป็นฐานประชุม วันที่ 5 - 6 ตุลาคมที่จะถึงนี้ ก็ด้วยความเคารพ ผมจะไม่อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องของที่อาจารย์ดร.พฤทธิ์ได้นำเสนอไปแล้วซึ่งก็ชัดเจนในตัวของมันเอง แต่ที่ดีใจอยู่อย่างก็คือว่ายังเป็นคำถามปลายเปิด ก็ไม่ต้องไปฟังรัฐมนตรีมากนัก แต่ก็ศึกษาให้หมด แล้วก็ไหน ๆ มันมาได้ 3 ปีแล้ว ก็เอาให้มันครบ 5 ปี ครบ 5 ปี แล้วก็ผ่านกระบวนการสุดท้ายคือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี ซึ่งก็เป็นเรื่องใหญ่ที่เรากำลังพูดคุยกันอยู่นี้ ผมได้เชิญท่านรองคณบดีผมมาด้วยก็จะได้รับฟังด้วยมาช่วยกันคิด

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

แต่เรื่องที่ผมคิดว่าเป็นคำถามปลายเปิดก็คือว่า ความจริงขณะนี้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ก็มีหลักสูตร 4+1 อยู่แล้ว ทั้งหมดนี่ว่าไปแล้วก็เป็นของ เป็นครูคณิตศาสตร์ ครูวิทยาศาสตร์ ซึ่งจบมาจากที่อื่นก็กำลังอยู่ในกระบวนการที่ท่านว่า มันจะฝึกกันอย่างไร จะทำอะไรกันอย่างไร ใครจะตีความอย่างไร เราก็ว่าของเราไปก่อน ผมอยากตั้งขอสังเกต 2-3 ประการ เกี่ยวกับเรื่องหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

ฟังท่านดร.เอกวิทย์ ฟังท่านอาจารย์ระพี พูดไว้ตอนเช้าแล้ว ก็ได้ความชื่นชมโสมนัส เพราะว่าเราต้องกลับไปหารากแต่รากนี้มันจำเป็นจะต้องเป็นเรื่องที่เราเถียงกันตอนนี้หรือเปล่า 5 ปี 4 ปี หรือว่าไปหาครูพันธุ์ใหม่ มันขาดเนื้อหา ขาดเทคนิควิธีการสอน เรื่องนี้อย่างที่ผมเรียนไปแล้ว อาจต้องเป็นคำถามปลายเปิดช่วยกันคิดต่อไปได้นะครับ ดีใจที่ว่ามันยังไม่เป็นคำถามซึ่งยุติเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ในเรื่องของการปฏิรูป ถ้าท่านจะสังเกต ท่านอาจารย์ดร. เอกวิทย์ พูดว่าได้มีส่วนร่วม และเสียใจที่จะบอกที่ประชุมว่าได้มีส่วนร่วมในการปฏิรูปครั้งสำคัญ ๆ มา 2 ครั้ง ครั้งแรกก็ พ.ศ. 2517 พ.ศ. 2518 พวกเราส่วนใหญ่ก็อยู่ในเหตุการณ์ การปฏิรูปการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม ดร.เอกวิทย์ ก็มีบทบาทมาก ท่านบอกว่าการปฏิรูปการศึกษาเละมาก ท่านก็ดูเอาเองก็แล้วกันนะครับ จนกระทั่งขณะนี้ผมคิดว่าคำพูดนี้ก็ไม่ผิดนักว่า เราปฏิรูปคือทำอะไรใหม่ ๆ เกือบทุกอย่างยกเว้นเรื่องที่ควรปฏิรูป และเรารู้เรื่องอะไร ๆ ต่ออะไรมากมายเกี่ยวกับสิ่งที่ควรจะรู้น้อยลง น้อยลง ที่อาจารย์เอกวิทย์ว่าเมื่อกี้ we know more and more about less and less แล้วก็เละกันไปหมด แล้วก็ต้องกราบเรียนด้วยความเคารพ ถ้าเพื่อนฝูงในห้องประชุมนี้ถ้ามาจากกระทรวงศึกษาธิการ เราก็อยู่กระทรวงเดียวกันนะครับ คนที่ต้องเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบหลักก็คือบุคลากรระดับสูงทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและที่ได้เกษียณอายุราชการไปในรอบ 2-3 ปีผ่านมา ไม่เว้นปลัดกระทรวง ไม่เว้นที่มีส่วนทำให้การปฏิรูปการศึกษาของไทยถอยหลัง และเป็นการหยุดชะงัก มันเป็นการลงเหว ทำทุกอย่างในส่วนที่ไม่ควรจะกระทำเลย แต่สิ่งที่ควรจะกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่อาจารย์เอกวิทย์ได้พูดนั้น ปล่อยให้พวกเราคลำไม่ใช่ว่าไม่ดีนะ แต่ผมคิดว่าเรื่องนี้ต้องเป็นเรื่องที่ต้องตราไว้ในประวัติศาสตร์ของเรา

ผมยกตัวอย่างนิดเดียวนะครับว่า เนื่องจากว่าไม่กี่วันข้างหน้านี้ตำแหน่งใหญ่ ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการก็จะมีการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาของพวกเรา ก็อย่างที่ทราบกันว่า ในกรณีของกระทรวงศึกษาธิการ เราจะสังเกตเห็นว่าได้ทำทุกอย่าง

ตั้งแต่ปี 2544 ที่จะไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาธิการแห่งชาติ ซึ่งผมถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเสียใจมาก แล้วก็วันที่เป็นหน้าสีดำของประวัติศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาไทย ผมต้องตราไว้คือ วันที่ 11 - 12 พฤษภาคม 2544 ต้องพูดเรื่องนี้เพราะเหตุการณ์เกิดขึ้นจริงที่จังหวัดเชียงใหม่ บ้านผมเอง ที่โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า หลังจากที่มีการรายงานของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) ให้กับรองนายกรัฐมนตรีสุวิทย์ คุณกิตติ สมัยนั้นดูแลการศึกษาอยู่ ดีใจกันมาก ก็มีการรายงานรายละเอียดว่าว่า สปศ. ได้ทำอะไรไปเรียบร้อย ส่งรายงานให้รัฐบาลไปตั้งแต่เมษายน 2544 แล้วก็ไปประชุมกันที่เชียงใหม่ วันที่ 10-11 พฤษภาคม ที่เชียงใหม่พลาซ่า ก็แถลงข่าวใหญ่ ดีใจมากเห็นด้วยกับ สปศ. เกือบหมด มีอยู่ 3 เรื่องแค่นั้นเองที่ขอให้ สปศ กลับไปช่วยพิจารณา

1) ตำแหน่งแห่งที่ของสำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ เกี่ยวข้องมากเลยกับการปฏิรูป

2) เกี่ยวกับเรื่องของอาชีวศึกษา มาตรา 21 ไปช่วยดูให้ชัดเจน ตกลงว่ากฎหมายจะเปิดปริญญาตรี สอนปริญญาโท เอก ได้ก็ไม่ว่ากัน

3) เรื่องกฎหมายว่าด้วยเรื่องการศึกษาเอกชน ก็ดูแล้วก็เข้าใจนึกว่าท่านคงเห็นด้วยหมดกับโครงสร้างและการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจที่อาจารย์ ดร.เอกวิทย์ พูดเมื่อเช้า ท่านสุวิทย์ ประกาศที่การแถลงข่าว เห็นด้วยดีใจและก็มอบให้ สปศ. กลับไปเอารายละเอียดใน 3 เรื่องนี้เข้ามา แต่ปรากฏว่าวันที่ 12 หลังจากที่แถลงข่าวเสร็จ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สมัยนั้น ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์เกษม วัฒนชัย ดีใจ และก็ตามเสด็จสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถไปอ่างขาง สบายใจ ปรากฏว่า 14 องค์ชาย องค์หญิงของกระทรวงศึกษาธิการก็ไม่ไปไหน ก็กลับไปประชุมต่อที่ร้าน อาหารจีน หน้าโรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า และมีมติพร้อมกันบอกว่าไม่เอาซักอย่างเลยที่ว่าเมื่อวาน อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ดี แต่ผมก็เรียนเรื่องนี้ เพราะว่าเพื่อที่จะบอกให้ท่านทราบว่า มีเสียงเดียวที่เป็นเสียงมโนธรรมสำนึกในที่ประชุมวันนั้น คือเสียงของคุณหญิง ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ที่ทักท้วงว่าคงไม่เหมาะสม เพราะว่านายก และรองนายก ได้แถลงไปแล้ว อันนี้ผมเรียนให้ท่านทราบว่าจากวันนั้นจนถึงวันนี้ 7 ปี ตั้งแต่ 2542 ประกาศใช้ พ.ร.บ. 7 ปี จากวันที่ 12 พฤษภาคม 2544 นี่ก็ 5 ปีกว่าแล้ว นี่ละครับการปฏิรูป เราได้อย่างนี้ บังเอิญเมื่อกี้ท่านพฤทธิ์ ลงท้ายด้วยคุณภาพผมจะขอเอาไว้รอบสองนะครับ นี่เป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งผมคิดว่าเราต้องพูดกันในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

ผมจะไม่ใช้เวลามากเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปการศึกษา เพราะคิดว่า เรามีโครงการใหม่ ๆ จนจำชื่อไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน (ร้าย) และก็มีโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งทุน ทำทุกอย่าง ยกเว้นเรื่องที่ควรจะทำในพระราชบัญญัติ รู้ทุกอย่าง ยกเว้นเรื่องที่ควรรู้ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่าตกใจ เรื่องที่สองคือ เรื่องที่ท่านจุฑามาศ พูดเมื่อเช้าตอนๆ ก่อนเที่ยง พูดถึงเรื่องการพึ่งพาเทคโนโลยีและความรู้จากภายนอก นี่แหละครับเท่ากับเป็นตัวบ่งชี้ เท่ากับว่าเราปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ 2517-18 และเที่ยวนี้ ผมจำได้ว่าเคยมาพูดที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ อาจจะไม่ใช่ห้องนี้ เมื่อราว ๆ เดือน พฤศจิกายน 2527 ในการประชุมปริญญาเอก ของพัฒนศึกษาศาสตร์ที่นี่ ก็ได้ยินเรื่องเหล่านี้เราพึ่งพาเทคโนโลยีต่างชาติมากเกินไป และวันนี้ก็เพิ่งได้ยินจากท่านจุฑามาศ ที่ปรึกษาสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พูดเรื่องเดียวกัน และท่านก็โยนกลับมาให้พวกเราเหมือนเดิม ขอให้สถาบันการศึกษาช่วยกัน ก็ช่วยกันมา 20 กว่าปี พวกเราไม่ได้ทำให้ต้องพึ่งเทคโนโลยีต่างชาติมากขึ้นเลย มันมีคนที่ทำให้ต้องพึ่ง ไม่ไปพูดบอกพวกคนเหล่านั้นล่ะ เพราะฉะนั้นการศึกษาเรา ถ้าจะปฏิรูปใหม่นะ ก็ต้องบอกว่าคนอื่น ควรจะต้องรับผิดชอบในสิ่งที่มันเกิดขึ้นในบ้านในเมือง พอเสร็จแล้วก็โยนมาให้สถาบันการศึกษามาช่วยกันแก้ ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยถูกต้องเท่าไหร่นะครับ

ผมเห็นว่า พอดี ดร.พฤทธิ์ พูดว่าเราจะจำกัดการอภิปรายกันถึงเรื่องของการศึกษาในระบบ เพราะเรามีเรื่องของนอกระบบ และตามอัธยาศัยอีก อันนี้ก็คิดว่ามันเป็นเรื่องที่เข้าใจได้นะ ผมคิดว่าขณะนี้ หน้าที่ของเราไม่ใช่เฉพาะผลิตครู 5 ปี สมมุติว่าถ้ามี 5 ปี อันนี้ก็เป็นข้อตกลงเช่นเดียวกันในที่ประชุม ภารกิจเรื่อง Inservice ซึ่งความจริงแล้วผมคิดว่าการพัฒนาครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษา น่าจะเป็นงานหลักของเราด้วยซ้ำไป จากนี้ไปสถาบันผลิตและพัฒนาครูอย่างพวกเรา และที่สำคัญ ได้คุยกับเพื่อนอาจารย์ข้างหลัง จะให้คณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จะว่า 5 ปี 4 ปี 4+1 4+2 จะให้คณะศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์เท่านั้น วิ่งไปวิ่งมาในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นไปไม่ได้เลยนะครับ เพราะตราบใดที่เรายังต้องส่งนักศึกษาของเรา ไปเรียนวิชาเอก วิชาเนื้อหาที่คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ฯลฯ และท่านก็ใช้เกณฑ์วิจารญาณของท่านอย่างเต็มที่ เราไม่ได้บอกว่าท่านต้องลดเกณฑ์ลงมานะ แต่ตราบใดที่ผู้บริหารระดับตั้งแต่หัวหน้าภาควิชา คณบดีขึ้นไป คณะอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยไม่รับทราบรับรู้

ว่าการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการผลิตและการพัฒนาครูมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศชาติอย่างไร และถ้าเป็นไปได้ ถ้าไม่เหมือนที่นี้ และถ้าผู้บริหารมหาวิทยาลัย ตั้งแต่รองคณบดี รองอธิการบดี อธิการบดี ไม่เข้าใจและไม่เห็นคุณค่าของการปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษาโดยรวม สิ่งที่เราคิด สิ่งที่เราฝันกันมันไม่มีทางเป็นไปได้เลย ประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากจะฝากไว้ในรอบนี้ ผมคิดว่าความร่วมมือกันในมหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษา ไม่ได้บอกว่าคนอื่นจะต้องมาแบกรับภาระกับเรา แต่ในต่างประเทศท่านอาจารย์พฤทธิ์ก็ได้อ้างอิงถึงงานหลาย ๆ ชิ้น ซึ่งสมัยก่อนเราก็เคยทำด้วยกันในเรื่องของการปฏิรูปการผลิตครูในประเทศต่าง ๆ ในอังกฤษ ในสหรัฐอเมริกา ในออสเตรเลีย เงื่อนไขที่สำคัญประการหนึ่งก็คือว่า เป็นความร่วมมือกันระหว่าง คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กับคณะวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะอื่นๆนะครับ ที่เราจะต้องส่งนิสิตนักศึกษาของเราไปเรียนวิชาเนื้อหา ถ้าเราไม่มีความเข้าใจอันนี้ ไม่มีความร่วมมือ ไม่มีเครือข่ายและการสนับสนุนกันในเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยและโครงสร้างต้องเอื้อด้วย ผมดีใจที่นี่นะ เพราะท่านอธิการบดี ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ เป็นประธานคณะกรรมการ ในการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ผมไม่ได้หมายความว่าต้องดึงผู้ใหญ่มาเกี่ยวกันนะครับ

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณครับ ท่านคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สมกับที่ท่านจบรัฐศาสตร์มาจริง ๆ นะครับ ผมคงไม่ต้องขยายความไปมากกว่านี้ ในรอบ 2 เดือน คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ คณะของ ดร.พฤทธิ์ เราก็ไปพบท่านรัฐมนตรีมาแล้วอย่างน้อยก็ 1 รอบและเมื่อเร็วๆ นี้ก็ไปที่สวนสามพรานที่ ดร.พฤทธิ์เอง ไปเสนอเรื่องแผนการพัฒนากำลังคนทางด้านวิชาชีพครูเพื่อจะได้ไปประกอบเป็นนโยบายรัฐบาล ให้กับรัฐมนตรีด้วยความจริงแล้วเรื่องนี้เราในหมู่แวดวงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ได้มีความพยายามและมีความเห็นค่อนข้างหลากหลาย ต้องเรียนว่าอย่างนี้ เรามีความเห็นหลากหลาย หลาย ๆ ท่านก็

จะฟังจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มาจากต่างที่กัน จะได้เห็นว่าพอประสบการณ์ในการทำงานเราก็ต่างพื้นที่บางครั้งบริบทก็มีผลอยู่ด้วยในเรื่องของการทำงานท่านต่อไป จากทางเหนือผมขอไปทางใต้เลยครับ ไปมหาวิทยาลัย ทักษิณ เรียนท่าน ดร.สุริยา เหมตะศิลป์ เชิญครับ

สุริยา เหมตะศิลป์

ขอบคุณมากครับ ในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา บังเอิญผมมีประสบการณ์คือ เป็นครูโรงเรียนมัธยมมาก่อน แล้วก็มาเป็นศึกษานิเทศก์ของกรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา หลังจากนั้นก็มาอยู่ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เพราะในประสบการณ์ที่ผ่านมาก็ผ่านมาทั้งระบบของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และก็ขึ้นมายังระดับมหาวิทยาลัย เมื่อก่อนเวลาเราจะอบรมครู หรือเราเข้ามาเป็นอาจารย์อยู่ที่คณะศึกษาศาสตร์ เวลาเราส่งนิสิตฝึกสอน เราก็จะพูดว่า เราไม่อยากส่งคนที่ไม่มีคุณภาพแล้วก็ไม่มีจิตวิญญาณครูไปโรงเรียน เพราะสถานศึกษาที่ต้องผลิตเยาวชนต่าง ๆ ก็จะเสื่อมทรุดไปด้วย เพราะฉะนั้นเวลาจะมาพูดกับนิสิต ก็จะมาเคี่ยวเข็ญเหมือนกับผม คือเหมือนกับเจ้ากรมว่าต้อง การรับคนเข้า แล้วก็มาเทรนตั้งแต่อยู่ที่ระดับมหาวิทยาลัย

ทีนี้เมื่อเราพูดถึงการปฏิรูปการศึกษานี้ แม้แต่ท่านนายกรัฐมนตรีหลายสมัยด้วยกัน เวลาพูดถึงการศึกษาแล้วก็มักจะพูดถึงคล้ายๆกับบอกว่าภาคธุรกิจไปเร็ว แต่ภาคการศึกษานี่ตามไม่ทันนะครับ แล้วก็เราเห็นถึงความไม่เป็นที่สบอารมณ์ ไม่เป็นผลผลิต ไม่เป็นที่พอใจ เราพูดกันอย่างนี้ แล้วเราก็บอกว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 8 คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และเราก็บอกว่าใครเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคน บอกว่าการศึกษาเป็นกลไกหลักเป็นกลไกสำคัญ ในเมื่อตัวของมันเองเอาตัวไม่รอด แล้วมันจะพัฒนาคนอื่นขึ้นมาได้อย่างไร

เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็คือกลับมาบอกว่า ในเรื่องของปฏิรูปการศึกษาต้องเป็นเรื่องที่สำคัญ ทีนี้องค์ประกอบของการปฏิรูปการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องมองที่องค์ประกอบ แสดงว่ามันต้องมองทั้งระบบไม่ใช่มองด้านใดด้านหนึ่ง ที่จริงเวลาพูดตอนนี้คือพูดกับท่านอาจารย์ด้วย แล้วก็พูด

กับนิสิตด้วย บางเรื่องพูดไปนิสิตคงจะไม่เสียกำลังใจใช่ไหม ก็คือยังยืนยันที่จะคิดว่าจบแล้วได้งานทำแน่ ในเรื่องของการศึกษาที่เป็นกลไกในการพัฒนาชาติ พอเรามาพูดกันตรงนี้ก็บอกว่ามาให้ความสำคัญ แล้วก็บอกว่าถ้าปฏิรูปต้องปฏิรูปทั้งระบบ พอปฏิรูปทั้งระบบเราก็บอกว่าในระบบของการปฏิรูปการศึกษาทั้ง หมดอยากได้ครูที่ดี ที่มีคุณภาพ ถ้าสมมุติเราบอกว่าสอนให้เด็กคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น แล้วก็เข้าไปแก้ปัญหาได้ มีวิสัยทัศน์ที่มองได้ไกลแล้วก็เข้าไปปรับตัวได้ในสังคมที่หลากหลายอย่างนี้ แสดงว่าครูต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดีด้วย ครูก็ต้องแก้ปัญหาเป็นด้วย ครูก็มีทักษะด้วย ครู EQ ดีด้วยนะครับ หลายอย่าง แสดงว่าในครูนี่ ครูต้องดีก่อน มีคุณภาพก่อน พอเราพูดอย่างนี้แสดงว่าต้องไปเริ่มตั้งแต่การผลิต ครูจะดีได้ต้องอยู่ที่การผลิต หมายถึงว่าเราต้องได้คนเก่งเข้ามาสู่วงการครู ทำอย่างไรอาชีพครูเป็น Professional ขึ้นมา เป็นวิชาชีพที่เหมือนกับวิชาชีพอื่นที่ ที่ให้การยอมรับกัน เมื่อเป็น Professional ขึ้นมา แสดงว่าเมื่อจบการศึกษาทำอย่างไรต้องให้คนอื่น ในสังคมอื่นเห็นเป็น Professional จริง ๆ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นลักษณะนั้นแล้วจะดึงคนเก่งเข้ามา

สมมุติเราบอกว่าถ้าครูเหมือนกับครูในมาเลเซียเผอิญผมอยู่ทางใต้เลยไปยกตัวอย่างทางมาเลเซีย หรือครูในญี่ปุ่น พอไปญี่ปุ่น พอถามว่าทำอาชีพอะไร ผมบอกเป็นครู ภรรยาเป็นอะไร เป็นครู อุ้ย ! รวยตายซิ หมายถึงเป็นครูทั้งคู่คงรวยแน่ หรือจากมาเลเซีย เขามาเยี่ยมที่ ม.อ.เมื่อ 30 ปี ที่แล้ว เขาก็โอ้อวดว่าพ่อเขาเป็นครู คือหมายถึงว่าเขาภูมิใจในการที่พ่อเขาเป็นครู อาชีพครูได้รับการยอมรับ แล้วเงินเดือนจะสูงกว่าข้าราชการพลเรือนในอาชีพอื่นอยู่ประมาณ 10% ขึ้นไป ทีนี้เราก็คิดว่าในประเทศไทยก็น่าจะเป็นอย่างนั้น พอเราคิดกันอย่างนี้แล้วแสดงว่าเราต้องทำให้เขาเห็นก่อนคือหลักสูตรของเราต้องผลิตคนเก่งขึ้นมา เราบอกว่าคนเป็นหมอต้องเรียนกี่ปี แล้วต้องไปฝึกในโรงพยาบาลอย่างไร มีระบบอย่างไรเพราะฉะนั้นหลักสูตรในสิ่งที่เค้าบอกว่า content ก็ไม่แน่น วิชาชีพครูก็ไม่แน่น ถ้าจะให้มันแน่นและแน่น แสดงว่าแค่ 4 ปีไม่ได้ มันขยับไปรู้สึกว่าตอนแรกๆ จะไป 6 ปีใช่มั้ยครับ แล้วก็ยืดหยุ่นเข้า ตกลงมาที่ 5 ปี ว่าถ้าอย่างนี้เราถึงจะได้ Professional

ถ้าอย่างนี้ ก็หมายถึงว่า เขาต้องได้เงินเดือนสูงกว่าจบ 4 ปี ตรงนี้ไม่มีปัญหาเพราะ กพ. รับรองอยู่แล้วว่าถ้ามีกี่หน่วย และก็มีจำนวน 5 ปี กพ.รับรองแล้วเงินเดือนมันต้องสูงกว่าอยู่แล้วใช่ไหมครับ แต่ทีนี้บอกต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ทำไมถึงมีใบประกอบวิชาชีพครู ถ้าเรา

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

พูดว่าการจัดการกับมนุษย์ การสร้างสรรค์มนุษย์ ถ้าได้คนที่ไม่ดี นายช่างที่ไม่ดี แล้วไปสร้างมนุษย์ขึ้นมา มันอันตราย บางทีเราคิดว่า สร้างไปแล้วเขาเรียนรู้ในสิ่งที่เราบอกไปทั้งหมด แล้วเขาจำได้หมดแล้วมาตอบข้อสอบ ซึ่งบังเอิญเราก็ออกข้อสอบแบบให้เขาจำนั่นแหละ แล้วเขาตอบได้หมด แล้วก็จบ จบกันเยอะแยะ ต่างก็ภูมิใจ แต่พอมาสอบเข้า ตอนนี้ผมทำหน้าที่สอบสัมภาษณ์พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกศิษย์ตัวเองพอมาถึงสอบปุ๊บเราก็ตกใจว่าทำไมลูกศิษย์ของเราเป็นอย่างนี้ ถามคำถามให้สังเคราะห์ สังเคราะห์ไม่ได้ ถามให้แก้ปัญหาไม่ได้ ให้ create งานไม่ได้ คุณลองบอกมาซิว่าคุณมีดีอะไรที่ผมต้องจ้างคุณ ก็บอกไม่ได้อีก ทีนี้บางที เราภูมิใจว่าเราผลิตไปนี่ถ้าอย่างนั้นแสดงว่าคนผลิตคนปั้นเด็กเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะเมื่อเป็นเรื่องที่สำคัญแสดงว่าแค่อธิบายให้เขาเข้าใจแค่นั้น แล้วภูมิใจว่าคุณสอบเก่งคงไม่พอ สอนให้คิด สอนให้วิเคราะห์ สอนให้สร้างสรรค์ สอนให้มีคุณงามความดี มีหลายอย่างระดับของการเรียนรู้มันมาก พูดกันในเรื่องของพฤติกรรมมนุษย์ ถ้าพูดแล้วหมายถึงว่ามันก็เป็นวิศวกรอย่างหนึ่ง เป็นวิศวกรสังคม เป็นวิศวกรทางการศึกษา ที่จะสร้าง ถ้าเราพูดว่าศาสตร์อย่างนี้ใน 5 ปีนั้น ถ้าเราจัดหลักสูตรให้ดีแล้วเขาเก่งอย่างนั้นจริง ๆ แล้วการศึกษาจะก้าวหน้าไปมากขึ้น แต่ปัญหาของเราก็คือว่าถ้าจะทำอย่างนั้นได้ โดยเงื่อนไขของการปฏิรูปการศึกษาที่พูดไว้ตั้งแต่ต้นก็คือว่ามันมีเงื่อนไขของความสำเร็จ องค์ประกอบของความสำเร็จว่าเงินเดือนต้องสูงนะ ใบประกอบวิชาชีพครูนะมีอัตราหรือเปล่า จบแล้วมีอัตราจ้างหรือเปล่า แล้วก็เริ่มแรกก็ให้ทุน บอกว่าเด็ก 4+1 สควค. เก่ง ลองเอาทุนมาให้กับ 5 ปี เอาให้ทุนมา ทีนี้ถ้าเงื่อนไขเหล่านี้หมด มันเคว้งคว้าง จบไปแล้วก็ไม่มีอัตรารองรับ เลือกตัวอื่นเข้าไป คราวนี้ในเมื่อปัจจัยที่จะส่งผลให้สัมฤทธิ์ผลได้มันหายไปหลายตัว ตรงนี้เป็นภาระของผู้ผลิต เป็นภาระของทุกส่วนที่เกี่ยวข้องก็เลยทำให้คิดว่าเราปรารถนาดี มีเจตนาดี แต่ว่ามันจะถึงฝั่งหรือเปล่า

ทีนี้สมมุติว่าก็กลับมาดูว่าถ้าใน 5 ปี เรายังสอนแบบแยกส่วนเหมือนเดิม เราบอกว่าของเขา 4+1 ทีนี้ของเราถ้าสมมุติยังสอนส่งต่อกัน สอนวิชาชีพครูที่โน้น ไปสอนเนื้อหาที่นี้ แล้วให้นิสิตเอาไปบูรณาการกันที่โรงเรียน ถ้าอย่างนั้นเพิ่ม 5 ปี แล้วก็ฝึกสอนเพิ่มอีก 1 ปีดีกว่า มันดีกว่าเก่าหรือเปล่า แสดงว่าถ้า 5 ปี แล้วให้เป็น Professional จริง ๆ ก็แสดงว่าต้องกลับมาทบทวนกันใหม่ มาบูรณาการหลักสูตรเข้าด้วยกัน แล้วก็ต้องมาดูแลในเรื่องของกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่ปีแรก คือหมายถึงว่าไม่ใช่ว่าสอนเนื้อหามา 4 ปี แล้วค่อยมาเรียนวิชาครู 1 ปี คือ

หมายถึงฝึกสอน 1 ปี มันต้องเริ่มตั้งแต่ปี 2 เข้าไปสัมผัสโรงเรียน มีประสบการณ์หรือเปล่า ได้เปลี่ยนเจตคติต่อเด็กหรือเปล่า มีความเมตตาขึ้นหรือเปล่า มองเข้าใจปรัชญาอะไรต่าง ๆ หรือเปล่า แล้วก็เรียนรู้ต่าง ๆ เข้าไปในกระบวนการนั้น แล้วถึงจะมาจบ 5 ปี ถ้าทำอย่างนั้น เหมือนกับนิสิตแพทย์ที่ไปที่โรงพยาบาล แล้วไปนั่งดูแพทย์เก่ง ๆ ผ่าตัดหรือรักษา แพทย์ก็มาอธิบายว่าเป็นอย่างนั้น ๆ แล้วนิสิตแพทย์ก็ไปค้น แล้วมาอภิปราย ผมไปนอนรอตั้งแต่เช้ากว่าจะเสร็จถอนฟันก็ตกเย็นเพราะว่าอาจารย์แพทย์ยังไม่มาตรวจ ต้องให้ผมนอนรออาจารย์ยังไม่มาตรวจ ก็หมายถึงเขาฝึก แล้วอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญถ่ายทอด แล้วก็วิจารณ์ วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงว่าในการฝึกของเขานี่เกิดการเรียนรู้ วิเคราะห์วิจารณ์ ออกไปถึงเจอปัญหา ทำได้จริง ทีนี้ปัญหาของพวกเราว่า ในหนึ่งปีของการฝึกสอนรุ่นใหม่ เราจะต้องเข้าไปดูแลมากขึ้นเพื่อถ่ายทอด อาจารย์พี่เลี้ยงที่เลือกสรรแล้วได้ถ่ายทอดประสบการณ์เหล่านี้ ถ้าอาจารย์พี่เลี้ยงไม่พอเพียง อาจารย์นิเทศก์คงจะมีปัญหาหนักที่เข้าไปทำอย่างนี้ ถ้าทำอย่างนี้ 5 ปี ออกมาแล้วเขาเป็นครูมืออาชีพจริง ๆ แล้วรัฐบาลเห็นผลจริง ๆ ถ้าทุกคนกลับมาให้ความสนใจกับครูมืออาชีพอีกครั้งหนึ่งผมคิดว่าทุนต่าง ๆ ก็จะเข้ามา แล้วคนเก่งก็จะเข้ามาเรียนครู แล้วครูเก่งก็จะมาอยู่ศึกษาศาสตร์ ก็มาช่วยกัน ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้วผมคิดว่าในเรื่องที่เราฝันว่าเป็น Professional และก็ได้รับการยอมรับก็เป็นจริงได้นะครับ

แต่ทีนี้ถ้ามองทั้งระบบ ผมมองจากศึกษาศาสตร์ มองจากศึกษานิเทศก์ และครูว่าในโรงเรียนมันไม่ใช่แค่สอนกลุ่มสาระในสภาพโรงเรียนเมื่อ 10 ปี 20 ปีที่แล้ว เราเอาแนวคิดมาจาก คมส. โรงเรียนเอามาจาก Progressivism ของจอห์น ดิวอี้ และให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงใช่ไหม แล้วก็ไปลองเรียนๆ แล้วครูแนะแนวก็จะแนะนำอะไรต่าง ๆ และจากนั้นเด็กก็เลือกไปตามความถนัด ความสนใจ เพราะในระบบโรงเรียนเขาบอกมันต้องเรียนอย่างมีความสุข มีครูแนะแนวที่ช่วยศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล แล้วก็แก้ไข secure เขา พัฒนาเขา ไม่ใช่เฉพาะเนื้อหา แต่ในเรื่องของพัฒนาการต่าง ๆ ครูแนะแนวเข้าไปแล้ว มีฝ่ายวัดผลที่เข้าไปดูแลในเรื่องของการวัดว่าเครื่องมือเหล่านั้นมันวัดได้หรือเปล่าตอนนี้เรามี EQ มี multiple intelligence พหุปัญญามีอะไรหลายๆอย่าง ถามว่าเครื่องมือที่เราวัดมันวัดได้จริงหรือเปล่า การประเมินตามสภาพจริงอะไรต่าง ๆ ความคิดที่ซับซ้อน ถ้าเราสอนอย่างที่เราอยากให้เขาเป็น แต่เราไปวัดอีกอย่าง แล้วเขาแค่ตอบได้ อธิบายได้ แล้วเราไปตีค่าคะแนนให้เขาว่าเขามี creative thinking หรือคิด

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

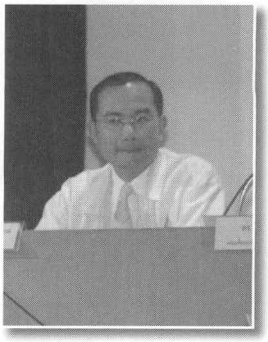
เชิงวิจารณญาณ หมอนี่ได้คะแนนจริยธรรม Top แต่ทำไมคนทุกคนมองว่าไม่เข้าท่า อย่างนี้แสดงว่าในระบบของโรงเรียนต้องการแบบนี้ด้วย เรามี E-learning ที่เข้าไปที่จัดกระบวนการที่ให้เขาเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วก็ใช้จิตวิทยาการเรียนรู้เข้าไปพัฒนา

ผมคิดว่าหลักสูตรของประสานมิตรต้นๆ ที่จัดกลุ่มออกมาเป็น 6 กลุ่มวิชาชีพครู แล้วจากนั้นคุรุสภามาขยาย 6 กลุ่มวิชาชีพครูออกเป็น 9 กลุ่มมาตรฐานด้านความรู้ออกมา เมื่อก่อนประสานมิตร 6 กลุ่ม ใน 6 กลุ่มนั้น ครอบคลุมสิ่งที่พึงมีอยู่ใน ฟังก์ชันของโรงเรียน แต่พอมาบัดนี้บอกเราสนับสนุน เริ่มตั้งแต่ กค. กค.บอกว่าครูสนับสนุนทั้งหมดให้เป็นครูปฏิบัติการสอน พอครูปฏิบัติการสอนปุ๊บ ไม่มีครูสายสนับสนุน เขาทำวัดผล เขาทำเทคโน เขาทำแนะแนว แต่เขาต้องสอนอย่างน้อย 5 คาบ ถึงจะทำผลงานทางวิชาการได้ ไปบีบเขา เขาไม่มีที่ไป ตอนนี้เริ่มเปลี่ยนแล้ว พอมาถึงขณะนี้ที่เรียนอยู่ พอเรียนเสร็จบอกว่าไม่ได้ใบประกอบวิชาชีพครู ผมบอกผมจะทำหลักสูตร 5 ปีฝึกงาน ไม่ใช่ฝึกสอน แต่ฝึกงานก็คือพัฒนาเรียนรู้เด็กเป็นรายบุคคล พัฒนาเด็กในโรงเรียน พัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการเรียนรู้ในโรงเรียน พัฒนาในเรื่องของเครื่องมือวัดเครื่องมือประเมินอะไรต่าง ๆ บอกยังไม่ให้ใบประกอบวิชาชีพครู ผมไปถึงเขตพื้นที่การศึกษา ผมคุยกับผู้อำนวยการเขตพื้นที่ เขาบอกว่าอำนาจการรับครูไปอยู่ที่เขตพื้นที่ ไปอยู่ที่โรงเรียน ผมบอกว่าถ้าพวกคุณไม่รับอาจารย์พวกนี้แล้ว ต่อไปผมจะหยุดผลิต ถ้าหยุดผลิตแล้วผมถามว่าจริง ๆ แล้วในโรงเรียนต้องการไหม เขาบอกว่าต้องการมาก อ้าวแล้วทำไมไม่รับ ที่ไม่รับเพราะกลุ่มสาระก็ยังไม่ครบ ถ้าไม่จัดโควตาไว้รับอัตราที่จะจ้างงานนะ ต่อไปพอผมเลิกผลิตแล้วคุณต้องการขึ้นมา มาถึงบอกว่าคณะศึกษาศาสตร์ช่วยผลิตหน่อย ผมจะเอาอาจารย์มาจากไหน และผมจะมาฟื้นศาสตร์ทางการศึกษาเหล่านั้นขึ้นมาจากไหนล่ะ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าคราวนี้ถึงคราวที่ฝ่ายผลิต คือหมายถึงมหาวิทยาลัยกับฝ่ายออกกฎเกณฑ์คุรุสภาทั้งหลาย ที่ว่าให้ license อย่างโน้นอย่างนี้ ฝ่ายผู้ใช้ ฝ่ายผลิต ฝ่ายควบคุมอะไรต่าง ๆ ต้องพูดกัน ต้องต่อรองกัน เพราะว่ามันเป็นเรื่องของส่วนรวม มันไม่ใช่เรื่องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว ถ้าสมมุติว่าเราผลิต ผลิตแล้วไม่มีอัตราจ้างงานก็ไม่ได้ นิสิตเข้ามาถามว่าจบ หนูได้ใบประกอบวิชาชีพครูแน่นะ แล้วเขาจะรับหรือเปล่า ทีนี้ถ้าสมมุติว่าเกิดไม่รับ องค์ประกอบทั้งหมดมันไม่สอดรับอย่างนี้ มันพัฒนาเสี้ยวเดียวไม่ได้ มันต้องมองไปทั้งระบบ ผมมีความคิดที่จะเสนอแนะ ในเบื้องแรกอย่างนี้ครับ

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณครับ ผมวันก่อนผมไปที่สวนสามพราน ไปกับ ดร.พฤทธิ์ ไปฟังท่านอมเรศ ศิลาอ่อน พูดอยู่ประโยคหนึ่งจำได้ว่า ท่านยกตัวอย่าง กรณีที่ อิสราเอลกำลังรบกับพวกฮิสบอลเลาะห์ ที่เลบานอน บอกว่าคราวนี้ทำไมไม่ง่ายเหมือนอย่างในอดีต เมื่อก่อนนี้ 3 วัน 7 วัน อิสราเอลปราบราบคาบไปแล้วแต่ตอนนี้ไม่ได้ ยืดเยื้อนั่นเป็นเพราะว่าชาวอาหรับเขา rethink คิดใหม่ทำใหม่ เขาปรับกระบวนยุทธ คราวนี้ปราบกันไม่ได้ง่าย ๆ แล้ว ยืดเยื้อไปนานเลย ท่านก็เลยให้กรณีข้อคิดว่า สงสัยเราต้องมา rethink อะไรกันบ้างแล้วนะครับ แต่ผมก็เอา rethink มาคิดเหมือนกัน แต่ว่าอาจจะมาคิดผิด ผิดเวลาหน่อยหรือเปล่าไม่ทราบ ขอเชิญท่าน ดร.ประวิต คณบดีจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครับ

ประวิต เอราวรรณ์

ขอบคุณครับ ท่านผู้มีเกียรติ และท่านวิทยากรทุกท่าน โจทย์สำหรับการอภิปรายในวันนี้ ผมคิดว่าคงเป็นเรื่องการผลิตครูตามโครงการหลักสูตร 5 ปี ว่าตอบโจทย์คุณภาพของคนที่จะมาเป็นครูได้จริงหรือไม่ ในมุมมองของผมคิดว่าถ้าจะพูดว่าเรื่องคุณภาพของครู คงต้องพูดกันทั้งระบบ คือพูดกันทั้งการผลิต การใช้ และการพัฒนา รวมไปทั้งวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตด้วย ก็คือคนที่จะเข้ามาก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการผลิต โดยถ้าจะดูหน้าตาอยู่บนเวทีแล้วผมคงเยาว์วัยมาก ๆ นะครับ เป็นลูกศิษย์ลูกหาของท่านอาจารย์และหลาย ๆ คนอาจจะแปลกใจว่ามหาสารคามมันหมดคนเป็นคณบดีแล้วหรือ ถึงเอาเด็กขนาดนี้มาเป็นคณบดี แต่ผมมองในมุมที่แตกต่างนะครับ ผมอาจจะเป็นครูที่ไม่ค่อยเหมือนครูเท่าไร แล้วก็เป็นคนที่เป็นครูโดยที่ไม่ได้เริ่มอยากจะเป็นครู เพราะฉะนั้นความที่ด้อยประสบการณ์ และด้วยความที่เยาว์วัย คงไม่มีเรื่องไหนจะพูดได้ดีที่สุดเท่ากับเรื่องของตัวเอง อาจจะสะท้อนมุมมองที่จะส่งให้เห็นถึงการผลิต การใช้ และการพัฒนา ที่กล่าวไว้

ผมเริ่มต้นการเป็นครู เมื่อซัก 11-12 ปีที่แล้วนี่เอง หลังจากจบปริญญาตรี ตอนจบ ม.6 อาชีพครูไม่ใช่อาชีพที่ผมใฝ่ฝัน เพราะเด็กในยุคประมาณ 10 กว่าปีที่ผ่านมานี่ การสอบเข้า

มหาวิทยาลัย อาชีพที่สุดฮิตมากในขณะนั้นคือวิศวกร ผมก็เป็นคนหนึ่งที่ต้องการเป็นวิศวกรเอ็นทรานซ์ ตอนนั้น เลือกได้ 6 อันดับ ผมเลือกไว้ 5 อันดับ วิศวกรรมศาสตร์หมดเลย และอันดับที่ 6 ก็คือเลือกศึกษาศาสตร์ เผอิญติดศึกษาศาสตร์ ไม่เอาครับ ไม่เอาตอนนั้น ศึกษาศาสตร์ที่นี่ด้วย จนสุดท้ายไม่รู้จะไปเรียนอะไรดี ไปสอบติดโครงการคุรุทายาทที่วิทยาลัยครูอุบล มีเพื่อนคนหนึ่งบอกว่าเป็นหัวหมาดีกว่าเป็นหางสิงโต สูตรนี้ใช้ดีกับเด็กราชภัฏ หรือเด็กวิทยาลัยครูเมื่อก่อนนี้ ในเมื่อเรียนที่ไหนไม่ได้ไปเรียนวิทยาลัยครู เพราะว่านี่แหละเป็นหัวหมาดีกว่าเป็นหางสิงโต เป็นการพูดที่ดูจะน้อยใจนิด ๆ สำหรับพวกเรียนวิทยาลัยครูในยุคนั้นนะครับ

พอเข้าไปเรียนผมก็ยึดคติเรียน ๆ หลบ ๆ ก็จบเหมือนกัน เหมือนกับพวกเราที่กำลังนั่งอยู่ในนี้ ด้วยความที่มาเรียนครูด้วยความต้อยต่ำ แต่เขาบอกว่าโครงการคุรุทายาทเรียนเก่ง ผมว่ามันเก่งตรงไหน ก็พาเพื่อนออกค่าย ก็ประเภทกิจกรรมดี กิจกรรมเด่น เน้นกิจกรรม คือออกค่ายยันเลยนะครับ แต่พอเรียนไปมันเริ่มซึมซับ การออกค่ายของนิสิตครูมันก็ไม่รู้จะไปไหนก็ไปโรงเรียน ไปเห็นเด็กอยู่แถวชนบท แถวริมฝั่งโขง ผมเรียนที่อุบลราชธานี ไปหมู่บ้านที่ยากแค้นมาก ไม่มีถนนเข้า แต่ว่าสมเด็จพระเทพ ฯ ท่านเสด็จถึงหมดนะครับ โรงเรียนหนึ่งคือโรงเรียนปากลาริมฝั่งโขง ตรงนั้นแม่น้ำโขงแคบมากและตื้นด้วย ตอนเย็นออกค่ายเสร็จพากันเดินข้ามแม่น้ำโขงไปซื้อเหล้าต้มฝั่งลาว ตอนนั้นนิสิตกลัวต้องมีเหล้าไว้ ถือแม่โขงเอาไปแลกเหล้าต้ม เรียนอย่างงั้นๆ เรียนๆ จบ จบได้เกียรตินิยมอันดับหนึ่งด้วยนะ ได้ที่หนึ่งของรุ่น ได้ที่หนึ่งของสถาบัน เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรคนแรก ออกมาเป็นครู เขาส่งไปอยู่ไกลลิบเลย เขาบอกคุรุทายาทนี่ ไปคืนภูมิลำเนา เขาส่งให้ไปอยู่โรงเรียนไกล เราก็เกียรตินิยมอันดับหนึ่งวิญญาณความเป็นครูเริ่มฮึกเหิมตั้งแต่ออกค่ายไปเห็นแววตาของเด็ก ผมไม่รู้ว่านี่คือจิตวิญญาณครูหรือเปล่า เพราะผมไม่ค่อยชอบใช้คำนี้เพราะมันดูเป็นจิตวิญญาณยังไงไม่รู้ พอพูดเรื่องจิตวิญญาณครู ผมสยองทุกทีเลย

พอไปสอนหนังสือ ด้วยความที่เราเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง สอนใหญ่เลยครับ สอนแบบเด็กบรรจุใหม่ อาจารย์ใหญ่บอกน้องมาใหม่ เอาวิชาที่ยากที่สุด สอน ป.6 ชั้นที่ใหญ่ที่สุด วิชาที่ยากสุด วิชาคณิตศาสตร์ รองลงไปก็คือวิทยาศาสตร์ สปช. ตอนนั้น แล้วบอกจบมาใหม่ ลิ้นยังไม่แข็ง สอนภาษาอังกฤษเลย เพราะครูที่นี่อ่าน เท้เบิล เป็นแท็บเล่ ตอน ป.5 มันอ่าน แท็บเล่ ขึ้นป.6 ให้อ่าน เท้เบิล ผมก็สอนเช้า สอนเย็น สอนแบบสนุกสนานมาก เด็กก็ชอบ มีเด็กคนหนึ่งครับ

มันชื่ออุมา นามสกุลภาษิต เด็กคนนี้เจ๋ง เรียนมา 6 ปี เขียนชื่อตัวเองถูกอย่างเดียว อุมา นามสกุลเขียนภาษิตนะ แต่เอาหัว ภ.สำเภา เข้าข้างใน ผมบอกอุมา ไม่ถูก อันนี้เรียก ถ. ถุง (ถ) เขาบอก ภ.สำเภา คุณครูอย่าเถียงผม อุมาไม่ค่อยอาบน้ำ ชุดนักเรียนมันมีชุดเดียว ขี้โคลอีก แล้วครูไปบรรจุใหม่ ๆ มันจะเป็นที่สนุกสนาน เด็กจะรัก เด็กมันก็จะมารุมเวลาตรวจการบ้าน อุมามันก็อยากรุมครูด้วย ครูก็บอกหนี ๆ อุมาเหม็น น้ำไม่อาบ เพราะฉะนั้นไอ้เด็กที่นั่งหน้า หน้าตาจะสดใส ตั้งใจเรียน ไอ้อุมาต้องไปอยู่ท้าย ๆ ห้อง เพราะครูไม่ค่อยชอบ

ช่วงที่ผมไปบรรจุฝนตกหนักมาก แล้วโรงเรียนเป็นโรงเรียนบ้านนอก เข้าไปลำบากมาก เป็นทางลูกรัง ปรากฏว่าพอไปบรรจุ พอสอนไปได้ 4-5 เดือน เด็กมันเริ่มหนีครับ เพราะผมเริ่มดุ ไม่ส่งการบ้านจับตีมือ เคาะทีละข้ออะไรประมาณนี้ ครูเกียรตินิยมนะครับ เด็กมันเริ่มหนี มันไม่ค่อยชอบ มีเสาร์อาทิตย์หนึ่งที่ออกมาไม่ได้ ฝนตกหนักน้ำท่วมถนนแล้วก็ต้องอยู่ที่บ้านพัก อยู่บ้านพักทำไงดี ข้าวก็ไม่มีจะกิน มีแต่มาม่ากับปลากระป๋อง เกียรตินิยมอันดับหนึ่งต้องกินมาม่ากับปลากระป๋อง ทีวีก็ไม่มีดูเหงาล่ะซิทีนี้เสาร์อาทิตย์ ทำไงดี ตื่นเช้ามาวันเสาร์ ไอ้เด็กที่มันทำหน้าป๋อหลอป๋อแหลตอนเรียน ตอนสอนมันก็อยู่บ้านดูทีวีของมัน มีอุมา ภาษิต ปั่นจักรยานมาหา บอกคุณครูครับกินข้าวยัง บอก เฮ้ย กินแล้ว เราไม่เสียฟอร์ม คุณครูเหงาไหมครับ บอกไม่เหงา เหงาทำไม ธรรมชาติดีออก คือรอบโรงเรียนผมเป็นทุ่งนา บอกคุณครูครับถ้าเหงา ผมจะพาใส่เบ็ดกบ ไปไหม เกิดมาในชีวิตเพิ่งรู้จักคำว่าเบ็ดกบ พวกเรารู้ไหมครับเบ็ดกบ เบ็ดกบคือไปใส่เบ็ดครับ แต่ใส่เอากบ ถ้าเด็กบ้านนอกจะรู้ เอ๊ะ ใส่เบ็ดกบ เอ๊ะมันใส่ยังไงเบ็ดกบ ผมก็เอ้า! ไปอุมา ด้วยความที่ไม่มีอะไรจะทำ ก็ไป ปรากฏว่าลงคันนา ผมก็สบายมาก ใส่แข่งกันก็ได้ คุยกับอุมา ไอ้ตอนที่ผมลงนากับอุมา เดินกระย่องกระแย่งกลัวเหยียบหนามทั้งที่นามันไม่มีหนาม เราก็กลัวเหยียบหนาม อุมาเดินเท้าเปล่า เดินสง่างามมากอย่างกับราชา เดินนำหน้าครู เขาภูมิใจมากเลย เดินนำหน้าครู เสร็จแล้ว ผมก็ถามว่า เฮ้ยอุมา ทำไงใส่เบ็ดกบ ใครเคยใส่บ้างครับเบ็ดกบ ผมเกิดมาเพิ่งเคยเห็นเขาใส่เบ็ดกบ อุมาใส่ให้ดู ก็ต้องล้วงเอาขี้โคลน ล้วงเอาขี้โคลนจากในขี้ตมน่ะครับ เขาเรียกขี้ตมแถวอีสาน เอามาป้าย ๆ บนคันนา เสร็จแล้วเอาไส้เดือนทั้งตัวใส่เบ็ดกบเสียบไว้ แล้วปล่อยไส้เดือนอยู่บนขี้โคลนนั่น ผมก็สังเกต อย่างนี้ใส่เป็นสบายมาก เอ้าอุมาใส่แข่งกัน ปรากฏว่า 1 ชั่วโมงผ่านไป 2 ชั่วโมงผ่านไป ก็ใส่เสร็จ แล้วก็มานั่งคุยอยู่ที่เถียงนา แถวอีสานเขาเรียกเถียงนานะ กระท่อมปลายนา สังเกต อุมาพอมาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นทุ่งนา

เขาเก่ง เอาตัวรอดได้ แต่พออยู่ในห้อง ไอ้นี่จ๋องมากเลย อยู่หลังห้อง ครูก็ไม่ชอบ เพื่อนก็ไม่ชอบ 2 ชั่วโมงผ่านไป ไปดูเบ็ดกบครับ ใส่กันคนละ 20 หลังตอนนั้น ของอุมามันได้กบตั้ง 5-6 ตัว ของผมหายเกลี้ยงเลย ไส้เดือนก็ไม่เหลือ ปรากฏว่ากลับมา เที่ยงปุ๊บ อุมาก็เอากบมาปิ้งกิน ปิ้งกบกับอุมา

หลังจากนั้นผมเริ่มนึกคิดแล้วว่าจริงๆ ว่าเราเกียรตินิยมอันดับหนึ่งนะ มาสอนอะไรเด็ก เรากำลังสอนอะไรเด็ก อยู่ไม่ได้แล้วไปเรียนต่อดีกว่า หลังจากนั้นก็หยุดกินเหล้าขาว เพราะตอนนั้นไปเป็นครูบ้านนอกต้องกินเหล้าขาว ก็เริ่มอ่านหนังสือมาสอบเรียนต่อวิจัยที่จุฬา กับท่าน ดร.พฤทธิ์ พอมาเรียนแล้วมีความรู้สึกว่าความเป็นครูของคนมันมีอะไรหลาย อย่างที่สะท้อนจบมาแล้วก็ยังไม่ได้มีความรู้สึกว่าตัวเองเป็นครูนะครับ แต่มีครูท่านหนึ่งสอนสมัยตอนเรียนมัธยม ท่านบอก "มึงเป็นครูดีที่สุดแล้ว" บอก "ทำไมอาจารย์" "มึงมีแววว" ผมก็ยังงงๆ ว่ามีแววตรงไหน บอก "อาจารย์ผมมีแววตรงไหน" "มึงรักเด็กไง" ไม่ใช่รักเด็กแบบที่เขาจับส่งอเมริกาเมื่อวานนะครับ คำว่ารักเด็ก มันก็เป็นพื้นฐานอย่างหนึ่งสำหรับคนจะออกไปเป็นครู ผมว่าการเริ่มต้นจากความรักอะไรสักอย่างหนึ่ง แล้วก็ทำให้มันดีที่สุด แล้วมีความรู้สึกว่าจะทำให้คนอื่นดีขึ้นได้อย่างไร โดยเฉพาะเด็ก ผมคิดว่าเป็นแววสำคัญสำหรับครูอย่างหนึ่งในการที่จะส่งคนเข้ามาผลิตนะครับ แล้วพอมาเรียน แล้วก็จบ แล้วก็มาทำงาน แล้วผมเป็นทั้งผู้ถูกกระทำ และผู้กระทำเขานะครับ ผู้ถูกกระทำนั้นหมายถึงว่า เป็นทั้งผู้ถูกผลิต ถูกใช้ และถูกพัฒนา

พอผมเรียนจบปริญญาโท ผมไปทำงานที่กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ใช้ และก็เป็นผู้ออกแบบการพัฒนา ถูกให้รับผิดชอบโครงการ world bank ไปยืมเงินกู้จากธนาคารโลกมาเพื่อเอามาพัฒนาครูครับ ออกแบบกันใหญ่เลย รวมครูวิทย์ คณิต ภาษาอังกฤษ ซื้อคอมพิวเตอร์ให้ด้วย โรงเรียนต้องสอนแบบอย่างนี้อย่างนี้ เรียกครูมาอบบรม ถ้าไม่เก่ง ดุ ด่า เดี๋ยวตัดเงินเดือน ที่ผมพูดคือระบบสั่งการที่กระทรวงออกแบบ และโปรแกรมโรงเรียนมาผมว่าหลาย 10 ปี แล้วการที่ครูเข้ามาอบรมหรือมาพัฒนามันก็ไม่ได้ตรงกับความต้องการหรือสิ่งที่เขาจะเอาไปใช้ได้ในโรงเรียนของเขา

พออยู่กระทรวงสักพักหนึ่ง ย้ายไปอยู่มหาวิทยาลัยดีกว่า อยากจะไปเป็นผู้ผลิตและผู้พัฒนาบ้าง พอไปแล้ว จนถึงเดี๋ยวนี้ขึ้นมาเป็นคณบดี ผมก็ยังไม่กล้าตอบนะครับว่า 5 ปี หรือ 4+1 หรือจะ 4 ปีสองปริญญา มันเป็นโจทย์ที่ถูกต้องแล้วหรือสำหรับการที่จะผลิตครู เพราะผม

คิดว่ามันมีนวัตกรรมของการผลิตครูมาค่อนข้างเยอะ ทั้งโครงการคุรุทายาทอย่างที่ผมเป็นอยู่ แล้วก็โครงการครูพันธุ์ใหม่ ครูพันธุ์เก่า หลาย ๆ เรื่อง เหล่านี้ผมคิดว่าชาวครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ต้องมานั่งทบทวนกันอะไรคือสิ่งที่เราควรจะผลิตที่แท้จริง และที่สำคัญก็คือว่าการผลิตครู **ผมคิดว่าอาชีพครูควรจะเป็นอาชีพที่ เป็นทางเลือก ไม่ใช่เป็นอาชีพที่เหลือเลือก** ผมเคยพูดตลอดเวลาว่าเราไม่เคยค้นพบตัวเองตั้งแต่ตอนเรียนเลย แต่มาค้นพบตัวเองและภูมิใจในวิชาชีพครูมากตอนที่มาอยู่ทุกวันนี้ ไม่ได้โทษสถาบันการศึกษาที่ผลิตเรามาว่าไม่ได้หล่อหลอม แต่ผมคิดว่าสถาบันการศึกษาหรือวิทยาลัยครูหล่อหลอมเรามา แต่เราไม่รู้ว่าถูกหล่อหลอมมาแบบไหน แต่หล่อหลอมมา เพียงแต่ว่ามันไม่ได้ชัด เราต้องมาถอดรหัสเองหลังจากที่เราทำงานแล้ว สิ่งเหล่านี้ผมคิดว่าในกระบวนการผลิตครูจะต้องมาทบทวนบทเรียนกัน

มีผลวิจัยชิ้นหนึ่งอยู่ที่ประเทศอังกฤษ เขาพบว่าเวลาครูสอน ครูจะใช้อยู่ 3 อย่าง **อย่างแรก**คือใช้ความรู้เดิม ความรู้ที่เคยรู้สมัยประถม มัธยม เคยรู้อะไรมาก็จะเอาเรื่องนั้นมาสอน เคยได้ยินไหม สอน ป.1 มาซัก 5 ปี เดี๋ยวจะมีความรู้เหลือเท่า ป.1 **อันที่สอง**เขาบอกว่าครูส่วนใหญ่ใช้ประสบการณ์เดิมมาสอน เคยถูกสอนมาอย่างไรจะเอาประสบการณ์เดิมนั้นไปสอน ครูเคยถูกหยิกมาอย่างไรก็จะไปหยิกเด็กตอบแบบนั้น มีเทคนิคการหยิกด้วยนะ ผมเคยถูกหยิกมาก่อน หยิกท้องต้องให้ถึงไส้ เขาเรียกบิดไส้ พอมาเป็นครูก็เป๊ะเลย ไม่รู้จะทำโทษเด็กอย่างไรก็บิดไส้มัน และ**อันที่สาม**ครูจะสอนโดยใช้ความสนใจส่วนตัว เป็น major ครูสนใจเรื่องใดก็จะเอาเรื่องนั้นมาสอน สามสี่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผมคิดว่าถอดรหัสได้ในการผลิตครูว่า ถ้าเราจะใช้หลักสูตรกี่ปีก็แล้วแต่ แต่ว่าเราต้องมาทบทวนสิ่งที่เราสอนจะนำไปสู่การพัฒนาครูให้ตรงกับสิ่งที่โรงเรียนเขาต้องการหรือสะท้อนกับชุมชน อย่างกรณีของอุมาที่ว่านี้ เรากำลังดึงอุมาออกจากท้องทุ่ง หรือจะให้เป็นชาวนาที่ยิ่งใหญ่ ณ ท้องทุ่งของเขา ผมว่าโจทย์ข้อนี้ครูรู้ดีที่สุด แต่ทุกวันนี้ผมมีความรู้สึกว่าในการผลิตหรือการพัฒนาครูมุ่งสู่กระแสหลัก กระแสโลกาภิวัตน์ กระแสทุนนิยม เราสอนอะไรก็ไม่รู้ทุกวันนี้ แม้แต่นิสิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์เราเอง ถ้าสมมุติว่าไม่ต้องออกไปเป็นครูจะทำงานอะไร ผมยังไม่มั่นใจนะ หลักสูตร 5 ปี ที่ไม่มีตำแหน่งบรรจุให้ 1 ปีที่เขาเรียนมากกว่าคนอื่น ๆ คณะอื่น ๆ เขาต้องมาเสียเวลาเรียนอยู่อีก 1 ปี เพื่ออะไร นี่เป็นเรื่องน่าคิดนะครับ ผมขออนุญาตมองต่างมุมไว้อย่างนี้

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณครับ ดร.ประวิต ผมต้องแอบชำเลืองดูดีกรีของท่าน เพราะผมฟังแล้วเหมือนกับจบมานุษยวิทยา สังคมวิทยา มาอย่างนั้นแหละ ว่าแล้วท่านจบการศึกษามาจริง ๆ ท่านเล่าได้อย่างมีอรรถรสมากเลยนะครับ เรามองเห็นภาพเลยว่าเบ็ดกบเป็นอย่างไร ยังมองว่าสถาบันฝึกครูเป็น ลิโอนาโด ดาวินชี คือการผลิตครูไปแล้วเหมือนงานศิลปะชิ้นหนึ่ง คือต้องไปถอดรหัสกันเอาเอง เหมือนดาวินชีโค้ทเลยนะครับ ท่าทาง ดร.ประวิต จะถอดรหัสได้แล้วนะครับ เชิญ ดร.อาภรณ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อาภรณ์ เจียมไชยศร

ในส่วนของการปฏิรูปการศึกษานี้ ทุกคนที่อ่านหนังสือก็คงจะทราบแล้วว่าของเรานั้นพูดว่ามีปฏิรูปอะไรต่างๆ ก็คงไม่นั่งจาระไน ที่ดิฉันเห็นว่ามีความสำคัญ ก็คือเรื่องการบริหารมันจะต้องเริ่มตั้งแต่รัฐบาลนะคะว่า จะต้องให้ความสำคัญในด้านการจัดสรรงบประมาณ หรือว่าการสนับสนุนต่างๆ ถ้าหากรัฐบาลเองก็มีแนวคิดว่าใคร ๆ ก็เป็นครูได้อย่างที่บางท่านพูด มันก็ไม่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา แล้วเราก็กำลังถอยหลังเข้าคลอง เพราะฉะนั้นฝ่ายรัฐบาลหรือผู้บริหารระดับสูงของประเทศก็คงจะต้องให้ความสำคัญของการศึกษา

ในส่วนของผู้บริหารสถาบันการผลิตครูเองก็เหมือนกัน ก็จะต้องให้ความสำคัญในสาขาวิชาการศึกษา เท่าที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบันนี้จะเห็นว่าผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยจะให้ความสำคัญในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาด สาขาที่เก่ง ๆ ในความหมายที่ว่าเป็นยอดนิยมอะไรเหล่านี้ แล้วสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ก็แทบจะถูกมองหรือได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับท้ายๆ เห็นด้วยกับท่านคณบดีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่บอกว่า เด็กของเราต้องไปเรียนกับคณะต่างๆ บางทีก็มีบาดแผล มีความเจ็บช้ำน้ำใจกลับมา ในที่นี้มันจะไม่ใช่เฉพาะนักศึกษานะคะ คณาจารย์คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เวลาเข้าไปเทียบกับเขาแล้ว บางครั้งการจัดลำดับความสำคัญหรือการที่ว่าบุคลากรเกษียณไปแล้วจะหามาให้ก็จะมองคณะอื่น สาขา

อื่นก่อน ศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ก็รอไว้ก่อน เพราะว่าตอนนี้บัณฑิตสายครูว่างงาน เพราะฉะนั้นต้องลดการผลิตลง สิ่งต่าง ๆ มันลดลง แล้วก็ไม่ใช่ว่าคนที่มีอยู่จะไปสอนได้ทุกสิ่งทุกอย่างเขาก็ไม่ได้คำนึงถึงในส่วนนี้ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็คือในด้านของการบริหารตั้งแต่ระดับรัฐบาล ระดับสถาบันการผลิตครู แต่ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา รัฐให้ความสำคัญนะคะ จัดสรรทุนงบประมาณให้พัฒนามาตลอด 3 รุ่นแล้ว แต่ในส่วนของครูเองก็รู้สึกว่ารุ่นเดียวก็เลิกไปหรืออย่างไรไม่ได้พัฒนาต่อ แต่ราชภัฏอื่นท่านจะได้หรือเปล่าดิฉันก็ไม่ทราบ ส่วนการปฏิรูปอีกอย่างหนึ่งก็คือการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมันก็คงไม่พ้นที่จะต้องปฏิรูปครู ปฏิรูปการจัดการการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่แนวคิดว่าหลักการผลิตครู หลักสูตร 5 ปี ตามที่เราก็เริ่มดำเนินการในปี 2547 โดยรับนักศึกษาทุนเข้ามา ซึ่งคุณภาพของนักศึกษาที่รับเข้า เกรดเฉลี่ยของเขาสูงมากนะคะไม่ต่ำกว่า 2.75 ที่สวนสุนันทา มีนักศึกษา 3 สาขาวิชา 43 คน ซึ่งเขาก็รักษาระดับเกรดเฉลี่ยของเขาให้ได้รับทุนอยู่ได้ครบทั้ง 43 คน และนอกจากนี้มีอีก 2 คนมาเรียนโดยจ่ายเงินเรียนเอง อันนี้ก็คงไม่เครียดเท่าไร แต่ 43 คนนั้นบอกว่าเครียดมาก ต้องคอยระวังไม่ให้เกรดมันต่ำไปกว่าเกณฑ์รับทุน

ทีนี้ยังไม่ได้เล่าประสบการณ์ในการบริหารงานที่คณะครุศาสตร์ เพิ่งเข้ามารับตำแหน่งเมื่อเดือนมกราคม 2548 นี้เอง ซึ่งเป็นการบริการโดยใช้หลักสูตรใหม่ คือหลักสูตรครู 5 ปี เพราะฉะนั้นมีคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆจะโทรมาถามดิฉันเพราะมันเกิดปัญหาเรื่องหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทารับผิดชอบมาดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดย สรพ. มอบให้พัฒนา แล้วไม่ทราบว่าขั้นตอนตรงใดมันตกหล่นหรือไม่ เมื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ จะพัฒนาหลักสูตรก็บอกว่า หลักสูตรนี้เป็นของสวนสุนันทา ไม่ใช่หลักสูตรกลาง เพราะฉะนั้นก็จะนำมาแก้ไขพัฒนาปรับปรุงอะไรไม่ได้ ยังเกิดประเด็นปัญหาอยู่ ซึ่งดิฉันเองก็ต้องบอกหมายเลขโทรศัพท์ของคณบดีท่านเก่า เพราะดิฉันไม่ได้มีบทบาทในส่วนนี้ เมื่อเข้ามาเป็นคณะผู้บริหารแล้วก็ไม่ได้ลังเลหรือรั้งรอที่จะคิดว่า หลักสูตร 5 ปีดี 4+1 หรือว่าดับเบิ้ลดีกรีดี เมื่อเรารับนักศึกษามาแล้วเราก็มุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้ดีที่สุด ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ สกอ. กำหนดให้ เพราะฉะนั้นเราก็จะมีโครงการหลายอย่างนอกจากจัดการเรียนการสอน ที่สวนสุนันทาจัดแบบชุดวิชา ซึ่งนักศึกษาเองก็มีทั้งชอบและไม่ชอบ จะมีบางคนบอกว่าในส่วนที่ชอบเขาได้ทำงานเป็นโปรเจค ซึ่งต้องศึกษาค้นคว้าด้วย

ตนเอง ส่วนคนที่ไม่ชอบบอกว่าไม่แน่ใจว่า Content ที่ได้รับมันแน่นพอหรือไม่ อยากให้อาจารย์บรรยายหรือสอนด้วย อย่ามุ่งหนักไปในทางให้ชิ้นงานเกินไป ในส่วนนี้เขาก็ comment มา แต่ว่าเรื่องโครงการต่าง ๆ เราก็จัดเยอะมาก โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ว่าเป็นคนเก่ง คนดี ครูเก่ง ครูดี เพราะฉะนั้นก็ต้องพยายามเอามาดูว่าอย่างไร เขาถึงจะเป็นคนเก่ง คนดี ครูเก่ง ครูดี นอกจากการเรียนการสอนในชั้นแล้ว เราก็มีโครงการต่างๆ มากมาย โครงการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นครู ไปอบรมนั่งสมาธิที่วัด โครงการพัฒนา 8 คิว เดี๋ยวท่านจะสงสัยว่าทำไมมันเยอะแยะไปหมด ซึ่งหากท่านอยากจะทราบก็มีที่ได้จดมา แต่ดิฉันเป็นคนพูดไม่เยิ่นเย้อมาก ขอจบแค่นี้ก่อนแล้วกันว่า เราได้พัฒนาโดยคำนึงถึงหลักสูตร และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่ สกอ. กำหนด ไม่ว่าการขยายวิสัยทัศน์ของนักศึกษา การฝึกให้เขาเป็นคนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม การพัฒนาเขาให้ครอบคลุมในหลาย ๆ ด้านอะไรเหล่านี้เป็นต้น เราก็ทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณ ดร.อาภรณ์ ครับ เราได้รู้ที่มากันพอสมควร แล้วก็รวมไปถึงข้อมูลที่เป็นบริบทที่เป็นปัจจุบันที่กำลังดำเนินกันอยู่ มีปัญหา มีแนวคิดในทางปฏิบัติกันอย่างไรอยู่บ้าง คำถามต่อไปที่ผมจะเริ่มจากท่าน ดร.พฤทธิ์ก่อน คือ แล้วเราจะไปต่อกันอย่างไรกันดี กับหลักสูตร 5 ปี ที่ได้ทำกันไป 2-3 ปี และได้มีข้อมูลกันพอสมควรแล้ว ทั้งนโยบาย ทั้งแนวคิดต่างๆ คิดว่านับจากวันนี้มันน่าจะเดินไปทางไหนดีครับ

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

เนื่องจากมีเวลาค่อนข้างจำกัด ผมมีข่าวดีมาบอกก่อนแล้วกัน คือแต่เดิมเรามีข้อมูลว่าขณะนี้คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หรือสถาบันผลิตครู เรามีกำลังมากเกินไป มีความสามารถมากเกินไป คือมี over supply เราผลิตครูได้เกินความต้องการ นี่คือข้อมูลแต่เดิมนะครับ แต่ล่าสุด พอดีเมื่อเดือนที่แล้วได้ทำข้อมูลก็พบว่าใน 25 ปีข้างหน้า อนาคตครูค่อนข้างสดใสครับ โดยดูจากจำนวนครูประจำการที่จะเกษียณอายุราชการ ในอีก 25 ปี ข้างหน้า 5 ปีแรก คือช่วงปี 2550-2555 จะเกษียณเฉลี่ยปีละ 5,000 คน ช่วงที่สองคือช่วง 2556-2559 เกษียณเฉลี่ยปีละ 12,000 ช่วงที่สามช่วงยุคทอง 2560-2565 เฉลี่ยเกษียณปีละ 25,000 รวม 5 ปี แสนกว่าคนที่เกษียณ หลังจากนั้นก็จะเกษียณปีละประมาณหมื่นกว่า ๆ ถ้าเรามีข้อมูลอย่างนี้เราก็จะเห็นอนาคตที่ค่อนข้างสดใส นี่คือที่ไปที่คิดว่าจะต้องลดการผลิตครูลง แทบจะไม่ต้องลดเท่าไหร่เลย ปัญหามีอยู่นิดเดียว ก็คือที่ว่าจะเกษียณ ห้าพัน หรือว่า หมื่นกว่า สองหมื่นกว่า เป็นสาขาหรือวิชาเอกอะไรยังไม่มีข้อมูล ต้องทำวิจัยต่อต้องไปหาข้อมูลว่าในจำนวนนี้เป็นเอกอะไรบ้าง ทั้งหมดนี้ยังไม่รวมการขาดแคลนครูสะสม ที่สะสมมาหลายปีเนื่องจากไม่ได้อัตรากำลัง และที่เกษียณก่อนอายุราชการ จนถึงปี 2548 - 2549 ตอนนี้ขาดแคลนครูอยู่ประมาณ 80,000 อัตรา จริง ๆ เรามีคนจบอยู่ในสต๊อก มากกว่า 80,000 แต่เขาไม่มีอัตราเท่านั้นเอง นี่เป็นข่าวดีเรื่องที่หนึ่ง

เรื่องที่สองที่เกี่ยวกับหลักสูตร 5 ปี ก็อย่างที่เสนอว่าหลักสูตร 5 ปี ควรจะเตรียมไว้สำหรับครูในระบบโรงเรียนคงจะใช้ได้อีกหลายปี ยกเว้นพอประเมินแล้วผลออกมาไม่ดีคงจะต้องทบทวนใหม่แต่ในขณะเดียวกันเรายังคงต้องการการผลิตครูนอกระบบ และคนที่จะทำงานครูตามอัธยาศัยหรือทำงานในเรื่องของการศึกษาที่ไม่เป็นทางการเท่าไร edutainment ในสื่อสารมวลชน

ทั้งหลาย พวกนี้หลักสูตร 4 ปี ก็พอ แนวโน้มก็คือหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ 4 ปี หลาย ๆ สาขาก็น่าจะเปิดได้ เช่นสาขานอกระบบโรงเรียน สาขาเทคโนโลยีการศึกษา หลายสาขาที่คิดว่ามีตลาดงานที่ไม่ใช่ระบบโรงเรียน 4 ปีก็น่าจะเปิดได้ ซึ่งขณะนี้ก็มีหลายมหาวิทยาลัยที่เปิด 4 ปีอยู่ควบคู่กับ 5 ปี ที่จุฬา เดิม เปลี่ยน 4 ปี เป็น 5 ปี หมด ตอนนี้กำลังจะรื้อ 4 ปี ให้กลับมาใหม่ แต่ว่าเฉพาะบางสาขาเท่านั้นเอง ที่คิดว่าจะไปทำงานในแหล่งงานที่ไม่ต้องใช้ใบอนุญาต เพราะในกฎหมายบอกว่า ทำงานเป็นครูในสถานศึกษาที่เป็นนอกระบบโรงเรียน และในสถานศึกษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ในระบบ ไม่ต้องมีใบอนุญาต

ในขณะเดียวกันตอนนี้เรามีปัญหาอีกอันหนึ่ง คือหลักสูตรปริญญาโททางครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ต่อไปนี้จะมีผู้เข้าเรียน 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งก็คือกลุ่มที่จบมาหลักสูตร 4 ปีเดิม ก็จะมาเรียนปริญญาโท อีกกลุ่มคือ หลักสูตร 5 ปี ที่จะจบภายใน 2 ปีข้างหน้า กลุ่มนี้ก็จะมาเรียนปริญญาโท ก็ต้องเตรียมการว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหรือบัณฑิต ป.ตรี 4 ปี กับ ป.ตรี 5 ปี เวลามาเรียนปริญญาโท เราจะให้เรียนเหมือนกันหมดไหม หรือให้มีการเรียนแตกต่าง ถ้าเราให้ 5 ปี มาเรียนหลักสูตรปริญญาโท 2 ปี เรียนทุกวิชาเหมือนหลักสูตร 4 ปี คงจะไม่ค่อยเหมาะสมเท่าไร ต้องเตรียมการรองรับนะครับ

เรื่องสุดท้ายที่อยากจะฝากก็คือว่าขณะนี้เราพูดถึงครูคุณภาพ และก็บอกว่า 5 ปี 4+1 หรือว่า 4+2 น่าจะทำให้ครูมีคุณภาพได้ แต่ในอนาคตไม่แน่นะครับอาจจะมีหลักสูตร 5 ปี สองปริญญา หรืออาจจะมีหลักสูตร สี่ปีครึ่งสองปริญญาเป็นต้น คำถามก็คือครูคุณภาพต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ถ้าที่ผ่าน ๆ มา ผมชอบใจขอบเขตคุณภาพที่คุรุสภาเคยเขียนไว้ 4 ข้อค่อนข้างดีจำง่าย คุรุสภาเคยเขียนไว้ว่า ครูที่มีคุณภาพต้องมีลักษณะ-รอบรู้-สอนดี-มีจรรยาบรรณ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนา จะเป็นสมรรถนะครับ ครูต้องรอบรู้ ครูต้องสอนดี สอนดีจะต้องมีทั้งมิติทางวิชาการ และมิติความชำนาญในการสอน แต่ขณะเดียวกันต้องมีจรรยาบรรณ และก็มีความสามารถในการพัฒนา เพราะความรู้ในโลกนี้เปลี่ยนไปเยอะ

ขณะนี้ถ้าเรามองแค่นี้ หลายคนก็จะบอกว่าแคบไป มีสังคมได้คาดหวังว่าครูจะต้องสร้างสังคมยุคใหม่ ทีนี้ความเคลื่อนไหวหรือว่าแนวโน้มเกี่ยวกับสังคมยุคใหม่ก็มีการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่นบอกว่าสังคมยุคใหม่จะเป็นสังคมฐานความรู้ หรือสังคมความรู้ (Knowledge Based Society) ก็มีการพูดกันว่า สังคมยุคใหม่ต้องใช้ความรู้เป็นสำคัญ ความรู้ในที่นี้ก็จะบอกว่า

หมายถึงพลังสมอง ที่สำคัญก็คือพลังสมอง brain power จะเป็นสิ่งชี้ขาดคุณภาพของคน ไม่ใช่พลังเครื่องจักรอีกต่อไป พลังสมองจะสำคัญกว่าพลังเครื่องจักร และมีคำอธิบายว่าพลังสมองที่สำคัญประกอบด้วย 3 พลัง คือ พลังความคิด-พลังการเรียนรู้-และพลังการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทุกวันนี้เราพูดถึงการปฏิรูปการศึกษาก็บอกว่าสอนคนให้คิดเป็น สอนคนให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แต่ก็บอกว่า 2 อย่างนี้ยังไม่พอครับ เพราะตอนนี้เราก็คิดเก่งพอสมควร เราก็เรียนรู้เก่งพอสมควร

ปัญหาอยู่ที่ว่าเราไม่เคย หรือไม่ค่อย ไม่เคยคงไม่ถูก ไม่ค่อยนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เราซื้อนวัตกรรมคนอื่นเขามาตลอด นั่นคือปัญหา ครูยุคใหม่ต้องเรียนรู้ ว่าจะสร้างสรรค์นวัตกรรม ครูต้องสร้างเป็นแล้ว ตอนนี้ครูก็ยังเรียนบริโภคนวัตกรรมอยู่ ปัญหาสำคัญประการที่หนึ่ง เพราะฉะนั้นหลักสูตรครูที่จะทำให้ครูมีคุณภาพนั้นต้องเพิ่มมิติของการสร้างสรรค์นวัตกรรมเข้าไป

เรื่องที่สองก็คือ เรื่องของปัญหาในการพัฒนาตามกระแสหลักซึ่งส่วนใหญ่จะครอบงำด้วยกระแสทุนนิยม ตอนนี้กำลังเป็นปัญหาว่ากระแสทุนนิยมนั้นคงไม่ใช่คำตอบที่ดีทีเดียว **ความเคลื่อนไหวที่มีอยู่ขณะนี้ก็คือ มีสองคำ ก็คือ การพัฒนาสังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืนก็คือความพอเพียง และไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียง สังคมก็ต้องการสังคมพอเพียง ซึ่งสองตัวนี้จะมีความเชื่อมโยงกับเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ** ถ้าเมื่อไรเรายังสร้างค่านิยมของการผลิตแข่งขันกันผลิตเพื่อสร้างสะสมผลกำไร เร่งสร้างความเจริญเติบโตเมื่อไร มันจะทำลายสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจะไม่ยั่งยืน เพราะฉะนั้นก็คาดหวังว่าครูจะช่วยสร้างสังคมที่ยั่งยืนอีกด้วย ไม่ใช่เฉพาะสังคมความรู้เท่านั้น

สิ่งเหล่านี้กำลังเป็นเรื่องที่การผลิตครูหรือครูคุณภาพต้องคิดถึง เราจะสอนตามหลักสูตรหรือตามตำราให้มีความรู้เฉยๆ ให้คิดเป็นอย่างเดียวไม่พอแล้ว ต้องสร้างสรรค์สังคมความรู้และเศรษฐกิจพอเพียงหรือสังคมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน ขณะนี้จึงมีการพูดกันถึงหลักสูตรการผลิตครูต้องมองคุณภาพของครูว่าเรียนเก่ง มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูง สอนแล้วนักเรียนสอบได้คะแนนดี ๆ หรือส่งไปแข่งแล้วได้เหรียญทองกลับมาเท่านั้น ถ้าถามว่าเมื่อได้เหรียญทองโอลิมปิกแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงแล้ว สังคมได้อะไร สังคมจะเป็นสังคมฐานความรู้ได้ไหม สังคมเป็นสังคมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือเปล่า ก็จะเพิ่มเติมว่าคุณภาพของครูนั้นต้องคิดถึงผลลัพธ์

ระยะยาวที่จะทำให้เกิดขึ้นแก่สังคมอีกด้วย ไม่ใช่ดูที่ตัวครูว่าเข้มข้นทางวิชาการไหม สอนเก่งไหม เท่านั้นไม่พอครับ ก็ขอเพิ่มเติมส่วนนี้เท่านี้ครับขอบคุณครับ

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณครับ เผอิญคณบดีจาก ม.ทักษิณ ต้องรีบขึ้นเครื่องบินไปใต้ครับ อยู่ที่สงขลา กลัวว่าจะไม่ทันเครื่องบิน ขอกราบเรียนเชิญครับ

สุริยา เหมตะศิลป์

ผมมองในฐานะคณบดี พอเราเข้ามาจัดการตรงนี้แล้วพอดูความต้องการของตลาด คือในวิชาชีพ คือมองถึงว่ากลุ่มสาระต่าง ๆ แล้วมาบอกว่า ต่อไปเหลือสัก 4 ภาควิชาในคณะศึกษาศาสตร์ ถ้ามันเหลือไม่ครบโครงสร้างของมัน สงสัยต้องยุบคณะหรือเปล่า ดูแล้วมันจำเป็นหรือเปล่า เมื่อมาดูในเรื่องของผู้ที่จบไปด้วย ผมก็มาดูว่าคือหมายถึงว่าตรงนี้นิสิตเขาคืออัตราเสี่ยงของเขา การที่เขาเรียนต้องมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น บังเอิญมหาวิทยาลัยทักษิณขึ้นอัตราค่าหน่วยกิตเมื่อปี 49 นี้ ทั้งค่าธรรมเนียม ค่าหน่วยกิตเข้าไป ที่จริงค่าหน่วยกิต ค่าอะไรต่าง ๆ ถ้าเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นอยู่ในอัตราที่ต่ำ แต่บังเอิญเราใช้อัตราหน่วยกิตละ 80 บาท มาเป็น 20 ปี พอขึ้นทีเดียว สมมุติขึ้นเป็น 150 บาท เด็กนิสิตร้องบอกว่าเพิ่มเป็น 2 เท่าเลย จริงๆ แล้วยังต่ำ แต่ว่าเขาเห็นเป็น 2 เท่า ก็เกิดการเดินขบวน เกิดการอะไรต่าง ๆ ขึ้นมา เราก็พยายามบริหารว่าทำอย่างไรถึงจะมีรายได้เข้ามา ต้อง Feedback กลับไปให้นิสิตในสัดส่วนกี่เปอร์เซ็นต์ ที่จะให้คุ้มค่าสำหรับเขา เราก็มองไปตามความเป็นจริงต่าง ๆ ในคณะศึกษาศาสตร์ครั้งแรกเขาก็พัฒนาหลักสูตรขึ้นมาในลักษณะของ 4 ปี กับ 5 ปี แต่อยู่ในหลักสูตรเดียวกันแล้วก็ให้มันลื่นไหลคือหมายถึงว่าให้ฝึกสอนไปอยู่ภาคเรียนสุดท้ายของปี 4 แล้วถ้าเขาอยากเรียนต่อ 5 ปี ถ้าเขาตัดสินใจตอนนี้เขาสามารถจะเปลี่ยนต่อจากภาคเรียนสุดท้ายกับภาคเรียนต้นต่อกันเป็น 1 ปีของฝึกสอนใช่ไหม ลักษณะนี้เราพยายามจัดเพราะฉะนั้นหลักสูตรของเราจะมีหลักสูตร 4 ปี กับ 5 ปีอยู่ในหลักสูตรเดียวกัน ถ้าเด็กลงทะเบียนมาแล้วถ้าจะยื่นขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง ถ้าผ่านระบบขั้นตอนแล้วเขาก็จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ 4 ปี กับ 5 ปี ในหลักสูตรเดียวกันแล้วก็ในขณะเดียวกันเอกกับโทก็อยู่ในหลักสูตรเดียวกัน เอกคู่ กับเอกเดียว เช่น สมมุติว่าที่เมื่อกี้บอกว่า

วัดผล แนะแนว เทคโน เขาไม่ได้ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู แต่เมื่อไรเขาเข้าเอกคู่ วัดผลกับคณิตศาสตร์ เขาก็จะไปฝึกสอนในคณิตศาสตร์ เขาก็จะได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู โอกาสที่จะหางานเมื่อเขาเอกเดี่ยวเขาน้อย แต่เมื่อเป็นเอกคู่โอกาสหางานของเขาก็จะมากขึ้น เพราะฉะนั้นจะมีเอกคู่ เอกเดี่ยว เอก โท แล้วก็ 4 ปี 5 ปี อยู่ในชุดเดียวกัน ร่างให้มันสอดรับกันหมด แล้วก็โครงสร้างวิชาชีพครูก็ครบตามมาตรฐานคุรุสภา แล้วก็ขอผ่านสภามหาวิทยาลัย ที่ไม่แน่นอนเพราะท่าทีของการเมืองเดี๋ยวจะเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา มหาวิทยาลัยไม่ได้เปลี่ยนง่ายขนาดนั้น มหาวิทยาลัยกว่าจะเปลี่ยนหลักสูตรแต่ละครั้งผ่านกระบวนการ กว่าจะผ่านสภามหาวิทยาลัยมันใช้เวลานาน แล้วการที่เด็กเรียนเข้าไปปี 2 แล้ว ทางรัฐบาลเกิดเปลี่ยนขึ้นมา เพราะในลักษณะนี้เราเลยทำให้ลื่นไหลถ้าคุณเปลี่ยนเมื่อไร ฉันก็เปลี่ยนได้ แต่ทีนี้ทางด้านผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายคงไม่พอใจเท่าไร ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายอะไรที่เกี่ยวข้องคงจะยุ่งยาก อาจารย์ก็ยุ่งยาก แต่เราบอกว่า เพื่อนิสิตก็ต้องยอมยุ่งยากจัดการ

ทีนี้เมื่อเราทำไปแล้ว เมื่อไปเปรียบเทียบกับหลักสูตรอื่นขึ้นมาว่าเขาเรียน 4 ปี แล้วเขาจบ แล้วเขามีงานทำไหม เมื่อเทียบกับหลักสูตรอื่นในประเทศ และเทียบกับหลักสูตรปริญญาโท แล้วเมื่อเทียบกับต่างประเทศ สมมุติว่าออสเตรเลียบางที Liberal Arts บางที 3 ปี แต่ถ้าเรียนทางด้าน Education ก็อาจจะ 4 ปี เพราะฉะนั้นหลักสูตรปริญญาตรีต่างประเทศบางทีลดเหลือ 3 ปี ปริญญาโทบางทีเหลือปีนึง ทีนี้มันเป็น globalization เข้ามาแข่งขันได้ มาจัดวางบูทเข้าที่โรงแรม เจบี หาดใหญ่ แล้วก็ดึงเด็กไปเรียนต่างประเทศกัน แนะแนวเรียบร้อยทำเป็นธุรกิจเพื่อ import เข้าไป หรือว่าเป็นส่งเข้าไปทางด้านการศึกษา เมื่อเทียบกับหลักสูตรพวกนั้นแล้ว เราก็มามองว่าเมื่อมาเทียบกับค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยเอง เราได้ในลักษณะ ICL ที่เด็กเข้ามาตามเอกต่าง ๆ เราเห็นถึงบางเอกมีปัญหาที่ระบบ ICL เข้ามา แล้วเมื่อคำนวณถึงต้นทุนของค่าใช้จ่ายว่าการคุ้มทุนอะไรต่างๆ พอดูการคุ้มทุนค่าใช้จ่ายที่ผลิตออกไปแล้วคือคุ้มทุนของมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่ง คุ้มทุนของพ่อแม่ของเด็กเองที่ผลิตออกมาแล้วว่าอัตราเสี่ยงต่อการมีอาชีพพอดูอย่างนี้แล้วเราก็ไม่ค่อยสบายใจ เพราะฉะนั้นผมก็บอกว่าถ้างั้นกลับมาตอบใหม่ซิว่าที่ทำไมถึงพูด 5 ปี จริง ๆ แล้วผมพูดถึงการเป็น Professional เลยอยากให้เป็น 5 ปี แต่เวลาพูดถึงการจัดการในฐานะคณบดี เข้าไปสัมผัสแต่ละแห่งพบรัฐมนตรีกี่เที่ยว พวกเราไม่สามารถจะโน้มน้าวท่านรัฐมนตรีมาเห็นดีเห็นงามด้วย พูดกี่เที่ยวก็มองเห็นถึงแต่ฝ่ายที่ไม่ใช่การศึกษาหรือฝ่าย

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

อื่นที่มอง เขามองถึงในเรื่องของ Return on Investment ตอนที่จะคืนกลับมา เขาบอกว่า 5 ปี มันค่าใช้จ่ายสูงเหลือเกิน นานเหลือเกิน ถ้างั้นเรากลับมาว่าเรายืนอยู่บนฐานเดิมว่าครูมืออาชีพสามารถผลิต 4 ปีได้ไหม ถ้างั้นต้องกลับมาทบทวนใหม่ว่าในกระบวนการ ในเมื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เปลี่ยนแล้ว เรามาทำกระบวนการจัดการใหม่ บูรณาการหลักสูตรใหม่เข้าไป ไอ้หลักสูตรที่แตกเป็นเสี่ยง ๆ เอามาทำเป็นหลักสูตรบูรณาการ มาจัดใหม่ เราสามารถผลิตให้มีคุณภาพภายใน 4 ปีได้ไหม น่าจะทำได้ไหม ถ้าเขาบอกว่ามันอยู่ที่เวลาฝึกสอน 1 ปีหรือเปล่าการมีคุณภาพจำเป็นต้องสอน 1 ปีหรือเปล่า ทีนี้ถ้าสมมุติว่ามันไม่ใช่คำตอบแต่เราต้องการทักษะประสบการณ์ต่างหาก และจิตวิญญาณที่ว่า ถ้างั้นใน 4 ปี ถ้าเรามาปรับใหม่สามารถจะทำได้ไหม อันนั้นก็คือถามขึ้นมา ทีนี้ถ้า compromise ตัวนี้เข้าไปก็คือว่ามันเป็นไปได้ไหมว่า license ของคุรุสภาให้ทั้ง 4 ปี และ 5 ปี 4 ปีก็ได้แต่คุณได้เงินเดือนแค่นี้นะ แต่ถ้าคุณเรียน 5 ปี ถ้าคุณได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู คุณได้เงินเดือนอีกระดับหนึ่ง ในทั้ง 4 ปี 5 ปี เพราะฉะนั้นตัวเลือกอยู่ที่นิสิต คุณอยากจะเรียน 4 ปี หรือ 5 ปี อันนั้นเป็นเรื่องของคุณ อัตรารับบางทีเขาก็รับ 5 ปีบ้าง รับ 4 ปีบ้าง อย่างนี้ถ้าเขาจบแล้วไม่ไปเป็นครูเขาก็ไปทำงานอื่นได้ แต่เขาเรียน 4 ปี ถ้าอย่างนี้ตกลงกับคุรุสภาแล้วหันกลับมา แล้วเราก็มาบูรณาการมาพัฒนาหลักสูตรใหม่ไม่ได้หมายถึงใช้หลักสูตรเดิมแล้วสอน 4 ปี ให้มีคุณภาพเท่าเทียม 5 ปี ต้องกลับมาทบทวนวิธีการผลิตใหม่

ทีนี้พอพูดถึงว่า ตามแนวเมื่อที่ฟังตั้งแต่ตอนเช้าก็คือในเรื่องของพอเพียงในส่วนตัวของผม ผมยังชื่นชมกับในเรื่องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่พูดว่าทำอย่างไรเราถึงจะสมดุลในโลกของความเป็นจริง ทำไมมันต้องมีสองขั้ว ถ้า 2 ขั้วเราอยู่ด้วยกันได้ไหม ปัญหาของเราตอนนี้ก็คือใครคิดต่างกันแล้วคิดเห็นไม่เหมือนกัน เราต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งออกไปจากสังคมแล้วถึงจะสร้างสังคมขึ้นมาได้ ถ้าอีกฝ่ายไม่ออกไปจากสังคมสร้างสังคมไม่ได้ ทำไมอยู่ด้วยกันแล้วคิดต่างกันไม่ได้ ผมเจอกับท่าน Professor ไปที่ มหาวิทยาลัยนเรศวร ท่านเจนิเฟอร์ ซีกรีน พูดบอกว่า คนในสังคมอเมริกันเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน ทีนี้ก็ผมมองว่าเมื่อก่อนเวลาที่ผมยังอยู่ที่โรงเรียน และเป็นศึกษานิเทศก์ ไปฝึกทำ ในเรื่องของการฝึกอบรมต่าง ๆ แล้วก็พูดถึงเรื่องของ ระเบียบวินัยกับความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่อยู่ญี่ปุ่นก็คือพวกออสเตรเลีย พวกนิวซีแลนด์ก็มาฝึกที่ญี่ปุ่น มาเรียกร้องหาวิธีการที่จะทำให้เป็นทีมและก็มีระเบียบวินัย แต่พวกญี่ปุ่นก็เรียก

ร้องทางออสเตรเลียว่าทำอย่างไรสอนให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มันเหมือนกับสองด้านพอสอนให้มีความคิดสร้างสรรค์มันก็หลากหลายนอกกรอบมันก็หย่อนระเบียบวินัย พอบอก unity เอกภาพอะไรต่าง ๆ มันก็ขาดความคิดสร้างสรรค์ แต่ถามว่าสองด้านนี้ต้องการไหมในสังคม ถ้าต้องการทำอย่างไรถึงสมดุล จริง ๆ คำว่าพอเพียง มันพอเพียงระหว่างสองอย่างนี้ก็ได้ ทีนี้ถ้าเป็นอย่างนี้แสดงว่าในเรื่องหลักสูตรที่เราใส่เข้าไป ในฐานะผมเป็นคณบดีผมคงไม่กล้าชี้ชัด ลงไปว่าจะจัดหลักสูตรอย่างนี้ หรืออย่างนั้น ในเมื่อถ้าอีก 10 ปีให้หลังมาแล้วเด็กกลับมาบอกว่าเพราะอาจารย์จัดหลักสูตรอย่างนี้หนูถึงตกงาน หรือหนูถึงไปทำที่อื่นไม่ได้ เราก็ต้องจัดให้ดูถึงระยะยาวด้วย

ผมก็มองว่าถ้าเราจัดหลักสูตรให้แข่งขันได้แต่มีสติ คือมีสิ่งที่ดีอยู่ในวัฒนธรรมของไทยดึงเข้าไปแล้วก็เสริมพลังอำนาจซึ่งกันและกันทำให้มันเก่ง น่าจะดี ผมคิดว่าแนวทางนี้ไม่น่าจะทิ้งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่พูดอย่างนี้ไม่ใช่อะไร เพราะว่าตอนนี้ทางมาเลเซียเข้ามาเชื่อมกับมหาวิทยาลัยทักษิณ แล้วก็เขาก็มาร่วมเปิดในเรื่องของโรงเรียนนานาชาติ และจากนั้นก็จะมาร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ ตอนแรกตกลงกันว่า จะเทรนเด็ก 5 ปี เวลาคนไหนใครเก่งภาษาอังกฤษ เราจะให้เข้าเรียนเป็นภาษาอังกฤษ แล้วเรียนแล้วก็เพิ่มคอร์สอีกนิดหน่อยตามหลักสูตรของอังกฤษเพื่อได้ใบประกอบวิชาชีพ license ของประเทศอังกฤษ เพื่อที่จะไปสอนได้ที่อื่นด้วย ก็แสดงว่าเราผลิตครู ไม่ใช่ผลิตที่จะสอนในประเทศอย่างเดียว ก็คือว่าอาชีพในโลกนี้เขาไปอยู่ที่ไหนก็ได้ ถ้าผลิตในลักษณะนี้ผมคิดว่าที่เราบอกว่าครูผลิตแล้วล้น มันก็น่าที่จะผลิตไปที่อื่นได้ ผมไปที่อุบลราชธานีคราวก่อนบอกว่าขาดครูภาษาไทย ตอนนี้ขาดครูภาษาไทย ในเวียดนาม ในลาว ในเขมรต้องการครูภาษาไทย ถ้าผลิตอย่างนี้ผมคิดว่า ผลิตส่งทั่วโลก ฟิลิปปินส์ผลิตนักดนตรีส่งทั่วโลก อยู่ตามห้องอาหารต่าง ๆ ที่อยู่หาดใหญ่ฟิลิปปินส์ทั้งนั้นไปทั่วโลกเลย แล้วก็กลับมาเขามีเป็นหน่วยงานมีเป็น contractor มีเป็นสัญญาเป็นอะไรต่าง ๆ ที่ทำ ในลักษณะนี้ผมคิดว่าถ้าพูดอย่างนี้มันไม่ได้สวนกระแสนะ แต่หมายถึงผมพูดถึงความสมดุลว่าเราแข่งขันได้ แต่เรามีสติ เราอย่าแข่งขันจนเกินความสามารถที่เรามีอยู่ ในความพอเพียง

รู้จักพอประมาณต่างๆ ผมคิดว่าจากที่ทางด้านแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ขึ้นมาเขาก็สมดุลพอสมควร ผมคิดว่าถ้าเราเอามาทำความเข้าใจแล้ว ผมคิดว่าหลักสูตรการผลิตการศึกษาต่างๆ ไม่ได้ทำให้อะไรด้อยไปกว่ากัน แล้วก็สามารถจะแก้ปัญหาของประเทศชาติได้ ขอบคุณ

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณครับ ดร.สุริยา พูดถึงหลักสูตร 4 ปี 3 ปี จริง ๆ ที่ประเทศอังกฤษเขาทำมานานแล้วครับ เขาทำแต่เป็นวิชาที่เป็นหลักสูตรวิชาเดียว เช่น วิทย์ คณิต อังกฤษ สังคม ที่เป็นศาสตร์บริสุทธิ์ เรียน 3 ปีจบ เขาทำมานานแล้ว เขายังไม่เปลี่ยนแปลง 20-30 ปีก็เป็นอย่างนี้ แต่ถ้าใครสนใจที่จะเป็นครูแล้ว ต้องไปเรียนอีก 1 ปี เพื่อรับ Teaching certificate จากคณะ Education หรือศึกษาศาสตร์ ถึงจะไปเป็นครู เขาก็เลยอยู่ 4 ปี ยังไม่ได้ขยับไปไหน ผมก็เคยเสนอเรื่องข้อมูลอย่างนี้กับเพื่อนคณาจารย์ด้วยกัน บางท่านก็ให้ความเห็นทำนองว่ามันอาจจะต้องดูบริบทของการหล่อหลอมคนขึ้นมาด้วย ท่านก็ให้ความเห็นแย้งผมมา ทำนองว่าการหล่อหลอมคน อบรมเลี้ยงดูขึ้นมาเป็นตัวตนที่สมบูรณ์ของผู้ใหญ่ อาจจะแตกต่างกันทำให้เขามีเวลาในการจัดสรรในการเรียนแตกต่างกับเรา อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ผมกำลังฟังนะครับ เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ผมไม่ได้มีเจตนาจะอภิปราย ผมเชิญ ดร.อาภรณ์ เชิญครับ

อาภรณ์ เจียมไชยศร

ดิฉันก็ค่อนข้างที่จะสนับสนุนหลักสูตร 5 ปี เพราะจากการสอบถามผู้เรียน และผู้สอนก็มองเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่น่าจะดีในแง่เรื่องความแข็งแกร่งทางวิชาการที่จะได้เรียนเพิ่มมากขึ้น และการปลูกฝังเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นครูก็ดี เจตคติต่อวิชาชีพครูก็ดี สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยเวลาในการบ่มเพาะในการปลูกฝัง ไม่ใช่เร่งรัดจบ ๆ แล้วก็ไป แล้วก็ไม่สามารถจะมีผลต่อสิ่งเหล่านี้ได้ เพราะว่าเท่าที่สังเกตดูนักศึกษาที่เข้ามาเรียนกับเรา input ในศึกษาทุนแม้จะดีในแง่วิชาการก็คือ 2.75 ขึ้นไป แต่หลายคนก็ไม่ได้มีความคิดหรือมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครูแต่อย่างใดเลย มาเพราะพ่อแม่บอกว่าให้มา มีงานทำ มีการประกันงาน และหลายคนที่เลือกเพราะมีงานทำแน่นอน เข้าใจเช่นนั้น แม้แต่รุ่นสองที่มาก็ยังเข้าใจว่าประกันงานหรือเปล่า แม้ว่าจะเสียเงินเรียนเองเพราะฉะนั้นเข้ามาเพราะเหตุนี้ และจากการศึกษาของอาจารย์ที่สอนก็เห็นว่าเด็กที่เข้ามาครั้ง

แรกแกก็ไม่ได้แสดงลักษณะของว่าแกมีเจตคติที่ดี แต่ว่าแกอยู่ไปเท่าที่สังเกตดู ไม่ใช่เข้าข้างนะคะเขาจะค่อย ๆ ดีขึ้นเป็นลำดับ จากที่ไม่ค่อยเรียบร้อย จากที่แสดงความคิดเห็นก็เหมือนจะเอาประโยชน์เข้าตัวเองอะไรเหล่านี้ เขาก็จะดีขึ้นเรื่อย ๆ ยิ่งนักศึกษาทุนเราจะเห็นว่าเขาจะเรียกร้องมาก เขาเป็นเด็กฉลาดหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ มีนักศึกษาไม่รับทุนมาเรียนอยู่ด้วยเขาก็จะถูกมองว่ามาได้ผลประโยชน์จากเขา เพราะฉะนั้นการที่จะไปเอาสื่อเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มาใช้เพื่อการเรียนการสอน สองคนนี้ก็ต้องตกเป็นผู้ที่ว่าไปขนมาให้ เพราะว่าคือมันก็จะเป็นอย่างนี้ แต่อาจารย์ต่างๆ ก็จะช่วยอบรมบ่มนิสัยแล้วก็ปลูกฝังเขาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เป็นลำดับ อาจารย์ผู้สอนพูดเช่นนั้น ไม่ใช่ดิฉันพูดเองคนเดียว แล้วอีกอย่างหนึ่งก็คือที่เห็นพ้องต้องกันก็คือว่าครูของครูนี่แหละจะเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด ในการแสดงจิตสำนึกความเป็นครู แสดงกิริยาอาการอะไรต่างๆ ความมีอุดมการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่ให้เขาสังเกตเห็น ดิฉันก็ยังเชื่อในคำว่า Action cause rounder แค่นี้ก่อนนะคะ

สมชาย ชูชาติ

ขอบคุณ เชิญ ดร.ประวิต ครับ

ประวิต เอราวรรณ์

ครับผมมีประเด็นสั้น ๆ 3 ประเด็นครับ เป็นที่ผมอาจจะมองมุมต่าง ผมอาจจะไม่ใช่ว่าคนรุ่นใหม่หรืออะไร แต่มองมุมต่างเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น เรื่องแรกคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์เราจำเป็นต้อง Re-brand คือปรับภาพลักษณ์ ปรับ Look ใหม่ คือถ้าถาม image ของครูทุกวันนี้ ในสายตาของเด็กรุ่นใหม่ ถามว่ามองครูในบุคลิกอย่างไร เขาบอกว่า แต่งชุดผ้าไหมใส่แว่น นุ่งกระโปรงยาว เกล้าผม นิยมพูดว่าเข้าใจไหม แล้วใครมันจะอยากไปเป็นครู ยิ่งคณะผมนะครับ คณะผมอยู่ข้างคณะบัญชีและการจัดการ เด็กคณะบัญชีและการจัดการ แต่งตัวสวย เด็กครุศาสตร์ นุ่งกระโปรงยาว ห้ามใส่กระโปรงสั้น เด็กที่ไหนจะอยากเรียน มันเป็นเรื่องของเด็กในวัยที่ (ผมเข้าใจว่าเด็กที่นั่งอยู่ในนี้ก็เป็นเด็กหลักสูตร 5 ปี) ยังต้องการแสวงหาตัวตน การปลูกฝังที่ดีที่สุด การเริ่มต้นเข้ามาสู่ กระบวนการผลิต ไม่จำเป็นต้องชอบอาชีพครูมาตั้งแต่ต้นอย่างผม แต่ถ้ากระบวนการบ่มเพาะดี หลักสูตรที่ดีแล้วก็มีกระบวนการที่จะให้เขาออกไปเป็น

ครูที่ดีได้ ผมเชื่อว่าระยะเวลาจะ 4 ปี 5 ปี ไม่จำเป็น แต่สำคัญอยู่ที่กระบวนการ และที่สำคัญที่สุดก็คือว่าเวลาเจอกันอย่าเป็นประเภท คุยแต่เรื่องเศร้า เล่าแต่เรื่องทุกข์ ทำไมศึกษาศาสตร์มันจะมีเรื่องเศร้าขนานนั้น เรียนศึกษาศาสตร์แล้วไง แล้วเป็นอาจารย์ศึกษาศาสตร์แล้วไง ตอนนี้ผมปรับภาพลักษณ์ของศึกษาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงไปเยอะครับเวลาประชุมกรรมการบริหารถ้าเมื่อก่อนคณบดีศึกษาศาสตร์ไม่ใช่ท่านเก่าที่ผ่านมา ถ้าพูดถึงศึกษาศาสตร์ไม่มีงานวิจัย สอนอย่างเดียว แล้วไง ไม่มีงานวิจัยแล้วไง ทุกวันนี้ประเมินผล สมศ. ภายนอกยังไปประเมิน การประเมินตนเองของมหาวิทยาลัยผมนะครับ ศึกษาศาสตร์เป็นอันดับหนึ่งแล้วยังไง นี่ไงศึกษาศาสตร์ มันต้องสร้างความภูมิใจสาขาเรา ต้องสร้างความภูมิใจให้ศาสตร์ของเราตัวนี้สำคัญประเด็นแรกนะครับ ผมคิดว่าไม่ใช่ที่ใดที่หนึ่ง อาจจะต้องช่วยกันทั้งระบบ ท่านอาจารย์ ดร.พฤทธิ์ อาจจะต้องเป็นหัวเรือใหญ่ ในการที่จะปรับภาพลักษณ์ของคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ทั้งประเทศเพื่อที่จะดึงดูดคนเก่ง ๆ ไม่ใช่คนเก่งครับ คนที่อยากเป็นครู แต่ไม่กล้าเผยตัวเองเพราะกลัวตัวเองเชย อันนี้ผมคิดว่าต้องเปลี่ยนทั้งระบบ

ประเด็นที่สอง การสอน ผมไม่เห็นด้วยในเรื่องการเน้น content จะ 5 ปี บ่มให้สุก 6 ปี ผมไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะอะไรทราบไหมครับ เพราะตอนผมไปสอนหนังสือผมไม่เคยจำได้เลยตอนเรียนปริญญาตรี เรียนกันจังเลย แต่ผมก็เรียน ๆ หลบ ๆ ก็จบเหมือนกัน ผมไม่เคยเอาความรู้ตอนปริญญาตรีไปสอนเด็กหรือว่าเอามาสอนจนกระทั่งทุกวันนี้ หรืออาจจะได้บ้างแต่ประยุกต์ทั้งหมด ผมมีความรู้สึกว่าคุณครูเด็ดยอดความรู้ และอ่านหนังสือสอนมากเกินไป มีผลวิจัยสำรวจเล่น ๆ นะครับ ครูไทยตอนนี้ อ่านหนังสือเฉลี่ย 2 หน้าต่อสัปดาห์ ร้อยละ 98 อีกสองเปอร์เซ็นต์โหกว่าได้อ่าน อนาคตเด็กไทยจะไปขนาดไหน เพราะการสอนเน้นความรู้มันไม่ใช่คำตอบ แต่คำตอบอยู่ที่ Process ของการเรียนรู้ ทำอย่างไรจะเน้นเรื่องการ learning to action หรือการเรียนรู้ที่หน้างาน การสร้างครูที่ดีคือ คุณพร้อมไปเรียนรู้ที่หน้างานของคุณอยู่ที่โรงเรียน คุณจะไปสร้างความรู้จากตรงนั้นได้อย่างไร แล้วปรับประยุกต์แนวของการเรียนรู้ที่หน้างานเป็นแนวที่ปรับหลายประเทศแล้วนะครับ อเมริกาเองปรับช้ากว่าเพื่อน ก่อนหน้าเพื่อนเลยคือออสเตรเลีย ถัดมาคืออังกฤษ ซึ่งแนวทางนี้เรายังตามหลังเขาอีกหลายก้าว เรายังมีมาเน้นสร้างครูให้ครูเก่งคณิตศาสตร์ เก่งวิทยาศาสตร์ ไม่มีทางสร้างเสร็จหรอกครับ ถ้าใครเรียนวิทยาศาสตร์มาสมัยซัก 20 ปีที่แล้ว ทุกวันนี้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มันเปลี่ยนไปแล้ว

มันต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้ครูไปศึกษาอย่างต่อเนื่องในชีวิตจริงที่เขาจะต้องไปเรียนรู้กับเด็ก

ประเด็นที่สาม ในระบบการพัฒนา ผมไม่เชื่อว่าการฝึกสอน 1 ปี 2 ปี จะทำให้ครูคนนั้นสอนเก่งได้ เพราะการฝึกสอนในบ้านเรา หรือว่าการฝึกสอนในประเทศต่าง ๆ ยังไม่มีระบบไหนที่ดีที่สุด ผมยังเชื่อกระบวนการเรียนรู้ที่หน้างาน ที่ต้องสร้างระบบ Mentor ขึ้นมา เมื่อ 2 เดือนที่แล้ว ผมไป Wisconsin กลับมา ผมไปเห็นระบบ Mentor ที่ เมือง Murchison ดีมาก เขาสอนครู 4 ปี แต่พอออกไปเป็นครู คุณต้องอยู่ภายใต้ระบบครูพี่เลี้ยงอีก 4 ปี คุณถึงจะได้ใบประกอบวิชาชีพที่สมบูรณ์ แล้วครูที่จะไปเป็นครูพี่เลี้ยง ถ้าไปบรรจุใหม่ก็ต้องประเภทฝึกเปิดขวดโซดาให้เป็นโดยเอาขวดงัดขวดเหมือนบ้านเรา ผมไม่ได้พูดเล่นนะผมพูดจริง ๆ ตอนผมไปเป็นครูก็ต้องไปเป็นครู 6 เดือน ถึงจะผ่านทดลองราชการ แถวโรงเรียนที่ผมจะไปบรรจุบอกเอ็งจะผ่านทดลองราชการได้ เอ็งต้องเปิดโซดาเอาขวดงัดขวดได้ ระบบ Mentor บ้านเรา ซึ่งเป็นจริงนะ ผมไม่ได้พูดจากเรื่องที่แต่งขึ้นมาแต่เป็นเรื่องจริง การปฏิรูประบบ Mentor ระบบที่จะไปเป็นครูพี่เลี้ยงในการที่สร้างให้ครูเป็นครูที่เป็น Master ได้ ภายในเวลา 3 ปี 4 ปี แล้วแต่แต่ระบบนี้เรายังไม่ได้คิดกันนะครับในบ้านเรา โจทย์นี้เป็นโจทย์ใหญ่ จะ 4 ปี 5 ปี 6 ปี มันไม่ใช่เรื่องที่จะเป็นคำตอบได้ทั้งหมด

ประเด็นสุดท้ายคือประเด็นหลักสูตร 5 ปี ที่เรากำลังพูดกัน ว่ามันจะดีหรือไม่ดี ไม่มีใครรู้ครับ ตอบไม่ได้หรอก รัฐมนตรีก็ไปก่อน เข้าใจว่าจะไม่กลับมาอีก 5 ปี เมื่อมันผ่านไปแล้วรุ่นที่ผลผลิตออกไปเป็นครูแล้ว ต้องรับตามประเมินครับ สองปีน่าจะได้เรื่อง 5 ปีบวกผลิตอีก บวกไปใช้อีก 2 ปี 7 ปี รู้เรื่อง หลักสูตร 5 ปี ได้ผลหรือไม่ได้ผล ถ้าไม่ได้ผลรีบหยุด อย่าไปดันทุรังผลิตต่อเดี๋ยวเด็กมันจะมาด่า สอนมา 5 ปี ไม่เห็นได้ทำงานอะไรเลยตอนนี้ เพื่อนเขาจบได้เงินเดือนสูงกว่าแล้ว ผมว่าต้องยอมรับนะครับ ระบบการประเมินหลักสูตรของบ้านเราต้องรีบเอามาใช้อย่างเต็มรูปแบบ พอดีท่านอาจารย์ ดร.มานัส ท่านสอนผมมาเรื่องการวิจัยพัฒนาหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรที่ดีต้องทำเป็นวงรอบ คือการประเมินหลักสูตรทุกวันนี้ในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ถ้าจะพูดตรงไปตรงมา เราประเมินแต่ภายในของเราเอง ดีไม่ดีเราก็ตัดสินกันเองนึกออกไหมครับ เราไม่เคยมีมหาวิทยาลัยไหนที่ตามไปประเมินลูกศิษย์เราถึงที่สอนจริง ๆ ว่ามันสอนจริงๆ ว่าสอนได้ผลตามที่เราสอนไปไหมไม่มีหรอกครับ ประเมินหลักสูตรเราก็ประเมินอยู่ภายในของเรา ดีไม่ดี จะเพิ่มอะไรต่ออะไรก็ Judgement ของเราทั้งนั้น สิ่งเหล่านี้ผมคิดว่าจะไปทำให้ศาสตร์ของศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ของเรามีความเข้มแข็งขึ้นมา 3-4 ประเด็นพวกนี้นะครับ ซึ่งเรื่องพวกนี้ผมคิดว่าต้องช่วยกัน ไม่ใช่ว่ามหาวิทยาลัยใดมหาวิทยาลัยหนึ่งจะทำได้สำเร็จ ต้องช่วยกันทำทั้งระบบ และนักการเมืองก็จะฟังเราเอง เพราะทุกวันนี้ผมก็ถูกคุณจาตุรนต์ ฉายแสง เชิญไปบ่อยมาก คิดหลายเรื่องแล้ว แกก็ไม่เคยเอาสักที แกมัวแต่ตัดสินใจอยู่นั่นแหละตัดสินใจจนตัวเองตัดสินใจไปดีกว่า ซึ่งก็ไม่เห็นผลหรอกครับ ผมคิดว่าเราต้องสร้างกรอบ แล้วก็ให้นักการเมืองเดินตาม อย่าไปให้นักการเมืองมาสร้างกรอบแล้วเราเดินตามนักการเมือง ซึ่งผมคิดว่านักการเมืองเองไม่ใช่คนที่สามารถจะชี้อนาคตของประเทศไทยได้ ตรงนี้เป็นประเด็นที่ผมอยากจะฝากไว้

สมชาย ชูชาติ

ฟัง ดร.ประวิต ทีไร แล้วเคลิ้มตาม เพราะว่าอย่าเข้าใจผิดว่าท่านอาจารย์จบสังคมวิทยา ท่านยังจบวิจัยและพัฒนาหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นี่แหละ เชิญ ดร.อรรณพ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครับ

อรรณพ พงษ์วาท

สุดท้ายแล้วใช่ไหมครับ เดี๋ยวสมาชิกไม่ได้ซักถาม โชคดีที่ผมไม่เคยได้เป็นนักศึกษาฝึกสอน ไม่เคยเป็นครู ครูประถมก็ไม่เคยเป็น มัธยมก็ไม่เคยสอน อุดมก็ยังไม่เคยสอนสมัยนั้น แต่ไปสอนผู้ใหญ่ ที่กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา สมัยนั้น พ.ศ. 2514 - 2517 ซึ่งมันก็ดีไปอย่างไม่ได้ผ่านกรรมวิธี พิธีกรรม พิธีการ ของการกล่อมเกลา ซึ่งเวลานานเข้า ๆ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ ก็รู้ว่าเป็นพิธีกรรม พิธีการ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ก็เสแสร้งทำเป็นว่ามันเป็นเรื่องสำคัญก็ทำเป็นพิธีกรรม ต่างคนต่างก็แกล้งทำเป็นว่าสำคัญ มันก็เลยเกิดปัญหา แล้วเราก็

มาคิดรูปแบบใหม่กันว่าแล้วจะหารูปแบบวิธีการอย่างไรจึงจะกล่อมเกลาผู้ที่จะออกไปเป็นครูดี ดีใจที่ ดร.ประวิต บอกว่ามันไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แล้วก็ผมก็ไม่ได้บอกว่าถ้าเช่นนั้นก็ปิดคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ แบบที่ท่านพฤทธิ์ว่าถ้าคนที่ born to be teacher กับคนที่ต้องมาเทรนมันก็คงมีบ้าง แต่ถ้าเข้าใจว่ามันมีสองอันนี้ ถ้าพอรู้ว่าบางคนเป็น born to be teacher ก็ไม่จำเป็นต้องไปขับเขี้ยวเหมือนกับที่เราพร่ำสอนเด็กของเราว่าต้องแยกแยะความแตกต่างของนักเรียนในห้องเรียนได้ เราไปจำจี้จำไชกับเด็กโง่อยู่สองคนกับเด็กฉลาดอีก 30 คน มันเบื่อมากเลย เหมือนกับครูพูดหน้าเสาธง เพื่อจะด่าเด็กนักเรียนไม่ดี 3 คน เด็กนักเรียน 3,000 ยืนอยู่ มันเป็นเรื่องที่ฝึกอบรมกันมาทั้งนั้น รู้กันมาทั้งนั้น แต่มันก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้น แล้วก็เป็นเรื่องที่ตลก เป็นเรื่องเศร้าที่ตลก ถ้าคิดว่าข้างหน้าที่จะเดินไปมี 2-3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเราโดยตรง แต่อาจจะไม่เกี่ยวกับ 5 ปี 4 ปี

สิ่งแรกผมคิดว่าพวกเราในวิชาชีพรวมทั้งนิสิตนักศึกษาจะ 5 ปี หรือที่ตกค้าง 4 ปี จะต้องสามารถ ขออนุญาตใช้ภาษาฝรั่ง ซึ่งนายกรัฐมนตรีก็ชอบใช้ ซึ่งก็เป็นคนเหนือเหมือนผม ก็อาจจะพูดชัดน้อยกว่าผมหน่อย ก็เราจะต้องพยายาม convince พูดภาษาไทยก็ไม่ได้เรื่อง ภาษาเมืองก็ไม่ได้เรื่อง ภาษาอังกฤษก็พูดฟังไม่รู้เรื่อง พูดไม่รู้เรื่องหรือฝรั่งฟังไม่รู้เรื่องก็ไม่ทราบ คือถ้าเราไม่สามารถ convince สังคมและผู้ที่อยู่ในวิชาชีพอื่นได้ว่าวิชาชีพเราสำคัญจริง ควรค่าแก่การที่จะต้องได้รับเงินเดือนพิเศษต่างจากคนอื่นซักกี่เปอร์เซ็นต์ เพราะที่ประเทศนั้นประเทศนี้ครูเขาเงินเดือนดี ๆ ทั้งนั้น สถานะภาพสูงเป็นที่ยอมรับ แต่บ้านเรามันเป็นอย่างนี้ นับกรุงสุโขทัยมาก็ เจ็ด-แปดร้อยปี นับล้านนาเข้าไป ถ้านับจังหวัดผมก็พันกว่าปีมันก็เป็นอย่างนี้ เราจะ convince เขาได้อย่างไร ผมคิดว่าเรื่องนี้บังเอิญว่าในรอบที่ผ่านมากำลังรับน้องใหม่เพิ่งจบสิ้นไป มหากรรมของคนเมือง ถ้าใช้ศัพท์ของ ดร.วิทยากร เชียงกุล ก็มหกรรมสัตว์เมืองเพิ่งผ่านพ้นไป ผมก็พยายามพูดคุยกับลูกศิษย์ลูกหา แล้วก็เพื่อนครูอาจารย์ ทั้งในมหาวิทยาลัยและต่างมหาวิทยาลัย ถ้าเราคิดว่าคณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ ทั้งคณาจารย์และนิสิตนักศึกษาเราไม่ได้ต่างกว่านิสิตนักศึกษาคณะอื่นๆ ต่างนะครับไม่ใช่ว่าดีกว่านะ เพราะเรามีพันธะกิจพิเศษที่วิชาชีพซึ่งหมายถึงคณาจารย์ นิสิตนักศึกษา ในสาขาวิชาอื่นไม่จำเป็นต้องทำ ถ้าท่านพิจารณาให้ดีนะ มันมีวิชาชีพไม่กี่วิชาชีพหรอก ที่ถูกเรียกร้องให้ต้องทำอะไรยิ่งใหญ่เหลือเกินอย่างเรานี่นะครับ เพื่อให้พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ จิต วิญญาณ เป็นมนุษย์ที่ เก่ง ดี

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

มีสุข แล้วเงินเดือน 7,630 นะ

ผมชอบเล่าอันนี้นะ ผมนั่งรถโดยสารประจำทาง จากเชียงใหม่ไปแม่สะเรียง อย่างดีก็ 5 ชั่วโมงครึ่ง จากอำเภอแม่สะเรียงนั่งรถตู้ไปอีก 1 ชั่วโมง 45 นาที ไปที่แม่สามแรด ติดแม่น้ำเมย ถึงแม่น้ำเมย นึกว่าจะถึงแล้ว ยังนะครับ เป็นโรงเรียนของโรงเรียนแม่สามแรด นักเรียน 200 กว่าคน ครู 9 คน ยังน่าอยู่นะ สดชื่น แต่ยังไม่ถึงนะ ต้องนั่งเรือท้องแบนอย่างเร็วอีก 3 ชั่วโมง ประมาณนั้น สวนแม่น้ำสาละวิน ซึ่งไหลเชี่ยวกราก น้ำใสเย็นมาก แต่เป็นภูเขาอย่างนี้นะ โอกาสที่จะถูกน้ำวนหมุนลงไปก็เป็นไปได้ หลายท่านก็คงจะอยู่แถวนั้น ไปถึงนึกว่าถึงโรงเรียนแต่ยังนะครับ เดินอีกประมาณเกือบ 2 ชั่วโมง ไปถึงโรงเรียนชื่อบ้านจอซีเดอ ใครไปมาแล้วก็จะเห็น แค่เดินทางก็จะตายอยู่แล้ว แต่มันก็ไม่ใช่เหตุผลหลักว่าผมจะต้องได้เงินเดือนสูงกว่าคนอื่นเขา แต่ถ้าเราไม่สามารถทำให้คนอื่นเชื่อได้ว่าวิชาชีพอย่างเราไปถึงเขาให้สอนให้เป็นคนทั้งตัว พยาบาลเขาก็อาจจะพูดถึงเรื่องสุขภาพ แต่ก็ส่วนหนึ่ง หมอก็เป็นส่วนหนึ่ง อาจจะมีตอนหลังมาที่บอกว่า Whole Person Treatment รักษาคนทั้งตัว แต่ส่วนใหญ่แล้ววิชาชีพอื่นเขาก็จะว่าในเรื่องเสี้ยวส่วนของความเป็นตัวตนของคน แต่ของเราเขาให้เงินเดือนเท่ากับข้าราชการอื่น อันนี้ผมได้บอกว่าพวกเราต้องเรียกร้องนะ แต่ก็พยายามทำกันอยู่ ดร.พฤทธิ์ ก็ให้ความหวังว่าความจริงเราก็สูงอยู่แล้วนะ หนึ่งขั้น 5 ปี ระยะยาวจะเป็นอย่างไรในกฎหมายจะเขียนอย่างไร ก็ว่ากันไป แต่ในฐานะที่เป็นสมาชิกวิชาชีพผมคิดว่าเราต้อง convince สังคมให้ได้ว่า วิชาชีพเรามีความสำคัญก่อนและสมาชิกที่อยู่ในปัจจุบันต้องสามารถแสดงตนเป็นแบบอย่างได้

เมื่อกี้ผมอ้างอิงถึงเรื่องของการรับน้อง ถ้าเราไม่คิดว่าเราต่างไปจากคณะอื่น นิสิตนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่มีภาควิชาบางภาควิชาที่พยายามจะทำตัวเหมือนกับนิสิตนักศึกษาถูกกล่าวหาว่ารับน้องโหดที่สุด เถื่อนที่สุด ก็ ม.ช. ขึ้นหน้าหนึ่งมติชน ซึ่งไม่เป็นความจริงเลย ข้อจริงนิดหน่อย ข้อเท็จบ้าง อะไรทำนองนี้ แต่ก็พาดหัวข้อข่าว ถ้าเราไม่คิดว่าเราเป็นว่าที่ครู และบุคลากรทางการศึกษา เราก็อย่าทำตัวเหมือนกับวาร์กเกอร์ในคณะอื่น ๆ เขาโดยที่ไม่นึกว่าเราอยู่ในวิชาชีพ ซึ่งถ้าหากว่าจะกล่อมเกลากันมันก็น่าลองตั้งแต่ ปี 1 ปี 2 ปี 3 แล้วก็พูดกันมาตลอดว่าถ้าเราไม่สามารถสอน ในเครื่องหมายคำพูด "ถ้าเราไม่สามารถสอนเพื่อนนิสิตนักศึกษาในคณะวิชาอื่น ๆ ที่เดินอยู่แถวนี้ มหาวิทยาลัยของท่านที่นี่ และมหาวิทยาลัยทุกที่สอนในสิ่งที่พึงทำและสอนในสิ่งที่ไม่พึงกระทำ ถ้าเราทำไม่ได้เสียแต่วันนี้จะไปฝึกอีก 1 ปี จะไป

อยู่ 2 ปีที่โรงเรียน แต่ในมหาวิทยาลัยเราไม่ได้ทำตัวเป็นครูของคนอื่นเขาในมหาวิทยาลัยเลย เราทำเหมือนเขาคนอื่นก็แสดงว่าวิชาชีพเรานั้นก็ไม่ได้แตกต่างไปจากวิชาชีพอื่นก็ไม่สมควรที่จะต้องได้รับการยกย่องเชิดชูอะไรกันมากไปกว่าวิชาชีพอื่น ที่ผมพูดอย่างนี้ไม่ได้ดูถูกเพราะผมไม่ได้มาจากคณะศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ แต่ผมเห็นคุณค่าของมัน เราต้อง convince เขาให้ได้ว่าเราสำคัญ โดยการทำทั้งตัว และก็ทั้งประพฤติปฏิบัติ เป็นวัตรปฏิบัติ ให้คนอื่นเขาเห็นนะครับ

อันที่สองที่ผมคิดว่าสำคัญผมมีอยู่อีกสองประเด็นเพราะว่ามันย่อยนิดหน่อย เมื่อเช้าอย่างท่าน ดร.เอกวิทย์ บอกว่า อย่างบางประเทศเขาก็เปลี่ยนรูปแบบเป็นระบบการจัดทำชุดวิชาอย่างที่อาจารย์หลายท่านได้พูดไปแล้ว อันนี้ก็เป็นเหตุผลอีกอันหนึ่ง คงจะไม่ใช่เหตุผลที่ต้องยืดหลักสูตรออกไปให้ยาวขึ้น นานขึ้น เข้มข้นขึ้น ในขณะที่นวัตกรรมและโลกต่างๆหลายท่านก็ได้พูดไปแล้ว ว่ามันน่าจะมีวิธีการอีกอย่างอื่นมากมาย เพราะฉะนั้นอันนี้ก็เป็นตัวเอากระบวนวิชาเป็นตัวตั้ง และก็สอนให้เข้ากับอันนั้น ซึ่งมันก็ผิดหลักในสมัยปัจจุบันนี้ ก็เป็นข้อสังเกตเล็กน้อย

แต่เรื่องที่สองที่สำคัญผมคิดว่าเมื่อเช้าถ้าท่านสังเกต ท่านจุฑามาศ ท่านพูดถึงเรื่องของขณะนี้อัตราส่วนระหว่างสามัญศึกษากับอาชีวศึกษา ประมาณ 70:30 หรือ 60 ปลาย ๆ กับ 30 ต้น ๆ และท่านก็บอกว่าเป็นทิศทางของประเทศไทยที่จะต้องขับเคลื่อน ขยับอัตราส่วนจาก 30 กว่า ๆ 60 กว่า ๆ บ้านเมืองมันถึงไม่ไปไหนมันต้องขยับขึ้นมาถ้าเป็นไปได้นะ ท่านจาตุรนต์ คนนี้แหละที่พูด ท่านอยากได้อาชีวะกับสามัญ 50:50 ถ้าจะให้ดี 60:40 ไม่มีอะไรผิดปกติแต่ต้องสังเกตให้ดี ท่านบอกว่าเราขาดแรงงานที่มีทักษะระดับกลางมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พูดกันมาหมดแล้ว เมื่อเช้านี้ท่านจุฑามาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นที่ต้องการของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมากับโลกานุวัตร (ตะระ) ขออนุญาตใช้คำของอาจารย์ชัยอนันต์ ยังไม่อยากใช้อภิวัติ โลกานุวัตรเป็นระบบทุนนิยมอย่างนี้ เพราะฉะนั้นหมายความว่าถ้าเป็นไปได้ต้องทำระบบการศึกษาให้เป็นอาชีวศึกษามากขึ้นๆ เพราะว่าตลาดต้องการ ภาคอุตสาหกรรมต้องการตรงนี้แหละครับที่ผมว่าเป็นอันตรายมากที่สุดขณะนี้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับอนาคตของการ

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

ปฏิรูปการศึกษาที่ผมเรียนไว้เมื่อกี้ ตอนที่จบท่านพฤทธิ์รอบแรกท่านบอกว่าคุณภาพการศึกษา ผมอยากจะเรียนอย่างเร็วอย่างนี้นะครับว่า ไม่ทราบว่ามันจะมาโยงถึงครูคุณภาพ 5 ปี 4 ปี 4+1 บวก 2 ได้อย่างไร

ผมคิดว่าขณะนี้ถ้าพิจารณาดูว่าเราเรียกร้องให้องค์กร ที่เป็นบริษัทห้างร้าน ให้เป็น Learning Organization (LO) องค์กรแห่งการเรียนรู้ อันนี้ชัดเจนมาก บริษัทนั้นมีชื่อเสียงมาก ได้ มัลคัม บราวิช อะวอร์ด ได้ ISO ได้รางวัลต่าง ๆ ของ กพร. คือ ในส่วนขององค์กรทางธุรกิจ กำลังพยายามจะปรับโฉมหน้า บางทีเราจะพูดถึง rebranding จะทำให้ดูเหมือนว่าบริษัทห้างร้านไม่ได้เลวร้ายอย่างที่เราเข้าใจนะ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กศน. เราก็เข้าไปช่วยในโรงงานบ้าง โรงเรียนเซเว่นอีเลฟเว่นบ้าง เข้าไปสอนในคุก เอาโรงงานซึ่งมันควรจะทำหน้าที่ในการผลิต ให้มันเป็นเหมือนโรงเรียน และในขณะเดียวกันก็มาเรียกร้องให้สถานศึกษา โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยให้มีลักษณะให้เหมือนบ้านกับที่ทำงานมันกลับกันหมดเลยนะ ผมกำลังนำเสนออย่างนี้นะครับว่า ประเด็นเรื่องคุณภาพของการศึกษาที่จะปฏิรูปกันไปให้ถึง ไม่ว่าจะฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล อะไรก็แล้วแต่ ถ้าท่านพิจารณา ณ ขณะนี้มันมีตรรกะหลัก ๆ 2 ตรรกะ ซึ่งรองรับและถกเถียงกันมา ผมไม่ทราบว่าในบ้านเราได้ถกเถียงกันมากน้อยแค่ไหนแต่ในยุโรป โดยเฉพาะสำนักฝรั่งเศส ก็พูดกันมากเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพการศึกษา คือดุลยภาพระหว่างตรรกะ 2 ตรรกะ

ตรรกะแรก คือสามัญศึกษาตรรกะ Generalist logic อีกตรรกะหนึ่งคือ Vocation list logic อาชีวศึกษาตรรกะ อันแรกนั้นแน่นอนครับ การศึกษาต้องรับใช้เป้าหมายที่มันเป็นอุดมการณ์สด ๆ เพียว ๆ ของทางการศึกษา สร้างคนดี สร้างสังคมดี สร้างคนรักใคร่ สร้างคนมีความรับผิดชอบ และไม่ต้องไปเป็นห่วงเรื่องอื่น ๆ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งมันก็ไม่ใช่เรื่อง

อีกตรรกะหนึ่ง Vocation list logic อันนี้ก็ชัดเจนการเอาการศึกษาทั้งวัตถุประสงค์ จุดมุ่ง หมาย วิธีการ และยุทธศาสตร์ทั้งหลาย ในบั้นปลายแล้ว ไปรับใช้ระบบทำมาหากิน คือระบบเศรษฐกิจ แน่นอนครับไม่มีระบบใดในโลกที่เอียงไปข้างหนึ่ง แต่ถ้าท่านพิจารณาด้วยใจเป็นธรรมเหมือนตราชูตั้งไว้ ใส่พานอยู่สองข้าง น้ำหนักมันเอียงลงมาทาง Vocation list logic เอาการศึกษาไปรับใช้เศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเดี๋ยวนี้ ทุกท่านพูดชัดเจนเลย ยกเว้นท่านอาจารย์ระพี ท่านอาจารย์เอกวิทย์ ยกเว้นคุณหมอประเวศ ที่เราได้ยินชื่อ ยกเว้นแม้กระทั่ง คุณโสภณ สุภาพงษ์

ผมคิดว่าขณะนี้ตัวนี้เป็นเรื่องใหญ่มากเราจะหาดุลยภาพได้อย่างไร ในขณะที่มีการเรียกร้องให้ต้องเอาการศึกษาไปรับใช้

ผมอยากจะเรียนอย่างนี้นะครับว่าไม่ว่าเราจะเป็นครู หรือว่าเป็นอะไรก็แล้วแต่ ผมไม่ขออนุญาตบรรยาย จะได้ใช้เวลาเร็ว ๆ หน่อย เพราะท่านได้พูดถึงทักษะ ท่านได้พูดถึงสมรรถนะของแรงงาน เราลืมนึกไปว่าทักษะหรือสมรรถนะมันแบ่งได้หลายประเภทในทางตำราเราก็ทราบทักษะอันแรก ซึ่งผมคิดว่ามีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ต้องเคียงคู่มากับระบบการศึกษา รวมทั้งระบบการผลิตและพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษาด้วย อันนั้นก็คือ **ทักษะทางพุทธิพิสัย** ทั้งวิชาการ ทั้งวิธีคิดอย่างที่เราชอบใช้คำว่ารอบรู้ ต้อง Master ในเรื่องนั้น อันที่สอง Behavioral skill **ทักษะเชิงพฤติกรรม** เป็นครูดีต้องมีบุคลิกอย่างไร เป็นครูดีต้องมีอารมณ์อย่างไร EQ อย่างไร ก็ว่ากันไป 500 อย่างนะ ถึงอันที่สาม Technical skill ถ้าเป็นครูก็เป็นทักษะความสามารถการถ่ายทอดในการให้ความรู้ในการสอน แต่มันจะมีขึ้นได้ ดีได้ และพัฒนาขึ้นไปได้ ก็ต้องมี cognitive skill เป็นพื้นฐาน ซึ่งขณะนี้ถูกละเลยเกือบหมดแล้ว

ถ้าอ่านหนังสือท่านก็จะเห็นท่านโกวิท วงษ์สุริยะ ท่านสอนอยู่ที่นี่บ้างหรือเปล่า เรียนจบปริญญาตรีอ่านหนังสือยังไม่ถึง 5 เล่ม อย่าว่าแต่ปริญญาตรีเลยครับ ปริญญาโทยังอ่านหนังสือไม่ถึง 5 เล่ม ถ้าอ่านหนังสือน้อย cognitive skill มันไม่มีทางเกิดเลย ที่เราพูดกันทั้งหมด เราพูดระบบ โครงสร้าง ต้องจากนี้ ตรงนั้นตรงนี้ แต่เวลาเข้ามาเป็นนิสิตนักศึกษาจริงๆ อ่านหนังสือกันแค่ไหน อย่าไปนึกถึงว่ามันอยู่ใน computer อย่างเดียว มันอยู่ใน website หนังสือเป็นเล่ม ๆ เอกสาร เป็นปึก ๆ ได้มีโอกาสศึกษา เราถึงจะได้รู้ว่าความจริงสติปัญญาเราก็มีเยอะ พฤติกรรมแน่นอนเราเรียนรู้จากการบ่มเพาะที่ผมเรียนไปเมื่อกี้ ที่ทุกท่านได้พูดถึงแล้ว บ่มเพาะในสถานศึกษา และไปบ่มเพาะในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เราจะไปฝึกปฏิบัติการสอน ส่วน technical skill นั้นแน่นอนต้องฝึกมาด้วย แต่จะดีและพัฒนาขึ้นไปได้เพราะมีฐานทาง cognitive skill แต่ขณะนี้ cognitive skill เกือบจะไม่มีการพูดถึงกันเลยน่าแปลกใจมาก และถ้าไม่บอกว่าอีกหน่อยปริญญาตรี 3 ปีก็จบ ถ้าอ่านหนังสือปีละ 300 เล่ม 3 ปี 900 เล่ม นี่พูดเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย แต่ถ้า 3 ปี อ่านหนังสือไม่ถึง 30 หน้า อาจารย์แจกชีท 20 หน้าทั้งเทอม มันเป็นเรื่องที่น่าตกใจมาก ที่เราว่าอย่างนี้เราไม่ได้ว่านิสิตนักศึกษา เพราะมีอาจารย์จำนวนไม่น้อยที่ไม่อ่านหนังสือ ที่ยุติการให้การศึกษาตัวเองเมื่อมาสอน อันนี้เป็นเรื่องที่น่าตกใจ

"การปฏิรูปการศึกษากับบทสรุปโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) "

ผมคิดว่าอันนี้คือประเด็นที่ว่าด้วยเรื่องคุณภาพของการศึกษา

ถ้าเอามาเปรียบเทียบกับการพัฒนาผลิต พัฒนาครู และว่าที่ครูพันธุ์ใหม่ในส่วนตัวผม ก็ยังไม่เถียงเรื่อง 4 ปี 5 ปี ยังเห็นว่า cognitive competency ต้องมาก่อนไม่ว่าท่านจะเป็นครูสอนอะไรก็แล้วแต่ ตั้งใจจะเป็นครูสอน แต่การสอนโดยทฤษฎีการสอน หรือแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา ทฤษฎีการศึกษา ในเรื่องนั้นเราต้องเป็นเอตทัคคะ ส่วน behavioral competency หรือ skill เราจะพัฒนากันในองค์กรนี้ และการออกไปพบกันข้างนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่นี่ ในมหาวิทยาลัยนี่เน้นมาก และเมื่อเช้าท่านอาจารย์ระพีก็พูดถึงว่าพานักศึกษาออกไปและที่ มศว ที่นี่ มีจุดเด่น และมีจุดแข็ง ซึ่งอันนี้ผมเองก็ชื่นชมมากตั้งแต่ท่านอธิการบดีมาว่าทำให้พวกเราสามารถเข้าไปเข้าใกล้กับสิ่งที่เป็นจริงอยู่ข้างนอก ไม่ใช่เอาวิชาเป็นตัวตั้ง

ส่วนอันสุดท้าย Technical skill มันก็จะเป็นผลพวงของการสั่งสมของ cognitive และ behavioral skill ตรงนี้ต่างหากที่ผมคิดว่าน่าจะเป็นสิ่งที่พวกเราลองช่วยกันพิจารณา เพราะไม่ว่าจะเป็นฝ่ายปฏิรูป และฝ่ายที่คัดค้านการปฏิรูป ก็พูดถึงกระแสอันเดียวกัน แม้จะมีกระแสเศรษฐกิจพอเพียงแต่ก็เป็นกระแสแซมๆ ขึ้นมา ในทางปฏิบัติท่านก็ทราบลึกๆอยู่ในหัวใจแม้แต่วิถีชีวิตของพวกเราในมหาวิทยาลัยใน campus แห่งนี้ ในทุกมหาวิทยาลัย วิถีชีวิตของนักศึกษานิสิตของพวกเรา ครูอาจารย์เราเกือบจะไม่มีเหลือความพอเพียง เราตามเกือบจะเป็นเรื่องที่ร้ายแรงมากในทัศนะผมนี่คือเรื่องคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมไปถึงคุณภาพการผลิตและพัฒนาครู

ท้ายที่สุดเป็นประเด็นเล็กๆ เราสอนให้คนอื่นเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคณะของเราศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ learning how to learn ถ้าเราคิดหลัก learning how to learn เป็นหัวใจจริง ๆ อย่างที่เราพูดกัน แม้กระทั่ง knowledge based society ไม่ใช่ว่าต้องไปกวาดต้อนเอาความรู้ซึ่งมันไม่มีทางหมดเลย เหมือนใบไม้ 1 กำมือ ในป่าใหญ่ อันนี้เราก็ทราบกันดีอยู่เพราะว่าอุปมาอุปไมยอย่างนี้ แต่ต้องมีวิธีการในการที่จะเรียนรู้ แล้วทำไมเราไม่สามารถที่จะสอนว่าที่ครูพันธุ์ใหม่ของเรา ให้สามารถเรียนรู้ในระยะเวลา 4 ปี 4+1 4+2 5 ปี ที่จะเรียนรู้ที่จะเป็นครูที่ดีและสอนที่ดีในอนาคต ท่านคิดว่า 4 ปี 5 ปี กับเราที่นี่แล้วทุกอย่างจะสมบูรณ์แบบอย่างที่อาจารย์ประวิต ได้พูดไปแล้ว มันเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าท่านเชื่อในเรื่องหลักการ learning how to learn เราก็จะสามารถถ่ายทอดให้ลูกศิษย์ของเราได้ ปัญหามันก็กลับมาที่

ปัญหาหลักใหญ่ไม่ใช่อยู่ที่นิสิตนักศึกษา แน่นอนส่วนหนึ่งก็คงจะใช่ เพราะอาจจะหาคนที่อยากเป็นครูให้เข้ามาเรียนก็ยากลำบาก อย่างที่ท่านพฤทธิ์ว่า แต่ปัญหาใหญ่ก็คือคนของเราครับตอนนี้ คนของเราก็คือท่านอาจารย์ ท่านคณาจารย์ เรากำลังพร่ำบอกว่านักศึกษาที่ดีต้องเข้าห้องสมุด ต้องอะไร ผลสุดท้ายมันต้องกลับมาที่ตัวเรา และคนที่จะสอนครูที่เป็นคนพันธุ์ใหม่ เป็นคนพันธุ์อะไร ถ้าเรายังพันธุ์เก่าอยู่ แล้วไปสอนอยากให้นักศึกษานิสิตของเราเป็นครูพันธุ์ใหม่ก็คงจะยาก เมื่อกี้พูดเล่นกับเพื่อนข้างหลังบอกว่า อันนี้พูดเล่นนะอาจารย์พฤทธิ์ ไม่ได้พูดจริง 4 ปี อยู่กับอาจารย์ห่วย ๆ นับว่าเป็นบาปมหันต์ ถ้าหากว่า 5 ปี จำใจจะต้องอยู่กับอาจารย์ที่ไม่ได้เรื่องมันเป็นเรื่องเสียหายในอนาคตร้ายแรงและเดี๋ยวมันจะเข้าล็อคที่อาจารย์ประวิต ว่าเมื่อกี้นะสอนจากที่รู้อะไรก็สอนอันนั้น เคยทำอย่างไรก็ทำอย่างนั้นได้รับประสบการณ์อย่างไรมาก็เอามาถ่ายทอดประสบการณ์อย่างนั้นให้กับนักเรียนของเรา อันนี้จะเป็นเรื่องร้ายแรงผมคิดว่า แต่ทั้งหมดนี้มีความหวังนะครับ เราจะรอดูเมื่อกี้ข้อเสนอดีมาก 5 ปี อาจจะดูว่า ปี สองปี ผลมันก็น่าจะออกมา และอย่างที่ผมเรียนและก็ได้รับทราบตอนต้นว่าเรื่องนี้ยังไม่ได้ยุติเบ็ดเสร็จเด็ดขาด และก็ยังต้องช่วยกันหาทางเพื่อที่จะปรับปรุงสถาบันผลิตและพัฒนาครูของพวกเราให้มีส่วนสำคัญ แต่ที่สำคัญที่สุดผมอยากจะเรียนท่าน เรื่อง convinceสังคม คงจะต้องช่วยกันครับ ถ้าเรา convince คนอื่นไม่ได้ว่าเรามีคุณค่าและความสำคัญขนาดไหน เราทำของเราเองไม่ได้แน่ครับ ขอบคุณมากครับ

กรรศนะวิพากษ์ โครงการผลิตครู
การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
โดย 18 คณบดี จาก 18 มหาวิทยาลัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิกา พนัสอำพล คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญ อุ่นแก้ว คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีษะเกษ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ อินใย คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เตือนใจ เกียวซี คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ เอราวัณย์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
6. รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพิ่มศักดิ์ สุริยจันทร์ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
8. รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ เวทการ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออง ภู่เงิน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อติศัพท์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิลัน จุมปาแฝด คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
12. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดธิดา จันทร์มณี คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุบิน แก้วยัง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
15. ดร.สุริยา เหมตะศิลป์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสริมศรี สุทธิสงค์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
18. รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ พงษ์วาท คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หมายเหตุ ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคมและโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ตั้งคำถาม 3 คำถาม ไปยังทุกคณะศึกษาศาสตร์และทุกคณะครุศาสตร์ จำนวน 50 มหาวิทยาลัย ในช่วงก่อนเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2550 โดยได้รับคำตอบกลับมา 18 คณบดี 18 มหาวิทยาลัย ซึ่งคณะผู้จัดทำ นำมาตีพิมพ์โดยมิได้ตัดทอน

1

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

กรรณิกา พนัสอำพล

ด้านดี

ยอมรับความเป็น "โลกาภิวัตน์" ที่ทำให้การแพร่หลายและเสมอภาคทางด้านบริบทของโลก อันหมายถึง เทคโนโลยี นวตกรรม กระบวนทัศน์

อันนำไปสู่การพัฒนาความเป็นสากลทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมากขึ้น สามารถนำเอาสิ่งดี มาเป็นต้นแบบพัฒนาประเทศให้สมบูรณ์เชิงยั่งยืนสืบไป

ด้านด้อย

การตื่นกระแสโลก ทำให้ลืมความเป็นเอกภาพทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และทางชาติพันธุ์ของตนเองทำให้คนเป็นปัญหากับวัตถุนิยม จารีตประเพณี ปัญหาทางสังคม

สรุป ดังนั้นการพัฒนาตามกระแสต้องเลือกในสิ่งที่เอามาไว้ ต้องสอดคล้องกับความมีคุณภาพของค่านิยม ความมั่นคง การคงอยู่ที่ต้องยั่งยืนตามโครงสร้างของประเทศไทย

จำเริญ อุ่นแก้ว

โลกกระแสหลักเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่รับไว้พิจารณาเป็นตัวเลือกและทางเลือกการพัฒนาประเทศ ควรดูภูมิประเทศตัวเอง สังคม ศิลปะและวัฒนธรรมของตัวเอง แต่ไม่ปฏิเสธเครื่องมือ และองค์ความรู้ที่เท่าทันโลกกระแสหลัก และจัดให้กลมกลืนกับภูมิปัญญาไทยได้

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

เชาว์ อินใย

การพัฒนาประเทศแต่ละประเทศควรตั้งอยู่บนพื้นฐาน ทฤษฎี และแนวคิดของประเทศนั้น ๆ เป็นหลัก ควรมากกว่า 50 % ไม่ควรนำแนวทางกระแสโลก มาใช้ทั้งหมดแต่ควรนำมาพิจารณาไตร่ตรองก่อนที่จะดำเนินการตามกระแสหลัก ด้วยเหตุผลที่ว่า พื้นฐาน แนวคิด และระดับการศึกษาของประชาชนของแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน การนำแนวทางกระแสโลกมาใช้ทำให้มีการปรับตัวไม่ทัน หลักการบางอย่างอาจจะเป็นสิ่งที่ดีแต่เมื่อนำมาใช้จะเกิดปัญหา ยกตัวอย่างเช่น การให้ท้องถิ่นจัดการศึกษาโดยการโอนโรงเรียนประถมศึกษาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหลักการและแนวคิดที่ดี ที่จะพัฒนางานไปในทางที่ถูกต้องในการบริหารงบประมาณ แต่เมื่อนำมาใช้ในประเทศไทยซึ่งมีพื้นฐานการศึกษา แนวคิด และระบบการทำงานที่ค่อนข้างจะแตกต่างกับประเทศที่เจริญแล้วจึงทำให้หลักการ แนวคิดที่ดีเกิดปัญหาไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มรูปแบบ

การพัฒนาประเทศที่ถูกต้องควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของประเทศไทยโดยเน้นเกษตรรวมกับอุตสาหกรรมหรืออุตสาหกรรมเกษตรและอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง ควรจะได้พัฒนาการเกษตรของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการทำนา ทำไร่ การปลูกพืช ฯลฯ ควรมีการส่งเสริมให้การดูแลอย่างเอาใจใส่จากรัฐบาล ยกตัวอย่างเช่น การทำนาในบางพื้นที่ขาดน้ำก็จะต้องจัดหาแหล่งน้ำให้ได้ พื้นที่ที่น้ำท่วมอยู่เสมอก็จะต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้เกษตรมีความเป็นอยู่ที่ดี

การพัฒนาประเทศตามแนวทางโลกกระแสหลักก็มีความจำเป็น แต่จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ไม่ใช่ฟุ้งเฟ้อซึ่งบางสิ่งบางอย่างเมื่อเราไม่สามารถผลิตหรือมีความรู้ในเรื่องเหล่านั้น ก็ยังไม่ต้องนำมาใช้ รอให้มีการศึกษาอย่างชัดเจนถึงผลดีผลเสียก่อน จึงค่อยดำเนินการก็จะทำให้การพัฒนาประเทศมีความยั่งยืนบนพื้นฐานของความเป็นจริง

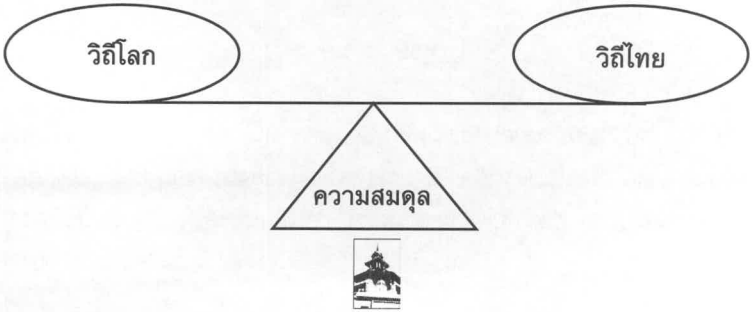
เตือนใจ เกียวซี

การที่จะยึดแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้งหรือไม่นั้น สิ่งที่ควรคำนึงถึงก่อนอื่นก็คือ **จุดยืนของประเทศในแต่ละประเด็น** ว่ามีความใกล้เคียงหรือห่างจากกระแสหลักมากน้อยเพียงใด และถ้าหากยึดแนวทางดังกล่าวเป็นตัวตั้งแล้วจะทำให้เกิดผลเสียหรือสภาพการณ์ดังต่อไปนี้หรือไม่ อาทิเช่น การวิ่งตามอย่างเหน็ดเหนื่อยเพื่อที่จะพบว่าไม่มีวันที่จะตามทันเพราะอีกฝ่ายนั้นก้าวล้ำนำหน้าอยู่เสมอการเป็นทาสทางความคิด การเป็นทาสทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีแต่การตามใช้ ตามซื้อ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้า และมีความทันสมัยทางวัตถุหรือเทคโนโลยี ค่อย ๆ ห่างไกลจากความพอเพียง ความดี ความงาม คุณธรรม จริยธรรม ไปเรื่อย ๆ การเข้าสู่ระบบทุนนิยมเต็มตัว มีการแข่งขันสูง ทุกอย่างทำไปเพื่อให้เกิดผลกำไรที่เป็นตัวเงิน หรือมูลค่าในลักษณะของสินทรัพย์ ทำเพื่อให้ทันสมัย แล้วความเป็นเอกลักษณ์ต่าง ๆ ก็จะค่อย ๆ สูญหายไปในที่สุด

การจะทำสิ่งใดให้เหมือนหรือตามใครอื่นได้หรือไม่นั้น สิ่งที่สำคัญคือ ต้นทุน ซึ่งไม่ได้หมายถึงแค่เงินหรือทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น แต่ต้องหมายถึง คน ซึ่งประกอบด้วยความสามารถ ลักษณะนิสัย ความเชื่อ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม อีกด้วย ซึ่งถ้าเราพิจารณาปัจจัยเหล่านี้อย่างถี่ถ้วนแล้ว เราอาจตัดสินใจได้ว่าเรายึดแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้งในเรื่องใดบ้าง ซึ่งคำตอบก็คงจะทำได้เพียงบางเรื่อง เท่านั้น

ประวิทย์ เอราวัณย์

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

การพัฒนาประเทศไม่ควรยึดถือแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง แต่ควรยึดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

เพิ่มศักดิ์ สุริยจันทร์

การพัฒนาทุกอย่างถือว่าเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ในแง่คิดดังกล่าวสำหรับประเทศไทยอยากให้มีการทบทวนว่าปัญหาอะไรเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอและยังแก้ไขไม่ได้ คงต้องมองเห็นปัญหาที่แท้จริง ดังแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ว่า "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ถ้าไม่ยึดแนวทางดังกล่าวแล้ว ประเทศชาติมีงบประมาณเท่าใดก็ตาม ก็จะสูญเสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งเวลาที่ผ่านไป ดังนั้นไม่ว่ากระแสโลกจะปรับเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม หากยึดแนวทางที่ได้กล่าวมาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับใดก็ตามก็จะทำให้ประเทศไทยพัฒนาได้ถึงเป้าหมายได้ อีกทั้งมีจิตสำนึกในด้านการบริหารจัดการแบบเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นการดำเนินงานด้วย ก็จะเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประเทศไทยต้องการการพัฒนาที่มีระบบมีประสิทธิภาพ ผลประโยชน์ของการพัฒนาตกอยู่กับประชาชนของประเทศ

ไพฑูรย์ เวทการ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคการแข่งขันกันด้วยความรู้ ความสามารถ เน้นคุณภาพของผลผลิตโดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการผลิต ซึ่งประเทศไทยเรายังไม่พร้อมเต็มที่ แต่ก็ต้องพยายามพัฒนาตนเองอย่างเร่งด่วน เพื่อให้บุคลากรมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้นถือว่าเป็นความ

จำเป็นที่ต้องเร่งพัฒนาทุกด้าน เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก สำหรับในประเทศเรายังมีกลุ่มบุคคลอีกหลายกลุ่มที่ยังด้อยสมรรถภาพทุกด้านในการเข้าสู่การแข่งขันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ ผู้บริหารในประเทศจะต้องพัฒนา หรือหาแนวทางช่วยเหลือให้มีพื้นฐานเพียงพอในการแข่งขันได้อย่างจริงจัง หรือไม่ก็ต้องใช้แนวทางการพัฒนากับกลุ่มบุคคลนั้นๆ อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางด้านการศึกษาที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนกับคนทุกกลุ่ม

ละออง ภู่เงิน

ในการพัฒนาประเทศที่ยึดแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้งนั้น มีส่วนดีอยู่บ้างในแง่ที่ สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ และไม่ถูกมองว่าตกยุคสมัย แต่เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว จะพบข้อด้อยเหล่านั้นส่งผลให้เกิดวิกฤติในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อม ดังที่ปรากฏอย่างชัดเจนอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ คนในประเทศจะต้องเข้าใจสภาพและความต้องการที่แท้จริงของสังคม ไม่ปล่อยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามกระแสทุนนิยมและกระแสสังคม ที่เน้นด้านวัตถุมากกว่าการพัฒนาด้านจิตใจ ใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยและยกย่องคนรวยคนมีอำนาจ จนลืมวิถีชีวิตที่ดีงามของสังคมไทย ที่เคยอยู่อย่างพอเพียงและอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

วสันต์ อติศัพท์

การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป (External Adaptation) เป็นความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเราต้องอยู่อย่างรู้เท่าทันโลกและกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

เพื่อนำกระแสเหล่านั้นมาพัฒนาสังคม แต่เราต้องรู้จักการบูรณาการภายใน (Internal Integration) การสร้างภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่งให้แก่สังคม ในการกลั่นกรอง คัดสรร ยอมรับในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคมโดยรวม และรู้จักปฏิเสธสิ่งที่จะมาสร้างปัญหาแก่สังคมหรือสูญเสียผลประโยชน์ของประเทศชาติ สิ่งที่สำคัญในการพัฒนาประเทศที่ยึดแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เพื่อให้คนปรับตนอยู่ได้อย่างมีความสุขท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถรักษาอัตลักษณ์ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมที่ดีของความเป็นไทย และประยุกต์เข้ากับความเปลี่ยนแปลงได้ ประการสำคัญที่สุดคือการนำปรัชญา และทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างสมดุลในการพัฒนาแนวทางโลกกระแสหลัก

วิลัน จุมปาแฝด

ขอตอบเป็น 2 แนวทาง

แนวทางที่ 1 เห็นด้วยกับการพัฒนาประเทศที่ต้องมองดูเพื่อนร่วมโลกว่าเขาเดินไปทางไหน เพื่อเราจะได้ตามทัน เช่น มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง รวมทั้งผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เราต้องเป็นผู้ติดต่อค้าขายกับทั่วโลก ศักยภาพของประเทศไทยยังมีมากที่จะเป็นแหล่งทรัพยากรที่คนทั่วโลกเข้ามาใช้บริการ การพัฒนาคนก็เพื่อให้เป็นผู้ขายบริการ ขายสินค้าที่เรามีให้มูลค่าเพิ่มขึ้น

แนวทางที่ 2 ไม่เห็นด้วย การพัฒนาตามกระแสตะวันตกที่มุ่งความเติบโตด้านอุตสาหกรรม โดยขาดการพัฒนาคน พบว่าประสบความล้มเหลว คนขายความสุข มีแต่การแข่งขัน แนวทางที่ควรจะถือเป็นการพัฒนาบนพื้นฐานสังคม วัฒนธรรมไทย ซึ่งมีสิ่งดี ๆ แต่ถูกมองข้าม ถ้าระบบการศึกษาได้นำแนวคิดของตะวันตกผสานความเป็นไทย คนจะมีความสุขมากขึ้น จะทำได้อย่างไรนั้นต้องช่วยกันคิด

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

สมบัติ นพรัก

การพัฒนาตามแนวทางโลกกระแสหลัก เป็นการพัฒนาที่เน้นความสะดวกสบายทางวัตถุมากกว่าที่จะพัฒนาจิตใจมนุษย์ให้รู้จักสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นองค์รวม จึงส่งผลให้เกิดการ "บริโภคอย่างโง่เขลา" และการมอมเมากันด้วยวิธีการโฆษณาชวนเชื่อ และกระตุ้นให้เกิดความ "โลภ โกรธ หลง" อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศตามกระแสหลัก เป็นการศึกษาที่มองเฉพาะศาสตร์ที่มุ่งเพื่อการใช้ประโยชน์เฉพาะหน้า มากกว่าจะให้การศึกษาที่พัฒนาทั้งศาสตร์เชิงสังคม และปรัชญาควบคู่ไปกับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในระยะปัจจุบัน (ประโยชน์ส่วนตัว ประโยชน์เฉพาะหน้าหรือประโยชน์ในโลกนี้) และประโยชน์สำหรับอนาคตซึ่งครอบคลุมถึงความยั่งยืนของมนุษยชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก (ประโยชน์ส่วนรวมประโยชน์ในโลกหน้า หรือประโยชน์ที่ยั่งยืนชั่วนิรันดร์)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า ฯ ทรงเคยมีพระราชหัตถเลขาไว้ในจดหมายจากยุโรป ในคราวเสด็จประพาสยุโรปครั้งหนึ่ง (พระราชนิพนธ์ไกลบ้าน) สรุปได้ว่า ได้เห็นความเจริญทางวัตถุในประเทศเหล่านั้นแล้วว่า เกิดจากการทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติในบ้านเมืองของตนเพื่อสร้างความสุขทางวัตถุให้แก่พวกตนแล้วยังไม่พอแค่นั้น ยังล่วงล้ำไปทำลายทรัพยากรของคนอื่น ๆ เพื่อมาสร้างความสุขให้กับพวกตนเองอีก ซึ่งไม่น่าจะใช่สิ่งที่พระองค์ทรงปรารถนาจะกระทำตาม

อย่างไรก็ตาม มนุษย์ย่อมมีความต้องการที่จะได้รับความสุขสบายตามสมควร ซึ่งในคำสอนทางพุทธศาสนา เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่ามีความต้องการ 3 ก. คือ "กิน กาม เกียรติ" ซึ่งอาจจะเรียกว่า "โลภ โกรธ หลง" แต่ถ้ามนุษย์ไม่รู้จักควบคุมสิ่งเหล่านี้ให้อยู่ในขอบเขตที่พอเหมาะพอควร โดยเอื้อเฟื้อความสุขสบายให้แก่คนอื่นๆ ที่เกิดมาร่วมโลกด้วยในที่สุดก็จะเกิด"กลียุค"คล้ายกับที่เราพบเห็นกันอยู่ในสังคมไทยและสังคมโลกที่อยู่ในกลุ่มซึ่งเน้นการพัฒนาตามกระแสหลักทั้งหลาย ในทุกวันนี้การควบคุมไม่ให้เกิดความไม่สิ้นสุดของความโลภ โกรธ หลง ในทุกคนที่เป็นประชาชนของประเทศหรือโลก จะต้องอาศัยการศึกษาที่ถูกต้องเป็น

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

เครื่องมือ หลักการศึกษาในพุทธศาสนา คือ "ไตรสิกขา" คือ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม (ศีล) การมีจิตใจที่ดีงาม (สมาธิ) และการรู้แจ้งแบบเป็นองค์รวมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม (ปัญญา) เป็นหลักการศึกษาที่ชาวโลกควรยึดถือมากกว่าการนำความรู้ไปเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง เพื่อให้สังคมเป็นสุข ในลักษณะที่เรียกว่า wisdom-based society มากกว่าเพียงแค่เป็นสังคมแห่งเศรษฐกิจฐานความรู้ หรือ knowledge-based economy

สุดธิดา จันทร์มณี

กระแสโลกคืออะไร ตามความเข้าใจ เป็นกระแสเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง เมื่อโลกเปิดกว้างด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดกระแสจากกลุ่มประเทศที่มีความพร้อมในด้านดังกล่าว เช่น อเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น ฯลฯ เกิดมีกระแสไหลออกจากประเทศดังกล่าว ประเทศที่อยู่ในสภาพลูกผีลูกคนคือประเทศกำลังพัฒนา ประเทศที่เป็นลูกผี คือประเทศยากจนด้อยพัฒนา

เห็นได้ชัดที่สุดคือกระแสด้านเศรษฐกิจ พยายามให้มีการค้าเสรี มุ่งเน้นด้านวัตถุเป็นสินค้า ขอให้มีการซื้อขายก็ต้องมีการแข่งขันโฆษณายั่วกิเลส มนุษย์ให้เกิดมีความต้องการหรือความโลภอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของประชากรโลก ประเทศใดที่มีฐานดีด้านค่านิยม เช่น อดทน ขยัน ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยในสิ่งที่จำเป็น รู้ทันการโฆษณา ใช้ของที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มีความพอใจในสิ่งที่มีอยู่ มีภูมิคุ้มกันพอดี พอเพียง ก็สามารถอยู่ในโลกยุคนี้ได้อย่างไม่เดือดร้อน ตรงข้ามถ้าประชากรของประเทศใดมีฐานดังกล่าวไม่ดี ความรุนแรงของกระแสโลกก็จะกระหน่ำพัดพาไปเหมือนร่างอยู่บนทุ่นฟางฉันนั้น คือ ไหลไปตามกิเลส มีสิ่งนั้นแล้วต้องการสิ่งใหม่ โมเดลใหม่ ทั้ง ๆ ที่ สิ่งที่มีอยู่ยังใช้ได้ การบริหารประสบปัญหาที่ต้องแสวงหาเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ สนองกิเลส สมาชิกในองค์กร ต่างเห็นความดี ความงามที่เป็นนามธรรมหรือจิตวิญญาณ ฐานแห่งความสุขของสังคมมนุษย์ จึงห่างเหินความเอื้ออาทรร่วมกันทำงาน อยู่ในสภาพต่างคนต่างอยู่

เอารัดเอาเปรียบ เอาผลประโยชน์ส่วนตน ไม่ได้ผลประโยชน์ไม่ทำ ไม่มีผลประโยชน์ไม่ช่วย ทุกสังคมจึงมีสุขแบบจอมปลอม

กระแสด้านสังคม ประเทศที่มีวัฒนธรรมอ่อนแอ มองไม่เห็นสิ่งดีงามของตน แต่ให้ความสำคัญวัฒนธรรมอื่น เมื่อกระแสวัฒนธรรมของต่างชาติ ต่างถิ่นกระหน่ำซัดเข้ามา จึงเกิดการรับหรือเลียนแบบอย่างรวดเร็ว การแต่งกายสายเดี่ยว การใส่สีผม สวมกางเกงยีน ปล่อยสะดือเอวสั้น ร้องเพลงเต้นรำตามแบบตะวันตก อย่างอิสระท้าทาย มีให้เห็นอยู่บ่อย ๆ ไม่ถือเนื้อถือตัว การประกอบอาชีพแบบพอเพียง ใช้วัวควายไถนาเปลี่ยนเป็นรถไถ รถแทรกเตอร์ เครื่องเกี่ยวข้าวตีข้าวมาใช้แรงคน ค่าแรงสูงขึ้น ความสัมพันธ์ช่วยเหลือเอื้ออาทรของชุมชนหายไป ความรักสามัคคีในหมู่บ้านลดน้อยลง ญาติฆ่าญาติ พ่อฆ่าลูก ลูกฆ่าพ่อ หลานฆ่ายาย เยาวชนติดยาเสพติด เซ็กซ์ มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะการไม่ลืมหูลืมตา ตามด้านตะวันตก

ด้านการเมืองการปกครอง ประชาธิปไตย และการกระจายอำนาจเป็นกระแสโลกอีกกระแสหนึ่งที่ไหลเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ประเทศที่ไม่มีการสร้างภูมิเรื่องนี้เป็นวิถีชีวิตมาก่อน เมื่อมีการรับความคิดมาใช้ในประเทศของตน ปัญหาความอิสระเสรีแบบไร้ขอบเขต แพร่กระจายสู่ชุมชน ทั้งในองค์กรขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก เมื่อสมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจประชาธิปไตยที่แท้จริง จึงเกิดปัญหาอย่างไร้ระเบียบ (Chaos) ในชุมชน ท้องถิ่น ถึงระดับประเทศ กระแสวัตถุนิยมเข้ามาครอบงำอีก อุดมคติการเมืองจึงเป็นเรื่องของผลประโยชน์ และการแสวงหาอำนาจ เกิดการซื้อสิทธิขายเสียง เป็นเรื่องผลประโยชน์การเมืองทุกระดับ มีการใช้อำนาจเข้าแทรกแซงหน่วยงานของรัฐอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดความวุ่นวายอย่างต่อเนื่อง ข้าราชการเสียขวัญกำลังใจ ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าสู่ตำแหน่ง ด้านการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเหมือนประเทศที่เจริญ มีพื้นฐานดี และมีความพร้อม ทั้งส่วนระบบ โครงสร้างและประชาชน เมื่อมีการนำมาใช้ทำให้เกิดปัญหาด้านความขัดแย้งของบุคลากรในองค์กร การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การประกันคุณภาพการศึกษาก็มีปัญหา และต้องใช้เวลาแก้ไขอีกนาน เหล่านี้ล้วนเป็นผลพวงจากกระแสโลกทั้งสิ้น

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

สุบิน แก้วยัง

ความคิดเห็นต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง ข้าพเจ้ามีความเห็นดังนี้

1. ไม่เห็นด้วยเลย เพราะบริบทและต้นทุนทางสังคมของประเทศไทยเรา ซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมที่พึ่งพาธรรมชาติ นิสัยคนไทยเป็นคนที่ขาดวินัยทางด้านการตรงต่อเวลา การใช้เงินทอง การปฏิบัติตนตามกฎหมายฯลฯ ควรพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานของปรัชญา และแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและทรงสร้างห้องสมุดมีชีวิตถึงหกแห่งตามภูมิภาคต่าง ๆ เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่วนราชการจะต้องใส่ใจนำประชาชนให้เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

2. ควรพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานของด้านทุนทางสังคม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการพัฒนาคนให้มีองค์ความรู้ตระหนักและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย น้อมนำแนวพระราชดำริของในหลวงมาเป็นหลักชัยในการดำเนินชีวิต ที่เน้นในประเด็น “ของการทำเพื่อให้ มิใช่ทำเพื่อเอา ”

3. การพัฒนาประเทศ ตามแนวเขตภูมิภาคเป็นเกณฑ์กำหนดและทำในลักษณะที่ครบวงจร เพื่อประหยัดเงินตราในการขนถ่ายสินค้า / แลกเปลี่ยนสินค้า เช่น ไม่ใช้รถบรรทุกข้าวสารหอมมะลิจากฉะเชิงเทรา ไปจำหน่ายให้ประชากรในจังหวัดเชียงราย เป็นต้น แต่ทำอย่างไรจะปลูกข้าวหอมมะลิทุก ๆ ภูมิภาค มีเครือข่ายประชาคมระดับรากหญ้า เป็นตัวขับเคลื่อนสังคม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยสถาบันอุดมศึกษาแต่ละภูมิภาค/จังหวัดเป็นขุมความรู้ทางวิชาการ

4. การพัฒนาประเทศที่พึ่งพาธรรมชาติ มิใช่การพัฒนาประเทศที่พยายามจะเอาชนะธรรมชาติโดยยึดแนวคิดของปรัชญาตะวันออกที่จะพยายามมีชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติไม่ทำลายธรรมชาติ ไม่พยายามเอาชนะธรรมชาติ แสวงหาความผาสุกที่มั่นคง ยั่งยืน รู้จักเลือกสรรกลั่นกรองนวัตกรรม ที่ไหลบ่าถาโถมเข้ามา แต่เราก็ต้องรู้จัก ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติให้มากยิ่ง ๆ ขึ้น

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

สุริยา เหมตะศิลป์

การพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทางโลกกระแสหลักเป็นกรอบใหญ่ในการพิจารณาทิศทางการพัฒนาเป็นสิ่งที่ยากจะหลีกเลี่ยงหากกิจการภายในประเทศเราต้องดำเนินไปบนความจำเป็นต้องติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในโลก สังเกตจากการค้า การต่อรองเรื่องความมั่นคง การแบ่งปันทรัพยากรหรือแม้แต่การได้รับการให้เกียรติทางวัฒนธรรมที่จะมีพื้นที่ยืนในเวทีโลกได้ล้วนแต่ต้องพึ่งความเข้มแข็งของตนเองเป็นหลักก่อน การพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมและแข่งขันได้ในกติกาโลกเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้หากเราจะอยู่ร่วมในกระแสโลกาภิวัตน์อย่างปลอดภัยและภาคภูมิ ในอนาคตคนไทยไม่ได้จำกัดขอบเขตการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีพอยู่แค่ในประเทศไทยก็ใช่ว่าจะไม่ได้รับผลกระทบจากอิทธิพลความเข้มแข็งของประเทศอื่น หากไม่พัฒนาความสามารถที่จำเป็นให้กับเยาวชนในปัจจุบันให้พร้อมรับมือกับการต้องอยู่ร่วมในสังคมโลกอย่างเท่าเทียมกันตั้งแต่บัดนี้ ก็อาจจะสายเกินไปที่จะไปพัฒนาในภายหลัง แต่อย่างไรก็ตามรากฐานพื้นเพเดิมของประเทศไทย ความแข็งแกร่งทางวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาไทยและสภาพส่วนใหญ่ของสังคมไทยในชนบทก็เป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อใช้จุดเด่นที่มีอยู่แล้วหรือข้อจำกัดที่มีอยู่มาพิจารณาร่วมด้วย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้การพัฒนาเป็นไปในทางที่มั่นคงและยั่งยืน แนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือปรัชญาพอเพียงก็เป็นกรอบคิดสำคัญที่ต้องนำมาเสริมให้ทิศทางการพัฒนามีความมั่นคงบนรากฐานของประเทศและดูแลคนส่วนใหญ่ของประเทศที่เป็นรากหญ้าได้ทั่วถึงบนการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตามการบูรณาการแนวคิดพอเพียงกับแข่งขันได้ให้สมดุลและเสริมพลังซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจกันอย่างจริงจัง

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์

ในการพัฒนาประเทศนั้น ผู้บริหารประเทศอาจจะต้องยึดแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้งในการพัฒนา เพราะเราจะพัฒนาประเทศสู่สากล เราจำเป็นต้องรู้เรื่องของโลก แต่ก็ต้อง

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทางโลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

คำนึงถึงการบูรณาการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเป็นไทย ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ความพร้อมของรัฐและประชาชน การใช้ IT คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งด้านวัตถุและจิตใจของประชาชน มองภาพรวมของทุกสิ่งทุกอย่างในสภาพที่เป็นจริง บวกกับการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของผู้บริหารประเทศ

เสริมศรี สุทธิสงค์

ประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด ควรหลีกเลี่ยงกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศหรือนโยบายการค้าแบบเสรี ก็มีผลดีและผลเสียกับประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา (รวมถึงไทยด้วย ไม่คิดว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว) ซึ่งเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ

ถึงแม้บางช่วงดุลการค้าจะเกินดุล แต่เราต้องคิดเสมอว่าสินค้าที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งล้วนแต่มีการใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

เห็นด้วยกับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ที่มีผลเชื่อมโยงให้เกิดการลงทุนในด้านอื่น ๆ ตามมา ทำให้มีปัจจัยการผลิต การจ้างงาน รายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น ในภาพรวมรายได้ประชาชาติก็เพิ่มขึ้น แต่อย่าลืมว่าคนส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ในภาคเกษตรกรรม และส่วนใหญ่ยากจน พอรายได้เพิ่มขึ้นก็มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรสนิยมในการบริโภคชอบบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งเอาอย่างผู้ที่มีรายได้มากหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงเกิดภาวะหนี้สินตามมา ถ้าไม่สามารถควบคุมรายจ่ายในการบริโภคของตนเองได้ บางรายมีการออกไปหางานทำนอกท้องถิ่น เพื่อนำรายได้ส่งคืนหรือไม่ก็มีการทิ้งปัญหาหนี้สินไว้ และอพยพออกนอกพื้นที่หรือท้องถิ่นของตนเพื่อเอาตัวรอด

ปัญหาจากการที่เศรษฐกิจเจริญเติบโต แต่ประชาชนในประเทศปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิต ปัญหายาเสพติดและปัญหาอื่นๆ ตามมา เพราะคน

ส่วนใหญ่ยิ่งยากจนมีการศึกษาน้อยจึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ถูกเอาเปรียบ ขาดโอกาสในการเลือกตั้งแต่การเลือกสถานศึกษา การเลือกทำงานที่มีรายได้ ซึ่งทำให้เขาเหล่านั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชน ให้มีความซื่อสัตย์ มีความเป็นอยู่ที่พอเพียง พอใจกับสิ่งที่มีอยู่มีจิตสำนึกเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความเอื้ออาทร มีความเกรงกลัวต่อการทำบาป หรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง สังคมต้องไม่ส่งเสริมและยกย่องคนที่ร่ำรวยจากการประกอบอาชีพที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและศีลธรรมอันดี ผู้ที่ร่ำรวยจากการคอรัปชั่น ซึ่งไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมให้ประชาชนมีการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ให้โอกาสทางการศึกษาโดยครูต้องทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี ความรู้ต้องคู่คุณธรรมและจริยธรรมเสมอ ไม่อยากเห็นคนที่มีการศึกษาสูงๆใช้โอกาสที่มีอยู่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองและพวกพ้อง การศึกษาต้องเป็นการสร้างคนให้เป็นคนดี สร้างอนาคตที่ดีโดยมีต้นแบบที่ดี นอกจากครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีแล้วผู้นำองค์กรต้องเป็นตัวอย่างด้วย ถ้าโรงเรียนต้องเริ่มที่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำองค์กรต่าง ๆ รวมถึงผู้บริหารประเทศ ถ้ามนุษย์มีความเป็นที่พอเพียงกับสิ่งที่มีอยู่จะลดความเห็นแก่ตัวลง ซึ่งโลกาภิวัตน์ทำให้กระแสทุนนิยมนำสิ่งที่ไม่พึงประสงค์มาสู่ประเทศไทย คนไทยต้องรับเอาแต่สิ่งดีที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยและสิ่งดีงามที่บรรพบุรุษได้ยึดถือสืบมาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

สรุป เห็นว่าการยึดแนวทางโลกกระแสยังจำเป็น แต่ต้องสร้างคนให้มีโอกาสเท่าเทียมให้พอใจในสิ่งที่เขาต้องมีอยู่ ให้เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก ลดการเบียดเบียนผู้ที่ด้อยกว่า สังคมจะเป็นสังคมที่สงบสุข

อรรณพ พงษ์วาท

ตรรกะกระแสหลักที่พร่ำบอกว่า “โลกาภิวัตน์” เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพียงแต่เราต้องเรียนรู้ที่จะเผชิญและจัดการกับสิ่ง ๆ นี้อย่างไร เป็นตรรกะด้านเดียวที่ชนชั้นนำของประเทศ (Ellte Class) (ชนชั้นที่ได้รับผลพวงและประโยชน์มากที่สุด/สูงสุดจาก “โลกาภิวัตน์”) ประกาศและให้สถาปนาเป็น “ลัทธิชาติ” ทำให้ไม่มีทางเลือกในระดับมหภาคและในระดับต่ำ ๆ ลงมา

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อการพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทาง
โลกกระแสหลักเป็นตัวตั้ง

แนวทางพัฒนาประเทศที่ยึดถือตรรกะนี้เป็นสรณะ จึงปิดกั้นพื้นที่ทางสังคมไม่ให้แนวทางอื่น ๆ กลุ่มชนอื่นๆ ในสังคม ได้แสดงความเชื่อและศรัทธาในตรรกะและแนวทางการพัฒนา รวมทั้งมีวิถีชีวิตแบบอื่นๆ ในสังคม ซึ่งแท้จริงแล้วในโลกนี้ แม้จะมีกระแสพัฒนาหลักที่ชนชั้นนำของเราสมาทานจริงก็ตาม แต่ก็มีกระแสการพัฒนารอง ๆ อื่น ๆ อีกมากมาย และผู้คนในหลาย ๆ สังคมก็สามารถเลือกดำเนินวิถีชีวิตตามแนวทางพัฒนาทางเลือกอื่น ๆ บนพื้นฐานของตรรกะทางเลือกอันหลากหลาย ซึ่งก็สะท้อนถึงจิตวิญญาณของประชาธิปไตยที่ดูเหมือนว่า ชนชั้นนำของเรายังเข้าไม่ถึง ไม่มีทางเข้าใจ จึงไม่สามารถพัฒนาให้เกิดมีขึ้นได้ และนี่ก็คือผลพวงของการสมาทานยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่ยึดถือแนวทางกระแสหลักของโลกที่ตั้งอยู่บนตรรกะที่จำกัดตรรกะที่ลดทอนศักดิ์ศรี และความเป็นคนของผู้ที่ได้รับประโยชน์น้อย (หรือไม่ได้รับเลย) จาก "โลกาภิวัตน์" ตรรกะที่ให้คุณค่าน้อยกับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และมองข้ามจริยธรรม ศีลธรรมที่ตรรกะทางเลือกอื่น ๆ พยายามให้คุณค่าและความสนใจ

2

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

กรรณิกา พนัสอำพล

กระบวนการปฏิรูปตามจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สามารถดำเนินการประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่งที่ค่อนข้างน่าพอใจ เพราะในระยะเริ่มต้นสามารถพัฒนากระบวนทัศน์ แนวคิดใหม่และกระบวนการจัดการศึกษาให้แก่ครู ผู้บริหาร ชุมชน และบุคลากรทางการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง แต่ที่ชะงัก เพราะ

1. ปัจจัยทางด้านการเมือง ส่งผลต่อกระบวนการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. เอกภาพทางความคิดของผู้มีอำนาจทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับผู้ปฏิบัติงานบริหาร ระดับกลาง ยังขาดความแจ่มชัด และชัดเจนในแนวปฏิบัติ จึงสับสน และวุ่นวาย ตามกระแสของสังคมและการเมืองอยู่ตลอดเวลา

3. นโยบายและแผนงานระดับชาติทางการศึกษาของรัฐ เปลี่ยนรูปแบบ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ตลอดเวลา จึงทำให้ขาดความเป็นเอกภาพทางการจัดการ

4. เวลาการปฏิรูปกับการคาดหวังไม่สมดุลกัน การพัฒนาการศึกษาต้องใช้เวลา และเป็นระบบต่อเนื่อง แต่ความคาดหวังที่สังคมต้องการกลับคาดหวังสูงและต้องการเห็นผลเร็ว เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม จึงทำให้ระดับการหวังผลสัมฤทธิ์จึงไม่ได้ตามคาดหวัง

จากเหตุผลทั้ง 4 ประการ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ในการปฏิรูปการศึกษาได้ว่า "ความก้าวหน้าและได้ผลแต่ต้องใช้ปัจจัยด้านอื่น เช่น การเมือง และความมั่นคงมาเป็นตัวแปรในการที่จะส่งผลให้เป้าหมายการปฏิรูปได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น"

จำเริญ อุ่นแก้ว

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาตัวแบบดูเหมือนจะดีแต่การจัดการยังใช้ระบบดัดแปลง มีพรรคมีพวก และผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องมากเกินไป

เชาว์ อินใย

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาประสบความสำเร็จน้อย พิจารณาได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ขาดความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ ทั้งนี้เกิดจากปัญหา 3 ประการใหญ่ ๆ งบประมาณ ผู้บริหาร และครูผู้สอน

ประการแรก ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนทุกโรงเรียนในประเทศไทยมีความเท่าเทียมกันทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ และอื่น ๆ เมื่อโรงเรียนเกิดความเท่าเทียมกันแล้วการดำเนินการในด้านอื่นๆ ก็จะพิจารณาตัดสินได้ง่าย เช่น โรงเรียนหนึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ต่ำก็ไม่ได้อยู่ที่ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ไม่มี จะทำให้การประเมินในส่วนอื่น ๆ ทำได้ง่ายขึ้น

ประการที่สอง ผู้บริหารควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจเอาใจใส่ และความยุติธรรม การประเมินการปฏิบัติงานของผู้บริหารต้องเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เมื่อประเมินแล้วไม่ผ่านเกณฑ์ก็ไม่ควรให้อยู่ในตำแหน่งทางการบริหารเพราะเมื่อเปลี่ยนจากโรงเรียนหนึ่งไปปฏิบัติงานอีกโรงเรียนหนึ่งก็จะทำให้เกิดปัญหาต่อไปเรื่อย ๆ ดังนั้นเมื่อตั้งเกณฑ์แบบนี้ออกมาก่อนทุก ๆ ท่านที่อยู่ในตำแหน่งมีความรู้ความสามารถอยู่แล้วก็จะสามารถปฏิบัติงานด้านการปฏิรูปการศึกษาได้ประสบความสำเร็จ

ประการสุดท้าย ครูผู้สอนควรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยมีหน่วยอบรมเฉพาะขึ้นอาจใช้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยอบรมก็ได้ โดยมีหลักสูตรที่ชัดเจนและมาจากความต้องการของหน่วยงานที่ควบคุมดูแล ครูทั้งประเทศจะได้ไม่เห็นการอบรมที่เกิดขึ้นมากมายทำให้ครูต้องเสียเงินไปอบรมแต่กลับมาก็ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้ การอบรมจะต้องมีการประเมินผ่าน/ไม่ผ่าน ไม่ใช่เป็นการอบรมที่ผ่านหมดซึ่งไม่ได้ประโยชน์ เมื่อผ่านเกณฑ์แล้วเอาผลที่ได้จากการอบรมนี้ไปเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้นทั้งตำแหน่ง ทั้งเงินเดือน เพราะในปัจจุบันครูผู้สอนต้องวิจัย ต้องทำผลงานทางวิชาการ จึงไม่ได้ตั้งใจสอนนักเรียนอย่างจริงจัง ครูผู้สอนที่ตั้งใจสอนนักเรียนแต่ไม่มีเวลาที่จะไปทำผลงานทางวิชาการ ดังนั้นถ้าทำดังที่กล่าวไว้ผลการปฏิบัติงานจะเกิดกับผู้เรียนทั้งหมด การปฏิรูปการศึกษาไม่ว่าจะให้ทำแบบใดก็จะสามารถ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

ดำเนินการได้ประสบความสำเร็จ

เตือนใจ เกียวซี

แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษานั้น เป็นแนวคิดที่ดีมาก มีความเป็นมาอย่างสมเหตุสมผล แต่วิธีปฏิบัติไม่สอดคล้อง ได้แก่

1. การปฏิรูปบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นการเน้นคุณสมบัติ มากกว่าเน้นศักยภาพ ตัวอย่างจากการสร้างผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะครู จะเน้นว่าต้องมีผลงานเป็นรูปเล่ม เป็นชิ้นเป็นอัน แต่ผลงานนั้นอาจไม่ได้เกิดจากความสามารถในการสอนว่ามีผลถึงเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง หรือครูทุกคนทำแผนการสอนมีแผนการสอนครบทุกวิชา ทุกชั่วโมง แต่อาจไม่ได้ใช้แผนนั้นในการสอนจริง การเข้าร่วมประชุมหรือฝึกอบรม จำนวนไม่น้อย ทำเพราะได้รับวุฒิบัตรสะสมไว้ประกอบหลักฐานว่ามีความใฝ่รู้ แต่อาจไม่เข้าใจหรือไม่ได้นำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงงานเลย

2. การปฏิรูปการบริหารจัดการ ใช้หลักการกระจายอำนาจ ซึ่งดีโดยหลักการ แต่ในทางปฏิบัตินั้น การแยกเขตย่อยทำให้เกิดความอ่อนแอในเรื่องของการใช้ทรัพยากรร่วม การให้โรงเรียน / สถานศึกษารับผิดชอบทุกเรื่อง แต่การสนับสนุนทรัพยากรไม่เพิ่มขึ้น ก็กลายเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูโดยใช่เหตุ และมีโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดก็ทำให้บุคลากรที่มีความสามารถจำนวนมากหลุดหายไปจากสถานศึกษา ฯลฯ

3. การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่จริงหลายเรื่องครูสามารถทำได้ดี ถ้าไม่เสียเวลาไปวิตกกังวลกับการเลื่อนวิทยฐานะของตนเองมากไปหน่อย การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ก็เป็นเรื่องดี แต่ปัญหาสำคัญก็คือ การสอนให้มีความเชื่อว่าถ้าเรียนดี เรียนสูง จะทำให้ได้งานดี ที่เป็นงานเบา สบาย ได้เงินค่าตอบแทนสูง ไม่ต้องเป็นเกษตรกร ไม่ต้องทำงานหนัก อาชีพที่ดี คืออาชีพที่ทำเงินได้มาก อยู่ในเมืองใหญ่ แต่งตัวสวยงาม มีเครื่องอำนวยความสะดวกนานาชนิด แม้ว่าจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ดูเหมือนจะไม่เน้นให้รู้จักมีค่านิยมที่มีคุณค่า มีความพอเพียง ไม่คิดทิ้งถิ่นฐาน ให้ความสำคัญกับอาชีพทุกอาชีพฯลฯ ดังนั้น ผลงานของการปฏิรูปการเรียนการสอนน่าจะอยู่ที่ผลผลิตคือผู้ที่จบการศึกษาว่าจะเป็น

พลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติแค่ไหน อย่างไร นั่นเอง

ประวิทย์ เอราวัณย์

กระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา "ยึดแบบ" ตะวันตกมากเกินไป เช่น เขตพื้นที่การศึกษาที่ล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง หรือแม้แต่โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการก็ตามขาดความคล่องตัวไร้ประสิทธิภาพ และไร้ทิศทาง

การปฏิรูปการศึกษาที่ควรจะเป็น คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ให้หน่วยปฏิบัติคือ โรงเรียนหรือหน่วยงานต่างๆ สามารถปฏิรูปตนเองได้ไม่ต้องรอคำสั่งการปฏิรูปจากส่วนกลาง

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

การปฏิรูปการศึกษาไทยที่ผ่านมายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศเท่าที่ควรจะเป็น แต่ให้ความสำคัญกับกระบวนการมากเกินไป

เพิ่มศักดิ์ สุริยจันทร์

นับตั้งแต่รัฐบาลได้มีการปฏิรูปการศึกษา ส่งผลกระทบต่อวงการศึกษาไทย ซึ่งผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นทั้งด้านพัฒนาและด้านเพิ่มสภาพปัญหาใหม่เกิดขึ้น ดังนี้คือ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

1. ด้านการพัฒนา

1.1 ตัวผู้บริหาร ในการทำงานที่ผ่านมาผู้บริหารจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานจากรูปแบบเดิมๆ เป็นรูปแบบใหม่ กล่าวคือ ต้องถูกกำกับด้วยการประเมินคุณภาพอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผลดังกล่าวทำให้ ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนต้องขับเคลื่อนให้เกิดเป็นรูปธรรมในสายตาของผู้ปกครอง นักเรียนหรือครูในโรงเรียนนั้นๆ ดังนั้นผู้บริหารต้องกล้าคิด กล้าตัดสินใจในการที่จะต้องเลือกวิธีการ แนวการบริหารที่เป็นของตัวเอง โดยอาศัยประสบการณ์ความรู้ด้านวิชาการ การวิจัยมาประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ของกระแสการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาล ผู้บริหารจะต้องทำงานหนักมากขึ้น อีกทั้งต้องปรับเปลี่ยนการบริหารแบบเดิมให้เข้าสู่การบริหารมืออาชีพ

1.2 ตัวครู จากผลของการปฏิรูปฯ ครูจำเป็นต้องปรับบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องวุฒิการศึกษา การแสวงหาความรู้ การใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับระบบ IT ทั้งหลาย การถ่ายทอดเทคนิคการสอนใหม่ เพื่อที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความรู้และมีความสามารถตามที่มาตรฐานกำหนดไว้

1.3 ด้านตัวนักเรียน หลังการปฏิรูปฯ นักเรียนสามารถที่จะได้รับการพัฒนาโดยการเรียนรู้ต่าง ๆ จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบโดยต้องแสวงหาความรู้ขึ้นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ นี้ ต้องทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้แบบก้าวกระโดด ซึ่งต่างกว่าการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม

2. ด้านสภาพปัญหา

2.1 ผู้บริหาร จะต้องทำงานหนักมากขึ้น ต้องแก้ปัญหาใหม่ เช่น โรงเรียนในฝันจำเป็นต้องขับเคลื่อนให้สำเร็จตามที่นโยบายของรัฐบาลตั้งไว้ ซึ่งปัญหาเดิมของโรงเรียน เช่น จำนวนครู อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะครู ซึ่งจะเห็นได้จากจังหวัดที่ติดชายแดนหรืออำเภอต่าง ๆ ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ครูทั้งโรงเรียนมี 2 คน นักเรียน 4 - 5 ห้อง เป็นต้น ทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยากมาก

2.2 ตัวครู จำนวนครูต้องบรรจุให้เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนต่าง ๆ ในท้องถิ่นการพัฒนาครูให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ให้ครูแสวงหาการพัฒนาด้วยตนเอง โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านงบประมาณที่จะพัฒนาครู การให้ขวัญกำลังใจครูที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ผลิตครู

ที่มีคุณวุฒิและสาขาตรงต่อความต้องการของโรงเรียน ทั้งนี้ควรต้องแยกให้ออกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีความพร้อมจะใช้ครูวุฒิที่ตรงสาระ แต่ครูที่สอนในพื้นที่ทุรกันดารต้องเป็นครูที่สามารถสอนได้ทุกสาระ เช่น เอกประถมศึกษา และที่สำคัญต้องมีจำนวนครูสอดคล้องกับห้องเรียนที่เปิดสอนจริง ในการบรรจุควรแบ่งการบรรจุ 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอนคิดจากจำนวนนักเรียนจริงและจำนวนห้องเรียนที่เปิดสอนจริง และควรบรรจุให้มีพนักงานที่ทำหน้าที่ธุรการ พัสดุการเงิน ทำหน้าที่แทนครู ซึ่งต้องสอนหนังสือเป็นหลัก

2.3 นักเรียน ยังมีการปฏิรูปด้านคุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละโรงเรียนไม่สำเร็จ จึงทำให้ความเชื่อมั่นในการที่จะสร้างโรงเรียนในฝันไปไม่ถึงฝัน จะเห็นได้จากยังมีการแข่งขันในการให้นักเรียนสอบเข้าในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเหมือนเดิม เป็นข้อคิดที่จะต้องช่วยกันระดมสมองในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้ได้

ไพฑูรย์ เวทการ

กระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาที่ต้องรีบเร่งปฏิรูปนั้นเป็นหลักการที่ถูกต้องแล้ว แต่กระบวนการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือทุก ๆ ฝ่าย ในทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องบุคลากร งบประมาณ วิธีดำเนินการ และการประเมินผลที่จริงจัง ซึ่งความเป็นจริงผลลัพธ์ของการปฏิรูปการศึกษาเท่าที่ผ่านมายังไม่ได้คุณภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งอาจจะเกิดจากปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญที่สุดน่าจะเป็นจิตสำนึกด้านคุณภาพของบุคลากรทุก ๆ ฝ่าย กระบวนการในการปฏิรูปที่ยังไม่จริงจังเท่าที่ควร และการประเมินติดตามผลอย่างจริงจัง ที่ไม่เน้นแต่การรายงานผลด้วยกระดาษและหรือเน้นแต่การประเมินโดยไม่มีการพัฒนา สุดท้ายน่าจะเป็นความคิดเห็นที่ต่างกันในวิธีดำเนินการด้านต่าง ๆ และความเป็นระบบราชการที่ทำงานแบบผักชีโรยหน้า เกรงใจแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยไม่เน้นคุณภาพของงานเป็นสำคัญ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

ละออง ภู่เงิน

กระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น จะพบว่าโดยรวมยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรและเมื่อพิจารณากระบวนการปฏิรูปการศึกษาในแต่ละด้านจะพบข้อเท็จจริง ดังนี้

1) **ด้านระบบการศึกษา** ซึ่งเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษานั้นมุ่งหวังให้เกิดความสอดคล้องกันทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แต่ในการปฏิบัติจริงยังมีการแยกส่วนและขาดการตอบสนองผู้ที่ศึกษาตามอัธยาศัยให้สามารถเทียบโอนการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบได้

2) **ด้านการเรียนรู้** กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้ความสำคัญกับหลักสูตร ผู้เรียน เนื้อหาสาระ วิธีการสอน แหล่งการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหา และอุปสรรคนานัปการ ดังข้อสรุปของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและของหน่วยงานอื่น ๆ

3) **ด้านการบริหารและการจัดการการศึกษา** ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักของการปฏิรูป คือ การกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา โดยเน้นระบบและกระบวนการบริหารที่ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน แต่ขณะนี้ยังพบว่าขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของหน่วยงานเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4) **ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา** การปฏิรูปด้านนี้ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญและต้องทำอย่างจริงจัง แต่เท่าที่ผ่านมารัฐยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญเท่าที่ควร จากผลการประเมินของ สมศ. รอบแรกมีข้อเสนอว่า "รัฐจะต้องจัดระบบและดำเนินการพัฒนาครู และผู้บริหารโดยสนับสนุนให้ สคบศ. มีบทบาทกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างจริงจัง ครูควรได้รับการพัฒนาในด้านเนื้อหาสาระ จิตวิญญาณความเป็นครู ทักษะการสอน และการประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพ" "กำหนดให้มีวาระแห่งชาติ ในการผลิต การพัฒนา รักษาระดับคุณภาพอาจารย์อุดมศึกษา ให้ได้มาตรฐานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ"

5) **ด้านทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา** ในการปฏิรูปด้านนี้ก็มีปัญหาค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่ง

เน้นผลงานและการปฏิรูปการเงินอุดมศึกษา โดยการเปลี่ยนจากการให้ผ่านสถาบันการศึกษามาเป็นการสนับสนุนผ่านทางผู้ศึกษาหรือผู้เรียน

นอกจากนี้จะพิจารณาจากยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครู 3) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ประชาชน ชุมชน และเอกชนในการจัดการการศึกษา และ 5) ยุทธศาสตร์ปฏิรูปทางอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม ก็ยังพบปัญหาและจะต้องดำเนินการแก้ไขอีกหลาย ๆ ยุทธศาสตร์

ข้อมูลที่สนับสนุนว่าการปฏิรูปการศึกษาของไทยจะต้องได้รับการพัฒนามากขึ้นอีก พิจารณาได้จากการวิเคราะห์ผลการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 โดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งได้กล่าวถึงผลการปฏิรูปการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ฯ ดังนี้

1) นักเรียนพิเศษ / ด้อยโอกาสยังขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2) การศึกษาตามอัธยาศัย ยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพ
3) การจัดการศึกษาในกลุ่มเด็กปกติ ทั่วถึงแต่ขาดประสิทธิภาพ
4) ขาดมาตรฐานการส่งเสริมบุคคล / ครอบครัว / องค์กรเอกชน ร่วมจัดการศึกษา
5) ขาดการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน / ไม่มีเอกชนในคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
6) งบประมาณที่มีสัดส่วนต่องบทั้งหมดลดลง เงินอุดหนุนไม่เพียงพอ
7) การให้ผลตอบแทนอาชีพครูยังไม่จูงใจ
8) ปัญหาอื่น ๆ เช่น หลักสูตรท้องถิ่นขาดคุณภาพ เด็กยังคิดไม่เป็น เนื้อหาเน้นการจำมากเกินไป จริยธรรมในหลักสูตรหายไปและไม่มีการสอนศาสนาอื่น ฯลฯ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

วสันต์ อติศัพท์

ในหลักการถือว่าเป็นการชี้นำทิศทางการพัฒนาการศึกษาไปในทางที่ถูกต้อง สอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติในการปรับตัวให้เข้ากับแนวโลกกระแสหลักแต่ยังมีปัญหาในการนำแนวคิดและหลักการปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติจริง เพราะเป็นการปฏิรูปที่ยังยึดติดกับระบบราชการ ความก้าวหน้าในราชการของส่วนบุคคล เป็นการประนีประนอมมากกว่ายึดในหลักการ และยังไม่สามารถเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรทางการศึกษาให้ไปในทางที่พึงประสงค์ การปฏิรูปการศึกษายังไม่สามารถเข้าถึงและมีส่วนกำกับสภาพแวดล้อมใหม่เพื่อการเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสารมวลชน สื่อผ่านอินเทอร์เน็ต ระบบทรัพยากรการเรียนรู้ในชุมชน ทั้งที่สิ่งเหล่านี้มีการบัญญัติใน พ.ร.บ. การศึกษา 2542 ทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่เหล่านี้ ไม่ได้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคนของเราเท่าที่ควร ระบบวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ถูกครอบงำด้วยทุนและทำหน้าที่เพื่อสนองทุนใหญ่ มากกว่าการพัฒนาคนของชาติ ขณะเดียวกันก็ขาดการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้นอกสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของชุมชนนอกจากนี้ มีข้อสังเกต คือ

- **ทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษา** การนำมหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศ ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐ เป็นการขยายตัวในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพการนำมหาวิทยาลัยไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับก็ไม่ชัดเจน ขณะที่ระบบพนักงานมหาวิทยาลัยดูไปค่อนข้างด้อยกว่าข้าราชการในภาพรวม ทำให้การจูงใจดึงคนเก่งเข้าสู่ระบบอุดมศึกษามีปัญหาตามไปด้วย อีกทั้งระบบการคัดสรรผู้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษายังมีปัญหาอยู่ ที่ต้องพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อประสิทธิภาพในการสร้างคนเก่งนับตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา สู่ มหาวิทยาลัย รวมถึงระบบบัณฑิตศึกษาที่เน้นปริมาณ มากกว่าคุณภาพทางวิชาการ และผลงานการวิจัยที่มีคุณค่า ระบบอุดมศึกษาต้องสร้าง Knowledge worker ออกมารับใช้สังคมให้ได้อย่างจริงจัง

- **ทิศทางการพัฒนาการฝึกหัดครู** แม้จะมีมาตรฐานการพัฒนาครูทั้งครูก่อนประจำการ และครูประจำการ แต่การปฏิรูปหลักสูตรและการสอนในสถาบันการฝึกหัดครู ที่นอกเหนือจากความเป็นหลักสูตร 5 ปี ยังไม่โดดเด่น การสร้างครูมืออาชีพยังอยู่ในแนวเดิมมากกว่า

- **ทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน** ที่ปรับโครงสร้างและผลตอบแทนบุคลากร

ได้ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถเข้าถึงการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้มากเท่าที่ควร

- **ทิศทางการพัฒนาอาชีวศึกษา** ยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้คนเก่ง มีความตั้งใจเข้าสู่ระบบนี้ได้เท่าที่ควร ทั้งที่ประเทศขาดแคลนแรงงานระดับนี้มาก ส่วนหนึ่งเมื่อจบระดับนี้แล้วมุ่งเข้าสู่มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาระดับนี้ที่มีความเข้มแข็งต่างเปลี่ยนเป้าหมายไปผลิตกำลังคนในระดับมหาวิทยาลัยแทน สถาบันเอกชนระดับนี้ยังต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพอีกมาก

- **ทิศทางการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน** ยังมีบทบาทน้อยในการสร้างสังคมฐานความรู้ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมถึงการระดมทรัพยากรที่มีอยู่มาสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สำหรับคนไทยทุกคน โดยไม่แบ่งแยกสังคมเมือง ชนบท

วิลัน จุมปาแฝด

การศึกษาในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ต้องเป็นการศึกษาที่ช่วยพัฒนาศักยภาพหรือเสริมสร้างพลังที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ ซึ่งสามารถทำได้ตั้งแต่จุดแรกเริ่มและตลอดช่วงวัยของชีวิต ระบบการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่จัดให้มีโครงสร้างที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น หลากหลาย ในรูปแบบและวิธีการจัด ที่เอื้อให้ประชาชนเข้าถึงความรู้ได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เป็นการทำให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ ซึ่งการจะเกิดระบบการศึกษาดังกล่าวได้ จำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมและกำหนดเงื่อนไขปัจจัยที่เหมาะสม

หัวใจของความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาคืออะไร คำตอบคือระบบการศึกษาที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น หลากหลาย เอื้อให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ที่ผ่านมาการปฏิรูปการศึกษายังไม่สำเร็จเท่าที่ควรจะเป็นเพราะเหตุผลหลายประการ เพราะยังมีปัญหา อุปสรรคกล่าวคือ

1. เปลี่ยนรัฐมนตรีก็เปลี่ยนนโยบาย ผู้บริหารระดับสูงยึดติดตำแหน่ง ขาดวิสัยทัศน์

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

ที่กว้างไกล ติดกรอบเงื่อนไขแบบเดิม ๆ

2. ความล่าช้าของกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติมีขั้นตอนยุ่งยาก

3. ระบบการศึกษา ผลิตคนเก่ง ละเลยการพัฒนาด้านอื่นๆ ส่งผลให้สังคมยังมีปัญหารุนแรง เช่น ยาเสพติด อาชญากรรม และการประพฤติผิดศีลธรรม อื่น ๆ

สมบัติ นพรัก

กระบวนการปฏิรูปการศึกษา หรือ Process of Educational Reform ของประเทศไทยยังไม่ครบถ้วนตามหลักการพัฒนาองค์การที่เรียกว่า Reform เพราะขาดการสนับสนุนอย่างแท้จริงจากรัฐบาลในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา ทำให้ไม่เกิดผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

กระบวนการปฏิรูปการศึกษาของประเทศที่ประสบความสำเร็จ เช่น สหรัฐอเมริกาในอดีต ซึ่งปฏิรูปการศึกษาให้เป็นระบบที่เหมาะสมกับประเทศที่เป็นเบ้าหลอมของคนหลายชาติ หลายภาษา หลายศาสนา โดยอาศัยรัฐธรรมนูญที่ร่วมกันเขียนขึ้น แล้วยึดหลักการนั้นต่อเนื่องมากว่าสองร้อยปีโดยไม่ถูกแทรกแซงมากนัก เพราะชาวอเมริกันเคยประสบกับตนเองมาตั้งแต่ในช่วงเป็นอาณานิคมของอังกฤษประมาณ 170 ปี และรู้ด้วยตนเองว่าการศึกษาที่เป็นแบบอังกฤษนั้นไม่ใช่สิ่งที่ตนต้องการ ถ้าศึกษาประวัติศาสตร์การศึกษาของอเมริกาจะเห็นว่ามีการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นหลายครั้งโดยผู้นำของชาวอเมริกันที่มาจากคนที่ต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีของประเทศชาติเคียงบ่าเคียงไหล่กันมา และใช้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี ความเคารพในสิทธิของผู้อื่น ความมีเสรีภาพทางความคิด ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยปัญญาและวิธีการที่เป็นประชาธิปไตย ผู้นำเหล่านี้เป็นกลุ่มชนชั้นกลาง นักบวช หรือนักคิดที่เชื่อมั่นในเรื่อง “ความเป็นธรรมในสังคม” จนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่สอง นักการเมืองที่เป็นกลุ่มนักธุรกิจที่มีความโลภเป็นฐาน ก็พยายามที่จะใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือเพื่อการแข่งขันในโลกที่เน้นการค้าแบบเสรี (กระแสหลัก) การศึกษาในอเมริกาจึงมีความเป็นธุรกิจมากขึ้นเรื่อย ๆ และในที่สุดอาจจะนำความ

พินาศมาให้อเมริกามากกว่าที่เคยเกิดขึ้นกับตึกเวิลด์เทรดก็ได้

กระบวนการบริหารการศึกษา ไม่ใช่ตัวแปรหลักที่ทำให้การปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ตัวแปรสำคัญคือ "นโยบายของรัฐบาล" และการสนับสนุนเชิงนโยบายที่รัฐบาลให้กับการปฏิรูปการศึกษาต่างหาก

ถ้ารัฐบาลให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาจริง ๆ แล้ว งานวิจัยนับร้อย ๆ ชิ้น และเอกสารสรุปแนวทางการดำเนินงานที่ สปศ. (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา) ได้นำเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในเดือนเมษายน 2544 ทำไมจึงไม่ได้รับการพิจารณาให้นำมาสู่การปฏิบัติโดยเร็วที่สุด เพราะกระบวนการต่าง ๆ แม้แต่ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ก็ได้ทำเกือบสมบูรณ์แล้ว ตามหลักวิชาการ

สุดธิดา จันทร์มณี

ด้านการบริหาร มีการกระจายอำนาจการบริหารสู่เขตพื้นที่การศึกษา เป็นความคิดที่ดี ทำให้งานเกิดความรวดเร็วกว่าการบริหารแบบการรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง แต่ต้องอาศัยเวลา เพราะต้องอาศัยความพร้อมของบุคลากร และการปรับระบบงานบริหารบุคคล การงบประมาณ และระบบของการจัดการศึกษาระดับมัธยมกับระดับประถมที่จะต้องพิจารณาในด้านการพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับ มิฉะนั้นจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพด้านวิชาการและคุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญไม่น้อย คือการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เนื่องจากความพร้อมของชุมชนไม่เท่ากัน เช่น คุณภาพของคระกรรมการสถานศึกษา ความเคยชินของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้การปฏิรูปด้านการบริหารมีปัญหาที่จะต้องหาข้อมูล อันเป็นต้นเหตุปัญหา มาปรับปรุงแก้ไข

ด้านคุณภาพวิชาการและนักเรียน เมื่อมีการกระจายอำนาจงานด้านวิชาการ ไม่ว่าการสร้างหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร การงบประมาณ ให้อยู่ในการบริหารการตัดสินในของ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

สถานศึกษา สถานศึกษาหลายแห่งไม่มีความพร้อมด้านบุคลากร บุคลากรครูขาดแคลน โรงเรียนขนาดเล็ก มีครูไม่พอ ครูแต่ละคนประจำชั้นทำการสอนทุกวิชา ผลสัมฤทธิ์วิชาสำคัญ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ จึงต่ำกว่ามาตรฐาน ยิ่งโรงเรียนที่อยู่บนพื้นที่สูง ชนเผ่า สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เอื้อ ไม่ต้องพูดถึงเรื่องมาตรฐานการมุ่งให้เกิดคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ จึงเป็นเป้าหมายที่อยู่ห่างไกลมาก และการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างทัดเทียมกันตามรัฐธรรมนูญ จึงเป็นเป้าหมายที่เลื่อนลอย

ด้านการพัฒนาครู ตามแนวการปฏิรูปได้เห็นความสำคัญด้านนี้ อยากให้ครูปรับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้จากการยึดครูเป็นสำคัญ เป็นยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการปฏิรูปด้านนี้ต้องทำกันอย่างจริงจัง ต้องใช้งบประมาณมากพอสมควร ต้องมาจากนโยบายที่ดี และต่อเนื่องจากระดับกระทรวง แต่นักการเมืองที่เข้ามาเป็นรัฐมนตรีเจ้ากระทรวง ไม่มีความถนัดด้านการบริหารจัดการด้านการศึกษา โดยเฉพาะด้านการพัฒนาครู และมีการเปลี่ยนรัฐมนตรีบ่อย ๆ จึงทำให้การพัฒนาตามแนวปฏิรูปทำไม่ได้เต็มที่ ครูจึงมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนน้อยมาก และมีจำนวนไม่น้อยที่สอนโดยใช้หนังสือเรียนให้นักเรียนอ่านจบเป็นบทๆ ถือว่าจบหลักสูตร และที่เป็นประเด็นแก้ไขยากมากคือ จิตวิญญาณแห่งความเป็นครู ที่เป็นปัญหาและจะต้องพูดกันต่อ ๆ ไปอีก

สรุป การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมายังไม่บรรลุเป้าหมาย มีปัญหามากมาย ทั้งด้านการบริหารด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการเมืองที่ต้องรอความจริงจังในการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูป และการจัดการศึกษา ไม่ควรไหลไปตามกระแสโลกมากเกินไปจนลืมภูมิปัญญาไทย วิถีไทย และยึดการสร้างความดีตามพุทธศาสนา

สุบิน แก้วยัง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา พรรคไทยรักไทย เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของประเทศมาตลอดระยะเวลา 5 - 6 ปี ใช้รัฐมนตรีหมดเปลืองไปหลายคน นายก

รัฐมนตรีแถลงนโยบายทางการศึกษาในปี 2544 ต่อรัฐสภาสิบเอ็ดสิบสองข้อ มีหลายข้อมิได้นำมาใช้ปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เมื่อปี 2548 แถลงนโยบายทางด้านการศึกษาแบบเหมารวมเป็นความเรียงร้อยแก้วธรรมดา ไม่บอกเป็นข้อ ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบ การปฏิรูปการศึกษานั้นในทัศนะของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าคิดว่าต้องทำในเรื่องต่อไปนี้

1. **ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ** ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 25 มาตรา 29 เป็นต้น รัฐต้องพยายามบริหารจัดการตามเงื่อนไขหรือข้อบัญญัติของกฎหมาย เน้นที่การนำกฎหมายที่มีอยู่มาบังคับใช้

2. **ปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครู** เพราะครูเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ ต้องให้สถาบันผู้ผลิตครูร่วมกับหน่วยงานผู้ใช้ครูและองค์กรวิชาชีพทางการศึกษา จับมือและทำงานแบบมีส่วนร่วมเตรียมครูใหม่ เพื่อทดแทนครูเก่า รวมทั้งการพัฒนาครูเก่าอย่างต่อเนื่องให้สามารถปรับเปลี่ยนเรียนรู้ที่ผูกโยงกับค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม

3. **มีการนำมาตรการต่างๆ ที่มีอยู่** มาเป็นเครื่องมือในการกำจัดครูอาจารย์ที่มีปัญหา ไม่ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสม / สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4. **ยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก** เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ประหยัดค่าใช้จ่าย รวมคน รวมทรัพยากร หรือถ่ายโอนให้แก่ท้องถิ่น (ในกรณีที่ประชาชนไม่ยอมให้ยุบ)

5. **จัดสรรงบประมาณให้อย่างเพียงพอ** การลงทุนทางการศึกษาเป็นปัจจัยหลัก ๆ ระดับต้น ๆ จะใช้มิติการศึกษาขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าของชาติ ไม่มีปัญหาซ้ำซ้อน/ซ้ำซาก ใช้งบประมาณสำหรับสาขาที่มีความต้องการสูงเช่น นำเทคโนโลยีทางด้านการสื่อสาร/สารสนเทศควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจังเป็นรูปธรรมตามมาตรา 63,64 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ให้ได้ตามที่กฎหมายกำหนด ฯลฯ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

สุริยา เหมตะศิลป์

กระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ยังเป็นการปฏิรูปที่ยังคงอยู่ในระดับการปฏิรูปรูปแบบ แต่ยังไม่ลงลึกถึงระดับเนื้อหา ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรหรือการบริหาร แต่ยังไม่ลงไปถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การกระจายอำนาจทางการศึกษาลงไปยังจังหวัดต่าง ๆ และสถานศึกษาตามแนวทางของต่างประเทศ แต่บริบทความพร้อมของท้องถิ่นและสถานศึกษายังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมที่ดีพอ การยุบหน่วยงานส่วนภูมิภาคที่เชื่อมต่อนโยบายส่วนกลางสู่การปฏิบัติในระดับภูมิภาคและจังหวัดโดยไม่นำความพร้อมที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับบริบทของระบบการศึกษาไทยเป็นเรื่องที่น่าเสียใจในความเร่งรีบและละเลยที่จะใช้ประโยชน์จากระบบที่มีอยู่โดยคิดว่าหากสลายระบบเดิมลง คงทำให้ง่ายต่อการกระจายอำนาจทางการศึกษาผลที่ปรากฏในระยะหลายปีที่ผ่านมานอกเหนือจากบรรยากาศความไม่ชัดเจน ในภารกิจและทิศทางของหน่วยงานในระดับพื้นที่บวกกับความสามารถและประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับระดับสถานศึกษาที่นักวิชาการเหล่านั้นต้องเข้าไปประสานหรือสนับสนุนทางวิชาการทำให้ระบบการพัฒนาการศึกษาที่ดำเนินการเป็นไปอย่างฉาบฉวย ขาดความเข้มข้นทางวิชาการ ไม่ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ความเป็นเอกทัคคะในเฉพาะเรื่องหายไป สถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจและกระจายงานมาให้ทำ ในลักษณะต้องทำทุกเรื่องแบบเบ็ดเสร็จโดยที่ไม่ได้เตรียมความพร้อมมาก่อนและขาดหน่วยงานผู้ชำนาญเฉพาะ ที่คอยให้คำปรึกษา ความคึกคักเข้มแข็งของกลุ่มโรงเรียนในการร่วมกันพัฒนาวิชาการที่เคยเห็นก็หายไป บรรยากาศการเคารพกันด้วยวิชาการหรือการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การถ่อมตัวให้เกียรติซึ่งกันและกันเพื่อให้การปรึกษาหารือ เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นไปด้วยความราบรื่น และประสพความสำเร็จในบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องที่เคยเห็นก็ขาดหายไป กลับกลายเป็นการเคารพกันด้วยอำนาจ และหนังสือราชการ ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายอำนาจให้มีผู้มีอำนาจมากคนยิ่งขึ้นนั่นเอง ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าการสร้างรากฐานบุคลากรของแต่ละหน่วยงานนั้นคงต้องใช้เวลาเตรียมการพอสมควร ต้องเตรียมคนให้สอดคล้องกับภารกิจ เตรียมทั้งความรู้ ความสามารถ และวิถีปฏิบัติ การประกันคุณภาพการศึกษาขณะนี้ก็อยู่ที่ประกันคุณภาพสถานศึกษาแต่ยังไม่ลงไปที่ประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้เสนอต้องตระหนัก แต่

อย่างไรก็ตามการรณรงค์ในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาก็ไม่ได้สูญเปล่า เพราะได้ก่อให้เกิดบรรยากาศต้องปรับตัว ต้องเร่งพัฒนาตนเองในส่วนของตัวครู ส่วนหนึ่งเป็นการกลัวระเบียบ กลัวการประเมิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็พยายามดำเนินงานแก้ปัญหาหรือพัฒนาไปในแนวทางที่ตนคิดว่าดีเป็นประโยชน์บนพื้นฐานความไม่แน่ใจในทิศทางหรือพันธกิจของหน่วยงานตน และความสัมพันธ์ระหว่างพันธกิจของหน่วยงานตนกับพันธกิจของหน่วยงานอื่น ๆ ในระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด หรือการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และระบบการจัดการศึกษาของประเทศโดยรวม กล่าวโดยสรุปหากระบบชัดเจน เส้นทางภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่สัมพันธ์กันทั้งระบบชัดเจน พันธกิจการร่วมกันปฏิรูปการศึกษาน่าจะเริ่มต้นได้ชัดเจนเช่นกัน และให้ตระหนักในความสอดคล้องกัน บริบทของไทยด้วย โดยนำสิ่งที่ดีที่มีอยู่เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ด้วย รัฐบาลใหม่น่าจะเริ่มต้นได้ดี

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์

ความคิดเห็นต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษา

1. ในการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ได้มีการปฏิรูปหลายด้าน ได้แก่ การเรียนการสอน สถานศึกษา ครู ผู้บริหารโรงเรียน มีหลักการปฏิรูปดี ผลการปฏิรูปที่ผ่านมาก็ประสบผลสำเร็จอยู่บ้าง ปัญหาก็เกิดขึ้นมาก ในการปฏิบัติจะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติ เช่น ครูยังไม่เข้าใจหลักการบางอย่าง การให้ความรู้ด้านการจัดอบรมในเรื่องต่าง ๆ ยังไม่ทั่วถึงและไม่ชัดเจน ผู้ที่เข้ารับการอบรมเพื่อเป็นวิทยากรที่จะต้องนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อ ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะทุกคนไม่ชัดเจน ในสิ่งที่จะปฏิรูปต้องอาศัยเวลาทุกอย่างจึงค่อยชัดเจนและเข้าใจดีขึ้น อย่างไรก็ตามก็เป็นการเริ่มต้นที่ดี ต้องเริ่มการเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนาก็จะตามมาในที่สุด แม้จะมีอุปสรรคหรือปัญหาใด ๆ ก็ตามย่อมหาวิธีการแก้ปัญหาได้

2. ครูบางคนยังไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน หรือบางคนเปลี่ยนแปลงแต่ไม่ถูกหลักการ หรือเข้าใจผิดว่าสิ่งที่ทำนั้นถูกต้องแล้ว

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

3. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองหรือบุคคลทั่วไปทราบยังไม่ทั่วถึง ผู้ปกครองไม่เข้าใจนโยบายจึงให้ความร่วมมือไม่ถูก

4. แหล่งเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่เพียงพอ ตามที่เราทราบกันดีว่าปัจจุบันเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ทุกคนสามารถหาข้อมูลได้อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะจาก Internet แต่หลายโรงเรียนยังขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ นักเรียนที่ขาดความพร้อมที่บ้านจึงยังขาดโอกาสที่จะเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ ในขณะที่นักเรียนบางคนที่มีความพร้อมสามารถไปได้ไกล จึงน่าเสียดายโอกาสของคนเหล่านั้น

5. ในปัจจุบันครูมีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่มาก ในการขอตำแหน่งนั้นครูต้องจัดทำเอกสารต่าง ๆ มากมาย อีกทั้งงานพิเศษหรือโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนก็มีมาก เป็นโครงการภายในโรงเรียนบ้าง จากหน่วยงานภายนอกขอความร่วมมือมาบ้าง หรือหน่วยงานเหนือสั่งการมาบ้าง ปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ ครูเป็นผู้รับนโยบาย ดังนั้น เวลาในการสอนนักเรียนจึงถูกเบียดบังไปโดยปริยาย จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การปฏิรูปการศึกษาไปได้ไม่ไกล

เสริมศรี สุทธิสงค์

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย นับตั้งแต่มี พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือว่าเป็นแม่บทของการปฏิรูปการศึกษามีผลบังคับใช้ ซึ่งมีเวลาจนถึงปัจจุบัน ประมาณ 7 ปี แล้ว การดำเนินจะเห็นได้ว่า มีผลทั้งที่สามารถดำเนินการได้ตาม พ.ร.บ. ดังกล่าว และมีปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิรูปการศึกษาก็มาก ซึ่งพิจารณาให้เห็นดังนี้

ด้านการปฏิรูปโครงสร้างการจัดการศึกษา

ด้านการปฏิรูปโครงสร้างการศึกษา ปรากฏว่ารัฐบาลได้กำหนด พ.ร.บ. ระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษาของชาติ คือ มีการรวมกันของหน่วยงานระหว่างทบวงมหาวิทยาลัย กับกระทรวง

ศึกษาธิการ ยุบรวมกรมหรือส่วนราชการที่เทียบเท่ากรมมารวมเป็นสำนักงานใหม่ 5 สำนักงาน ในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาคได้กำหนดโครงสร้างใหม่คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งรวมกันระหว่างสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ฯลฯ ทั้งหมดมารวมในหน่วยงานเดียวกัน แม้จะรวมกันได้โดยกฎหมาย แต่การที่แต่ละหน่วยงานมีหลักการทำงานที่แตกต่างกัน ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างจะมีปัญหาบ้าง เช่น ระดับมัธยมศึกษากับประถมศึกษา ด้านคุณภาพของนักเรียนมีความแตกต่างกัน ตามปัจจัยของชุมชนเมืองกับชนบท ทำให้นักเรียนที่อยู่ในตัวเมืองเข้ามาเรียนในเมืองใหญ่ เพื่อแสวงหาการศึกษาที่ดีกว่ามากขึ้น

ส่วนระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ซึ่งโดยหลักการแล้วทั้ง 2 หน่วยงานได้ผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ซึ่งความแตกต่างของแต่ละหน่วยงานมีความชัดเจนเป็นเอกลักษณ์ของหน่วยงานอยู่แล้วเมื่อมีการปรับโครงสร้างใหม่ ต้องมีการดำเนินการร่วมกันก็เป็นผลดีอย่างหนึ่งทำให้การพัฒนาระบบการศึกษาเป็นไปพร้อม ๆ กัน โดยตัวบุคลากรก็ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยหลักการคือการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่น แต่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโรงเรียนก็ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนครูผู้สอนยังยึดติดกับการเรียนการสอนแบบเดิม คือยึดครูเป็นศูนย์กลาง

ในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรยังอ้างอิงหลักสูตรเดิม แต่ก็มีการพัฒนาหลักสูตรต่อไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละสถาบันด้วย ส่วนการจัดการเรียนการสอนก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

อย่างไรก็ตามผลการจัดการศึกษาโดยเฉพาะก่อนการปฏิรูปการศึกษามีข้อมูลบ่งชี้ว่านักเรียนไทยที่ไปแข่งขันกับนานาชาติ เมื่อเปรียบเทียบกับชาติอื่น ๆ จะอยู่ในระดับรั้งท้าย แต่ปัจจุบันนักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้เหรียญทอง หรืออันดับหนึ่งจากการแข่งขันระดับนานาชาติหลายด้าน อาจเป็นเพราะความสามารถเฉพาะบุคคล หรือเทคโนโลยีของชาติก้าวหน้า หรืออาจ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
ต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

เพราะการปฏิรูปการศึกษา ก็เป็นได้

อรรณพ พงษ์วาท

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาเจ็ดปี (19 สิงหาคม 2545 - 19 สิงหาคม 2549) ในภาพรวมต้องถือว่า ยังไปไม่ค่อยจะถึงไหน ทั้ง ๆ ที่ดูเหมือนจะมีอะไรต่ออะไร "ใหม่ ๆ" ไม่น้อย ก็ตาม แต่ชัดเจนก็คือ เจ็ดปีนี้เรามีรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ 6 คน รัฐมนตรีช่วยว่าการ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี จำนวนและรายชื่อจนจำไม่ได้ เรามีพระราชบัญญัติหลัก ๆ ที่ออกตาม ความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ล่าช้าไปจากที่ควรจะเป็นทั้งสิ้น ไม่ว่าด้วย การบริหารจัดการกระทรวงศึกษาธิการเอง ที่ว่าด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาก็ดี ฯลฯ เราก็ เกือบจะไม่ได้ทำอะไรเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ภายในกระทรวงเลย (มาตรา 39) เราก็ดูจะบิดเบือน ทำลายสปิริต จิตวิญญาณของการกระจายอำนาจการบริหาร จัดการศึกษาให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (มาตรา 41- 42) ไปเกือบสิ้น จนทำให้การ "ถ่ายโอน" สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ อปท. ที่ดำเนินอยู่ในขณะนี้เป็นเรื่องตลกน่าเศร้าไป ส่วนเรื่อง "หัวใจ" ของการปฏิรูปที่พูดกันมาก (โดยเฉพาะโดยคนของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง เดิมและใหม่) คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการ ศึกษาก็ถามรัฐมนตรีจาตุรนต์เอาเอง ก็พอจะรู้คำตอบว่า ไปถึงไหน ไม่ใช่เป็นการมองโลกในแง่ร้าย แต่เป็นการมองการปฏิรูปการศึกษาตามที่มันเป็น (ตถตา) มากกว่า เพราะ 7 ปี ที่ผ่านมา ดูจะ ปฏิรูปเกือบจะทุกอย่าง ยกเว้นเรื่องที่ควรปฏิรูป

3
ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนา ต่อไปอย่างไร

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

กรรณิกา พนัสอำพล

ความคิดเห็นต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู (หลักสูตร 5 ปี) สรุปเป็นประเด็นสาระได้ดังนี้

1. ด้านการผลิต ได้ผลในระดับที่น่าพอใจ เพราะมีเวลาเพียงพอที่จะทำกิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เป็นครูที่ดีได้ โดยเฉพาะการฝึกประสบการณ์ตรงต่ออาชีพครู

2. ด้านหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอน เนื้อหาบางรายวิชายังไม่ชัดเจนตามบริบทของพื้นที่เป้าหมายในการผลิตครู ควรทบทวนการกำหนดเนื้อหารายวิชา และหลักสูตรหลังจากทดลองใช้ไประยะหนึ่งแล้ว

3. ควรมีการวิจัยประเมินตามพื้นที่การผลิตและเป้าหมาย เพื่อจะได้ทรัพยากรบุคคลด้านวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพตามบริบทของสังคม

จากประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ประมวลสรุปมาคือ ภาพที่ปรากฏให้เห็นได้ชัดที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นสืบไป

จำเริญ อุ่นแก้ว

หลักสูตรควรเป็น 4 ปี แต่ปรับรายวิชาโดยเน้นความเป็นครู จิตวิทยา ทักษะกระบวนการสอนให้มากขึ้น และจัดหลักสูตรปริญญาบัณฑิต ปริญญาโท และปริญญาเอกเพิ่มมากขึ้น

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร
ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู
ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี
(หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนา
ต่อไปอย่างไร

เชาว์ อินใย

โครงการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมของการผลิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเป็นมหาวิทยาลัยที่ผลิตครูมาตั้งแต่ทำการเปิดการเรียนการสอนในระยะแรกได้คนเก่งเข้ามาเรียนครูเป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อได้คนเก่งเข้ามาเรียนครูเป็นจำนวนน้อยมาก ดังนั้นเมื่อบุคคลเหล่านี้ออกไปปฏิบัติหน้าที่สอนจะทำให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา เช่น ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่จะทำการสอนอย่างแท้จริง การอบรมสัมมนาเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ก็จะทำได้ยากจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ

โครงการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เป็นโครงการที่มีลักษณะเดียวกันกับโครงการคุรุทายาท ที่กระทรวงศึกษาธิการได้เคยจัดมาครั้งหนึ่งแล้วขณะนี้นักศึกษาที่ได้เรียน ในโครงการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เช่น เป็นอาจารย์ 3 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และเรียนต่อในระดับปริญญาเอก ดังนั้นโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จึงเป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ในการพัฒนาประเทศในภาพรวมของการผลิตครู จะทำให้ครูที่เก่ง ๆ มีจิตวิญญาณที่จะเป็นครู

รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับโครงการนี้ ควรจัดสรรงบประมาณมาให้ในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอโดยเฉพาะการให้ทุนการศึกษาและทุนดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะต่าง ๆ มากที่สุด ซึ่งในขณะนี้นักศึกษาที่อยู่ในโครงการจะได้รับคำชมจากคณาจารย์ที่สอนว่าเป็นนักศึกษาที่เก่งและเอาใจใส่ในการทำงานและร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ถ้าประเทศชาติยังมีงบประมาณไม่มากนัก ควรที่จะให้ทุนในการเรียนจำนวนหนึ่งที่สามารถจะเรียนได้จนสำเร็จการศึกษา แต่จะต้องมีตำแหน่งบรรจุได้ทันทีที่สำเร็จการศึกษาแล้วหรือบรรจุได้ก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งจะทำให้นักศึกษาในโครงการมีความตั้งใจจริงที่จะนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาประเทศชาติต่อไป

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

เตือนใจ เกียวซี

การผลิตครูด้วยหลักสูตร 5 ปี สิ่งที่แตกต่างจากหลักสูตรเดิม (4 ปี) ก็คือ **การเรียนวิชาเฉพาะด้านเพิ่มมากขึ้น** อีกประมาณ 15-20 หน่วยกิต หรือประมาณ 5 - 7 วิชา และ**เพิ่มระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู** จาก 1 ภาคเรียน เป็น 2 ภาคเรียน (1 ปีการศึกษา)

อันที่จริง ถ้าวัตถุดิบดี หรือคนมาเรียนเป็น**เด็กเก่งอาจไม่ต้องเรียนนาน** ถ้าเป็นเด็กดี **ก็ไม่ต้องใช้เวลาอบรมบ่มเพาะนาน** ถ้าเป็น**คนใฝ่รู้ในขณะที่ทำงานก็อาจเรียนเพิ่มเติม ความรู้หรือคุณวุฒิได้อยู่ตลอดเวลา** เพราะวิชาที่เรียนเพิ่มนั้น ควรเป็นวิชาที่เป็นประโยชน์ในขณะที่ทำงานซึ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ และถ้ารัฐให้ความสำคัญบุคคลในวิชาชีพครูอย่างแท้จริงเหมือนกับบางประเทศ การให้ค่าตอบแทนที่สูง หรือสถานะที่สำคัญ ก็จะเป็นตัวดึงดูดให้คนที่มีคุณภาพมาเข้าสู่วิชาชีพนี้ไปเอง

สำหรับ **การฝึกประสบการณ์ 1 ปี สำหรับวิชาชีพครู** อาจนานเกินความจำเป็น เนื่องจากการประกอบวิชาชีพครูนั้น จะมีช่วงการทดลองงาน ซึ่งครูใหม่ควรจะเริ่มการทำงานด้วยการเป็นผู้ช่วยสอนก่อนในระยะแรก หรืออยู่ภายใต้การดูแลแนะนำของครูที่มีความชำนาญก่อนสักระยะหนึ่งแล้วจึงปฏิบัติงานต่อไปด้วยตนเอง

ปัจจุบัน สิ่งที่สามารถดึงดูดใจให้ผู้ที่มีสติปัญญาดีเข้าสู่วิชาชีพครู คือการให้ทุน และมีงานทำ จากการสอบถามนักศึกษาที่ได้รับทุนในลักษณะนี้ ว่าทำไมจึงตัดสินใจรับทุน คำตอบที่ได้รับคือ การมีงานทำระหว่างเรียน กับการมีงานทำ ถ้าจะต้องเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็คงจะเลือกงานเป็นอันดับแรก ดังนั้น การพัฒนาเรื่องนี้จึงควรพิจารณาแยกเป็น 2 ประเด็นคือ

1. การผลิตครูหรือการสร้างหลักสูตรการผลิตครู ควรให้เป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะมีอิสระในการผลิต ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเหล่านั้นก็จะต้องคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นของสังคม ของผู้ใช้ครู หน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐานการผลิตอาจมีบทบาทอยู่บ้างแต่ไม่ใช่ผู้กำหนดชะตาชีวิต เพราะถ้าสถาบันใดผลิตบัณฑิตคุณภาพไม่ดี ก็จะเป็นผลเสียของสถาบันนั้นเอง

2. การใช้ครู เป็นหน้าที่ของหน่วยบรรจุครูที่จะคัดกรองผู้ที่จะเข้าไปทำงาน และควบคุมดูแล ว่าทำงานได้อย่างที่ต้องการหรือไม่ หากขาดคุณสมบัติก็ไม่ควรรับเข้าทำงาน หรือ

เมื่อทำงานไปแล้วไม่สามารถสร้างผลงานที่ดีได้ ก็ควรจะพัฒนาหรือพิจารณาให้พ้นจากงานได้ และถ้าอยากได้ครูดีครูเก่ง ก็ควรให้ตำแหน่งงานและค่าตอบแทนที่สามารถดึงดูดใจคนเหล่านั้นได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาใด ๆ ย่อมมีหนทางหลายทาง มีรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างไปตาม ปัจจัย เวลา และสถานที่ ดังนั้น การทำงาน หรือการตัดสินใจในทุกเรื่องจึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูล ข้อเท็จจริง ความจริงจัง และความจริงใจของทุกฝ่าย เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ประวิทย์ เอราวัณย์

ในเชิงระบบ

การขยายเวลาผลิตจาก 4 ปี เป็น 5 ปี รัฐต้องจัดฐานเงินเดือนรองรับเพื่อตีค่าช่วงเวลาที่ขยายออกไปในการเรียนระดับปริญญาตรี

การเรียนการสอน

การขยายเวลาเป็น 5 ปี ไม่ควรเน้นความรู้ (Knowledge) แต่ควรเน้นหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะวิชาชีพ (professional Skills) มากยิ่งขึ้น (การฝึกสอนนานขึ้นไม่ได้ประกันว่าครูจะมีทักษะการสอนที่ดี)

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

เจตนารมณ์ของโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี 5 ปี คือ การยกระดับคุณภาพครูทั้งในมิติของวิชาการและมิติของวิชาชีพ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่ดีมาก ควรจะพัฒนาต่อไปให้เกิดผลในทางปฏิบัติและส่งผลถึงการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

เพิ่มศักดิ์ สุริยจันทร์

การผลิตครูโครงการดังกล่าวเห็นว่าเป็นโครงการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าหากอยากจะได้ต้นแบบของผู้มีความรู้ความสามารถ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างครูที่มีคุณภาพที่จะนำไปเป็นผู้สร้างคนให้มีคุณภาพ เพราะการสร้างคนที่จะออกไปเป็นครูต้องสร้างทั้งความรู้และจิตสำนึก ตลอดจนจิตวิญญาณที่รักในอาชีพครู หากรับคนเก่งแต่วิชาการมาเป็นครูเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูเฉพาะสาขานั้นความมีจิตวิญญาณจะไม่เกิดและก็จะเป็นปัญหาที่ต้องตามแก้ไขโดยไม่รู้จบ อีกทั้งรัฐบาลต้องให้ความสำคัญต่ออาชีพครู แม้กระทั่งครูปัจจุบันก็ต้องรักษามาตรฐานและคุณภาพของการเป็นครูให้ดีอย่างให้ได้ชื่อว่า "อาชีพครู" แต่ทำอย่างไรจะเป็น "ครูมืออาชีพ" ให้ได้ การผลิตจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาและควรกระจายให้ครบทุกสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทั้งจำนวนและหลักประกันในการมีงานทำ เราก็จะได้คนดีมาเป็นครู

การพัฒนาโครงการดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และควรมีการทำวิจัยติดตามผลตลอดเวลาไม่ควรรอผลเป็นรุ่นๆ ไป จะทำให้การดำเนินการขาดตอน ในฐานะสถาบันผลิตครูเห็นด้วยในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งทางสถาบันที่ผลิตครูก็จำต้องพัฒนาตนเองให้พร้อมในการผลิตครูออกไปให้มีคุณภาพ

การพัฒนาควรทำให้ครบโดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือก การเรียนการสอน การจัดประสบการณ์ เสริมและการประกันงานต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่จะเรียนจะทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ และจะได้คนเก่ง คนดี มาเป็นครู เพื่อรับใช้ชาติต่อไป

ไพฑูรย์ เวทการ

นับเป็นเจตนารมณ์ที่ดีมากในการพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนาการศึกษาของชาติควรมีงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอัตราการบรรจุของนักศึกษาที่เรียนในโครงการนี้ ซึ่งต้องกำหนดนโยบายจากรัฐบาลให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม เชื่อถือได้ ไม่เปลี่ยนไป

เปลี่ยนมา ของหน่วยงานที่ผลิตและหน่วยงานที่ใช้ครู เช่นเขตพื้นที่การศึกษา เพราะนักศึกษาเหล่านี้ได้เลือกการประกอบอาชีพของเขาแล้ว ด้วยความมุ่งมั่นที่จะประกอบอาชีพครู อย่างครูมืออาชีพ นอกจากนี้นักศึกษากลุ่มนี้นับเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่ากลุ่มที่มาเรียนครูทั่วไป ซึ่งน่าจะส่งผลให้เป็นครูที่ดีของชาติในอนาคตได้ และสามารถพัฒนาการศึกษาของชาติได้ เนื่องจากต้องถูกฝึกฝนอบรมเป็นระยะเวลามากกว่าหลักสูตร 4 ปี และยังถูกสังคมคาดหวังไว้สูง ทำให้นักศึกษาเหล่านั้นยิ่งต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถภาพเต็มที่ อีกทั้งมีผลงานวิจัยหลายฉบับที่ติดตามผลโครงการคุรุทายาท ได้ยืนยันว่านักศึกษาเหล่านั้นเมื่อจบออกไปเป็นครูแล้ว เกือบทั้งหมดเป็นครูที่ดีของชาติ ถ้าระบบการใช้ครูมีคุณภาพดี มีประสิทธิภาพสูง และมีวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการปฏิรูปการศึกษาหรือเน้นคุณภาพ โดยไม่พาครูรุ่นใหม่ไปสู่วิถีการทำงานแบบเดิม ๆ

ละออง ภู่เงิน

เจตนารมณ์ของโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มุ่งผลิตครูใหม่ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่จะสร้างครูที่มีความรู้ลึกซึ้งทางวิชาการมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติและมีจิตวิญญาณในการเป็นครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีหลักการดังนี้

1) จูงใจนักเรียนที่ดี เก่ง และมีความต้องการเป็นครูให้เข้าเรียน โดยจัดให้มีระบบการให้ทุนการศึกษาระหว่างการเรียน และมีระบบการประกันการมีงานทำ

2) สร้างระบบการคัดเลือกคนดี เก่ง เข้ามาเรียน

3) สร้างหลักสูตรการผลิตครูให้สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการได้อย่างลึกซึ้ง สร้างการเรียนรู้จากการปฏิบัติและฝึกฝนทักษะวิชาชีพครูอย่างเข้มแข็ง

4) จัดทำระบบการพัฒนาจิตสำนึกอย่างต่อเนื่อง

5) ประสานงานกับหน่วยงานผู้ใช้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตครูโดยความร่วมมือ

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

กันพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

6) ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งผู้ใช้ครูและสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดมาตรฐานการผลิตครูและการประเมินผลนักศึกษาเพื่อออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

จึงเห็นได้ว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดีและสอดคล้องกับแผนการปฏิรูประบบการผลิตครู และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจากการมีโครงการดังกล่าวทำให้ได้นิสิตนักศึกษาที่มีความรู้และความตั้งใจที่จะเป็นครูค่อนข้างสูงเข้ามาเรียนและจากการประเมินผลของผู้เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้ก็ได้คำตอบคล้ายคลึงกันว่า "มีความพึงพอใจระดับมาก" และคาดหวังว่าเมื่อพวกเขาเหล่านี้สำเร็จการศึกษาและออกไปประกอบวิชาชีพครูเขาจะสามารถเป็นครูชั้นวิชาชีพสามารถพัฒนาการของชาติ และดำรงตนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพได้อย่างแน่นอน ดังนั้นถ้ารัฐบาลเห็นความสำคัญของการศึกษาอย่างจริง จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพครูและควรสนับสนุนโครงการในลักษณะนี้อีกต่อไป

วสันต์ อติศัพท์

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องมีมาตรฐานนับตั้งแต่กระบวนการผลิต ทั้งเนื้อหาประสบการณ์ด้านวิชาการ และเนื้อหา ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน มีมาตรฐานการกำกับคุณภาพที่ชัดเจน มีการควบคุมคุณภาพด้วยใบประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้ มีข้อสังเกต คือ

- การบริหารหลักสูตรการฝึกหัดครูที่เน้นคุณภาพ เพราะนักศึกษาครูจะออกไปพัฒนาเยาวชนของชาติในอนาคต หลักสูตรจึงต้องทันสมัย ปรับเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วได้ มีการเรียนรู้ในเชิงสหวิทยาการ และบูรณาการ สามารถสร้างนักศึกษาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ที่พร้อมจะเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง และกระบวนการเรียนรู้ในสถาบันฝึกหัดครูต้องเป็นแบบอย่างให้แก่นักศึกษาครูได้ "Student will teach as they were taught"

- การสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการผลิตครู ความจำกัดด้วยงบประมาณ

บุคลากรที่มีคุณภาพ ทำให้กระบวนการผลิตครูอ่อนแอไปด้วย การผลิตครู ไม่ใช้เพียง Chalk & Talk แต่ต้องสร้างแบบอย่างทั้งด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนรู้อย่างจริงจัง

- การจูงใจคนเก่งเข้าเรียนครู เป็นความผูกพันของสังคมไทย ที่คนเลือกเรียนครูน้อยลงหากมีทางเลือกอื่น ระบบทุนการศึกษา ค่าตอบแทนทางวิชาชีพที่สูงขึ้น รวมถึงการสร้างโรงเรียนฝึกหัดครูให้ทันสมัยเพื่อจูงใจคนรุ่นใหม่เข้ามาเรียน

- สมรรถนะทาง Pedagogy VS Content Area ที่อ่อนแอลงสถาบันผลิตครู ต้องสร้างความเข้มแข็งในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเนื้อหาวิชาการที่จะออกไปสอนขึ้นมาให้ได้ มีเช่นนั้นกระแส 4+1 ยังจะมีอยู่อย่างสูง ซึ่งหมายถึงเกียรติภูมิของสถาบันฝึกหัดครูด้วย

- สมรรถนะร่วมสมัยของครูยุคใหม่ที่ต้องเติม และเสริมสร้างให้นักศึกษาครู อาทิ ทักษะการคิดในรูปแบบหลากหลาย ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะชีวิต

- การเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ต้องให้ความสำคัญกับครูที่มีคุณภาพ มากกว่าปริมาณครูที่มาก โดยเฉพาะในปัจจุบันที่เป็นโอกาสในการลดการผลิตลง เพื่อปรับปรุงคุณภาพในการผลิตในปริมาณที่เหมาะสม มุ่งเน้นในสาขาที่ขาดแคลน และสถาบันมีความชำนาญ

วิลัน จุมปาแฝด

จากเจตนารมณ์โครงการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยมีการจัดหลักสูตรครูแนวใหม่ระดับปริญญาตรี เพื่อผลิตครูรุ่นใหม่ ในปี 2546 เป็นต้นมานั้น ขณะนี้อยู่ในช่วงปีที่ 3 เหลือเวลาอีก 2 ปี จึงจะเห็นผลผลิตรุ่นแรก เพราะฉะนั้นจึงยังไม่เห็นผลสำเร็จในการผลิตครูรุ่นใหม่ที่เป็นรูปธรรม แต่มีความเห็นว่า การดำเนินงานเดินทางมาถูกทางแล้ว แต่สิ่งที่อยากเสนอแนะในระดับนโยบาย คือ

1. ควรมีระบบพัฒนาคณาจารย์ ซึ่งเป็นครูของครูให้สอนเก่ง สอนดี มีความรู้ ทักษะ มีผลงานทางวิชาการ และวิจัยศึกษาองค์ความรู้

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

2. ให้การสนับสนุนโดยจัดทุนพัฒนาคณาจารย์ในสถาบันผลิตครูใหม่ มีวุฒิปริญญาเอกทดแทนคณาจารย์ที่เกษียณอายุราชการ

3. พัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ของแต่ละภูมิภาค และระดับสถาบันแต่ละแห่งเพื่อประสานความร่วมมือในการผลิต พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ทั้งสามส่วนในระดับนโยบายอาจจะกำหนดไว้แล้ว แต่ควรที่จะต้องดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

สมบัติ นพรัก

1. เจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ฯ (หลักสูตร 5 ปี) เป็นเจตนาที่จะแก้ปัญหาการขาดแคลนครูรุ่นใหม่ที่มีทั้งความรู้ในสาขาวิชาเฉพาะที่เข้มแข็ง มีจิตใจที่เหมาะสมจะเป็นครูและมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ จึงเป็นเจตนาที่ดี แต่ยังขาดความชัดเจนเรื่องการคัดเลือกแหล่งผลิตที่เป็น Best Practice ในสาขาต่าง ๆ และขาดการพิจารณาให้ละเอียดว่า อะไรคือความต้องการที่แท้จริง และการผลิตตามสาขาวิชาเฉพาะ การผลิตตามระดับการศึกษาที่สอน (ปฐมวัยและประถม, มัธยม, อาชีวศึกษา และอุตสาหกรรมศึกษา, อุดมศึกษา, การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ ฯลฯ) ควรจะพิจารณากันอย่างไรถึงจะเหมาะสมกว่าที่ทำกันอยู่ในขณะนี้

2. การพัฒนาต่อไป ควรเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยนักวิจัยที่ร่วมกันศึกษาปัญหาที่แท้จริงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีการศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีของต่างประเทศที่เป็นแบบอย่างที่ดี แล้วเสนอทางออกที่ดี ไม่ใช่การประชุมพูดกันไปกันมา แล้วก็นำแต่ความต้องการของแต่ละสถาบันมาเป็นคำตอบ ซึ่งไม่ได้ตอบปัญหาของการผลิตครูของประเทศในภาพรวม

สุดธิดา จันทร์มณี

เห็นด้วยกับความคิดที่อยากได้ อยากมีครูพันธุ์ใหม่ ที่เป็นครูดี ครูเก่ง ครูมีความสุข

ครูดี คือครูที่มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีจรรยาบรรณ มีวินัย รักวิชาชีพ พัฒนาวิชาชีพ มีกัลยาณมิตร มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตั้งใจให้การศึกษาอบรมเด็กสร้างเด็กให้เป็นคนดี ไม่ดูดายในการช่วยเหลือเด็ก เวลามีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาชีวิต ครูที่รักหมู่คณะไม่แตกสามัคคี รักสถาบัน ช่วยกอบกู้และนำสถาบันสู่ความมีชีวิตที่สดใส

ครูเก่ง คือครูที่มีความเก่งด้านวิชาการ และมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนจัดการเรียนรู้เก่ง ช่วยส่งเสริมเด็กให้เกิดความสำเร็จในการเรียนรู้ เป็นนักพัฒนากิจกรรมการสอน รู้เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ด้านวิชาการมีความรู้อย่างลึกซึ้ง แม่นยำในวิชาที่สอน รู้วิธีการวิจัยทางการศึกษา โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน

ครูมีความสุข ได้แก่มุ่งให้เป็นครูที่มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ขยัน อดทน อดกลั้น ประหยัด ไม่ตามกระแสวัตถุ มีความพอเพียง รู้ทันการโฆษณา สนใจและรักวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมไทย ปรับตนปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี แก้ปัญหาชีวิตตนเองและครอบครัว พาครอบครัวสู่ความสุขอบอุ่น รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ติดยาเสพย์ติดใด ๆ ไม่หลงใหลการพนัน

การพัฒนาครูพันธุ์ใหม่ตามหลักสูตร 5 ปี ได้หรือไม่ มาถึงตอนนี้ต้องตั้งสติว่า

1. เราได้คนที่มีศรัทธาในการเป็นครู เข้ามาเรียนเป็นนักศึกษาครูพันธุ์ใหม่หรือไม่ เพราะความสำเร็จในการทำงานใดขึ้นอยู่กับ อิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

2. เราได้ประกันอนาคต การมีอาชีพครูของผู้เรียนทุกคนหรือยัง เพราะถ้ามีจะช่วยให้เกิดเป้าหมายแห่งความพยายาม มุ่งมั่นสู่ความมีจิตวิญญาณความเป็นครู

3. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรไปถึงเป้าหมายการสร้างคุณลักษณะดังกล่าวหรือยังอ่อนด้อยในเรื่องใด

4. การจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ มีการยึดตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 หรือยัง คือให้ความรู้คู่คุณธรรม ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สร้างบรรยากาศสู่การเป็นคนเก่ง คนดี คนมีความสุข คนคิดเป็น คนแก้ปัญหาเป็น

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

เพื่อเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เกิดการซึมซับด้วยการปฏิบัติแต่ละวิธีโดยไม่รู้สึกตัว แต่จะเกิดการเรียนรู้ในเทคนิควิธีการนั้นในที่สุด

5. มีแผนจัดกิจกรรมเสริม ให้เกิดคุณลักษณะที่ควรเน้นหรือยัง เช่น เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาคุณธรรมเด็ก การใช้ภาษาสื่อสาร การตั้งคำถามในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

6. มีการจัดเตรียมแผน เตรียมการใช้โรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครูแล้วหรือยัง เนื่องจากตามกระบวนการของหลักสูตร 5 ปี นักศึกษาจะต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะเวลานานพอสมควร จำเป็นต้องเตรียมโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งสร้างประสบการณ์ที่ดีในวิชาชีพ ที่จะต้องมีระบบบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู มีผู้บริหาร ครู รู้เข้าใจหลักสูตรผลิตครู 5 ปี เข้าใจระบบและสร้างระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่มีการเป็นพี่เลี้ยงที่ดี พี่เลี้ยงมีความรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้หลากหลาย ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นอาจารย์นิเทศที่ดี โรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อร่วมสร้างครูพันธุ์ใหม่ ให้เกิดคุณลักษณะตามเจตนารมณ์

สรุปว่า เมื่อสถาบันพัฒนาครูที่ได้จัดการสอนตามหลักสูตรครู 5 ปี ควรจะมีแนวทางดำเนินการต่อไป ดังนี้

1. ต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนครู รัก ศรัทธา วิชาชีพให้ได้

2. ต้องให้ความหวัง และชีวิตอนาคตที่มีความหมายให้แก่นักศึกษาครู เป็นแรงจูงใจในการเรียนวิชาชีพครูอย่างจริงจัง

3. การจัดการเรียนรู้ต้องยึด พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542 และตามแนวหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ให้ได้ โดยที่ผู้ทำหน้าที่สอนต้องได้รับการสัมมนาในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง

4. มีกิจกรรมเสริมด้านคุณธรรมดำเนินชีวิต และคุณธรรมในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

5. มีการเสริมเทคนิค ทักษะที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง

6. มีการเตรียมโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาไว้แต่เนิ่น ๆ

7. มีการปรับระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของสถาบันผลิตครูให้เอื้อต่อการสร้างคุณลักษณะครูดี ครูเก่ง ครูมีความสุข ครูคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่งอาจให้ผู้เรียนครูทุกคนมีความรู้ ประสบการณ์ในเทคนิคการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย แต่ให้แม่นยำ 2-3

วิธี โดยการให้ความรู้แต่ละเทคนิคจากผู้สอน หรือครูผู้มีประสบการณ์จริงในท้องถิ่น แล้วให้นักศึกษาเลือกวิธีจัดการเรียนรู้ที่ตนเองชอบสัก 1 วิธี แล้วให้ศึกษาเจาะลึกลักษณะ Case Study และวิจัย แล้วนำไปใช้ในเวลาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่โรงเรียนเครือข่าย โดยให้จับคู่ หรือ กลุ่ม 3 คน แต่ละคนเก่งคนละวิธีการจัดการเรียนรู้ เข้าสอบ มีการสังเกต อภิปราย ในกลุ่มฝึกประสบการณ์ห้องเดียวกัน ก็จะทำให้เกิดความลุ่มลึก วิธีการจัดการเรียนรู้ 3 วิธี พอถึงเวลาสัมมนาระหว่างฝึกสอน หรือหลังฝึกสอนของสถานบัน ให้เลือกผู้ที่เก่งที่สุดของแต่ละวิธีที่สถาบันได้เตรียมให้เกิดการเรียนรู้ระยะแรกของกระบวนการฝึก ฯ นักศึกษาในรุ่นนั้นก็จะเกิดประสบการณ์หลากหลายด้วยการปฏิบัติด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้จากเพื่อนร่วมรุ่น เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะทำให้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ เป็นครูเก่ง เป็นครูใหม่ที่มีความเก่ง แม่นยำ ในการจัดการเรียนรู้ได้

อานิสงส์ จากกระบวนการนี้ ยังจะสามารถช่วยพัฒนาครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่เป็นครูประจำชั้น หรือครูพี่เลี้ยงไปด้วย เนื่องจากได้รู้ได้เห็น ได้เรียนรู้จากการนิเทศไปด้วย

กล่าวได้ว่า แนวทางดำเนินการพัฒนาต่อไป ควรมีการให้วิชาพื้นฐานและกิจกรรมพัฒนาสร้างครูดี ให้เรียนวิชาเอกทฤษฎีควบคู่การปฏิบัติ สร้างครูเก่ง ให้เรียนรู้เทคนิคสร้างประสบการณ์ชีวิต และวิชาชีพ ในการสร้างครูมีความสุข เตรียมโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู สร้างครูมีประสบการณ์ครบครัน

สุบิน แก้วยัง

- เจตนารมณ์ของโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ควรมีการพัฒนาต่อไป เหตุผล

1. วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งวิชาชีพชั้นสูง ต้องมีการศึกษาเล่าเรียนที่ใช้เวลายาวนานพอสมควรใช้เวลา 5 ปี นั้นดีแล้ว มีการฝึกฝนอบรมทักษะในการประกอบวิชาชีพ ต้องเรียนรู้และปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เป็นต้น

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

2. วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุม ผู้จะเป็นครูต้องมีใบประกอบวิชาชีพตาม พ.ร.บ. สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 และมาตรา 44 ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควบคุมต้องมีคุณสมบัติที่ระบบในมาตรา 44 (2) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือมีคุณสมบัติอื่นที่คุรุสภารับรอง

3. วิชาชีพครูต้องใช้เวลาในการฝึกฝน ใน พ.ร.บ. สภาครู ฯ มาตรา 44 (3) ระบุไว้ว่า "ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด"

4. วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ อิจฉา ในปัจจุบันนี้วิชาชีพครูได้รับการพิจารณาให้มีเงินวิทยฐานะนอกเหนือจากเงินเดือนตาม พ.ร.บ. เงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่ง ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เพราะครูบางท่านสอนนักเรียนไม่ถึง 10 คน ก็เป็นถึง ครู ค.ศ. 3 (เทียบข้าราชการพลเรือน ระดับ 8)

5. วิชาชีพครูถูกระบุให้มีการพัฒนา "วิชาชีพครู" ในกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 81 บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า "จะพัฒนาประเทศต้องพัฒนาคน จะพัฒนาคนต้องพัฒนาครู" หรือ "เศรษฐกิจฐานความรู้" ด้วยเหตุนี้จะต้องมีคนเก่งคนดีมาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้ง 5 ประเด็นนี้ จะต้องมีการผลิต / พัฒนานักศึกษาครู 5 ปีต่อไป ไม่ต้องเกรงใจหรือเอาอกเอาใจรัฐมนตรี / นายกรัฐมนตรี ที่พูดอยู่เสมอ ๆ ว่า 4+1 คือ 4 ปีของนักศึกษาที่เรียนอะไรก็ได้มาต่อยอดอีก 1 ปี หนึ่งปีที่ต่อยอดนั้นจะให้มาเรียนวิชาชีพครูหรือมาตรฐานความรู้และมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู แล้วการฝึกทักษะหรือฝึกฝนหาความชำนาญในการสอนนักเรียนเป็นเวลา 1 ปี ตาม พ.ร.บ. สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 44 (3) จะปฏิบัติอย่างไร จะนับเวลาอย่างไร

การผลิตครู 5 ปีนั้น เมื่อรัฐบาลไม่ให้ทุนอุดหนุนก็ต้องหันมาคิดใหม่ถึงวิธีรับมือกับรัฐมนตรีหรือนักการเมืองที่ไม่ชอบระยะเวลา 5 ปี โดยปรับกระบวนการหรือปรับยุทธศาสตร์ในการจูงใจคนเก่ง / คนดี ให้มาประกอบวิชาชีพครูเสียใหม่ โดยเปลี่ยนจากให้ทุนเล่าเรียน (ปีละ 69,000 บาท) มาเป็น "ยุทธศาสตร์ไตรภาคี" คือ หน่วยงานผู้ผลิต (คณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์) หน่วยงานผู้ใช้ครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) และนักศึกษา ซึ่งเป็น

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร
ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู
ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี
(หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนา
ต่อไปอย่างไร

ผู้ต้องการความมั่นคงในอาชีพในอนาคตประเด็น คือ เมื่อนักศึกษาเข้าโครงการนักศึกษาจะต้องเลือกโรงเรียนซึ่งหน่วยงานผู้ใช้ครูจะสงวนอัตรา / ตำแหน่งไว้ให้ เมื่อนักศึกษาจบแล้วก็ต้องไปทำงานในโรงเรียนที่ระบุ

การดำเนินการผลิตครูแบบไตรภาคี จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูได้แน่นอนในอนาคตจะไม่มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูที่สอนฟิสิกส์ วิศวกรรม ฯลฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจำเป็นจะต้องเดินหน้าผลิตครู 5 ปี ได้ตรงกับสาขาหรือกลุ่มสาระที่ต้องการ เช่น ครูฟิสิกส์สำหรับช่วงชั้นที่ 4 ครูภาษาอังกฤษสำหรับชั้นที่ 3 เป็นต้น

สุริยา เหมตะศิลป์

เจตนารมณ์ของโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ก็เพื่อปฏิรูปการจัดการศึกษาในขั้นตอนหนึ่งคือการมีครูที่มีคุณภาพมีความสามารถและคุณลักษณะของความเป็นครูในลักษณะของครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพที่ต้องการจึงเริ่มตั้งแต่ขั้นต้น คือขั้นตอนการผลิตครู ว่าในหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูทำอย่างไรจึงจะได้ครูที่มีความรู้ความสามารถครบทั้งมาตรฐานด้านความรู้ในวิชาชีพครู มาตรฐานด้านทักษะปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและมาตรฐานด้านเนื้อหาวิชาเอกที่รับผิดชอบ และคิดว่าหากนิสิตที่เรียนเพื่อจะออกไปประกอบอาชีพครูได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเต็มที่ในวิชาชีพครูและวิชาเฉพาะที่รับผิดชอบตลอดระยะเวลา 4ปี และมีโอกาสฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอีก 1 ปี น่าจะได้บัณฑิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับมืออาชีพ ที่เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพ เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นที่ต่างก็มีมาตรฐานวิชาชีพและมีใบประกอบวิชาชีพ และเงินเดือนครูก็ควรจะสูงกว่าเงินเดือนของวิชาชีพอื่นที่ลักษณะงานใกล้เคียงกัน ซึ่งจากเวลาเรียน 5 ปี ที่ทำให้มีความรู้ทัศนะมากขึ้นก็น่าจะเป็นเหตุผลให้อาชีพอื่นยอมรับได้ว่าบัณฑิตครูควรมีเงินเดือนมากกว่า จากการที่ครูเองมีความรู้ในวิชาชีพเป็นที่ยอมรับและมีเงินเดือนที่สูงเป็นแรงจูงใจก็น่าจะจูงใจให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่เรียนเก่งหรือมีระดับการเรียนดีมาสมัครเข้าเรียนเพื่อจะเป็นครูมากขึ้น ซึ่งจะทำให้

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครูขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

ได้ทรัพยากรที่มีคุณภาพมากขึ้น และขณะนี้ผลผลิตดังกล่าวยังไม่ออกมา ยังไม่มีโอกาสพิสูจน์แนวคิดและเจตนารมณ์แรกเริ่มว่าเมื่อครบวงจรของมันแล้ว วิชาชีพครูได้รับการยกย่องและมีมาตรฐานและเป็นกลไกที่มีพลังผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิผลหรือไม่

อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงระยะเวลา 5 ปี ของกระบวนการผลิตครู และการฝึกปฏิบัติการสอน 1 ปี แทนที่จะเป็น 1 ภาคเรียน กับอัตราการจ้างงานที่มีไม่มาก ก็ทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองต้องคิดหนักในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ และเมื่อเทียบกับหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท ในต่างประเทศที่ต่างก็ใช้เวลาในการเรียนตลอดหลักสูตรน้อยหรือพยายามลดให้น้อยลง ทำให้ประเด็นระยะเวลาเป็นปัญหากวนใจผู้เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา มีคำถามให้ผู้มีหน้าที่ผลิตครูได้ทบทวนว่า ผลิตครูให้มีคุณภาพตามที่ต้องการแต่ใช้เวลาน้อยกว่านี้ได้หรือไม่ มีกระบวนการอย่างไรบ้างที่จะทำให้ได้ครูมืออาชีพตามที่คาดหวังและค่าใช้จ่ายทั้งเงินและเวลาไม่มากเกินไป เมื่อเทียบกับความเสี่ยงในการไม่มีงานทำ เจตนารมณ์ที่ต้องการให้ได้ครูมืออาชีพ วิชาชีพครูเป็นที่ยอมรับ นั้นควรจะคงไว้ แต่จะปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตอย่างไรให้ได้คุณภาพแต่ใช้เวลาตลอดหลักสูตรไม่มาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคงต้องไปคิดหาวิธีกัน เริ่มกันที่คุรุสภาที่ทำหน้าที่ให้ใบประกอบวิชาชีพครู ที่อาจจะปรับเปลี่ยนใบประกอบวิชาชีพครูเป็น 2 ระดับ คือ ใบประกอบวิชาชีพครูหลักสูตร 4 ปี และใบประกอบวิชาชีพครูหลักสูตร 5 ปี ส่วนสถาบันผลิตครูทั้งหลายก็กลับไปพัฒนาหลักสูตรบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติการสอน และบูรณาการความรู้วิชาชีพครูกับวิชาเฉพาะหรือวิชาเอก เพื่อทำให้ระยะเวลาตลอดหลักสูตรลดลงเหลือ 4 ปี โดยการฝึกสอนก็คงใช้ 1 ภาคเรียน รวมอยู่ใน 4 ปี ในส่วนของมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูที่มีมากถึง 9 มาตรฐาน คุรุสภาควรจัดกลุ่มใหม่ให้กระชับ ลดให้น้อยลงเพื่อไม่ให้รายวิชากระจัดกระจาย แต่ให้มีรายวิชาในแต่ละมาตรฐานเพียงพอที่จะพัฒนาความสามารถให้เกิดตามมาตรฐานนั้น นี่ก็เป็นแนวคิดหนึ่งนอกเหนือจากที่จะพัฒนาหลักสูตร 5 ปีให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นหรือต่อเนื่องเป็นปริญญาโท

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร
ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู
ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี
(หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนา
ต่อไปอย่างไร

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์

โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เป็นโครงการผลิตครูตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างครูที่มีความรู้ทางวิชาการ มีความเชี่ยวชาญในการสอน มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี สามารถจูงใจนักเรียนที่ดี เก่ง และมีความต้องการเป็นครูให้เข้ามาเรียนในวิชาเอกที่ตนถนัด และจากการดูแลนักศึกษาทุนนี้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการเรียนสูงมาก แตกต่างจากนักศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป ในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ นักศึกษามีความรับผิดชอบดีมากจะมีปัญหาอยู่บ้างในเรื่องการเบิกจ่ายเงินทุนให้แก่นักศึกษา ซึ่งต้องดำเนินการตามขั้นตอนของเงินงบประมาณ บางครั้งใช้เวลานาน

โครงการนี้ กระทรวงศึกษาธิการน่าจะขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการผลิตหรือพัฒนานักศึกษาทุน เพื่อที่จะได้ทั้งคุณภาพและปริมาณของครูมากขึ้น

เสริมศรี สุทธิสงค์

เจตนารมณ์ของโครงการหลักสูตรครูขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตรครู 5 ปี) นั้นเป็นเจตนารมณ์ที่ดีและมีหลักการและแนวทางในการปฏิบัติที่ดีมากเหมาะสมต่อการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสูง ในการดำเนินงานที่ผ่านมานั้น รัฐต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนโครงการดังกล่าวอย่างจริงจัง ซึ่งโครงการผลิตครู 5 ปี ในปีแรกนั้นมีการให้ทุน เพื่อจูงใจนักเรียนที่มีผลการเรียนดีมาเรียนครู และมีการรับประกันการมีงานทำให้กับนักเรียนกลุ่มนี้ แต่ในปีต่อ ๆ มากลับยกเลิกแนวทางดังกล่าว ซึ่งต่อไปอาจทำให้เกิดปัญหาเดิมที่เกิดขึ้นในการคัดเลือกคนเก่งมาประกอบวิชาชีพครู ที่กล่าวมานั้นอาจจะเป็นปัญหาอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่ในการดำเนินการผลิตครูในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ถ้ามีความเข้าใจในแนวทางของหลักสูตรการผลิตครูและดำเนินการ

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนาต่อไปอย่างไร

ผลิตได้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ปัญหาดังกล่าวก็คงสามารถแก้ไขหรือบรรเทาลงได้ ซึ่งกระบวนการสำคัญ คือการนำหลักสูตรการผลิตครูไปใช้ ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ ในส่วนของคณาจารย์ผู้สอนนักศึกษาครู ต้องพัฒนาตนเองให้เป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม นักศึกษามองเห็นได้สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ มีความเป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมงาน กับนักศึกษาและบุคคลทั่วไป การจัดการเรียนการสอนเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละชุดวิชา หลักสำคัญคือให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง โดยการผสมผสานภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกันการแก้ปัญหาและการสร้างองค์ความรู้โดยการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม โดยใช้ฐานการเรียนรู้จากทีม (Team-based leaning) จากฐานการทำงาน (Work-based leaning) และฐานการเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา (Problem - based leaning) การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของความเป็นครู โดยการนำความรู้ความสามารถทางด้านทฤษฎีไปฝึกปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษา ครูเกิดทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสม เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจะทำให้ได้บัณฑิตทางด้านการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแต่ในการผลิตครูนั้น จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ต้องอาศัยความร่วมมือในหลาย ๆ ส่วน นอกจากสถาบันการผลิตครูแล้ว โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูก็จะต้องเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตและพัฒนาครู ครูและผู้บริหารในสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพครูที่ดีแก่นักศึกษาได้ เป็นตัวอย่างที่ดีในการประกอบวิชาชีพครูแก่นักเรียน ที่สำคัญที่สุดรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจัง ต้องจัดกระบวนการแนวทางและกิจกรรมในการส่งเสริม และพัฒนาครูและสถานศึกษาอย่างจริงจัง ต้องจัดกระบวนการแนวทางและกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาครูและสถานศึกษาอย่างจริงจังและจริงใจกว่าที่ผ่านมาอย่างเป็นรูปธรรม และเมื่อนักศึกษาครูจบการศึกษาแล้ว รัฐต้องมีสถานศึกษารองรับในการให้นักศึกษากลุ่มนี้ได้ประกอบอาชีพครู และมีรายได้ที่เหมาะสมมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคน และคนจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้นรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนตามแนวทางในการผลิตและพัฒนาครูอย่างจริงจังและจริงใจ สถาบันผลิตครูต้องบริหารจัดการหลักสูตรให้ดีตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

3. ท่านมีความเห็นอย่างไร
ต่อเจตนารมณ์ของโครงการผลิตครู
ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี
(หลักสูตร 5 ปี) และควรมีการพัฒนา
ต่อไปอย่างไร

ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจริงจังเป็นรูปธรรม ดังนั้นการผลิตครูขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรครู 5 ปี) ต้องอาศัยทั้งวัฐ สถาบันผลิตครู นักศึกษาครู สถานศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไป

อรรณพ พงษ์วาท

ส่วนตัวผมยังมีปัญหาในการยอมรับตรรกะ 5 ปี เพราะอาจจะมารับตำแหน่งได้ยังไม่ถึงปี แต่พอเข้าใจเจตนารมณ์ ในการยกระดับ / สถานภาพ ของวิชาชีพ ผมเองยังคงเห็นว่าในระยะเวลา 4 ปี เราสามารถผลิต - พัฒนาว่าที่ครู (และบุคลากรทางการศึกษา) ของเราให้มีคุณภาพ ควรค่าแก่การมีบัญชีเงินเดือนแยกต่างหากดังที่เรามีอยู่ได้ การบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การเสริมสร้างประสบการณ์ การ "เพิ่มมูลค่า" ให้กับนิสิต / นักศึกษา การสร้าง "ครูพันธุ์ใหม่" มีหลาย ๆ วิธี วิธี 5 ปี (ซึ่งคุยกันมานานก่อนผมมารับตำแหน่งเดือนพฤศจิกายน 2548) เป็นวิธีหนึ่ง ถ้ายอมรับตรรกะอื่น ๆ เช่นนี้ได้ ทางเลือกอื่น ๆ ในเรื่องระยะเวลาการผลิต ก็พอจะเป็นไปได้

ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ภาระในการผลิตของสถาบันเช่นพวกเรา ได้กลายมาเป็นเพียงหนึ่งในภาระสำคัญอื่น ๆ เช่น การพัฒนา การฝึกอบรม การเสริมเติมความรู้ และประสบการณ์ให้กับครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ การผลิตบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สายครู ศึกษานิเทศ และผู้บริหารการศึกษา ฯลฯ เราไม่ควรจำกัดการปฏิบัติภารกิจของเราในงานที่บัณฑิตที่เราจะผลิตออกไป ไม่มีหลักประกันว่าจะได้งานสอนในสถานศึกษา ไม่มีแรงจูงใจในด้านทุนการศึกษา และที่สำคัญที่จะจบออกไปเพิ่มปริมาณของคนว่างงานที่จบมาทางครู หรือที่จบออกไป แต่ต้องไปทำงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สัมภาษณ์
ประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม ห้าปี กับการสร้างครูมิติใหม่

โครงการผลิตครูฯ หลักสูตร 5 ปี มีชื่อเต็ม ๆ ว่า **"โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)"** ถือเป็นโครงการที่มีความสำคัญของกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เพราะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ในด้านการปฏิรูปครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่เน้นเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ 3 ด้าน ทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพในมิติต่าง ๆ ของครู ทั้งด้านการฟื้นฟูศรัทธาวิชาชีพครู รวมทั้งด้านการผลิตครูภายใต้กระบวนทัศน์ใหม่หรือแนวคิดใหม่ โดยมีการรับนิสิตรุ่นแรกปีการศึกษา 2547 เพียงรุ่นเดียว (จากแผนเดิมที่กำหนดรับ 3 รุ่น)

อย่างไรก็ตาม ภาพสะท้อนจากคนที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกชื่อสั้นๆ ว่า ครูมิติใหม่ โดยจะสอบถามความคิดเห็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย ซึ่งปัจจุบันเป็นคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ และประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม มีสาระที่น่าสนใจดังนี้

ขอทราบความเห็นโดยภาพรวมของโครงการผลิตครูมิติใหม่

ผมคิดว่า ถ้าใครได้ศึกษาโครงการนี้ เจตนารมณ์ของโครงการนี้อย่างละเอียดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง คนในวงการศึกษา รวมทั้งประชาชนทุกภาคส่วน น่าจะมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเห็นด้วยกับโครงการนี้

มุมมองของพ่อแม่ผู้ปกครองต่อโครงการผลิตครูมิติใหม่ในแง่คิดของท่านอาจารย์ คิดว่าเป็นอย่างไร

โดยพื้นฐานของพ่อแม่ย่อมรักและห่วงใยลูกทุกคน ความรักความห่วงใย รวมทั้งโลกกระแสหลักถูกผลักดันให้การศึกษาเล่าเรียนที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน เพื่ออาชีพ เพื่อการไต่เต้าหรือความมั่นคงในชีวิต เพื่อเศรษฐกิจ รายได้ เหล่านี้จึงทำให้ผู้คนทั่วไปอยากได้ครูที่เก่งในทางวิชาความรู้ อยากได้ครูดีมีคุณธรรม อยากได้ครูที่เป็นต้นแบบทั้งในความคิดและการกระทำ อยากได้ครูที่มีความเชี่ยวชาญในกระบวนการถ่ายทอดที่รองรับความหลากหลายของลูกหลานของตัวเองด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น เมื่อมีโครงการผลิตครูมิติใหม่ดังที่ว่า พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ว่าที่ไหนก็ต้องให้การสนับสนุนทั้งนั้น

สัมภาษณ์
ประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม
ห้าปี กับการสร้างครูมิติใหม่

ในแง่ภาพรวมของประเทศชาติจะเป็นอย่างไร

ได้ครูดี ครูเก่ง ครูมีวิธีการให้ความรู้ แนวโน้มเราก็จะได้เด็กดี เด็กเก่ง เด็กมีความรู้ นั่นก็หมายความว่าเมื่อเขาเติบโตเขาก็จะกลายเป็นประชาชนที่มีคุณภาพ การมีประชาชนที่มีคุณภาพย่อมหมายถึงประเทศชาติมีคุณภาพ แต่คำถามก็คือ แล้วใครมีอำนาจในการกำหนดประเทศชาติ แล้วใครพวกนั้นอยากได้ประชาชนที่ฉลาดเท่าทันภายใต้การปกครองของพวกตนหรือไม่

ในความคิดของอาจารย์ ต่อการพึ่งพาการสนันสนุน

คิดแบบที่เคยคิด ๆ กันก็คือ การหวังพึ่งนักการเมือง พรรคการเมืองและรัฐบาลที่มีอำนาจในทางการเมืองซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ ซึ่งการหวังพึ่งต่อทุกรัฐบาลในแบบนี้ถึงวันนี้ก็คงจะตอบกันได้เองว่าเป็นการหวังพึ่งที่หวังได้หรือหวังไม่ได้ หวังแล้วสมหวังหรือผิดหวัง แต่ที่แน่ ๆ โครงการผลิตครูมิติใหม่ซึ่งผู้คนและประชาชนทุกภาคส่วนต่างมีความหวัง วันนี้ก็มีคำตอบชัดเจนแล้วว่า เป็นความหวังที่แสนสั้น เพราะโครงการผลิตครูมิติใหม่มีแค่เพียงรุ่นเดียว แต่ถ้าจะมองในแง่บวก มองในแง่ดี เราก็อาจจะคิดได้ว่า ได้ครูมิติใหม่มาตั้ง 1 รุ่น 1 รุ่นมีตั้ง 2,000 กว่าคน หรือราว 2,500 คน ย่อมดีกว่าไม่มีครูมิติใหม่แม้แต่สักคน คิดอย่างนี้แล้วแม้จะเป็นความหวังที่แสนสั้นก็ถือได้ว่ายังได้สัมผัสกับความหวังอยู่บ้าง

ความหวังเช่นนี้ เราต้องฝากความหวังไว้ที่การเมืองเท่านั้นหรือ

ที่จริงการเมืองมีหลายภาค ภาคเลือกตั้ง ภาครัฐสภาก็ว่ากันไป แต่การเมืองภาคประชาชนที่อาจต้องใช้เวลาในการพัฒนาก็น่าจะเป็นความหวังอีกภาคส่วนหนึ่ง ผมพูดอย่างนี้มันหมายรวมไปหมด คือการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ การศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียนการศึกษาในกรอบและนอกกรอบ การศึกษาที่มีครูมิติใหม่เป็นครูและการศึกษาจากชุมชนสังคมสิ่งแวดล้อม ซึ่งก็ไม่ต่างจากการเมืองที่ผมพูด คือการเมืองที่เป็นการเมืองกระแสหลักและการเมืองแบบทางเลือก โดยการเมืองแบบทางเลือกนับวันจะมีความเข้มแข็งด้วยเหตุปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะเหตุปัจจัยการเมืองกระแสหลักนั้น ณ ขณะนี้ไม่สามารถพึ่งพาอย่างยั่งยืนได้

กลับมาดูที่ครู 5 ปี หรือครูมิติใหม่อีกครั้ง อาจารย์ได้สอนด้วยใช่ไหม

เคยสอนและเคยนำนิสิตครู 5 ปีไปทำกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัยหลายครั้ง

คิดว่าครูมิติใหม่กลุ่มนี้มีความแตกต่างจากหลักสูตรเดิมในแง่มุมใดบ้าง

เท่าที่สัมผัส นิสิตกลุ่มนี้โดยภาพรวมสอบเข้ามาเรียนแบบตั้งใจที่จะเป็นครู ไม่ใช่ไม่มีทางไป นิสิตกลุ่มนี้มีความมุ่งมั่น ทุ่มเท เอาจริงเอาจัง มีผลการเรียนดี มีผลทางการปฏิบัติและจิตพิสัยดี ที่สำคัญผมเฝ้าสังเกตแล้วพบว่า เขารักเด็ก ๆ เขาไม่แบ่งแยกเด็ก ไม่แบ่งแยกความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะเด็กในชุมชนแออัด เด็กในสถานพินิจ เด็กด้อยโอกาส เด็กชายขอบ เด็กในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เด็กที่มีความต้องการพิเศษนิสิตกลุ่มนี้กิจกรรมได้อย่างทุ่มเทและกลมกลืน ผมอยากจะบอกว่า นิสิตนักศึกษามีมาก ครูอาจารย์ก็มีจำนวนมาก แต่คนที่มีความเป็นนิสิต คนที่มีความเป็นครูนั้นมีน้อยกว่า ซึ่งผมมีความหวังกับนิสิตครูมิติใหม่โครงการนี้มาก

ทั้งนี้ก็มิได้หมายความว่า ครูมิติเดิมจะไม่มีความเป็นครูไปเสียทั้งหมด ตรงกันข้ามครูหลักสูตร 4 ปีที่ทุ่มเทเสียสละนั้นก็มีอยู่ไม่น้อย แต่ครูกลุ่มนี้ก็มักจะอยู่ในมุมที่ทำงานทุ่มเทเสียสละอย่างเงียบ ๆ ยกเว้นเมื่อเสียชีวิตจากการเสียสละทุ่มเทแล้วนั่นแหละถึงจะมีคนรู้จัก

ฟังดูแล้วการผลิตครูเพื่อตอบสนองการปฏิรูปการศึกษาคงจะต้องใช้เวลาอีกยาวนาน

บางทีประเทศอาจจะต้องพบกับความหายนะมากกว่านี้ จึงจะเห็นคุณค่าของการศึกษาเพื่อการสร้างคน

มันจะไม่แรงไปหน่อยหรือ

อัตวิสัยของผมไม่ต้องการให้ประเทศพบกับความหายนะ และความหายนะบางครั้งก็ไม่ได้เกิดจากปัจจัยภายในประเทศเพียงด้านเดียว ระบบโลกที่เอารัดเอาเปรียบ ปล้นสดมภ์ภายใต้การจัดระเบียบโลกใหม่ที่ดูมีอารยะ มีกฎกติกา มีกฎหมาย มีลิขสิทธิ์ มีสิทธิบัตร สำหรับผู้แข็งแรง สำหรับผู้กุมอำนาจรัฐโลก เหล่านี้ในบางกรณีเราไม่เห็นด้วยแต่เราก็ไม่อาจห้ามการคุกคามจากเขาเหล่านั้นได้

สัมภาษณ์
ประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม
ห้าปี กับการสร้างครูมิติใหม่

ถ้าอย่างนั้น การศึกษา การปฏิรูปการศึกษา การผลิตครูมิติใหม่ นอกจากจะน้อยในเชิงปริมาณแล้ว เราจะหวังอะไรได้อีก

ปริมาณไม่ใช่ปัจจัยชี้ขาด โลกที่พัฒนามาถึงทุกวันนี้ ความเปลี่ยนแปลงเริ่มมาจากคนส่วนน้อย คนส่วนน้อยจึงมีทั้งสูญหายตายจากไปกับกาลเวลา และมีทั้งกาลเวลาต้องบันทึกเอาไว้ในประวัติศาสตร์ว่ามีคนส่วนน้อยจำนวนหนึ่งเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงชีวิตชุมชนและสังคมให้ดีขึ้น

ก็ไม่แน่ ครูมิติใหม่ 2,000 กว่าคน อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเพื่อการเปลี่ยนแปลงในประเทศนี้ก็ได้

หมายเหตุ บทสัมภาษณ์นี้ตีพิมพ์ใน มศว โลกทัศน์ ฉบับที่ 1 พฤษภาคม - กรกฎาคม 2550

การติดตามผลการเรียนของนักศึกษาผู้รับทุนตามโครงการผลิตครู
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ปีการศึกษา 2551
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การติดตามผลการเรียนของนักศึกษาผู้รับทุน
ตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ปีการศึกษา 2551
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	ภูมิลำเนาจังหวัด	ผลการเรียนเฉลี่ย 2547-2549 (คะแนน GPAX)
1	น.ส.กนกวรรณ อุ่ยสุวรรณ	ศิลปกรรมศาสตร์	ชัยภูมิ	3.35
2	นายชัยรัตน์ กรุมรัมย์	ศิลปกรรมศาสตร์	บุรีรัมย์	3.21
3	น.ส.ญาณวรรณ์ ไชยโย	ศิลปกรรมศาสตร์	พัทลุง	3.55
4	นายณัฐพงศ์ ศรีภูงา	ศิลปกรรมศาสตร์	ร้อยเอ็ด	3.27
5	น.ส.ธริษตรี มั่งมี	ศิลปกรรมศาสตร์	อุตรดิตถ์	3.28
6	น.ส.ปารัชญ์ ต่อพันธ์	ศิลปกรรมศาสตร์	ชัยภูมิ	3.08
7	น.ส.ปิยาภรณ์ จำเรียง	ศิลปกรรมศาสตร์	ระยอง	-
8	น.ส.ผชารัตน์ บุญขวัญ	ศิลปกรรมศาสตร์	นครศรีธรรมราช	3.37
9	นายพิษณุ มะโนชัย	ศิลปกรรมศาสตร์	น่าน	3.68
10	น.ส.รุ่งทิพย์ แสงเกตุ	ศิลปกรรมศาสตร์	สุพรรณบุรี	3.52
11	น.ส.วรภัทรา เจียมเจริญ	ศิลปกรรมศาสตร์	ชัยนาท	3.23
12	น.ส.วรัญญา ยะปะตัง	ศิลปกรรมศาสตร์	บุรีรัมย์	3.28
13	น.ส.วราพร ภาคธรรม	ศิลปกรรมศาสตร์	อยุธยา	3.45
14	น.ส.วันดี พุทธคุณรักษา	ศิลปกรรมศาสตร์	นครปฐม	3.37
15	น.ส.วันวิษา โรจน์ทนง	ศิลปกรรมศาสตร์	ประจวบคีรีขันธ์	3.37
16	น.ส.วัศราภรณ์ ผอมแก้ว	ศิลปกรรมศาสตร์	สมุทรปราการ	3.54
17	นายวิศรุต สมณะ	ศิลปกรรมศาสตร์	สุราษฎร์ธานี	3.06
18	นายศราวุธ บัวผัน	ศิลปกรรมศาสตร์	กำแพงเพชร	3.25
19	น.ส.ศรินทิพย์ ศิลป์ประพันธ์	ศิลปกรรมศาสตร์	นครศรีธรรมราช	3.15
20	นายศุภโชค บุญสร้าง	ศิลปกรรมศาสตร์	ปราจีนบุรี	3.10
21	น.ส.ศุภวดี ภูคำ	ศิลปกรรมศาสตร์	อุดรธานี	2.68
22	นายสันติ พยัมกุล	ศิลปกรรมศาสตร์	อุดรธานี	3.36
23	น.ส.สุธิดา อธิกูล	ศิลปกรรมศาสตร์	แพร่	3.41
24	น.ส.สุรัชสานุ์ รัตนวรรณ	ศิลปกรรมศาสตร์	กรุงเทพฯ	3.07
25	น.ส.อรุนช มีเงิน	ศิลปกรรมศาสตร์	อยุธยา	2.78

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	ภูมิลำเนาจังหวัด	ผลการเรียนเฉลี่ย 2547-2549 (คะแนน GPAX)
26	นายอิสระ พัฒนพิมพ์พงศ์	ศิลปกรรมศาสตร์	ขอนแก่น	3.31
27	นายปรัชญา วงษ์พจนี	ศิลปกรรมศาสตร์	อยุธยา	3.34
28	นายธิบดี เพชรสม	ศิลปกรรมศาสตร์	อ่างทอง	3.09
29	นายพิพัฒน์ เสียงชารี	ศิลปกรรมศาสตร์	เชียงใหม่	3.49
30	นายจีรศักดิ์ คำบ้านฝาย	สังคมศึกษา	อุตรดิตถ์	3.31
31	น.ส.ชลธิดา ดวงงามยิ่ง	สังคมศึกษา	ประจวบคีรีขันธ์	3.25
32	น.ส.ณัฐกมล ลิมปนะชัย	สังคมศึกษา	กรุงเทพฯ	3.07
33	นายธริษตร์ สวนนุช	สังคมศึกษา	กระบี่	3.41
34	น.ส.นพรัตน์ คลี่ดอนยอ	สังคมศึกษา	นนทบุรี	3.55
35	น.ส.นิธิ์วดี เจดีย์ถา	สังคมศึกษา	น่าน	3.19
36	น.ส.เบญจวรรณ คันธวงศ์	สังคมศึกษา	ลำปาง	3.17
37	นายประพันธ์ ขจัดภัย	สังคมศึกษา	กรุงเทพฯ	3.10
38	น.ส.ปัทมา ชุมศรี	สังคมศึกษา	สุราษฎร์ธานี	3.14
39	น.ส.พรรณพร นามโนรินทร์	สังคมศึกษา	มหาสารคาม	3.21
40	นายสราวุฒิ แพงเจริญ	สังคมศึกษา	นครราชสีมา	3.38
41	น.ส.สิริมาส วันทอง	สังคมศึกษา	สิงห์บุรี	3.35
42	น.ส.สุกัญญา สีหาโภชน์	สังคมศึกษา	กาฬสินธุ์	3.22
43	น.ส.สุชาดา สังข์เสือโพธิ์	สังคมศึกษา	กรุงเทพฯ	3.31
44	น.ส.สุภาพร เสียมสกุล	สังคมศึกษา	กรุงเทพฯ	3.42
45	น.ส.อภิญญา สุขพงษ์	สังคมศึกษา	อุบลราชธานี	3.31
46	น.ส.นาฏรพี โสดาโคตร	สังคมศึกษา	ศรีษะเกษ	3.40
47	น.ส.อิษฎาภรณ์ สิทธิยศ	สังคมศึกษา	น่าน	3.48
48	น.ส.กนกวรรณ สุ่มพ่วง	คณิตศาสตร์	อยุธยา	3.21
49	น.ส.ดวงกมล คงคาเพชร	คณิตศาสตร์	เพชรบุรี	3.10
50	น.ส.นิรมล สมหมาย	คณิตศาสตร์	นครศรีธรรมราช	3.42

การติดตามผลการเรียนของนักศึกษาผู้รับทุน
ตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ปีการศึกษา 2551
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	ภูมิลำเนาจังหวัด	ผลการเรียนเฉลี่ย 2547-2549 (คะแนน GPAX)
51	น.ส.ประภาพรรณ วารีทิพย์	คณิตศาสตร์	น่าน	3.14
52	นายพรภัทร สินดี	คณิตศาสตร์	ลพบุรี	2.80
53	น.ส.พัชรา อินทมาศน์	คณิตศาสตร์	สุพรรณบุรี	3.07
54	น.ส.ภัททิรา ศุภมาศ	คณิตศาสตร์	กาญจนบุรี	2.99
55	น.ส.มณธิชา คล้ายแก้ว	คณิตศาสตร์	ลพบุรี	3.19
56	น.ส.ศุกลทิราญ์ สุพิทยพันธุ์	คณิตศาสตร์	พัทลุง	3.16
57	น.ส.วิริญญา ฝางแก้ว	คณิตศาสตร์	เพชรบูรณ์	3.02
58	นายวิสูตร แสนกล้า	คณิตศาสตร์	บุรีรัมย์	3.08
59	น.ส.ศศิโสม หวังสม	คณิตศาสตร์	สุรินทร์	3.17
60	น.ส.สิฏฐารัตน์ ขันทอง	คณิตศาสตร์	เพชรบูรณ์	2.77
61	น.ส.ปุณิกา เทอดธรรมคุณ	คณิตศาสตร์	กรุงเทพฯ	2.81
62	น.ส.สุภัสสร จิตตะ	คณิตศาสตร์	นครสวรรค์	3.15
63	น.ส.สุรัตวดี วงษ์วาสน์	คณิตศาสตร์	สุรินทร์	3.03
64	น.ส.กานต์รวี ธรรมสถิตไพศาล	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	นครราชสีมา	3.40
65	น.ส.กานต์ฤทัย ชลวิทย์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	อ่างทอง	3.45
66	นายกิติศักดิ์ สรรสัจจะนนท์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	อยุธยา	-
67	น.ส.กุลรตี พันธุ์แฉล้ม	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ลพบุรี	3.57
68	น.ส.จตุพร เจ้าทรัพย์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ขอนแก่น	2.95
69	น.ส.จินดาภา ใต้ชัยภูมิ	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	เลย	3.14
70	น.ส.ชรินดา สุขแสนชนานันท์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	เพชรบุรี	3.23
71	น.ส.ณัฐมน เดชมา	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ชัยนาท	3.75
72	น.ส.ธีรวดี หังสเนตร	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ชุมพร	3.43
73	นายนภดล ภูมิมงคล	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	สงขลา	3.22
74	นายภาณุพงศ์ ศรีสุริยชัย	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	บุรีรัมย์	3.21
75	น.ส.มณีรัตน์ ปานจันทร์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	นครราชสีมา	3.48

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	ภูมิลำเนาจังหวัด	ผลการเรียนเฉลี่ย 2547-2549 (คะแนน GPAX)
76	น.ส.วรัญตี การะเกตุ	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ราชบุรี	3.36
77	นายวิชชา ยศอ่อน	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	นครสวรรค์	3.56
78	น.ส.สิรินาถ ชุมพาที	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	พัทลุง	3.39
79	น.ส.หนึ่งฤทัย เทพเสาร์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	แม่ฮ่องสอน	3.30
80	น.ส.อรชุมา หุ้มไหม	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ชัยนาท	3.36
81	น.ส.กษมาพร ทองเอื้อ	ภาษาไทย	เพชรบุรี	3.66
82	น.ส.กานต์สินี พูลพิพัฒน์	ภาษาไทย	อ่างทอง	3.36
83	น.ส.ชุติวรรณ เวียงวิเศษ	ภาษาไทย	มหาสารคาม	3.37
84	นายธนพล ขุนเพชร	ภาษาไทย	สตูล	3.29
85	น.ส.ธนัตติยา จาตุรนต์	ภาษาไทย	เพชรบุรี	3.71
86	น.ส.นฤมล จันทร์พันธ์	ภาษาไทย	ลพบุรี	3.48
87	นายบุรโชติ จันเต็ม	ภาษาไทย	มุกดาหาร	3.37
88	น.ส.ปรตี ประทุมสุวรรณ์	ภาษาไทย	กรุงเทพฯ	3.54
89	น.ส.ปริญญา เพชรสุภา	ภาษาไทย	น่าน	3.24
90	น.ส.ปิยนุช สุดยอด	ภาษาไทย	พะเยา	3.26
91	น.ส.พวงชมพู จุลเดช	ภาษาไทย	เชียงใหม่	3.08
92	น.ส.ภควดี ประเสริฐสังข์	ภาษาไทย	มหาสารคาม	3.12
93	น.ส.มณฑิชา ชาญประโคน	ภาษาไทย	บุรีรัมย์	3.44
94	น.ส.วรรณนิศา ศรีอ้วน	ภาษาไทย	บุรีรัมย์	3.48
95	น.ส.วิจิตรา อินทสุวรรณ์	ภาษาไทย	อยุธยา	3.05
96	น.ส.ศศิธร รอดย้อย	ภาษาไทย	ชัยนาท	3.68
97	น.ส.สุชาดา ทิมจิตร	ภาษาไทย	เพชรบุรี	3.55
98	น.ส.กมลชนก ชำนาญ	ภาษาอังกฤษ	ลพบุรี	3.02
99	น.ส.กฤตยา ทองแต้ม	ภาษาอังกฤษ	อุตรดิตถ์	3.25
100	นายกิตติพงศ์ ไทยวัฒน์	ภาษาอังกฤษ	สุโขทัย	2.82

การติดตามผลการเรียนของนักศึกษาผู้รับทุน
ตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ปีการศึกษา 2551
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	ภูมิลำเนาจังหวัด	ผลการเรียนเฉลี่ย 2547-2549 (คะแนน GPAX)
101 น.ส.จีรวรรณ จิตรเกตุ	ภาษาอังกฤษ	ลพบุรี	3.32
102 นายชวเลิศ สิทธิพัฒนา	ภาษาอังกฤษ	แพร่	3.25
103 น.ส.ณัฐวดี รำพรรณนิยม	ภาษาอังกฤษ	นครราชสีมา	3.27
104 น.ส.นันทพร เตศิริ	ภาษาอังกฤษ	ชลบุรี	3.28
105 น.ส.ปาจรีย์ สุวรรณมาลัย	ภาษาอังกฤษ	ปราจีนบุรี	3.18
106 น.ส.พรรณิภา แก้วเกิดสี	ภาษาอังกฤษ	กรุงเทพฯ	3.17
107 น.ส.ลัษมณ เทพูปถัมภ์	ภาษาอังกฤษ	กรุงเทพฯ	2.88
108 น.ส.วันเพ็ญ ต้นอนุกูล	ภาษาอังกฤษ	ราชบุรี	3.24
109 นายวีรวัฒน์ มีสมยุทธ์	ภาษาอังกฤษ	อยุธยา	3.57
110 น.ส.ศรประภา ปิเลี่ยน	ภาษาอังกฤษ	กรุงเทพฯ	3.10
111 น.ส.สุดาพร ฉัตรปิยานนท์	ภาษาอังกฤษ	ชัยนาท	3.49
112 นายอัศวิรักษ์ ศรีชนะ	ภาษาอังกฤษ	ร้อยเอ็ด	3.66

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
พ.ศ. 2549

วัตถุประสงค์

1 ให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้ดี เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย ของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

2 ให้ผู้เรียนได้มีอัตลักษณ์ของตนเองและมีความเป็นคนที่สมบูรณ์พร้อม ในฐานะที่เป็นนิสิตและบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ผู้เรียนมีความเป็นมนุษย์ที่ดีเลิศ โดยเฉพาะการมีพลังชีวิต (vitality) ความกล้า (courage) ความรู้สึกอ่อนไหว (sensitiveness) มีปัญญาและความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้และมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมทั้งเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริง และสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3 ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันที่มาของความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ รวมทั้งการเข้าถึงความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ คน และสังคม สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งมีสุนทรียะในการดำรงชีวิต

สถานะของหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา ซึ่ง ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาไว้เป็น 3 หมวดใหญ่ ๆ ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	28-30	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	90	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต

รวมหน่วยกิตระดับปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน 150 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

หมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีหน่วยกิตโดยรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยจัดแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มวิชา ดังนี้

1. กลุ่มวิชาภาษา			
ภาษาต่างประเทศ	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
ภาษาไทย	ไม่น้อยกว่า	4	หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาสารสนเทศ	ไม่น้อยกว่า	2	หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	2	หน่วยกิต
4. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	2	หน่วยกิต
5. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	2	หน่วยกิต
6. กลุ่มวิชาพลศึกษา	ไม่น้อยกว่า	2	หน่วยกิต
7. กลุ่มวิชาบูรณาการ	ไม่น้อยกว่า	*8-10	หน่วยกิต
รวมไม่น้อยกว่า		***28-30**	**หน่วยกิต**

*ใช้เฉพาะคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การบริหารหลักสูตร

หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจะบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัย โดยมีหลักการให้ทุกคณะที่จัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อเชื่อมโยงการศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปกับหมวดวิชาเอกได้อย่างกลมกลืน และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ระบบการศึกษา

ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548

รายละเอียดของโครงสร้างหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป มีดังนี้

1. กลุ่มวิชาภาษา กำหนดให้เรียน 10 หน่วยกิต

ภาษาไทย กำหนดให้เรียน 4 หน่วยกิต

ทย	101	ทักษะทางภาษา 1	2(2-0)
TH	101	Language Skills I	
ทย	102	ทักษะทางภาษา 2	2(2-0)
TH	102	Language Skills II	

ภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เลือกเรียน 6 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

อก	101	อังกฤษระดับพื้นฐาน 1	3(3-0)
EN	101	English for Beginners I	
อก	102	อังกฤษระดับพื้นฐาน 2	3(3-0)
EN	102	English for Beginners II	
อก	103	อังกฤษระดับต้น I	3(3-0)
EN	103	Pre-Intermediate English I	
อก	104	อังกฤษระดับต้น 2	3(3-0)
EN	104	Pre-Intermediate English II	
อก	105	อังกฤษระดับกลาง 1	3(3-0)
EN	105	Intermediate English I	

อก	106	อังกฤษระดับกลาง 2	3(3-0)
EN	106	Intermediate English II	
อก	107	อังกฤษระดับสูง 1	3(3-0)
EN	107	Upper-Intermediate English I	
อก	108	อังกฤษระดับสูง 2	3(3-0)
EN	108	Upper-Internmediate English II	

2. กลุ่มวิชาสารสนเทศ กำหนดให้เรียน 2 หน่วยกิต

บส	101	ทักษะการรู้สารสนเทศ	2(2-0)
LIS	101	Information Literacy Skills	

3. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กำหนดให้เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

มน	101	มนุษย์กับความงาม	2(2-0)
HM	101	Human and Aesthetics	
มน	102	มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม	2(2-0)
HM	102	Man, Reasoning and Ethics	
มน	103	มนุษย์กับสันติภาพ	2(2-0)
HM	103	Man and Peace	
มน	104	วิถีธรรมแห่งสุขภาวะ	2(1-2)
HM	104	Dhamapatha to well-being	

มน	105	มนุษยศาสตร์สำหรับมนุษยชาติ	2(2-0)
HM	105	Humanities for Humanity	
มน	106	มนุษย์กับศาสนา	2(2-0)
HM	106	Man and Religions	
มน	107	มนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	2(2-0)
HM	107	Man and Self Development	
*จต	101	จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน	2(2-0)
PG	101	Psychology in Everyday Life	
*จศ	101	จิตวิทยาเบื้องต้น	2(2-0)
EP	101	Introduction to Psychology	
ปญ	101	ปรัชญาเบื้องต้น	2(2-0)
PH	101	Introduction to Philosophy	
ปญ	111	พุทธศาสน์	2(2-0)
PH	111	Buddhism	
ศศ	101	สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต	2(2-0)
FA	101	Aesthetics for Life	
ศศ	103	ศิลปะประเพณีนิยม	2(2-0)
FA	103	Traditional Arts	

* รายวิชาเทียบเคียงกันได้

4. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กำหนดให้เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

ธร	100	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ	2(2-0)
BU	100	General Business	
ปศ	103	มนุษย์กับอารยธรรม	2(2-0)
HI	103	Man and Civilization	
ภม	104	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
GE	104	Man and Environment	
รฐ	102	มนุษย์กับการเมือง	2(2-0)
PO	102	Man and Politics	
ศฐ	101	เศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน	2(2-0)
EC	101	Contemporary Thai Economy	
สค	111	สังคมและวัฒนธรรมไทย	2(2-0)
SO	111	Thai Society and Culture	

5. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ กำหนดให้เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

คณ	101	คณิตศาสตร์กับชีวิตประจำวัน	2(2-0)
MA	101	Mathematic in Daily Life	
คพ	101	เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น	2(2-0)
CP	101	Introduction to Information Technology	

วท	101	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
SC	101	Science, Technology and Environment	
วท	102	วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(2-0)
SC	102	Science and Quality of Life	

6. กลุ่มวิชาพลศึกษา กำหนดให้เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้
กลุ่มวิชาพลศึกษา* (ปรับปรุงรายวิชา)

กำหนดให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

สข	100	วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ	
HE	100	Healthy Lifestyle	1(1-1)
วนก	103	นันทนาการกับการอยู่ค่ายพักแรม	
RCS	103	Recreation and Camping	1(1-1)
วทก	100	การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	
SPS	100	Exercise for Healthy	1(1-1)
พล	100	พลศึกษาเพื่อชีวิต	
PE	100	Physical Education for Life	1(1-1)
พล	182	ว่ายน้ำเบื้องต้น	
PE	182	Fundamental Swimming	1(1-1)
พล	183	เทนนิสเบื้องต้น	1(1-1)
PE	183	Fundamental Tennis	

พล	184	ยูโดเบื้องต้น	1(1-1)
PE	184	Fundamental Judo	
พล	185	ไอคิโดเบื้องต้น	1(1-1)
PE	185	Fundamental Aikido	
พล	186	การเสริมสร้างร่างกายเบื้องต้น	1(1-1)
PE	186	Fundamental Body Fitness	
พล	187	กิจกรรมเข้าจังหวะเบื้องต้น	1(1-1)
PE	187	Fundamental Rhythmic Activity	
พล	188	การต่อสู้ป้องกันตัวเบื้องต้น	1(1-1)
PE	188	Fundamental Self - Defense	
พล	189	กอล์ฟเบื้องต้น	1(1-1)
PE	189	Fundamental Golf	
พล	191	บาสเกตบอลเบื้องต้น	1(1-1)
PE	191	Fundamental Basketball	
พล	192	ฟุตบอลเบื้องต้น	1(1-1)
PE	192	Fundamental Football	
พล	193	เทเบิลเทนนิสเบื้องต้น	1(1-1)
PE	193	Fundamental Table Tennis	

พล	194	แบดมินตันเบื้องต้น	1(1-1)
PE	194	Fundamental Badminton	
พล	195	ลีลาศพื้นฐาน	1(1-1)
PE	195	Fundamental Ballroom Dance	
พล	196	การเต้นแอโรบิกพื้นฐาน	1(1-1)
PE	196	Fundamental Aerobic Dance	
พล	197	เกมเบ็ดเตล็ดเบื้องต้น	1(1-1)
PE	197	Fundamental Games	
พล	198	ฟุตซอลเบื้องต้น	1(1-1)
PE	198	Fundamental Futsal	

7. กลุ่มวิชาบูรณาการ กำหนดให้เรียน *8-10 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้
(*นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์เรียน 8 หน่วยกิต)

มศว	201	บูรณาการ 1	3(3-0)
SWU	201	Integration I	
มศว	202	บูรณาการ 2	3(3-0)
SWU	202	Integration II	
มศว	301	บูรณาการ 3	2(2-0)
SWU	301	Integration III	
มศว	302	บูรณาการ 4	
SWU	302	Integration IV	

คำอธิบายรายวิชา
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

1. กลุ่มวิชาภาษา

ทย 101 ทักษะทางภาษา 1 2(2-0)
TH 101 Language Skills I
ฝึกทักษะการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง อ่าน พูด และเขียน ให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิผล และสามารถนำความรู้ความคิดที่ได้รับมาพัฒนาคน

ทย 102 ทักษะทางภาษา 2 2(2-0)
TH 102 Language Skills II
ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ การเขียนรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการพูดเพื่อการแสดงทัศนะอย่างมีเหตุผล

อก 101 อังกฤษระดับพื้นฐาน 1 3(3-0)
EN 101 English for Beginners I
พัฒนาพื้นฐานความสามารถของนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถแนะนำตัวเองแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นในเรื่องทั่วไป รวมทั้งพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญได้

อก 102 อังกฤษระดับพื้นฐาน 2 3(3-0)
EN 102 English for Beginners II
เพิ่มพูนความสามารถของนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งพัฒนาการอ่านบทความเชิงวิชาการที่มีโครงสร้างทางภาษาไม่ซับซ้อน

อก 103 อังกฤษระดับต้น 1 3(3-0)
EN 103 Pre-Intermediate English I

พัฒนาความสามารถของนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารทั่วไป เพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอ่านบทความทั่วไปทั้งเพื่อความบันเทิงเพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพื่อเก็บใจความสำคัญ

อก 104 อังกฤษระดับต้น 2 3(3-0)
EN 104 Pre-Intermediate English II
เพิ่มพูนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อใช้เป็นสื่อในการค้นคว้าแลกเปลี่ยนข้อมูล และนำไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อก 105 อังกฤษระดับกลาง 1 3(3-0)
EN 105 Intermediate English I
พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการอ่านบทความเชิงวิชาการที่มีโครงสร้างทางภาษาที่ซับซ้อนมากขึ้น

อก 106 อังกฤษระดับกลาง 2 3(3-0)
EN 106 Intermediate English II
เพิ่มพูนทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งอ่านบทความเชิงวิชาการและแสดงความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ และแสดงเหตุผล

อก 107 อังกฤษระดับสูง 1 3(3-0)
EN 107 Upper-Intermediate English I
พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อใช้ในบริบททางสังคมและบริบททางวิชาการ เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิตอย่างต่อเนื่อง

อก 108 อังกฤษระดับสูง 2 3(3-0)
EN 108 Upper-Intermediate English II
เพิ่มพูนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อใช้ในบริบททางสังคมและบริบททางวิชาการ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ได้อย่างถูกต้อง

2. กลุ่มวิชาสารสนเทศ

บส 101 ทักษะการรู้สารสนเทศ 2(2-0)
LIS 101 Information Literacy Skills
ศึกษาความหมายและความสำคัญของทักษะการรู้สารสนเทศ คุณค่าการกำหนดความต้องการแหล่งและวิธีการค้นหา การเลือก การประเมิน การสังเคราะห์ และการนำเสนอสารสนเทศ

3. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

มน 101 มนุษย์กับความงาม 2(2-0)
HM 101 Human and Aesthetics
ศึกษาความหมายและคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี และวรรณกรรม เพื่อให้เห็นความงามและคุณค่าทางวัฒนธรรม อารยธรรมของไทยและชาติอื่น อันจะช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมและสามารถรับรู้สุนทรียรสได้อย่างมีวิจารณญาน

มน 102 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม 2(2-0)
HM 102 Man, Reasoning and Ethics
ศึกษาการใช้เหตุผลและจริยธรรม สร้างเสริมให้เป็นผู้ใฝ่รู้ความจริงและคิดอย่างมีเหตุผลตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

มน 103 มนุษย์กับสันติภาพ 2(2-0)
HM 103 Man and Peace

ศึกษาลักษณะร่วมของมนุษย์ที่พบได้ในศาสนา วรรณกรรม ศิลปะ และสภาพแวดล้อมจริง การสร้างสันติวิธี วิธีแก้ปัญหาของมนุษย์ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การใช้เหตุผลเพื่อลดความขัดแย้งและความรุนแรง การทำความเข้าใจวิธีคิดของผู้อื่นเพื่อลดความขัดแย้ง

มน 104 วิถีธรรมแห่งสุขภาวะ 2(1-2)
HM 104 Dhamapatha to well-being
ศึกษาวิถีทางในการทำความเข้าใจมนุษย์ในมิติของจิต และมิติของกาย การแสวงหา จุดมุ่งหมายของชีวิต ศึกษาวิธีการค้นหาความสุขจากภายในตน ศึกษาวิธีในการสร้างสุขภาวะตามแนวทางโยคะ และไทเก็ก

มน 105 มนุษยศาสตร์สำหรับมนุษยชาติ 2(2-0)
HM 105 Humanities for Humanity
ศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม ลักษณะร่วมของมนุษยชาติ ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม และการแก้ไขปัญหา การชื่นชมวัฒนธรรมเพื่อหาลักษณะร่วมของมนุษยชาติ

มน 106 มนุษย์กับศาสนา 2(2-0)
HM 106 Man and Religions
ศึกษาความหมายที่แท้จริงของศาสนา บทบาท และความสำคัญของศาสนาที่มีต่อการดำเนินชีวิตและอารยธรรมของมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับศาสนาในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งในระดับบุคคลและสังคม โดยศึกษาจากประวัติความเป็นมา และหลักความเชื่อของศาสนาที่สำคัญ ๆ ของโลก ทั้งศาสนาเทวนิยม อาทิ คริสต์ศาสนา ศาสนาอิสลาม และศาสนาอเทวนิยม อาทิ พุทธศาสนาและสามารถนำหลักธรรมในศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

มน 107 มนุษย์กับการพัฒนาตนเอง (2-0)
HM 107 Man and Self Development
ศึกษาเชิงระบบและพลวัตของธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ ตลอดจนผลกระทบที่มีต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม อันจะช่วยให้เข้าใจ และสามารถพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่ร่วมกัน

อย่างสร้างสรรค์และสันติ

*จต 101 จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน 2(2-0)
PG 101 Introduction to Psychology
วิชาเริ่มต้นทางจิตวิทยา ซึ่งประมวลความรู้ในจิตวิทยาสาขาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาและประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของบุคคล

*จศ 101 จิตวิทยาเบื้องต้น 2(2-0)
EP 101 Introduction to Psychology
ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม ความเป็นมา วิธีการในการศึกษา และสาขาต่าง ๆ ของจิตวิทยา แนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มต่าง ๆ การทำงานของระบบประสาท และต่อมไร้ท่อ ตลอดจนความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎและทฤษฎีทางจิตวิทยา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์

ปญ 101 ปรัชญาเบื้องต้น 2(2-0)
PH 101 Introduction to Philosophy
ศึกษาความหมายของปรัชญา และวิชาปรัชญา ความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาและศาสตร์ต่าง ๆ อีกทั้งขอบข่ายของปรัชญาอันประกอบด้วยปัญหา อภิปรัชญา ญาณวิทยา คุณวิทยา ตรรกวิทยา ตลอดจนศึกษาวิธีการคิดและให้เหตุผลทางปรัชญาจากแนวคิดของลัทธิและนักปรัชญาต่าง ๆ

ปญ 111 พุทธศาสน์ 2(2-0)
PH 111 Buddhism
ศึกษาโครงสร้างของพุทธศาสนาโดยละเอียดเพื่อให้เข้าใจ “แก่น” ของพระพุทธศาสนาอันจะนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นแนวทางไปสู่สันติสุขของบุคคลและสังคม

ศศ 101 สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต 2(2-0)
FA 101 Aesthetics for Life
ศึกษาแนวคิดทางด้านสุนทรียศาสตร์ และคุณค่าของสุนทรียะที่มีต่อการดำรงชีวิตในสังคม ศึกษาสุนทรียศาสตร์ในเชิงบูรณาการทั้งที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ศิลปะจินตทัศน์ ศิลปการแสดงดนตรี วรรณกรรม ฯลฯ สุนทรียะที่ผสานสัมพันธ์กับบริบทสังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม

ศศ 103 ศิลปะประเพณีนิยม 2(2-0)
FA 103 Traditional Arts
ศึกษาศิลปะประเพณีนิยมไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน ทั้งศิลปะจินตทัศน์ ศิลปการแสดง ดนตรี ฯลฯ พิจารณาทั้งในเชิงอนุรักษ์และสร้างสรรค์ศิลปะประเพณีนิยม ค่านิยมจากอดีตพัฒนามาสู่ศิลปะประเพณีนิยมร่วมสมัย และแนวโน้มในการพัฒนาไปสู่อนาคต

4. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

ธร 100 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ 2(2-0)
BU 100 General Business
ศึกษารูปแบบการดำเนินธุรกิจและการจัดการในองค์กรธุรกิจ รวมทั้งบทบาทและความสัมพันธ์ของธุรกิจที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ปศ 103 มนุษย์กับอารยธรรม 2(2-0)
HI 103 Man and Civilization
ศึกษาและเปรียบเทียบวิวัฒนาการ และลักษณะของอารยธรรมตะวันตกและตะวันออก ตั้งแต่ยุคโบราณถึงปัจจุบัน ตลอดจนการแพร่ขยายและการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนอารยธรรมในดินแดนต่าง ๆ อันมีผลต่อสภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ของโลกปัจจุบัน รวมทั้งศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับอารยธรรมไทย

ภม 104 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม 2(2-0)
GE 104 Man and Environment
ศึกษาสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ อิทธิพล และความพยายามปรับตัวหรือดัดแปลงภาวะแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ เน้นถึงสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษเป็นภัยต่อประชากรในประเทศ และวิธีแก้ปัญหาที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม

รฐ 102 มนุษย์กับการเมือง 2(2-0)
PO 102 Man and Politics
ศึกษาธรรมชาติของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การจัดระเบียบทางการเมือง การรวมกลุ่มทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง สถาบันการเมือง พฤติกรรมและพลวัตรทางการเมือง การบริหารในระบบการเมือง และการเมืองโลก

ศฐ 101 เศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน 2(2-0)
EC 101 Contemporary Thai Economy
ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไทยที่สำคัญ โดยเน้นการวิเคราะห์ ข้อมูลเศรษฐกิจที่เป็นปัจจุบัน

สค 111 สังคมและวัฒนธรรมไทย 2(2-0)
SO 111 Thai Society and Culture
ศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของสังคมและวัฒนธรรมไทยในด้านครอบครัว และประชากร เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษา ศีลธรรม ศาสนา และค่านิยม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคมและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนวิธีการแก้ไข

5. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

คณ 101 คณิตศาสตร์กับชีวิตประจำวัน 2(2-0)
MA 101 Mathematic in Daily Life
คณิตศาสตร์กับการให้เหตุผล ความรู้สถิติในชีวิตประจำวัน คณิตศาสตร์สำหรับผู้บริโภค คณิตศาสตร์กับการแก้ปัญหา และคณิตศาสตร์กับศิลปะ

คพ 101 เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น 2(2-0)
CP 101 Introduction to Information Technology
ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้งาน วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์ ระบบสารสนเทศและการจัดการ การสื่อสารข้อมูล และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต

วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม 2(2-0)
SC 101 Science, Technology and Environment
แนวคิด ทฤษฎี หลักการและธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และความจริงต่าง ๆ ในธรรมชาติ จักรวาล ระบบสุริยะและโลก สสารและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตความสัมพันธ์ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม หลักการและวิธีการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต 2(2-0)
SC 102 Science and Quality of Life
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับคุณภาพชีวิต ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน และแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

6. กลุ่มวิชาพลศึกษา

สข 100 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ 1(1-1)
HE 100 Healthy Lifestyle
ศึกษาหลักการและการดำเนินกิจกรรมการประเมินภาวะสุขภาพ การดูแลสุขภาพโภชนาการ การบริโภค การส่งเสริมบุคลิกภาพ การจัดการความเครียด การป้องกันอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาล สุขภาพทางเพศ และสิทธิที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

วนก 103 นันทนาการกับการอยู่ค่ายพักแรม 1(1-1)
RCS 103 Recreation and Camping
ศึกษาความสำคัญของนันทนาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตร่วมกัน การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขการฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีการนำธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบเพื่อการนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม

วทก 100 การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ 1(1-1)
SPS 100 Exercise for Health
ศึกษาหลักการ วิธีการ และการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการออกกำลังกาย เพื่อเสริมสร้างสุขภาพ และรูปร่างที่ดี ให้เหมาะสมกับเพศ วัย และการดำรงชีวิต

พล 100 พลศึกษาเพื่อชีวิต 1(1-1)
PE 100 Physical Education for Life
ศึกษาแนวคิดการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย หลักของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ตลอดจนการทดสอบสมรรถภาพทางกายเบื้องต้น

พล 182 ว่ายน้ำเบื้องต้น 1(1-1)
PE 182 Fundamental Swimming

ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาว่ายน้ำ การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นกีฬาว่ายน้ำ กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 183 เทนนิสเบื้องต้น 1(1-1)
PE 183 Fundamental Tennis
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาเทนนิส การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นกีฬาเทนนิส กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรมจริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 184 ยูโดเบื้องต้น 1(1-1)
PE 184 Fundamental Judo
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬายูโด การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นกีฬายูโด กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 185 ไอคิโดเบื้องต้น 1(1-1)
PE 185 Fundamental Aikido
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาไอคิโด การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นกีฬาไอคิโด กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 186 การเสริมสร้างร่างกายเบื้องต้น 1(1-1)
PE 186 Fundamental Body Fitness
ศึกษาแนวคิด หลักการเสริมสร้างร่างกายเบื้องต้น การฝึกทักษะการเสริมสร้างร่างกายเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมในการออกกำลังกาย

พล 187 กิจกรรมเข้าจังหวะเบื้องต้น 1(1-1)
PE 187 Fundamental Rhythmic Activity
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกิจกรรมเข้าจังหวะ การฝึกทักษะกิจกรรมเข้าจังหวัดเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรม

พล 188 การต่อสู้ป้องกันตัวเบื้องต้น 1(1-1)
PE 188 Fundamental Self - Defense
ศึกษาแนวคิด หลักการของการต่อสู้ป้องกันตัว การฝึกทักษะเบื้องต้นในการต่อสู้ป้องกันตัว การเล่นต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรม

พล 189 กอล์ฟเบื้องต้น 1(1-1)
PE 189 Fundamental Golf
ศึกษาแนวคิด หลักการของฝึกกีฬากอล์ฟ การฝึกทักษะเบื้องต้นในการตีกอล์ฟกติกาและการตัดสินเบื้องต้น การฝึกเล่นกีฬากอล์ฟเพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 191 บาสเกตบอลเบื้องต้น 1(1-1)
PE 191 Fundamental Basketball
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาบาสเกตบอล การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นเป็นทีม กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 192 ฟุตบอลเบื้องต้น 1(1-1)
PE 192 Fundamental Football
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาฟุตบอล การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นเป็นทีมในกีฬา

ฟุตบอล กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรมจริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 193 เทเบิลเทนนิสเบื้องต้น 1(1-1)
PE 193 Fundamental Table Tennis
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาเทเบิลเทนนิส การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิส กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 194 แบดมินตันเบื้องต้น 1(1-1)
PE 194 Fundamental Badminton
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาแบดมินตัน การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นกีฬาแบดมินตัน กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 195 ลีลาศพื้นฐาน 1(1-1)
PE 195 Fundamental Ballroom Dance
ศึกษาแนวคิด หลักการของการเต้นลีลาศ การฝึกทักษะการเต้นลีลาศกติกาการแข่งขันเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ การและส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรมจริยธรรมของการเป็นผู้ดูที่กีฬาที่ดี

พล 196 การเต้นแอโรบิกพื้นฐาน 1(1-1)
PE 196 Fundamental Aerobic Dance
ศึกษาแนวคิด หลักการของการเต้นแอโรบิกพื้นฐาน การฝึกทักษะการเต้นแอโรบิก กติกาการแข่งขันเบื้องต้น เพื่อการออกกำลังกาย สร้างกล้ามเนื้อให้แข็งแรง และส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนสร้างคุณธรรมและจริยธรรมและการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

พล 197 เกมเบ็ดเตล็ดเบื้องต้น 1(1-1)
PE 197 Fundamental Games
ศึกษาแนวคิด หลักการของการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด การฝึกทักษะในการเล่นเกมเบ็ดเตล็ดตลอดจนกฎกติกาการเล่น เพื่อพัฒนาสุขภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรม

พล 198 ฟุตซอลเบื้องต้น 1(1-1)
PE 198 Fundamental Futsal
ศึกษาแนวคิด หลักการของการฝึกกีฬาฟุตซอล การฝึกทักษะเบื้องต้น การเล่นเป็นทีมในกีฬาฟุตซอล กติกาและการตัดสินเบื้องต้น เพื่อพัฒนาสุขภาพ เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพ ตลอดจนการสร้างคุณธรรม จริยธรรมของการเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

7. กลุ่มวิชาบูรณาการ

มศว 201 บูรณาการ 1 3(3-0)
SWU 201 Integration I

จุดประสงค์รายวิชา

1. สามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากประวัติความเป็นมาของมศว
2. สามารถดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรมเพื่อพัฒนาตนเอง มหาวิทยาลัย และสังคม
3. การรู้จักเข้าใจเห็นคุณค่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จากการวิเคราะห์ภูมิปัญญาของตนเอง และผู้อื่น ทั้งภายในและชุมชนรอบ ๆ มศว
4. รู้จักวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของปัญหาต่าง ๆ ใน มศว ด้วยแนวคิดเชิงบูรณาการ
5. ตระหนักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นในการร่วมมือแก้ไขปัญหาใน มศว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
พ.ศ. 2549

สังเขปรายวิชา

ศึกษาประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เกิดขึ้นจากผลกระทบในด้านต่าง ๆ สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกกับการกำหนดวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและสังคม การสำรวจ วิเคราะห์ภูมิปัญญาของตนเอง ผู้อื่น และชุมชนรอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์การวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยแนวคิดเชิงบูรณาการ และการระบุบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คณะอนุกรรมการผลิตครูแนวใหม่ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 2/2548 วันที่ 28 เมษายน 2548 ได้มีมติให้จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่นิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ในอัตรา 15,000 บาท/คน/ปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมให้แก่นิสิตในแต่ละปี ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าว ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยมีมติให้จัดสรรเป็นเงินงบกลางให้มหาวิทยาลัยร้อยละ 30 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมให้นิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) ในลักษณะบูรณาร่วมกันทุกคณะ สำหรับเงินที่เหลืออีกร้อยละ 70 จะจัดสรรให้แก่คณะตามสัดส่วนจำนวนนิสิตที่ผลิตครู (หลักสูตร 5 ปี) ในการจัดกิจกรรมให้นิสิตแต่ละคณะ

ลักษณะของกิจกรรมที่ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 – 2550

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานิสิตให้เกิดทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการใช้การเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมพัฒนาคน กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมค่ายภาษา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมบริการวิชาการ กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น โดยแต่ละโครงการ/กิจกรรม คณะจะต้องนำเสนอมหาวิทยาลัยผ่านรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และอนุมัติโครงการโดยอธิการบดี ดังโครงการและกิจกรรมที่ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2550 ที่แนบมาพร้อมนี้

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภาคเรียนที่ 1/2547

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
โครงการสัมมนา เรื่อง "การพัฒนาการเรียนรู้ ร่วมกันของนิสิตในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี)"
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อให้คณะกรรมการบริหารโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) และผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้มีโอกาสพบปะนิสิต
2. เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโครงการและผู้รับผิดชอบโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
3. เพื่อให้นิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เข้าใจบทบาทหน้าที่ ของตนเอง เข้าใจขั้นตอนการทำสัญญา การค้ำประกัน และแนวทางการบริหารเงินทุนการศึกษาที่ได้รับ
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต
5. เพื่อสร้างความสัมพันธ์และการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันของนิสิต

ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
งบประมาณที่จ่ายจริง 242,296

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
โครงการศึกษาสัญจรเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้คู่คุณธรรม สำหรับนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถจากประสบการณ์ตรงด้านประวัติศาสตร์ พุทธศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการเมือง-การทหาร
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนักของนิสิตให้มีความรู้ความสามารถทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม
3. เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาธรรมเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางจิตวิญญาณจากพระสุปฏิปันโณที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นที่เคารพของประชาชนทั่วไป
4. เพื่อฝึกให้นิสิตได้รับความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
งบประมาณที่จ่ายจริง 15,866

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภาคเรียนที่ 2/2547

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
โครงการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ สังคมและศิลปวัฒนธรรมสำหรับนิสิต โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ สังคมและศิลปวัฒนธรรม แก่นิสิต
2. เพื่อให้นิสิตได้เปิดวิสัยทัศน์และสร้างประสบการณ์ตรงจากการศึกษานอกสถานที่
3. เพื่อให้นิสิตนำความรู้จากประสบการณ์ตรงไปบูรณาการ และประยุกต์ใช้ในการศึกษาประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
งบประมาณที่จ่ายจริง 503,370

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภาคเรียนที่ 1/2548

คณะมนุษยศาสตร์
โครงการพัฒนาศักยภาพของนิสิต การศึกษาบัณฑิตวิชาชีพครู (กศ.บ. 5 ปี) วิชาเอกภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ตรงในเรื่องศาสนาและวัฒนธรรมเปรียบเทียบ และชื่นชมศิลปวัฒนธรรมของไทย
2. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้เรื่องการสร้าง Web site และสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ได้ เพื่อเป็นการเผยแพร่กิจกรรมที่สร้างสรรค์ของนิสิตต่อสาธารณชน
3. เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในหมู่นิสิต
4. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตให้เหมาะสมกับการดำรงวิชาชีพครู

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะมนุษยศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 167,973

คณะวิทยาศาสตร์
โครงการศึกษาสัญจรเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางทะเลฝั่งอันดามัน สำหรับนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถจากจากประสบการณ์ตรงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลรวมทั้งระบบนิเวศน์ทางทะเล
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนิสิตให้มีความรู้ ความสามารถทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม
3. เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเลที่สอดคล้องกับระบบนิเวศน์ทางทะเล
4. เพื่อฝึกให้นิสิตได้รับความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 74,180

คณะวิทยาศาสตร์
โครงการศึกษาสัญจร เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถจากประสบการณ์ตรง ด้านประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนิสิตให้มีความรู้ความสามารถทางศิลปวัฒนธรรม
3. เพื่อให้นิสิตศึกษาวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมที่หลาก หลายของชาติ พร้อมที่จะนำไปเผยแพร่ต่อไปในอนาคตได้
4. เพื่อฝึกให้นิสิตมีความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 47,840

คณะศิลปกรรมศาสตร์
โครงการกิจกรรมเพื่อการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพนิสิตตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ตามปรัชญาของคณะศิลปกรรมศาสตร์และปรัชญาของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกหรือความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในหมู่นิสิต
3. เพื่อเผยแพร่กิจกรรมที่สร้างสรรค์ของนิสิตโดยการผลิตครูฯ ต่อสาธารณชน
ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะศิลปกรรมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 145,805

คณะสังคมศาสตร์
โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและสิ่งแวดล้อม
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อให้นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สาขาสังคมศึกษามีการสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์จริงนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้แบบบูรณาการด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้นิสิตสามารถสร้างความเชื่อมโยงจากองค์ความรู้ที่ได้รับในเชิงความคิดและสามารถบูรณาการไปสู่การปฏิบัติได้
ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะสังคมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 44,297.75

คณะสังคมศาสตร์
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อให้นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สาขาสังคมศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการจัดทำตารางการคำนวณฐานข้อมูลเพื่อการเรียนการสอน และการ

บริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้โปรแกรม Microsoft power point ในการนำเสนองานต่างๆ ในการจัดทำสื่อประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนเว็บเพจและพัฒนาได้
4. เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์การเรียนการสอนและการประกอบวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะสังคมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 18,670

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี
(หลักสูตร 5 ปี)
ภาคเรียนที่ 2/2548

คณะมนุษยศาสตร์
โครงการพัฒนาศักยภาพของนิสิต การศึกษาบัณฑิตวิชาชีพครู (กศ.บ. 5 ปี) คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทยและวิชาเอกภาษาอังกฤษ
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อให้นิสิตได้ฝึกและเรียนรู้เรื่องขั้นตอนการทำ Webpage และสามารถสร้าง Webpage ของตนได้
2. เพื่อสร้างสภาวะความเป็นผู้นำ
3. เพื่อได้เรียนรู้รูปแบบหลักสูตรทางเลือกจากประสบการณ์จริงจากการเยี่ยมชมโรงเรียนหมู่บ้านเด็กจังหวัดกาญจนบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะมนุษยศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 168,000

คณะสังคมศาสตร์

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างความรู้เชิงประจักษ์จากท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อฝึกนิสิตครูให้รู้และเข้าใจความเป็นจริงของสังคมและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต การคิด การเขียนและสร้างผลงานจากภาคสนาม
3. เพื่อฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน
4. เพื่อฝึกหลักคิดแบบบูรณาการของสาระประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ รัฐศาสตร์ และศาสนศาสตร์
5. เพื่อสร้างประสบการณ์จริงและฝึกเรียนจากความเป็นจริง

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะสังคมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 88,550

คณะศิลปกรรมศาสตร์

โครงการกิจกรรมเพื่อการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ครั้งที่ 2 (ทัศนศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา และศิลปะการแสดงศึกษา)

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพนิสิตตามแนวการปฏิรูปการศึกษาตามปรัชญาของคณะศิลปกรรมศาสตร์และปรัชญาของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อส่งเสริม จิตสำนึกหรือความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในหมู่นิสิต
3. เพื่อเผยแพร่กิจกรรมที่สร้างสรรค์ของนิสิตโดยการผลิตครูฯ ต่อสาธารณชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะศิลปกรรมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 131.809.20

คณะวิทยาศาสตร์

โครงการสัญจรเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางป่าไม้ พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า สำหรับนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี วิชาเอกคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านทรัพยากรป่าไม้ พันธุ์ไม้ทางภาคเหนือของประเทศ รวมทั้งศึกษาวิถีชีวิตของสัตว์ป่า
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนิสิตให้มีความ ตระหนักในคุณค่า มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ
3. เพื่อฝึกให้นิสิตได้รับความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์

งบประมาณที่จ่ายจริง 106,310

คณะวิทยาศาสตร์

โครงการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษ สำหรับนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) วิชาเอก คณิตศาสตร์

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อให้นิสิตได้ทบทวนทักษะทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตามความสามารถและความสนใจ
2. เพื่อเพิ่มพูนศัพท์ สำนวนภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อเรียนรู้การออกเสียงที่ถูกต้อง เพื่อพัฒนาการฟัง และการพูด
4. เพื่อพัฒนาทักษะและนิสัยในการคิดและการแสดงออกโดยใช้ภาษาอังกฤษโดยธรรมชาติ
5. เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม ศาสนาเพื่อให้เข้าใจภูมิหลังของผู้ใช้ภาษาอังกฤษ (native speakers of English)

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์

งบประมาณที่จ่ายจริง 28,000

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภาคเรียนที่ 1/2549

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กับการ พัฒนาคน การปฏิบัติรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และการสร้างพื้นที่ให้กับปรัชญาพอเพียง"
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อร่วมเฉลิมฉลองครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี
2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคน ปฏิรูปการศึกษาและปรัชญาพอเพียง
3. เพื่อประมวลประสบการณ์ และความรู้เป็นฐานของการจัดการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี)
ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)
งบประมาณที่จ่ายจริง 234,597

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภาคเรียนที่ 1/2549

คณะศิลปกรรมศาสตร์
โครงการ "กิจกรรมเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส (ครั้งที่ 11) : สร้างสรรค์ศิลป์ สู่ถิ่นภูเพียง จังหวัดน่าน
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติครบ 60 ปี
2. เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนานิสิตทั้งความรู้ ความคิด และจิตสำนึกสาธารณะเพื่อเด็กและ

เยาวชนผู้ด้อยโอกาส
3. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ
4. เพื่อเผยแพร่กิจกรรมต่อสาธารณะชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะศิลปกรรมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 117,160

คณะสังคมศาสตร์
โครงการฝึกปฏิบัติการสร้างองค์ความรู้จาก อบต. สำหรับนิสิตครู 5 ปี
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อนำนิสิตครูสังคมรุ่นใหม่ออกสัมผัสความเป็นจริง
2. เพื่อให้นิสิตฝึกเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต การบันทึก การสัมภาษณ์ การสอบถาม และการใช้เครื่องมือสนามอื่นๆ เช่น แผนที่ ภายถ่ายทางอากาศ ฯลฯ
3. เพื่อฝึกให้นิสิตได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่น
4. ให้นิสิตรู้จักสกัดข้อมูลเป็นองค์ความรู้เพื่อการสอนได้

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะสังคมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 86,090

คณะมนุษยศาสตร์
โครงการพัฒนาศักยภาพของนิสิต การศึกษาบัณฑิตวิชาชีพครู (กศ.บ. 5 ปี) วิชาเอกภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อให้นิสิตมีจิตสำนึกในจรรยาบรรณความเป็นครูมีคุณธรรม และจริยธรรม
2. เพื่อให้ใช้จรรยาบรรณได้อย่างถูกต้อง
3. ให้สามารถจัดระเบียบความคิดอย่างเป็นระบบก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการคิด
4. เพื่อให้คิดได้ คิดเป็นอย่างมีเหตุผล และคิดอย่างครบถ้วน
5. เพื่อให้สามารถนำประยุกต์ใช้การคิดอย่างเกิดผลในด้านต่างๆ

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะมนุษยศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 157,654

คณะวิทยาศาสตร์
โครงการค่ายวิทยาศาสตร์เพื่อน้อง ณ โรงเรียนวัดสระแก้ว อ.ป่าโมก จ.อ่างทอง สำหรับนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงด้านการสอนและการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้กับนิสิตมีความรู้ความสามารถทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู
3. เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาพฤติกรรมของเด็กในขณะจัดกิจกรรมในสถานการณ์จริง
4. เพื่อฝึกให้นิสิตได้รับความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง 40,754

คณะวิทยาศาสตร์
โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิต โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) วิชาเอกคณิตศาสตร์
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถจากประสบการณ์ตรง ทางด้านประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนิสิตให้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกองทัพเรือไทย สถาปัตยกรรมทั้ง 4 ภาค ของประเทศไทย
3. เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายของชาติและเกิดจิตสำนึกหวงแหนความเป็นไทย

4. เพื่อฝึกให้นิสิตมีความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์

งบประมาณที่จ่ายจริง 21,420

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภาคเรียนที่ 2/2549

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)

"โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นการสอบผู้ประกาศกับการสร้างสื่อเพื่อการศึกษาสำหรับชุมชน" สำหรับนิสิตโครงการผลิตครุการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี)

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อให้นิสิตและผู้เข้าร่วมโครงการฯมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการวิธีการและระเบียบในการสอบเป็นผู้ประกาศตามระเบียบกรมประชาสัมพันธ์ ว่าด้วยการออกใบรับรองเป็นผู้ประกาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2547
2. เพื่อให้นิสิตและผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่านออกเสียง การอ่านและพูดภาษาไทย กับเจ้าหน้าที่ผู้เชียวชาญของกรมประชาสัมพันธ์
3. เพื่อให้นิสิตและผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯสามารถนำความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในสายวิชาชีพได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของกรมประชาสัมพันธ์
4. เพื่อให้นิสิตและผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯได้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่และวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และก่อให้เกิดมุมมองที่ดีต่อวิชาชีพผู้ประกาศสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ได้

ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ)

งบประมาณที่จ่ายจริง 331,500

คณะศึกษาศาสตร์

โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) งบประมาณ 330,000 บาท

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อเสริมสร้าง/พัฒนาศักยภาพนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ
2. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิต โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฟัง การคิด การปฏิบัติ และการเข้าถึงวิถีการดำรงชีวิตโดยใช้คุณธรรมจริยธรรมเป็นฐานอย่างมีวิจารณญาณ โดยผ่านการถ่ายทอดประสบการณ์จากนักคิด/ปราชญ์ร่วมสมัยและปราชญ์ผู้ทรงศีลตลอดจนเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้วิธีการจัดการ/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน/ประชาชนมีส่วนร่วม เรียนรู้บทบาทของนักวิจัยท้องถิ่นต่อการพัฒนาศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนรากฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิธีการถ่ายทอด/การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่นไปยังอนุชนรุ่นหลังต่อๆไป
4. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะ/วิธีการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนากระบวนการคิดแบบวิทยาศาสตร์และการคิดรูปแบบต่างๆให้กับนิสิต

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะศึกษาศาสตร์

งบประมาณที่จ่ายจริง -

กิจกรรมและงบประมาณโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภาคเรียนที่ 1/2550

คณะมนุษยศาสตร์

โครงการพัฒนาศักยภาพของนิสิต การศึกษาบัณฑิตวิชาชีพครู (กศ.บ. 5 ปี) วิชาเอกภาษาไทยและภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ (งบประมาณ 336,000 บาท) รวมโครงการ 2 โครงการ

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อปลูกฝังความเป็นผู้นำของชุมชนได้เห็นโลกทัศน์กว้างขึ้น และนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการออกค่ายลูกเสือเนตรนารีไปประยุกต์ในชีวิตจริงได้ตามความต้องการของชุมชน
2. เพื่อให้นิสิตรู้จักการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแก่กาลเทศะ
3. เพื่อให้นิสิตสามารถอ่านทำนองเสนาะได้อย่างไพเราะ และนำไปใช้ในการสอนได้
4. เพื่อให้นิสิตรู้จักฝึกการทำวิจัยและสามารถนำไปใช้ประโยชน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะมนุษยศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริงช -

คณะสังคมศาสตร์ 2 โครงการ
โครงการพัฒนาองค์ความรู้รอบบ้าน " เรียนเขารู้เรา"
โครงการเรียนรู้สังคมศึกษาเชิงประจักษ์ (งบประมาณ 94,500 บาท)
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อฝึกคิดทำโครงการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในสมรรถนะของนักเรียนครูสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ เปิดพื้นที่ทางความคิดและจินตนาการและเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีโดยการได้รับกิจกรรมที่หลากหลายให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่
3. เพื่อให้นิสิตผู้เข้าร่วมโครงการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ห่างไกล
4. เพื่อพัฒนาด้านความคิดการเป็นผู้นำและการทำงานเป็นหมู่คณะให้แก่นิสิตผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะสังคมศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง -

คณะวิทยาศาสตร์
โครงการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้สำหรับครูคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ (งบประมาณ 80,000 บาท)
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อให้นิสิตมีความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนต่างๆ จากหารปฏิบัติจริง
2. เพื่อให้นิสิตมีความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนเทคนิคต่างๆในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
3. เพื่อให้นิสิตสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน และสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง -

คณะวิทยาศาสตร์
โครงการศึกษาศิลปวัฒนธรรมแต่ละภาคของไทยและการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับนิสิตในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ (งบประมาณ 80,870 บาท)
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
เพื่อให้นิสิตที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และประสบการณ์ ด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้
1. ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในแต่ละภาคของไทยผ่านสิ่งก่อสร้างและบรรยายที่เมืองโบราณและการแสดงที่สยามนิรมิต
2. การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษาผ่านการจัดแสดงสัตว์น้ำที่โอเชี่ยนเวิลด์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ศูนย์รวมตะวันและการอนุรักษ์ สัตว์บกที่สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์เขาน้ำพุ
3. เทคนิคการนำเสนอของผู้บรรยายและวิทยากรในโครงการฯ
4. ฝึกทักษะในการสนทนา ซักถามและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับวิทยากรในโครงการฯ

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะวิทยาศาสตร์
งบประมาณที่จ่ายจริง -

คณะศิลปกรรมศาสตร์

โครงการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในชุมชน 2550 (งบประมาณ 109,000 บาท)

โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ชุมชน:กรณีศึกษาข้อมูลโรงเรียนเก่าและข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ (งบประมาณ 90,000 บาท)

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อศึกษาแหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในชุมชนที่สำคัญในเขตจังหวัดภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงบริบทของชุมชนที่เป็นที่ตั้งแหล่งการเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
3. เพื่อศึกษากระบวนการทางความคิดและการจัดการบริหารงานแหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในชุมชนจากภัณฑารักษ์หรือศิลปินที่เป็นผู้รับผิดชอบ

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะศิลปกรรมศาสตร์

งบประมาณที่จ่ายจริง -

คณะศิลปกรรมศาสตร์

โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อเพื่อการศึกษาทางเลือก : กรณีศึกษาเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา (งบประมาณ. 95,000 บาท)

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อจัดทำสื่อการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลชุมชนและโรงเรียนเก่าจาก 5 หมู่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสในการเรียนรู้กระบวนการทางความคิดและขั้นตอนในการปฏิบัติการจัดทำสื่อการศึกษาข้อมูลชุมชน
3. เพื่อใช้สื่อการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลชุมชนและข้อมูล โรงเรียนเก่าจาก 5 หมู่บ้านเผยแพร่และบริการวิชาการแก่ชุมชน
4. เพื่อใช้สื่อการศึกษานี้เป็นตัวสร้างบทบาทให้กับโรงเรียนเก่าจาก 5 หมู่บ้าน นั้นสามารถพัฒนาเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยชุมชนต่อไปได้ในอนาคต

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะศิลปกรรมศาสตร์

งบประมาณที่จ่ายจริง -

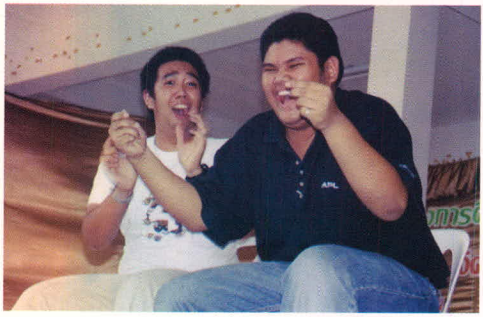
ประมวลภาพกิจกรรม

โรงเรียนเศษคุณธรรมบุญนิ่ง

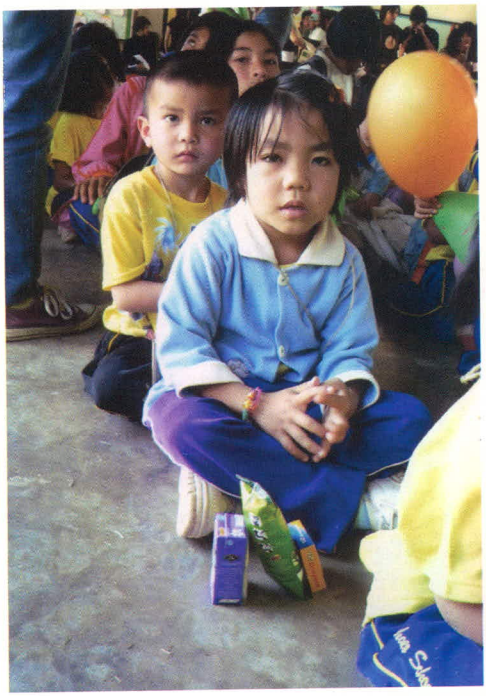

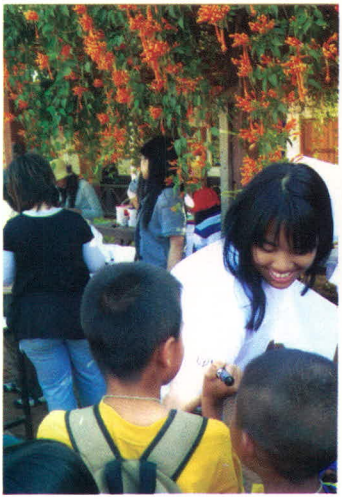

โครงการพระราชดำริ
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บุญธรรม - บุญศรี

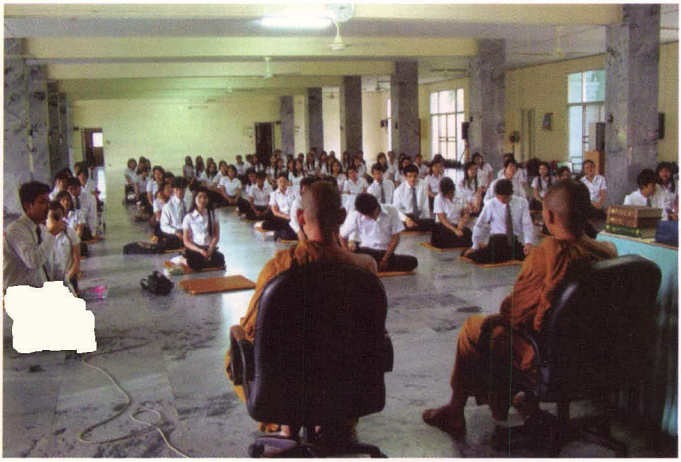

สนามเด็กเล่น
มอบให้โรงเรียนบ้านห้วยไผ่
หมู่ที่ 2 ต.บ่อเบี้ย อ.บ้านโคก จ.อุตรดิตถ์
เพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์และช่วยกันบำรุงรักษา
ดำเนินการโดย
นพค.34 สนา.3
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

โครงการรักษ์ป่าชายเลน ปี2549

ศาลาไอโอดีน

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
ในโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบูรพาพัฒนา-บุญพริง

สวนพวกพัก และ รีสอร์ท

ART ART PROJECT

ปิดเล่ม

ปิดเล่ม

การดำเนินการโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งเมื่อเริ่มโครงการนี้ มหาวิทยาลัยได้ร่วมระดมความคิดเห็นต่อโครงการนี้อย่างกว้างขวาง จนได้ข้อสรุปหลายประเด็น

โดยประเด็นหนึ่งก็คือ โครงการผลิตครูฯ หลักสูตร 5 ปี จะต้องบูรณาการและประสานความร่วมมือกันทุกภาคส่วนหรือนำจุดแข็งของทุกภาคส่วนมารวมกัน ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่มาของความร่วมมือจากทุกคณะวิชาที่รับผิดชอบกับโครงการผลิตครูฯหลักสูตร 5 ปี โดยไม่ให้คณะศึกษาศาสตร์ต้องแบกรับภาระความรับผิดชอบอย่างหนักอยู่เพียงคณะเดียว

ปิดเล่มของหนังสือความเป็นคนความเป็นครู (7) เล่มนี้จึงขออนุญาตตีพิมพ์คณะกรรมการที่ร่วมมือกันรับผิดชอบ ดังปรากฏรายชื่อคณะกรรมการโครงการผลิตครูฯ หลักสูตร 5 ปี ที่ร่วมกันผลักดันขับเคลื่อนชุดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

8 กันยายน 2547 มหาวิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้ง**คณะกรรมการบริหารโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน(หลักสูตร 5 ปี)** ดังนี้

1. อธิการบดี	ประธานกรรมการ
2. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย)	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรรค์ วรอินทร์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย)	กรรมการ กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ ปัดไธสง (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย)	กรรมการ
5. รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาและบริหารทรัพย์สิน	กรรมการ
6. รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต	กรรมการ
7. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ
8. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
9. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	กรรมการ
10. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	กรรมการ
11. คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
12. รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการและเลขานุการ
13. ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา	ผู้ช่วยเลขานุการ

28 กันยายน 2548 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ออกคำสั่งแต่งตั้ง **คณะอนุกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)** ดังนี้

1.	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	ที่ปรึกษา
2.	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ	ประธานอนุกรรมการ
3.	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา	อนุกรรมการ
4.	หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา	อนุกรรมการ
5.	หัวหน้าภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา	อนุกรรมการ
6.	หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่	อนุกรรมการ
7.	หัวหน้าภาควิชาการศึกษาพิเศษ	อนุกรรมการ
8.	หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา	อนุกรรมการ
9.	หัวหน้าภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา	อนุกรรมการ
10.	หัวหน้าสาขาวิชาการประถมศึกษา	อนุกรรมการ
11.	หัวหน้าสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย	อนุกรรมการ
12.	หัวหน้าสาขาวิชาการการมัธยมศึกษา	อนุกรรมการ
13.	หัวหน้าสาขาวิชาการอุดมศึกษา	อนุกรรมการ
14.	หัวหน้าสาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา	อนุกรรมการ
15.	รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ	อนุกรรมการ
16.	รองศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย นิรัญทวี	อนุกรรมการ
17.	รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	อนุกรรมการ
18.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสี เกษมสุข	อนุกรรมการ
19.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม	อนุกรรมการ
20.	อาจารย์จารุวรรณ สกุลคู	อนุกรรมการ
21.	อาจารย์มารศรี สุธานิธิ	อนุกรรมการ
22.	อาจารย์รุ่งทิวา นาบำรุง	อนุกรรมการ
23.	อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา	อนุกรรมการ
24.	อาจารย์อภินวงค์ กู้ตลาด	อนุกรรมการ
25.	อาจารย์อรรณพ โพธิสุข	อนุกรรมการ
26.	อาจารย์อุปวิทย์ สุวคันธกุล	อนุกรรมการ

27. ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา อนุกรรมการ
28. เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ อนุกรรมการและเลขานุการ
29. นางอัมพร สินอยู่ อนุกรรมการและเลขานุการ

15 กุมภาพันธ์ 2549 มหาวิทยาลัยออกคำสั่งแต่งตั้ง **คณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต(หลักสูตร 5 ปี)** และแต่งตั้งเพิ่มเติมในเวลาต่อมา โดยสรุปคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

1. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร เป็นประธานกรรมการ
2. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เป็นกรรมการ
3. รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต เป็นกรรมการ
4. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เป็นกรรมการ
5. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ เป็นกรรมการ
6. คณบดีคณะพลศึกษา เป็นกรรมการ
7. คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นกรรมการ
8. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ เป็นกรรมการ
9. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง เป็นกรรมการ
10. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เป็นกรรมการ
11. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) เป็นกรรมการ
12. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน เป็นกรรมการ
13. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ เป็นกรรมการและเลขานุการ
14. ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
15. หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
16. หัวหน้างานจัดการเรียนการสอน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

และนี่คือส่วนหนึ่งของกระบวนการขับเคลื่อนโครงการผลิตครู ฯ หลักสูตร 5 ปี ที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของ "การศึกษา คือความเจริญงอกงาม"